

B I B E L E N S

K r o n o l o g i

Et Tidsstudie over 6000 År

*” Men du, Daniel, sæt Lukke for Ordene
og Segl for Bogen til Endens Tid ! ”*

Daniels Bog 12,4.

Fortolket af

Börje Flemming Boysen

Senior

© 2012 THE SPIRIT OF PROPHECY PUBLICATIONS, DENMARK

www.thespiritofprophecypublications.dk

ISBN: 978-87-92781-01-7

B I B E L E N

D E N G A M L E O G D E N N Y E P A G T S

K A N O N I S K E B Ø G E R

GT
1931

Autoriseret Oversættelse

NT
1948

Udarbejdet og sammenlignet med Grundteksterne i:

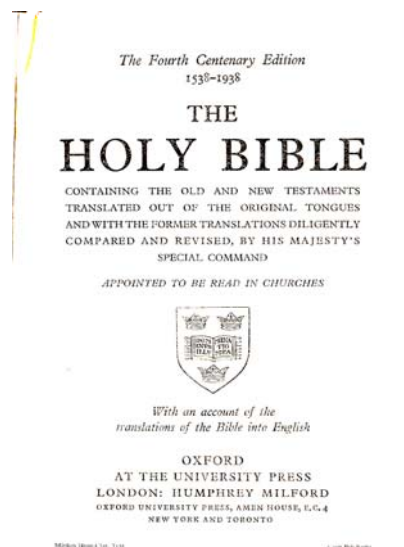
The Fourth Centenary Edition

1538 - 1938

THE HOLY BIBLE

King James' Bible

Authorized Version AD 1611.

DIE HEILIGE SCHRIFT

AUS DEM GRUNDTEXT *Textus receptus*

BIBLIA
GERMANICA
1545

Die Bibel
in der deutschen Übersetzung
Martin Luthers
Ausgabe letzter Hand

von Dr. Martin Luther Wittenberg 1524

”Den fra Gud modtagede Tekst.”

Valget af den danske Bibels aut. oversættelser fra år 1931 respektive 1948 har flere grunde. Det danske sprog er vel bevaret, sådan som vi kender det i forædlet dansk digtekunst i guldalderperioden år 1800-1850, helt i samklang med det engelske sprog: *in* The Holy Bible, King James' Version (KJV) *und* Die Heilige Schrift i Luthers oversættelse. (*Textus receptus*, TR) . Her står der i indledningen: ”Som Gud i Begyndelsen af det 16. Århundrede lod sit Lys bryde frem for Øjnene af Verden, dybt nedsunket i åndeligt Mørke, var Martin Luther Guds udvalgte Redskab i at udbrede Sandheden til det *tyske folk* på modersmålet, oversat fra den græske grundtekst ***Textus receptus***.

THE HOLY BIBLE

The Authorized King Jame's Version

I oversætternes forord til King James' Bible år 1611: "To The Most High Prince James, By the Grace of God, King of Great Britain, France, and Ireland, Defender of the Faith, etc., The Translators of The Bible Wish Grace, Mercy, and Peace, Through Jesus Christ Our Lord. Great and manifold were the blessings, most dread Sovereign, which Almighty God, the Father of all mercies, bestowed upon us the people of England..."

Indtil Reformationen fandtes kun den *latinske* overs. af Bibelen, *Vulgata*, som biskop Damasus i Rom (366-384) lod revidere, samtidig med at han gjorde *latin* til den katolske messes officielle sprog. Dette lagde grunden til *skismaet* mellem de *græske* kirker i *øst* og de *latinske* kirker i *vest*. Paverne forbød, under bandlysning og dødsstraf, oversættelser af Bibelen *in vernacular*, dvs. oversat til de katolske landes respektive modersmål.

Wycliffe blev i 1381, i det engelske parlament, dømt som kætter, og hans engelske oversættelse, efter den latinske *versio vulgata*, brændtes på bål over hele England. William Tyndale oversatte Det Nye Testamente fra den *græske* grundtekst i 1525, som for første gang, med bogtrykkeriets opfindelse, i Köln kunne trykkes i 3000 eks. og smugles til England. I 1526 og 1527 lod myndighederne mange *bibellæsere* fængsle og tortere. Bibelsælgere blev offentligt brændt på bål, sammen med biblerne og andre *protestantiske* skrifter. Men Guds Ord havde fremgang og spredtes til hele Norden. I Danmark blev Reformationen indført i Rigsdagen i København 1536, i England først i 1559, under Elizabeth I's regering.

BIBELEN

DET DANSKE BIBELSELSKAB

København 1957

Med det første bibelselskab, som stiftedes i London 1804, i Danmark 1814 og siden i alle protestantiske lande, blev Bibelen nu spredt over hele verden. Men mange *oversættelser* i det *sidste* århundrede på engelsk *afviger* så meget fra grundteksten, og senest den danske oversættelse på *nutids-dansk*, at man kun appellerer til fornuften, men sætter GUDS ORD til omvendelse og frelse ud af Kraft.

København i September 2011.

Börje Flemming Boysen

VERDENS SKABELSE

FØRSTE MOSEBOG

1. Kapitel.

Men Evigheden - *var til* - før Skabelsen !

*”Og nu Fader ! herliggør Du mig hos Dig selv
med den Herlighed, jeg havde hos Dig,-*

-før Verden blev til.”

Joh. 17,5.

Verdensrummets uendelighed har altid fascineret videnskaben. I min barndom talte man om *tusinder* af år, et tal med *tre nuller*, i min ungdom om *millioner* af år - et tal med *seks nuller*, så blev det til en *milliard*, - et årstal med *ni nuller*. Man lægger stadig flere *nuller* til, *nu er* det oppe i et tal med *atten nuller*- en trillion/eng. billion, for at med *videnskabelige nuller bevise* uendeligheden.

”- endeløs Tomhed, sagde Prædikereren....”

Præd. 1,2.

Men på den anden Side, ere de ikke til at undskylde, thi formåede de at vide så meget, at de kunde udgrunde Verden, hvorledes kunde de ikke snarere have fundet disse Tings Herre ?

Visdoms Bog 13,1-8. Apokryfiske Bøger

”Thi hans usynlige Væsen, både hans evige Kraft og hans Guddommelighed, har kunnet ses fra Verdens Skabelse af, idet det forstås af hans Gerninger...

... så de er uden Undskyldning.”

Rom.1,20.

Og når de 6000 år er **til Ende**, fortsætter uendeligheden:

*”Frygt ikke ! - JEG ER- Alpha og Omega, den første og den sidste og den, som lever; og
Jeg var død, - men se,- Jeg lever i*

Evighedernes Evigheder...”

Åb. 1,18.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Kronologisk Oversigt

Del I. Side 7-134

Oversigt over Menneskeslægtens Historie fra Skabelsen til Abraham, ifølge Jesu Kristi Stamtavle:

3 x 14 Slægtled fra Abraham til Jesus' korsfæstelse.

Påskén år 33 e. Kr. (Matt. 1,1-17.)

Del II. Side 134-144

Det fjerde årtusindes afslutning omkr. år 36 e.Kr. til

Jerusalems Ødelæggelse år 70 e.Kr.

Hvert slægtled er tidsangivet i årstal gennem hele Det Gamle og Det Nye Testamente. Kun bibeltekster, som er relateret til den kontinuerlige tidsangivelse, belyses i dette studie.

Del III. Side 145-156

En kronologisk sammenfatning af Jerusalems historie,

Fra år 70 e.Kr. til år 1948.

Del IV. Side 157 –213

En oversigt over Staten Israels Historie 1948- 2009.

Jødisk og kristen Zionisme i Israel og Amerika.

LITTERATURFORTEGNELSE

Side 214

KRONOLOGISK OVERSIGT

DEL I. FØRSTE MOSEBOG

1. Kapitel.

VERDENS SKABELSE

1. I BEGYNDELSEN skabte GUD Himmelen og Jorden. Og Jorden var øde og tom. Og der var Mørke over Verdensdybet.

Men GUDS ÅND svævede over Vandene. Og GUD sagde: "Der blive Lys !" og der blev Lys. Og GUD så, at Lyset var godt, og GUD satte Skel mellem Lyset og Mørket.

I *seks* Dage skabte GUD
Himmelen og Jorden.

31. Og GUD så alt, hvad Han havde gjort, og se, det var såre godt. Og det blev Aften, og det blev Morgen, *sjette* Dag.

2. Kapitel

1. Således fuldendtes Himmelen og Jorden med al deres Hær. På den *syvende Dag* fuldendte GUD det Værk, Han havde udført, og Han hvilede på den *syvende* Dag efter det Værk, Han havde udført;
3. og GUD *velsignede* den syvende Dag og *helligede* den, thi på den hvilede Han efter hele sit Værk, det, GUD havde skabt og udført.

Det er Himmelen og Jordens
Skabelseshistorie. Da GUD HERREN
gjorde Jord og Himmel...

1 Mose 2, 4.

Kommentarer:

Hvorvidt EEN Dag i Skabelsen bogstaveligt modsvarer 1 Dag gives der ingen entydig forklaring på. Andet steds står der: " Men dette ene må I ikke glemme, I elskede, at *een* Dag er for HERREN som *tusinde* År, og tusinde År som *een* Dag." (2 Pet.3,8). Vi må huske, at *Evigheden* var til, *før* Jordens Grundvold blev lagt. (Åb.13,8;17,8). Også om Skabelsen skulle have taget 6000 år, gør det os ikke klogere, så måske derfor. Men *et* er sikkert:

Menneskets tidsregning begyndte med Adams fødsel.

Fra den *første* tidsangivelse, når han bliver 130 År,
begynder Bibelens kronologi.

Kun Skriftsteder forbundet med *tidsangivelse* citeres:
"Der er også meget andet, og hvis det skulle nedskrives i
Enkeltheder, mener jeg ikke, at hele Verden kunde
rumme de bøger, som så måtte skrives." Joh. 21, 25.

År 130 efter Skabelsen. 1 Mose 5,1-2:

Dette er Adams Slægtetab. Dengang
GUD skabte *Mennesket*, gjorde Han
det i GUDS Billede; som Mand
og Kvinde skabte Han dem, og
gav dem Navnet "*Menneske*",
da de blev skabt.

- 3 Da Adam havde levet 130 År, avlede han en
Søn, som var ham lig og i hans Billede, og han
kaldte ham Set;
- 6 Da Set havde levet 105 år, avlede han Enosj;
- 9 Da Enosj havde levet 90 År, avlede han
Kenan;
- 12 Da Kenan havde levet 70 År, avlede han
Mahalalél.
- 15 Da Mahalalél havde levet 65 År, avlede han
Jered;
- 18 Da Jered havde levet 162 År, avlede han
Enok;
- 21 Da Enok havde levet 65 År, avlede han
Metusalem.
- 25 Da Metusalem havde levet 187 År, avlede
han Lemek;
- 28 Da Lemek havde levet 182 År, avlede han en
Søn
som han gav Navnet NOA, idet han sagde:
"Han skal skaffe os Trøst i vort møjefulde
Arbejde med Jorden, som HERREN har
forbandet."

Da Noa var 500 År gammel, avlede han:

Sem, Kam og Jafet. 1 Mose 5,32.

Fra Adam var 130 År, til Noa var 500 År, går der: 130 +

105 + 90 + 70 + 65 + 162 + 65 + 187 + 182 + 500 år =

1656 År efter Skabelsen

Vergleichende Zeittafel

* Saul regierte in der ersten Hälfte des 11. Jahrhunderts vor Christo. Die Dauer seiner Regierung wird in 1. Sam. 13, 1 auf nur 2 Jahre angegeben. Mehrere nehmen an, daß der hebr. Buchstabe für die Zahl 20 (and. 30) ausgefallen sei, sodaß 22 (bezw. 32) zu lesen wäre. Dork. vergl. Apstgesch. 13, 21. — Davids Regierung begann um das Jahr 1055 vor Christo.

MENNESKESLÆGTENS FORDÆRVELSE

**Menneskets Levealder fastsættes,
Syndfloden bebudes.** 1 Mose 6. Kap.

Da nu Menneskene begyndte at blive talrige på Jorden, og der fødtes dem Døtre, fik *Gudesønerne* Øje på Menneskedøtrenes Skønhed, og de tog nu så mange af dem, som de *lystede*, til Hustruer. Da sagde HERREN: "Min Ånd skal ikke for evigt blive i Menneskene, eftersom de jo dog er Kød; deres Dage skal være 120 År. Men HERREN så, at Menneskenes *Ondskab* tog til på Jorden, og at deres Higen og Tragten kun var ond Dagen lang. Da angrede HERREN, at Han havde gjort Menneskene på den, og det skar Ham i Hjertet. Og HERREN sagde: "Jeg vil udslutte Menneskene, som jeg har skabt af Jordens Flade, både Mennesker, Kvæg, Kryb og Himmels Fugle, thi Jeg angrer, at Jeg gjorde dem !" Men Noa fandt Nåde for HERRENS Øjne. Dette er Noas Slægtetabog. Noa var en retfærdig, *ustraffelig* mand blandt sine samtidige;

Noa vandrede med GUD.

Noa avlede tre Sønner: Sem, Kam og Jafet.

Men Jorden fordærvedes for GUDS Øjne, og Jorden blev fuld af *Vold*; og GUD så til Jorden, og se, den var fordærvet, thi alt Kød havde fordærvet sin Vej på Jorden. Da sagde GUD til Noa: "Jeg har besluttet at gøre Ende på alt Kød, fordi Jorden ved deres Skyld er fuld af Vold, derfor vil Jeg nu *udrydde* dem af Jorden.

SYNDFLODEN BRYDER FREM OG

UDSLETTER MENNESKENE PÅ JORDEN

Noa er 600 År gammel, da Vandfloden kommer over Jorden : År 1556 + 100 År, 1 Mose 7,6.
År 1656 efter Skabelsen.

Noa gik med sine Sønner, sin Hustru og sine Sønnekoner ind i Arken for at undslippe Florens Vande. Da kom Vandfloden over Jorden i fyrretyve Dage, og Vandet steg og steg over Jorden, så de højeste Bjerge under Himmelen stod under Vand; femten Alen stod Vandet over dem, så Bjergene stod helt under Vand.

Da omkom alt Kød, som rørte sig på Jorden, Fugle, Kvæg, vildt levende Dyr og alt Kryb på Jorden og *alle* Mennesker; alt, i hvis Næse der var Livets Ånde, alt, hvad der var på det faste Land, døde.

Således udslettedes alle Væsener, der var på Jorden, Mennesker, Kvæg, Kryb og Himmelenes Fugle; de udslettedes af Jorden, og tilbage blev kun Noa og de, der var hos ham i Arken. Vandet steg over Jorden i 150 Dage. 1 Mose 7,24.

Da ihukom GUD Noa og alle de vilde Dyr og Kvæget, som var hos ham i Arken, og GUD lod en Storm fare hen over Jorden, så at Vandet begyndte at *falde*; Verdensdybets Kilder, Himmelenes Sluser lukkedes, Regnen fra Himmelen standsede, og Vandet veg lidt efter lidt bort fra Jorden, og Vandet tog af efter de 150 Dages Forløb.

I Noas 601ste Leveår på den første Dag i den første Måned var Vandet *tørret bort* fra Jorden.

År 1657 efter Skabelsen. 1 Mose 8,13.

Da tog Noa Dækket af Arken, og da han så sig om, se, da var Jordens Overflade *tør*. Da gik Noa med sine Sønner, sin Hustru og sine Sønnekoner; og alle de vildtlevende Dyr, alt Kvæget, alle Fuglene og alt Krybet, der kryber på Jorden, efter deres Slægter, gik ud af Arken.

”Herefter skal, så længe Jorden står, Sæd og Høst, Kulde og Hede, Sommer og Vinter, Dag og Nat ikke ophøre!” 1 Mose 8,22.
Noas Sønner der gik ud af Arken var:

Sem, Kam og Jafet;

Kam var Fader til *Kana'an*; det var Noas tre Sønner, og fra dem stammer *hele* Jordens Befolkning. Noa levede 350 År *efter* Vandfloden; således blev Noas fulde Levetid 950 År, og derpå døde han. 1 Mose 9, 29.

FOLKESLAGENES STAMTAVLE

Dette er Noas Sønner, Sem, Kam og Jafets
Slægtbog. Efter Vandfloden *fødtes* dem
Sønner. 1 Mose 10, 2.

Vers 2: Jafets Sønner: (den hvide Race)

Vers 6: Kams Sønner: (den sorte Race)

Vers 22: Sems Sønner: (Semitternes Race)

Det var Noas Sønners Slægter efter deres
Nedstamning, i deres Folk ; fra dem *ned-*
stammer Folkene, som efter Vand-
floden *bredte* sig på Jorden.

Kommentarer: Vi ved ikke, om Noa fik sine tre sønner med én og samme hustru eller tre forskellige, som hver for sig har været af stammer, der gennem 1500 år fra skabelsen har udviklet et særpræg. Kam, Noas yngste søn, var sort, Jafet var lys og blev stamfader til den hvide race. Sem har præget de semitiske stammer med jødiske og semitiske træk hos de stammer, der spredte sig i Mesopotamien, som f.eks. assyrerne, aramæerne og araberne. Den *førstefødte* Søns Navn dannede hvert slægtled i stamtavlen. Ligesom de 3 grundfarver rød, gul og blå ved opblanding danner alle nuancer i spektret, har Noas tre Sønners individuelle pigment og gener, foruden de 3 ovennævnte stammer der århundreder efter indgik blandede ægteskaber, *Blandingsfolkene* (Jer.25,20), udviklet en mangfoldighed af racer, der ses ved antropologiske studier af menneskenes fysiske og genetiske (etnografiske) variation, når man blot tager *videnskabelige hypotetiske* og "estimerede" *tidsregninger* med forbehold, hvor de overskrider de tidsangivelser i dette studium, som i de 3 ovennævnte racer tager sin begyndelse efter Vandflodens ophør:

År 1657 *efter* Skabelsen.

BABELSTÅRNET OG SPROGENES

OPRINDELSE

Hele Menneskeheden havde *eet* Tungemål og samme Sprog. Da de nu drog østerpå, traf de på en Dal i Sinear, og der slog de sig ned. Da sagde de til hverandre: "Kom, lad os stryge Teglsten og brænde dem godt!" De brugte nemlig Tegl som Sten og Jordbeg som Kalk. Derpå sagde de: "Kom, lad os bygge os en By og et *Tårn*, hvis Top når til Himmelen, og skabe os et Navn, for at vi ikke spredes ud over hele Jorden! "

Men HERREN steg ned for at se Byen og Tårnet, som Menneskebørnene byggede, og sagde:

"Se, de er eet Folk og har alle eet Tungemål; og når de nu først er begyndt således, er intet, som de sætter sig for, umuligt for dem;

Lad os derfor stige ned og forvirre deres Tungemål der, så de ikke forstår hverandres Tungemål ! "

Da spredte HERREN dem fra det Sted ud over hele Jorden, og de opgav at bygge Byen. Derfor kaldte man den *Babel*, thi der forvirrede HERREN al Jordens Tungemål, og derfra *spredte* HERREN dem ud over *hele* Jorden. 1 Mose 11,9.

Kommentarer: "Godt 120 år efter Vandfloden, i Pelegs dage (1 Mose 10,25, "thi på hans Tid adsplittedes Jordens Befolkning) lød GUDS forudsigelse: "når de nu først er begyndt således, *er intet, som de sætter sig for, umuligt for dem.*" Og menneskene spredtes ud over hele jorden. Der er nu gået *snart* 6000 år fra jordens skabelse, og jordens befolkning har nu rundet 6000 *millioner* mennesker. Man bygger huse, hvis tårne og spir når helt op til skyerne (sky-skrabere), og intet synes at hindre dem. Så nu, i vore dage, har man i overmod rejst EU-parlamentets kæmpemæssige glas- og stålbygning i Strasbourg, som med fuldt overlæg er designet med form efter det ufuldbyrdede *Babels-tårn*, som i 1 Mosebog rejstes i trods mod GUD, der forhindrede det ved at skabe sprogforvirring. Man er nu kommet sig, dog ikke over sprogforvirringen, den råder stadig, men nu har man, i *samme ånd*, genopbygget tårnet, der i sin færdige struktur giver udseende af at være ufuldbyrdet og med et nyt motto:

" Mange Sprog én Røst !"

Man trodser igen Skaberen, fordi det ikke kræver "*tro*, men *viden*" siger man i vore dage, mens man uafsladeligt erfarer, hvad der dengang blev forudsagt:

"og når de nu først er begyndt således, er intet, som de sætter sig for, umuligt for dem..."

1 Mose 11,6.

Men uden at betænke følgerne, *ænses* man ikke "Tidernes Tegn" og Jesu Kristi *svar* på apostlenes spørgsmål: "Hvad er Tegnet på dit Komme og Verdens Ende?" Jesus svarede: "Som de levede i Dagene før Syndfloden: de åd og drak, tog til Ægte og gav til Ægte, lige til den Dag, da Noa gik ind i Arken, ... og de *ænsede intet, før Syndfloden* kom og rev dem alle bort ... *sådan* skal det gå ved Menneskesønnens Komme." (Matt. 24, 37.)

SEMS SLÆGTEBOG: 1 Mose 11,10.

Da Sem var 100 År gammel, (1556 + 100 = 1656 år)

avlede han Arpaksjad, *to* År efter Vandfloden;

Da Arpaksjad havde levet 35 År avlede han
Sjela:

Da Sjela havde levet 30 År, avlede han Eber;

Da Eber havde levet 34 År, avlede han Peleg;

Da Peleg havde levet 30 År, avlede han Reú;

Da Reú havde levet 32 År, avlede han Serug;

Da Serug havde levet 30 År, avlede han Nakor;

Da Nakor havde levet 29 År, avlede han Tara;

Da Tara havde levet 70 År, avlede han:

Abram, Nakor og Haran;

Dette er Taras Slægtebog.

1 Mose 11,27.

Sammenlagt: + 2 + 35 + 30 + 34 + 30 + 32 + 30

+ 29 + 70 år = 292 år efter Floden.

År 1656 efter Skabelsen.. (s. 8.)
+ 292 fødtes Abraham efter Floden

År **1948** efter Skabelsen

Haran døde i sin Fader Taras Levetid i sin Hjemstavn i Ur-Kasdim. Abram og Nakor tog sig Hustruer; Abrams Hustru hed *Saraj*, Nakors Milka, en Datter af Haran, Milkas og Jiskas Fader. Men Saraj var ufrugtbar og havde ingen Børn. Tara tog sin Søn *Abram*, sin Sønnesøn *Lot*, Harans Søn, og sin Sønnekone Saraj, hans Søn, Abrams Hustru, og førte dem fra Ur-Kasdim for at begive sig til Kana'ans Land; men da de kom til Karan, slog de sig ned der.

Taras Levetid var 205 år; og Tara døde i Karan.

1 Mose 11, 32.

ABRAHAMS INDVANDRING I KANA'AN

HERREN sagde til Abram: "Drag ud fra dit Land, fra din Slægt og din Faders Hus til det Land, jeg vil vise dig; så vil Jeg gøre dig til et stort Folk, og Jeg vil velsigne dig og gøre dit Navn stort, og vær en Velsignelse ! Jeg vil velsigne dem, der velsigner dig, og forbande dem, der forbander dig; med *dig skal alle Jordens Slægter velsignes!*"

Og Abram gik, som HERREN sagde til ham, og Lot gik med ham. Abram var *fem og halvfjerdsindstyve* År, da han drog fra Kanan;
1 Mose 12, 4.

År 292	
+ 75	
-----	Abraham var 75 år
År 367	367 år efter Floden,
År 1948	efter Skabelsen (s.14.)
+ 75	

År 2023	efter Skabelsen

Obs ! *Kun* de Skriftsteder, der markerer
Tidsangivelse, citeres i dette studium.

Efter at Lot havde skilt sig fra Abram, sagde HERREN til denne: "Løft dit Blik og se dig om der, hvor du står, mod Nord, mod Syd, mod øst og mod Vest; thi hele det Land, du ser, vil Jeg give dig og dit Afkom til evig Tid, og Jeg vil gøre dit Afkom som Jordens Støv, så at det lige så lidt skal kunde tælles, som nogen kan tælle Jordans Støv. Drag nu gennem Landet på Kryds og Tværs, thi dig giver Jeg det !" Så drog Abram fra Sted til Sted med sine Telte og kom til Mamre Lund i Hebron, hvor han slog sig ned og byggede HERREN et Alter. 1 Mose 13,18.

Men Salems Konge *Melkizedek*, GUD den Allerhøjestes Præst, bragte *Brød og Vin* og *velsignede* ham med de Ord: "Priset være Abram for GUD den Allerhøjeste, Himmelen og Jordens Skaber, og priset være GUD den Allerhøjeste, der gav dine Fjender i din Hånd !"

Og Abram gav Ham *Tiende* af alt. 1 Mose 14,20.

Kommentarer:

Damaskus nævnes for første gang på Abrahams tid, over 1200 år før Jeriko omtales. *Salems Konge*: "denne Melkizedek, Konge i Salem, GUDS, den Allerhøjestes, Præst, som gik Abraham i Møde, da han vendte hjem efter Sejren over Kongerne, og velsignede ham, og hvem Abraham gav Tiende af alt, Han, som for det første, når Hans Navn udlægges, er "Retfærdigheds Konge", dernæst også "Salems Konge", det vil sige "*Freds Konge*" uden Fader, uden Moder, uden Stamtavle, uden Begyndelse på sine Dage og uden Afslutning på sit Liv, *ligestillet* med GUDS Søn - Han bliver *ved* med at være Præst *evindeligt*. Se dog, hvor *stor* HAN ER, at Abraham, vor Stamfader, gav Ham *Tiende af* det bedste Bytte. (Hebr. 7,2.)

I Skabelsesberetningen *ER GUDS SØN*, som var til *før* Skabelsen, også *med* i Skabelsen af Verden, thi: "Efter at GUD forud mange Gange og på mange Måder havde talt til Fædrene ved *Profeterne*, har Han nu ved Dagenes Ende talt til os ved SIN SØN, **hvem Han har indsat som Arving til alle Ting, ved Hvem Han også har skabt Verden.**" (Hebr.1,1.)

GUDS SØN åbenbarer sig her for første gang, 2000 år *efter* Skabelsen, for Abraham, og nævner det yderlige 1900 år senere for jøderne i sin samtid: "Abraham, jeres Fader, frydede sig over at skulde se *Min Dag*, og han glædede sig." Da sagde Jøderne til Ham: "Du er ikke halvtreds År endnu, og du har *set* Abraham !"

Jesus sagde til dem: "Sandelig, **sandelig siger Jeg eder: "Før Abraham blev til, ER JEG !** (Joh.8,58.) I Tro adlød Abraham Kaldet til at gå til et Land, som han skulde få i Eje; og han drog ud, skønt han ikke vidste, hvor han kom hen. I *Tro* bosatte han sig i det forjættede Land, som i et fremmed Land og boede i Telte med Isak og Jakob, Medarvingerne til den samme Forjættelse; thi han *ventede* på *Staden* med de faste Grundvolde, hvis Bygmester og Skaber Er GUD." (Hebr.11,8.)

Abraham blev lovet det Land, han vandrede i som fremmed, *men* fik også Løfte om det *himmelske Fædreland* og *Staden* med den faste Grundvold:

"I Tro døde alle disse uden at have opnået, hvad der var forjættet; *men* de så og hilste det i det *fferne* og bekendte, at de var *fremmede* og Udlændinge på Jorden. De som taler sådan viser jo derved, at de *søger* efter et Fædreland. Og hvis de havde tænkt på det, de var udvandret fra, havde de haft Tid nok til at vende tilbage; men nu står deres Hu til et *bedre*, nemlig det himmelske Fædreland; derfor skammer GUD sig ikke ved dem, ved at kaldes *deres* GUD; thi Han har beredt dem en *Stad*." Hebr.11,13.

"Alt dette blev *åbenbaret* for Abraham, 1900 år *før* GUD sendte sin egen Søn til "de fortabte Får af Israels Hus," Abrahams Slægt i 42nde led." (Matt.1,17; 15,24.)

HERREN SLUTTER PAGT MED ABRAHAM

Da Solen var ved at gå ned, faldt der Dvale over Abram, og se, Rædsel faldt over ham, et stort Mørke. Og GUD sagde til Abram: "Vide skal du, at dit Afkom skal bo som fremmede i et Land, der ikke er deres eget; de skal *trælle* for dem og mishandles af dem i *400 År*.

Dog vil jeg også dømme det Folk, de kommer til at trælle for, og *siden* skal de *udvandre* med meget Gods. På den Dag sluttede HERREN Pagt med Abram, idet han sagde: "Dit Afkom giver jeg *dette* Land fra Egyptens Bæk til den store Flod, Eufratfloden; 1 Mose 15,18.

HAGAR OG ISMAEL

Abrams Hustru Saraj fødte ham intet Barn. Men Saraj havde en egyptisk Trælkvinde ved Navn Hagar; Og Saraj sagde til Abram:

"HERREN har jo nægtet mig Børn; gå derfor ind til min Trælkvinde, måske kan jeg få en Søn ved hende!" Og Abram adlød Saraj. Så tog Abrams Hustru Saraj sin Trælkvinde, Egypterinden Hagar, efter at Abram havde boet *ti* År i Kana'ans Land, og gav sin Mand Abram hende til Hustru; og han gik ind til Hagar, og hun blev frugtsommelig. Men da hun så, at hun var frugtsommelig, lod hun *hånt* om sin Herskerinde. Og Hagar fødte Abram en Søn, og Abram kaldte Sønnen, Hagar fødte ham, *Ismael*. Abram var *seks og firsindstyve* År gammel, da Hagar fødte ham Ismael. 1 Mose 16,16.

År 292
+ 86

År 378 efter Floden

Abraham var 86 år da Ismael fødtes og

År 1948 (s.14.)
+ 86

År **2034** efter Skabelsen

**GUDS Pagt med Abraham. Omskærelsen
som Pagtstegn.**

Da Abram var ni og halvfemsindstyve År gammel, åbenbarede HERREN sig for Ham og sagde til ham: "JEG ER GUD den Almægtige; vandre for mit Åsyn og vær *ustraffelig*, så vil Jeg oprette min Pagt mellem mig og dig og give dig et overvættes stort Afkom !" Da faldt Abram på sit Ansigt, og GUD sagde til ham:

"Fra min Side er min Pagt med dig, at du skal blive Fader til en Mængde Folk; derfor skal dit Navn ikke mere være Abram, men du skal hedde ABRAHAM, thi jeg gør dig til en Mængde Folk ... og dette er Min Pagt, som I skal holde, Pagten mellem mig og eder, at alt Mandkøn hos eder skal *omskæres*. I skal omskæres på eders Forhud, det skal være et Pagtstegn mellem mig og eder."

Endvidere sagde GUD til Abraham: "Din Hustru Saraj skal du ikke mere kalde Saraj, *hendes* Navn skal være SARA; Jeg vil velsigne hende og give dig en Søn også ved hende; Jeg vil velsigne hende, og hun skal blive til Folk, og Folkeslags Konger skal nedstamme fra hende !"

Da faldt Abraham på sit Ansigt og *lo*, idet han tænkte: "Kan en *hundredårig* få Børn, og kan Sara med sine *halvfemsindstyve* År føde en Søn?" Abraham sagde derfor til GUD: "Måtte dog Ismael leve for Dit Åsyn !" Men GUD sagde: "Nej, din Ægtehustru Sara skal føde dig en Søn, som du skal kalde **Isak**; med *ham* vil Jeg oprette min Pagt; og det skal være en *evig Pagt*, der gælder hans Afkom efter ham ! Men hvad *Ismael* angår, har Jeg bøn hørt dig: Jeg vil velsigne ham og gøre ham frugtbar og give ham et overvættes talrigt Afkom;

Tolv Stammehøvdinger skal han avle, og Jeg vil gøre ham til et stort Folk.

Men Min PAGT opretter jeg med Isak, som Sara skal føde dig om et År ved denne Tid."
Selvsamme Dag blev Abraham og hans Søn Ismael *omskåret*; 1 Mose 17, 26.

ISAKS FØDSEL, HAGARS OG ISMAELS FLUGT

HERREN så til Sara, som Han havde lovet.

Og HERREN gjorde ved Sara, som Han havde sagt, og hun undfangede og fødte Abraham en Søn i hans Alderdom, til den Tid GUD havde sagt ham. Abraham kaldte den Søn, han fik med Sara, Isak; og Abraham *omskar* Isak, da han var *otte* Dage gammel, således som GUD havde pålagt ham.

Abraham var 100 År gammel, da hans Søn
Isak fødtes ham. 1 Mose 21, 1-5.

År 292	efter Floden
+ 100	Abraham 100 år
-----	Isak fødtes År 392 efter Floden,
År 392	(1656 + 292 + 100 = 2048)

Abraham fik Isak fjorten år *efter* Ismael,

År **2048** efter Skabelsen

Kommentarer: "Med Isak *begynder* GUDS PAGT med Abrahams Slægt, som, ifølge Mattæus Evangeliets 1. kapitel, opregner "Jesu Kristi, Davids Søns, Abrahams Søns Stamtavle. Altså er der i alt fra Abraham indtil David fjorten Slægtled, og fra David indtil Bortførelsen til Babylon fjorten Slægtled, og fra Bortførelsen til Babylon indtil Kristus fjorten Slægtled." I alt toogfyrretyve (42) Slægtled. Lukas Evangeliets 3. Kapitel, 3,23, regner i *nedadstigende* linje, fra: "Jesus var omkring tredive År gammel, da han begyndte. Og Han var, efter hvad man mente, Søn af Josef, der var Søn af Eli," ... etc. ned til David, Abraham samt 10 slægtled til Noa, og 10 slægtled fra Noa til Adam, altså i alt 20 slægtled yderligere til de førstnævnte 42 slægtled. I alt 62 slægtled fra Skabelsen til Kristus Jesus."

ABRAHAMS OFFER

Efter disse Begivenheder satte GUD Abraham på Prøve og sagde til ham: "Abraham !" Han svarede: "Se, her er jeg !" Da sagde Han til ham: "Tag din Søn Isak, din eneste, ham, du elsker, og drag hen til Morija Land og bring ham der som Brændoffer på et af Bjergene, som Jeg vil vise dig !" Da sadlede Abraham tidligt næste Morgen sit Æsel, tog to af sine Drengene og sin Søn Isak med sig, og efter at have kløvet Offerbrænde gav han sig på Vandring til det Sted, GUD havde sagt ham. Da Abraham den tredje

Dag så op, fik han Øje på Stedet langt borte. Så sagde Abraham til sine Dreng: "Bliv her med Æselet, medens jeg og Drengen vandrer derhen for at tilbede; så kommer vi tilbage til eder."

Abraham tog da Brændet til Brændofferet og lagde det på sin Søn Isak; selv tog han Ilden og *Offerkniven*, og så gik de to sammen. Da sagde Isak til sin Fader Abraham: "Fader !" Han svarede: "Ja, min Søn !" Da sagde han: "Her er Ilden og Brændet, men hvor er Dyret til Brændofferet ?" Abraham svarede: "GUD vil selv udse sig Dyret til Brændofferet, min Søn !"

Og så gik de to sammen. Da de nåede det Sted, GUD havde sagt ham, byggede Abraham der et Alter og lagde Brændet til Rette; så bandt han sin Søn Isak og lagde ham på Alteret oven på Brændet. Og Abraham greb Kniven og rakte Hånden ud for at *slagte* sin Søn.

Da råbte HERRENS Engel til ham fra Himmelen: "Abraham, Abraham !" Han svarede: "Se, her er jeg !" Da sagde Engelen: "Ræk ikke din Hånd ud mod Drengen og gør ham ikke noget; thi nu ved Jeg, at du frygter GUD og end ikke sparer din Søn, din eneste, for mig !" Og da Abraham nu så op, fik han bag ved sig Øje på en Vædder, hvis Horn havde viklet sig ind i de tætte Grene; og Abraham gik hen og tog Vædderen, og *ofrede* den som Brændoffer i sin Søns Sted.

Derfor kaldte Abraham dette Sted: "HERREN udser sig, eller som man nu til Dags siger: "Bjerget hvor HERREN viser sig."

Men HERRENS Engel råbte atter til Abraham fra Himmelen: "Jeg sværger ved mig selv, lyder det fra HERREN: Fordi du har gjort dette og ikke sparet din Søn, din eneste, for mig, så vil Jeg velsigne dig og gøre dit Afkom talrigt som Himmels Stjerner og Sandet ved Havets Bred; og dit Afkom skal tage sine Fjenders Porte i Besiddelse; og i din Sæd skal alle Jordens Folk velsignes, fordi du adlød mig, ..."

Derpå vendte Abraham tilbage til sine Drenge,
og de brød op og drog sammen til Beérsjeba.
Og Abraham blev i Be'ersjeba. 1 Mose 22,19.

Kommentarer: "Apostlene, som i deres breve til menighederne udlagde Abrahams offer, der, i kraft af hans tro, blev regnet ham til retfærdighed, har mange belærende aspekter. Set i historisk perspektiv var menneskeofringer, for at sone afguderne, hyppigt forekommende i Abrahams samtid. I byen Ur i Kaldæa, Mesopotamien, hvor Abraham fødtes, har man i arkæologiske udgravninger fundet spor efter disse kultiske *menneskeofringer*. Dette giver Abraham ikke udtryk for, personligt har han sikkert haft en etisk modvilje mod det han så i Ur, og det kan have været en del af hans prøvelse. Israeliterne vakte senere GUDS Vrede, da de ofrede deres sønner og døtre til guden Baal, på Jeremias' tid (Jer.19;), ja, endnu tidligere, på Jeftas tid, som ofrede sin eneste datter (Dom. 11;). Forfatteren til Brevet til Hebræerne i Det Nye Testamente skriver: "I Tro bragte Abraham Isak som Offer, da han blev sat på Prøve; ja, sin enbårne var han rede til at ofre, skønt han havde fået Forjættelserne, og der var sagt til ham:

"Gennem Isak skal en Slægt få Navn efter dig;" thi han regnede med, at GUD har Magt til endog at vække fra de døde; og derfra fik han ham jo også forbilledeligt tilbage. (Som et forbillede på Kristi Opstandelse). I denne sammenhæng havde Morijabjerget en forbindelse, idet Kong David grundlagde Davidsbyen, Jerusalem, på dette bjerg, hvor Menneskesønnen 1900 år senere ofrede sig på Golgata for *vore* synders skyld."

ABRAHAMS DØD, ISMAELS SLÆGT

1 Mose 25 Kap.

Abraham gav Isak alt, hvad han ejede; men de Sønner, han havde med sin Medhustru, Keturah, skænkede han Gaver og sendte dem, medens han endnu levede, bort fra sin Søn Isak, østpå til Østlandet.

De År, Abraham levede, udgjorde 175; så udåndede han, og Abraham døde i en god Alderdom, gammel og mæt af Dage, og samledes til sin Slægt. Og hans Sønner Isak og Ismael jordede ham i Makpelas Klippehule på Hetitten Efrons, Zohars Søns, Mark over for Mamre, den Mark, Abraham havde købt af Hetitterne; der jordedes Abraham og hans Hustru Sara. Og da Abraham var død, velsignede GUD hans Søn Isak. Isak boede ved Be'er-lahaj-ro'i.

Dette er Abrahams Søn *Ismaels* Slægtbog, hvem Saras Trælkvinde, Egypterinden Hagar, fødte ham. Følgende er Navnene på Ismaels Sønner efter deres Navne (12) og Slægter: vers 13-15. Det var *Ismaels* Sønner, og det var deres Navne i deres Indhegninger og Teltlejre.

Ismaels Tolv Høvdinger med deres Stammer.

Ismaels Leveår udgjorde 137; så udåndede han; han døde og samledes til sin Slægt.

ESAU OG JAKOB

Isak var fyrretyve År gammel, da han tog Rebekka, en Datter af Aramæeren Betuel fra Paddan-Aram og Søster til Aramæeren Laban, til Hustru. Men Isak bad til HERREN for sin Hustru, thi hun var ufrugtbar; og HERREN bønhørte ham, og Rebekka, hans Hustru, blev frugtsommelig. Men da Sønnerne brødes i hendes Liv, sagde hun: "Står det således til, hvorfor lever jeg da?" Og hun gik hen for at adspørge HERREN. Da svarede HERREN hende: "To Folkeslag er i dit Liv, to Folk skal gå ud af dit Skød! Det ene skal kue det andet.

Den ældste tjene den yngste!" Da nu Tiden kom, at hun skulde føde, var der Tvillinger i hendes Liv. Den første kom frem rødlig og lodden som en Skindkappe over hele Kroppen; og de kaldte ham *Esau*. Derefter kom hans Broder frem med Hånden om Esaus Hæl, derfor kaldte de ham *Jakob*.

Isak var *tresindstyve* År gammel da de fødtes.

År 392 Abraham 100 år da Isak fødes
+ 60 Isak 60 år da Esau og Jakob fødes

År 452 efter Floden

År 2048 efter Skabelsen (s.19) + 60 = 2108

År **2108** efter Skabelsen 1 Mose 25,26.

Isak er 60 år, da Esau og Jakob fødes.

FORJÆTTELSEN TIL ABRAHAM GENTAGES

FOR ISAK

Da der opstod Hungersnød i Landet - en anden end den forrige på Abrahams Tid - begav Isak sig til Filisterkongen Abimelek i Gerar.

Og HERREN åbenbarede sig for ham og sagde:
"Drag ikke ned til Egypten, men bliv i det Land, Jeg siger dig; bo som fremmed i det Land, så vil Jeg være med dig og velsigne dig; thi dit Afkom vil Jeg give alle disse Lande og stadfæste den Ed, Jeg tilsvor din Fader Abraham, og Jeg vil gøre dit Afkom talrigt som Himmelenes Stjerner og give dit Afkom alle disse Lande, og i din Sæd skal alle Jordens Folk velsignes;

... *fordi* Abraham adlød mine Ord og holdt sig mine Forskrifter efterrettelig, mine Bud Anordninger og Love." 1 Mose 26,5.

Noa, hans hustru, tre sønner og 3 svigerdøtre var de *eneste* overlevende efter Vandfloden. Noa levede 350 år efter, og endnu til Abraham var blevet 58 år og var flyttet fra Ur-Kasmin i det sydlige Kaldæa ved Eufrats munding op nord på til Karan, byen i det frodige lavland mellem Eufrat og Tigris, i det nordlige Kaldæa. (1 Mose 11, 31) Disse lå ved foden af bjergkæden, hvor Arken, i 5156 meters højde, "sad fast" på Ararats Bjerge, det nuværende Tyrkiet. (1 Mose 8,4) Abraham var 9nde slægtled fra Noas søn Sem, som endnu levede, 33 år efter Abrahams død. (500 år gammel, 1 Mose 11,11) Man taler om "den *mundtlige* overlevering", fra *Noa til Moses*, de såkaldte: "7 **Noa-tiske Bud**" fra Skabelsen til Noa, som Abraham og patriarkerne **adlød**, over 700 år før Moses skrev dem ned i de 5 Mose-bøger (i de 40 år i Ørkenen).

Der er ikke nedskrevet nogle samtaler i første Mosebog mellem Noa, Sem og de 9 slægtled til Abraham, men eftersom de levede samtidig, og "slægtebøgerne" var nedskrevne, må det have været på **lertavler**. Så sent som i 1933, vor tid, fandt arkæologer i Karan i tusindvis af lertavler med kile-skrift og over hele det daværende Maririge fra omkr. 2000 f.Kr., altså på Abrahams tid. To tavler indeholder en fortegnelse over 2000 håndværkere, med opgivelse af navn og profession. I 1935/36 fandt man i et kongepalads en korrespondance 13.000 lertavler og i paladsarkiverne gemte kileskrift-tavler med 23.600 dokumenter, som der måtte kolonner af lastbiler til at køre bort. Navne på Abrahams forfædre dukker op af de dunkle tider, som navne på byer i Nordvest Mesopotamien. De ligger i Paddan-Aram på Arams slette, Abrahams hjemstavn og Nakors by i Aram-Naharajim, Nakor, Isaks

hustru Rebekkas hjem, disse var på den tid blomstrende byer. Dokumenterne fra Maririget er overraskende bevis for, at Bibelens patriark-historier ikke, som man ofte og så let har antaget, er "fromme legender" og myter. Men begivenheder og skildringer fra en historisk tid, der nøje lader sig datere. Lertavlerne findes i dag bevaret i de arkæologiske museer i London og Paris, og der forskes stadig.

Moses fik de **TI BUD**, skrevet på **Stentavler**, 2 Mose 31,18. Men **Abraham** *kendte allerede* til og **adlød GUDS ORD**, Forskrifter, Anordninger og **Love**, 700 år – **før** ørkenvandringen på Moses tid.
1 Mose 26,5.

Og Noa, før ham, kendte Ugens 6 dage, den Syvende Dag og Årets 12 Måneder. Han kendte *forskel* på *rene* og *urene* Dyr, *forbudet* mod at *spise blod*. "Alt, hvad der rører sig og lever, skal tjene jer til Føde; ligesom de grønne Urter giver jeg eder det alt sammen." 1 Mose 9, 3.

"Dog, Kød med Sjælen, det er Blodet,
må I ikke spise !" 1 Mose 9, 4.

Dette forbud kommer igen i Mose-Loven, 3 Mose 3,17; og 5 Mose 12,16; (ca 1400 f.Kr) Og dets fortsatte *gyldighed* stadfæstes ved Apostelmødet på Det Nye Testaments tid år 51 e.Kr.:

"Thi Helligånden og vi har besluttet ingen yderligere Byrde at lægge på jer ud over dette nødvendige, at I afholder jer fra Afgudsoffer-kød og fra Blod og fra Kød af kvalte Dyr og fra Utugt. Når I holder jer derfra, handler I ret.
Lev vel !" Ap.G. 15, 19-29.

Men tilbage til patriarkerne i de første 6 århundreder efter Vandfloden.

ESAU OG JAKOB

Men Esau pønsede på ondt mod Jakob, for den Velsignelse Hans Fader havde givet ham, og Esau sagde ved sig selv: "Der er ikke længe til, at vi skal holde Sorg over min Fader, så vil jeg slå min Broder Jakob ihjel!" Da nu Rebekka fik Nys om sin ældste Søn Esaus Ord, sendte hun Bud efter sin yngste Søn Jakob og sagde til ham: "Din Broder Esau vil hævne sig på dig og slå dig ihjel; adlyd nu mig, min Søn: Flygt til min Broder Laban i Karan og bliv hos ham en Tid, til din Broders Harme lægger sig, til din Broders Vrede vender sig fra dig, og han glemmer, hvad du har gjort ham; så skal jeg

sende Bud og hente dig hjem, Hvorfor skal jeg miste eder begge på én Dag ! ” 1 Mose 27 Kap. Men Rebekka sagde til Isak: ”Jeg er led ved Livet for Hets Døtres Skyld; hvis Jakob tager sig sådan en hetitisk Kvinde, en af Landets Døtre, til Hustru, hvad skal jeg da med Livet ! ” Da kaldte Isak Jakob til sig og velsignede ham, idet han bød ham: ”Du må ikke tage dig en Hustru blandt Kana’ans Døtre. Drag til Paddan Aram til din Morfader Betuels Hus, og tag dig der en af din Morbroder Labans Døtre til Hustru!

GUD den Almægtige velsigne dig og gøre dig frugtbar og give dig et talrigt Afkom, så du bliver til Stammer i Hobetal. Han give dig og dit Afkom med dig Abrahams Velsignelse, så du får din Udlændigheds Land i Eje, det, GUD skænkede Abraham!”

ESAU HUSTRUER

Da Esau var fyrretyve År gammel, tog han Judit, en Datter af Hetiten Be’eri, og Basemat, en Datter af Hetiten Elon, til ægte. Det var Isak og Rebekka en Hjertesorg. 1 Mose 26,34.

Da skønnede Esau, at Kana’ans Døtre vakte hans Fader Isaks Mishag, og han gik til Ismael og tog Mahalat, en Datter af Abrahams Søn Ismael og Søster til Nebajot, til Hustru ved siden af sine andre Hustruer. 1 Mose 28, 8.

Kommentarer:

Jakob var som Esau på det tidspunkt fyrretyve år. Isak, som var 60 år, da de fødtes ham, har så været over 100 år. Isaks broder Ismael, der var fjorten år ældre, har så været over 114 år gammel og havde *allerede da* tolv sønner, der blev *stamfader* til :

Ismael-iternes 12 Stammer og Høvdinger

1 Mose 25, 12.

Derfor siger Isak til Jakob, ”...må du få et talrigt afkom, og blive til *stammer i hobetal!*” Ved Saras utålmodighed, da hun stadig var ufrugtbar i 75-års alderen, sætter hun ikke længere sin lid til GUDS Løfte til Abraham om at gøre ham til et folk, så talrigt som himlens stjerner (1 Mose 15, 5), og hun giver ham sin tjenestepige Hagar til hustru, som føder Abraham Ismael året efter, da Abraham er 86 år. Den velsignelse, Abraham *havde* fået, bliver givet hans *førstefødte*, som GUD, HERREN, selv står ved overfor Hagar, da hun flygter fra Sara:

Da sagde HERRENS Engel til hende: "Vend tilbage til din Herskerinde og find dig i hendes Mishandling !" Og HERRENS Engel sagde til hende: "Se, du er frugtsommelig, og du skal føde en Søn, som du skal kalde Ismael, thi HERREN har hørt, hvad du har lidt; og han skal blive et Menneske-Vildæsel, hvis Hånd er mod alle og alles Hånd mod ham, og han skal ligge i Strid med alle sine Frænder!" (1 Mose 16,12). Ud fra Abrahams lænd udgik det 12-stammefolk, Ismaeliterne, som fra begyndelsen, og lige siden, har været i strid med sine *frænder*. Profeten Muhammed (622 e.Kr.) påkaldte på sin tid, i Koranen, slægtskabet mellem *Israel-literne* og *Ismael-literne*, som før i tiden kaldtes Muhammedanere, men nu i vore dage kalder sig Islam og er *edsvorne fjender* til Staten Israel. Men da Abraham får fornyet løfte, som 100-årig: Da faldt Abraham på sit Ansigt og lo, idet han tænkte: "Kan en hundredårig få Børn, og kan Sara med sine halvfemsindstyve År føde en Søn?" Abraham sagde derfor til GUD "Måtte *Ismael* leve for dit Åsyn!" Men GUD sagde: "Nej, din Ægte-Hustru Sara skal føde dig en Søn, som du skal kalde *Isak*, med ham vil jeg oprette Min Pagt, der skal gælde hans Afkom efter ham."

Men hvad Ismael angår, har Jeg bøn hørt dig; Jeg vil velsigne ham og gøre ham frugtbar og give ham et overvættets talrigt Afkom; 12 Stammehøvdinge skal han avle, og jeg vil gøre ham til et stort Folk. Men Min Pagt opretter Jeg med Isak, som Sara skal føde dig om et År ved denne Tid." 1 Mose 17,21.

Men GUD var med Drengen, og han voksede til; og han bosatte sig i Ørkenen og blev Bueskytte. Han boede i Parans Ørken, og hans Moder tog ham en Hustru fra Egypten. 1 Mose 21, 21.

Kommentarer: Hagar, selv en *egyptisk* træl, som Abraham antagelig havde fået som gave af Farao, da han og Sara drog til Egypten under hungersnøden i Kana'an (1 Mose 12,10. ff), tog derfor en *egyptisk* kvinde til hustru for Ismael. Men egypterne stammede fra *Mizraim*, søn af Kam. (1 Mose 10,6). Så Abrahams søn med Hagar har en *semitisk* far og en *egyptisk* mor, der er af Kams døtre, med mørk hud. Ismaels første hustru er også egypter, så Ismaels første-fødte søn har en *egyptisk* mor og mormor, og hans *semitiske* islæt fra Abraham tyndes ud og forsvinder helt i de efterfølgende generationer. Ismaeliterne tager sig hustruer blandt Kana'ans døtre og de øvrige stammefolk, som GUD lovede Abraham at drive ud af landet, for at give *hans afkom* landet. Ismaeliterne nævnes *sidste* gang i 1 Mose 37; og assimileres blandt disse folk, som Jeremias 1500 år senere kalder *blandingsfolket*. (Jer.25,20.)

Da Sara dør 127 år gammel (1 Mose 23,1), har hun ikke opnået at se afkom efter Isak, der er 37 år. Han har endnu ingen hustru, mens Ismael, Abrahams søn med Hagar, som Sara gav ham, der er 14 år ældre og 51 år, havde fået de fleste, hvis ikke alle, af sine 12 sønner og adskillige døtre. Det må have plaget Saras samvittighed, at hun ikke havde troet på GUDS Løfte fra begyndelsen, men selv måtte vente yderlige 14 år efter Ismaels fødsel, før hun ser det gå i opfyldelse, da hun, som halvfemsårig, føder Abraham hans forjættelses søn Isak. Og *selvom* hun lever til Isak er 37 år, får hun heller ikke hans sønner at se. Abraham selv er enkemand og 137 år gammel, og da han har jordet Sara i Mamre Lund i Hebron (1 Mose 23,19), bestemmer han sig for at tage Isak en hustru. Måske havde Isak tøvet med at rejse bort fra sin moder Sara, der havde opnået en så høj alder og blev hellere hos hende, eller måske holdt hun *ham* tilbage, vi ved det ikke. Men Isak var sikkert, som enebarn, meget knyttet til sin mor og sørgede over hendes bortgang. Det fortælles ikke, hvor længe Abraham venter for at se afkom efter Isak og Rebekka, som er flyttet til Sydlandet og er optaget af at etablere sig. Måske for selv at søge trøst i sin enkestand tager han sig en hustru på gamle dage. Han har været omkring 140 år.

ABRAHAMS SØNNER MED KETURA,

ABRAHAMS DØD

Abraham tog sig endnu en Hustru, som hed *Ketura*; og hun fødte ham Zimram, Joksjan, Medan, Midjan, Jisbak og Sjua. Alle disse (6) var Keturas Sønner. Abraham gav Isak *alt*, hvad han ejede; men de Sønner, Abraham havde med sine Medhustruer, skænkede han Gaver og sendte dem, medens han endnu levede, bort fra sin Søn Isak, østpå til Østlandet. De År, Abraham levede, udgjorde 175 År; så udåndede han. Og Abraham døde i en god Alderdom, gammel og mæt af Dage, og samledes til sin Slægt. Og hans Sønner Isak og Ismael jordede ham i Makpelas Klippehule på Hetiten Efrons, Zohars Søns, Mark over for Mamre, den Mark Abraham havde købt af Hetiterne; der jordedes Abraham og hans Hustru Sara. 1 Mose 25,10.

Og da Abraham var død, velsignede GUD hans Søn Isak. Isak boede ved Be'er-lahaj-ro'i.

Kommentarer:

Dette er Isaks velsignelse til Jakob, og ønske om at han skal blive til et stort stammefolk, indforstået *mindst* 12 stammer og 12 stammehøvdinge, som Isaks halvbroder Ismael allerede var blevet det, endnu *mens* Isak *kun* havde fået 2 sønner, og hvor pagtslægten skulle gå videre med Jakob. Det kan også have været tidspunktet, hvor Isak har givet Jakob lertavlerne med Abrahams optegnelser, som han har haft med fra Karan i Mesopotamien, over deres stamtavle fra Sems slægtetab (1 Mose 11,1) fra Noa til Tara, Isaks farfar, og hele den "mundtlige" overlevering, som Abraham kan have fået af selve *øjenvitnerne* til Syndfloden. For Noa *levede* til Abraham var 58 år, og Sem levede *endnu* 133 år *efter*, at Abraham drog fra Paddan-Aram. De kan også meget vel have været bosat med den øvrige slægt i det nordlige Mesopotamien "landet mellem floderne", i den såkaldte "frodige halvmåne" mellem Eufrat og Tigris, hvor Paddan-Aram-sletten lå. Dette sletteområde grænser op til den bjergkæde, hvor Ararat ligger i 5185 meters højde, der hvor Arken sad fast, da vandet begyndte at synke. (1 Mose 8,4). Bjerget, *Mount Ararat*, ligger i det østlige Tyrkiet, nær den iranske grænse, og toppen er dækket af *evig sne*. Adskillige ekspeditioner har forsøgt at trænge ned under gletscherne, men forgæves. Ararat er hellig for armenierne, som siges at have været bosat der, lige siden "Noa byggede HERREN et Alter og ofrede Brændofre, og siden blev Agerdyrker og var den første der plantede en Vingård." (1 Mose 8,20; 9,20). Man valfartede i århundreder op til en lille by og et kloster, som lå nogle afsatser op af bjergsiden, men både dem og et kapel i nærheden blev totalt ødelagt af et jordskælv og de efterfølgende laviner i 1840. Den lokale tradition fastholder stadig, at Arken ligger begravet på toppen, men at ingen får den at se, fordi GUD lader den være skjult under de majestætiske, sneklædte tinder.//

JAKOBS FLUGT TIL LABAN, HANS DRØM

OG LØFTE I BETEL

Så lod Isak Jakob fare, og han drog til Paddan-Aram, til Aramæeren Laban, Betuels Søn, som var Broder til Rebekka, Jakobs og Esaus Moder. Så drog Jakob bort fra Be'ersjeba og vandrede ad Karan til. På sin Vandring kom han til det hellige Sted og overnattede der, da Solen var gået ned; og han tog en af Stenene på Stedet og brugte den som Hovedgærde og lagde sig til Hvile der. Da drømte han, og se, på Jorden stod en Stige, hvis Top nåede til Himmelen, og se, GUDS Engle steg op og ned ad den;

Og HERREN stod foran ham og sagde:
"Jeg Er HERREN, din Fader Abrahams
og Isaks GUD !

Det Land, du hviler på, giver Jeg dig og dit Afkom; dit Afkom skal blive som Jordens Støv, og du skal brede dig mod Vest og Øst, mod Nord og Syd; og i din Sæd skal alle Jordens Slægter velsignes; se, jeg vil være med dig og vogte dig, hvorhen du end går, og føre dig tilbage til dette Land; thi Jeg vil ikke forlade dig, men opfylde alt, hvad Jeg har lovet dig !"

Da Jakob vågnede af sin Søvn, sagde han:
"Sandelig, HERREN er på dette Sted, og jeg vidste det ikke !" Og han blev angst og sagde:

"Hvor forfærdeligt er dog dette Sted !
Visselig, her er GUDS Hus, her er
Himmelens Port !"

Tidlig næste Morgen tog Jakob den Sten, han havde brugt som Hovedgærde, rejste den som en Stenstøtte og gød Olie over den. Og han kaldte dette Sted BETH'EL; før hed Byen Luz. Derpå gjorde Jakob følgende Løfte: "Hvis GUD er med mig og vogter mig på den Vej, jeg skal vandre, og giver mig Brød at spise og Klæder at iføre mig, og hvis jeg kommer uskadt tilbage til min Faders Hus, så skal HERREN være min GUD, og denne Sten, som jeg har rejst som Støtte, skal være GUDS HUS, og af alt, hvad du giver mig, vil jeg give dig Tiende !" 1 Mose 28, 22.

JAKOB KOMMER TIL KARAN, HANS MØDE
MED RAKEL, HAN ÆGTER LEA OG RAKEL,
JAKOBS TOLV SØNNER.

Derpå fortsatte Jakob sin Vandring og drog til Østens Børns Land. Da fik han Øje på en Brønd på Marken og tre Hjorde af Småkvæg, der var lejret ved den. Ved den Brønd vandede man Hjordene; og over Hullet lå der en stor Sten, som man først væltede bort, når alle Hjordene var samlet, for siden, når Dyrene var vandet, at vælte den på Plads igen. Jakob spurgte dem: "Hvor er I fra, Brødre?" De svarede: "Fra Karan."

Da spurgte han: "Kender I Laban, Nakors Søn?" De svarede: "Ja, ham kender vi godt." Han spurgte da: "Går det ham vel?" De svarede: "Ja, det går ham vel; se, hans Datter Rakel kommer netop med Hjordene derhenne !" Medens hans således stod og talte med dem, var Rakel kommet derhen med sin Faders Hjord, som hun vogtede; og så snart Jakob så sin Morbroder Labans Datter Rakel og hans Hjord, gik han hen og væltede Stenen fra Brøndhullet og vandede sin Morbroder Labans Hjord.

Så kyssede han Rakel og brast i Gråd; og han fortalte hende, at han var hendes Faders Frænde, en Søn af Rebekka. Da skyndte hun sig hjem til sin Fader og fortalte ham det. Så snart Laban hørte om sin Søstersøn Jakob, løb han ham i Møde, omfavnede ham og kyssede ham og førte ham hjem til sit Hus. Så fortalte Jakob ham alt, hvad der var sket; og Laban sagde: "Ja, du er mit Kød og Blod." Han blev nu hos ham en Månedstid. Så sagde Laban til Jakob: "Skulde du tjene mig for intet, fordi du er min Frænde? Sig mig, hvad du vil have i Løn !" Nu havde Laban to Døtre; den ældste hed Lea, den yngste Rakel; Leas Øjne var matte, men Rakel havde en dejlig Skikkelse og så dejlig ud, og Jakob elskede Rakel; derfor sagde han: "Jeg vil tjene dig syv År for din yngste Datter Rakel." Laban svarede: "Jeg giver hende hellere til dig end til en fremmed; bliv kun hos mig !"

Så tjente Jakob syv År for Rakel; og de syntes ham kun få Dage, fordi han elskede hende. Der-

efter sagde Jakob til Laban: "Giv mig min Hustru, nu min Tjenestetid er ude, at jeg kan gå ind til hende !" Så indbød Laban alle Mændene på stedet til Gæstebud. Men da Aftenen kom, tog han sin Datter Lea og bragte hende til ham, og han gik ind til hende. Og Laban gav sin Datter Lea sin Trælkvinde Zilpa til Trælkvinde. Da det nu om Morgenens viste sig at være Lea, sagde Jakob til Laban: "Hvad er det, du har gjort imod mig? Er det ikke for Rakel, jeg har tjent hos dig? Hvorfor har du bedraget mig ? " Laban svarede: "Det er ikke Skik og Brug her til Lands at give den yngste bort før den ældste; men lad nu Bryllupsugen gå til Ende, så vil jeg også give dig hende, imod at du bliver i min Tjeneste syv År til."

Det gik Jakob ind på, og da Bryllupsugen var til Ende, gav Laban ham sin Datter Rakel til Hustru. Og Laban gav sin Datter Rakel sin Trælkvinde Bilha til Trælkvinde.

Så gik Jakob også ind til Rakel, og han elskede Rakel højere end Lea. Derpå blev han i Labans Tjeneste syv År til.

Da HERREN så, at Lea blev tilsidesat, åbnede Han hendes Moderliv, medens Rakel var ufrugtbar. Så blev Lea frugtsommelig og fødte en Søn, som hun gav Navnet *Ruben*; thi hun sagde: "HERREN har set til min Ulykke, nu vil min Mand elske mig ! " Siden blev hun frugtsommelig igen og fødte en Søn; og hun sagde: "HERREN hørte, at jeg var tilsidesat, så gav Han mig også ham ! " Derfor gav hun ham Navnet Simeon. Siden blev hun frugtsommelig igen og fødte en Søn; og hun sagde: "Nu må da endelig min Mand holde sig til mig, da jeg har født ham *tre* Sønner." Derfor gav hun ham Navnet Levi. Siden blev hun frugtsommelig igen og fødte en Søn; og hun sagde: "Nu vil jeg prise HERREN !" Derfor gav hun ham Navnet Juda. Så fik hun ikke flere børn. 1 Mose 29,35.

JAKOBS SØNNER MED BILHA OG MED ZILPA

Da Rakel så, at hun ikke fødte Jakob noget Barn blev hun skinsyg på sin Søster og sagde til Ja-

kob: "Skaf mig Børn, ellers dør jeg !" Men Jakob blev vred på Rakel og sagde: "Er jeg i GUDS Sted? Det er jo Ham, der har nægtet dig Livs-frugt !" Så sagde hun: "Der er min Trælkvinde Bilha; gå ind til hende, så hun kan føde på mine Knæ og jeg få Sønner ved hende !" Og hun gav ham sin Trælkvinde Bilha til Hustru, og Jakob gik ind til hende. Så blev Bilha frugtsommelig og fødte Jakob en Søn, og Rakel sagde: "GUD har hjulpet mig til min Ret, Han har hørt min Røst og givet mig en Søn." Derfor gav hun ham Navnet Dan. Siden blev Rakels Trælkvinde Bilha frugtsommelig igen og fødte Jakob en anden Søn; og Rakel sagde: "Gudskampe har jeg kæmpet med min Søster og sejret." Derfor gav hun ham Navnet Naftali.

Men da *Lea* så, at hun ikke fik flere Børn, tog hun sin Trælkvinde *Zilpa* og gav Jakob hende til Hustru; og da Leas Trælkvinde *Zilpa* fødte Jakob en Søn, sagde Lea:

"Hvilken Lykke!" Derfor gav hun ham Navnet Gad. Siden fødte Leas Trælvinde *Zilpa* Jakob en anden Søn; og Lea sagde: "Held mig ! Kvinderne vil prise mit Held !" Derfor gav hun ham Navnet Aser.

Men da Ruben engang i Hvedehøstens Tid gik på Marken, fandt han nogle Kærlighedsæbler og bragte dem til sin Moder Lea. Da sagde Rakel til Lea: "Giv mig nogle af din Søns Kærlighedsæbler !" Lea svarede: "Er det ikke nok, at du har taget min Mand fra mig? Vil du nu også tage min Søns Kærlighedsæbler?" Men Rakel sagde: "Til Gengæld for din Søns Kærlighedsæbler må han ligge hos dig i Nat !" Da så Jakob kom fra Marken om Aftenen, gik Lea ham i Møde og sagde: "Kom ind til mig i Nat, thi jeg har købt dig for min Søns Kærlighedsæbler !" Og han lå hos hende den Nat.

Så bønhørte GUD Lea, og hun blev frugtsommelig, og hun fødte Jakob en femte Søn; og Lea sagde: "GUD har lønnet mig, fordi jeg gav min Mand min Trælkvinde." Derfor gav hun ham Navnet Issakar. Siden blev Lea frugtsommelig igen og fødte Jakob en sjette Søn. Og Lea sagde: "GUD har givet mig en god Gave, nu vil min

Mand blive hos mig, fordi jeg har født ham seks Sønner.” Derfor gav hun ham Navnet Zebulon. Siden fik hun en Datter, som hun gav Navnet Dina.

Så kom GUD Rakel i Hu, og GUD bønhørte hende og åbnede hendes Moderliv, så hun blev frugtsommelig og fødte en Søn; og hun sagde: ”GUD har borttaget min Skændsel ! ” Derfor gav hun ham Navnet Josef, thi hun sagde:

”HERREN give mig endnu en Søn ! ” Da Rakel havde født Josef, sagde Jakob til Laban: ”Lad mig fare, at jeg kan drage til min Hjemstavn og mit Land; giv mig mine Hustruer og mine Børn, som jeg har tjent dig for, og lad mig drage bort; du ved jo selv, hvorledes jeg har tjent dig.” Men Laban svarede: ”Måtte jeg have fundet Nåde for dine Øjne! Jeg har udfundet, at HERREN har velsignet mig for din Skyld ! ” Og han sagde: ”Bestem, hvad du vil have i Løn af mig, så vil jeg give dig den ! ” 1 Mose 30,28.

JAKOB OG LABAN SKILLES; JAKOBS

NATLIGE BRYDEKAMP OG NYE NAVN

Tidligt næste Morgen kyssede Laban sine Sønner og Døtre, velsignede dem og drog bort; og Laban vendte tilbage til sin Hjemstavn, men Jakob fortsatte sin Rejse. Og GUDS Engle mødte ham; og da Jakob så dem, sagde han: ”Her er GUDS Lejr.” Derfor kaldte han Stedet Mahanajim. Samme Nat tog han sine to Hustruer, sine to Trælkvinder og sine elleve Børn og gik over Jabboks Vadested; han tog dem og bragte dem over Bækken, ligeledes bragte han alt, hvad han ejede, over. Men selv blev Jakob alene tilbage.

Da var der én, som brødes med ham til Morgengry; og da han så, at han ikke kunde få Bugt med ham, gav han ham et Slag på Hofteskålen; og Jakobs Hofteskål gik af Led, da han brødes med ham. Da sagde han: ”Slip mig, thi Morgen gryr ! ” Men han svarede: ”Jeg slipper dig ikke, uden du velsigner mig ! ” Så spurgte han: ”Hvad er dit Navn ? ” Han svarede ”Jakob ! ”

Men Han sagde:
”Dit Navn skal ikke mere være Jakob, men
Israel ; thi du har kæmpet med GUD
og Mennesker og sejret ! ”
1 Mose 32,28.

Og Jakob kom på sin Vandring fra Paddan-Aram uskadt til Sikems By i Kana’ans Land og slog Lejr uden for Byen; og han købte det Stykke Jord, hvor han havde rejst sit Telt, af Sikemes Fader Hamors Sønner for 100 Kesita og byggede der et Alter, som han kaldte:

GUD, ISRAELS GUD.
1 Mose 33, 20.

Jakobs Sønner var tolv i Tal:

Leas Sønner: Ruben, Jakobs førstefødte,
Simeon, Levi, Juda, Issakar og Zebulon;
Rakels Sønner: Josef og Benjamin; Rakels
Trælkvinde Bilhas Sønner: Dan og Naftali;
Leas Trælkvinde Zilpas Sønner: Gad og Aser.

Det var Jakobs Sønner, der fødtes ham
i Paddan-Aram.

Og Jakob kom til sin Fader Isak i Mamre i Kirjat-Arba, det er Hebron, hvor Abraham og Isak havde levet som fremmede. Og Isaks Leveår var 180; så gik Isak bort; han døde og samledes til sin Slægt, gammel og mæt af Dage. Og hans Sønner Esau og Jakob jordede ham.
1 Mose 35,29.

Kommentarer: Da Isak dør 180 år gammel, er Jakob 120 år, men *først* når han bryder op og med hele sin slægt begiver sig til Egypten ti år senere, bliver det mere overskueligt at markere, fra *det* tidspunkt hele Israel, som forudsagt, kommer at forblive i landet i 400 år. *Israel* er *nu* et komplet 12-stammefolk: *Israelitterne* havde, rundt regnet 100 år senere end Ismael, fået sine 12 Sønner, og var, ved Abrahams velsignelse (1 Mose 17, 18-20.), blevet til et stort 12-stammefolk, *Ismaelitterne*. Ruben, som Jakobs førstefødte, mister senere sin *førstefødselsret*, på grund af at han var gået ind til sin faders medhustru og dermed ”besteg sin Faders Leje”. Jakob giver senere førstefødselsretten til Josefs sønner, *men* ”den lige linie” fra Abraham til Kristus, i 42 slægtled, føres videre med Judas.

Jakob giver, som vi skal se, senere, på sit dødsleje, en anden søn førstefødselsretten. (1 Mose 35,22; 1 Krøn. 5,1;)

JOSEFS DRØMME OG BRØDRENE HAD,

JOSEF SÆLGES AF SINE BRØDRE.

1 Mose 37 Kap.

Men Jakob blev boende i sin Faders Udlændigheds Land, i Kana'ans Land. Dette er Josefs Slægtetog. Da Josef var sytten År gammel, vogtede han Småkvæget sammen med sine Brødre; som Dreng var han hos sin Faders Hustruer Bilhas og Zilpas Sønner, og han bragte ondt Rygte til deres Fader. Israel elskede Josef fremfor alle sine andre Sønner, fordi han var hans Alderdoms Søn, og han lod gøre en fodsid Kjortel med Ærmer til ham. Men da hans Brødre så, at deres Fader foretrak ham for alle sine andre Sønner, fattede de Nag til ham og kunde ikke tale venligt til ham. Men Josef havde en Drøm, som han fortalte sine Brødre, og som yderligere øgede deres Had til ham. Han sagde til dem: "Hør dog, hvad jeg har drømt ! Se, vi bandt Neg ude på Marken, og se, mit Neg rejste sig op blev stående, medens eders Neg stod rundt omkring og bøjede sig for det !" Da sagde hans Brødre til ham: "Vil du måske være Konge eller herske over os ?" Og de hadede ham endnu mere for hans Drømme og hans Ord.

Men han havde igen en Drøm, som han fortalte sine Brødre; han sagde: "Jeg har haft en ny Drøm, og se, Sol og Måne og elleve Stjerner bøjede sig for mig !" Da han fortalte sin Fader og sine Brødre det, skændte hans Fader på ham og sagde: "Hvad er det for en Drøm, du der har haft ! Skal virkelig jeg, din Moder og dine Brødre komme og bøje os til Jorden for dig ?" Og hans Brødre fattede Avind til ham, men hans Fader gemte det i sit Minde. Da hans Brødre engang var gået hen for at vogte deres Faders Småkvæg ved Sikem, sagde Israel til Josef: "Dine Brødre vogter jo Kvæg ved Sikem; kom, jeg vil sende dig til dem !" Han svarede: "Her er jeg !" Så sagde Israel til ham: "Gå hen og se, hvorledes det står til med dine Brødre og Kvæget og bring mig Bud tilbage !" Israel sendte ham så af Sted fra Hebrons Dal, og han kom til Sikem. Som han nu flakkede om på Marken, var der en Mand, som traf ham og spurgte: "Hvad søger du efter ?" Han svarede: "Efter mine Brødre; sig mig, hvor de vogter deres Kvæg !"

Da sagde Manden: "De er draget bort herfra, thi jeg hørte dem sige: Lad os gå til Dotan !" Så gik Josef efter sine Brødre og fandt dem i Dotan. Men da de så ham langt borte, før han endnu var kommet hen til dem, lagde de Råd op om at dræbe ham og sagde til hverandre:

"Se, der kommer den Drømmemester! Kom, lad os slå ham ihjel og kaste ham i en Cisterne og sige, at et vildt Dyr har ædt ham; så skal vi se, hvad der kommer ud af hans Drømme !" Men da Ruben hørte det, vilde han redde ham af deres Hånd og sagde: "Lad os ikke tage hans Liv !" Og Ruben sagde til dem: "Udgyd dog ikke Blod! Kast ham i Cisternen her på Marken, men læg ikke Hånd på Ham !" Han vilde nemlig redde ham af deres Hånd og bringe ham tilbage til Faderen.

Da Josef kom hen til sine Brødre, rev de hans Kjortel af ham, Ærmekjortelen han havde på, tog ham og kastede ham i Cisternen, men Cisternen var tom, der var intet Vand i den. Derpå satte de sig til at holde Måltid. Og da de så op, fik de Øje på en Karavane af Ismaeliter, der kom fra Gilead og deres Kameler var belæsset med Tragakantgummi, Mastiksbalsam og Cistusharpiks, som de var på Vej til Egypten med.

Så sagde Juda til sine Brødre: "Hvad vinder vi ved at slå vor Broder ihjel og skjule Mordet? Lad os hellere sælge ham til Ismaeliterne og ikke lægge Hånd på ham; han er jo dog vor Broder, vort Kød og Blod !" Og hans Brødre gik ind på Forslaget. Da midjanistiske Købmænd kom der forbi, trak de Josef op af Cisternen. Og de solgte Josef til Ismaeliterne for tyve Sekel Sølv, og disse bragte ham så til Egypten.

Da nu Ruben kom tilbage til Cisternen, da var Josef der ikke. Så sønderrev han sine Klæder og gik tilbage til sine Brødre og sagde: "Drengen er borte ! Hvad skal jeg dog gøre !" Så tog de hans Kjortel og dyppede den i Blodet af en Gedebuk, som de slagtede; og de sendte Ærmekjortelen hjem til deres Fader med det Bud: "Den har vi fundet; se efter, om det ikke er din Søns Kjortel." Da så han efter og udbrød: "Det er min Søns Kjortel! Et vildt Dyr har ædt ham !

Josef er visselig revet ihjel!" Så sønderrev Jakob sine Klæder og bandt Sæk om sine Lænder, og han sørgede over sin Søn i mange Dage. Og skønt alle hans Sønner og Døtre kom til ham for at trøste ham, vilde han ikke lade sig trøste, men sagde: "Nej, i min Sørgedragt vil jeg stige ned i Dødsriget !" Og hans Fader begræd ham. Men Midjaniterne solgte ham i Egypten til Faraos Hofmand Potifar, Livvagtens Øverste. 1 Mose 37;

JUDA OG TAMAR

1 Mose 38. Kap.

Kommentarer:

Judas sønner med en kana'anæisk kvinde, han har taget til hustru, vækker HERRENS Mishag. Jakob tog Er, sin førstefødte, en hustru, der hed Tamar, men han dør. Den anden søn, Onan, dør også, og den yngste, Sjela, er kun en yngling. Juda var bange for, at også han skulle dø og slægten uddø og forpligter sin svigerdatter til at vente, til denne søn bliver voksen. Hun venter som enke i sin faders hus, men af en eller anden grund holder hendes svigerfar ikke sit løfte til hende. Da Juda bliver enke- mand tager han med sin ven til fåreklipning, og Tamar får det at vide. Hun hævner sig ved at forklæde sig som skøge og får Juda til at gå ind til sig, hvorefter hun bliver frugt- sommelig med sin svigerfader. Juda, som kunde have døet barnløs, får derved tvillingsønner med sin *sviger- datter*, og *hans eget* afkom, Perez, "Det var ham, der først kom frem", bliver det femte slægtled fra Abraham.

1 Mose 38. Kap.

JOSEF I EGYPTISK TJENESTE.

Da Josef var bragt ned til Egypten, blev han af Ismaeliterne, der havde bragt ham derned, solgt til Faraos Hofmand Potifar, Livvagtens Øverste, en Egypter. Men HERREN var med Josef, så Lykken fulgte ham. Han var i sin Herre Egypte- rens Hus; og hans Herre så, at HERREN var med ham, og at HERREN lod alt, hvad han foretog sig, lykkes for ham. Således fandt Josef Nåde for hans Øjne og kom til at gå ham til Hånd; og han satte ham over sit Hus og gav alt, hvad han ejede, i hans Hånd; og fra det Øjeblik, han satte ham over sit Hus, og alt hvad han ejede, velsignede HERREN Egypterens Hus for Josefs Skyld, og HERRENS Velsignelse hvilede over alt, hvad han ejede, både inde og ude; og han betroede alt, hvad han ejede, til

Josef, og selv bekymrede han sig ikke om andet end den Mad, han spiste.

JOSEFS FÆNGSLING

1 Mose 39. Kap.19.

Da hans Herre hørte sin Hustrus Ord: "Således har din Træl behandlet mig !" blussede Vreden op i ham, og Josefs Herre tog ham og kastede ham i Fængsel, der, hvor Kongens Fanger sad fængslede. Således kom Josef i Fængsel.

Men HERREN var med Josef og skaffede ham Yndest og lod ham finde Nåde hos Fængelets Overopsynsmand, så at han gav ham Opsyn over alle Fangerne i Fængelet, og han sørgede for alt, hvad der skulde gøres der. Fængelets Overopsynsmand førte ikke Tilsyn med noget som helst af, hvad der var lagt i Josefs Hånd, eftersom HERREN var med ham og lod alt, hvad han foretog sig, lykkes.

JOSEF TYDER MUNDSKÆNKENS OG

BAGERENS DRØMME. 1 Mose 40. Kap.

JOSEF TYDER FARAOS DRØMME

HUNGERSNØDEN

1 Mose 41. Kap.

To År senere hændte det, at Farao havde en Drøm. Men om Morgen var hans Sind uroligt; og han sendte Bud efter alle Egyptens Tegnsudlæggere og Vismænd og fortalte dem sin Drøm, men ingen kunde tyde den for Farao. Da sagde Overmundskænten til Farao: "Jeg må i Dag minde om mine Synder.

Den Gang Farao vrededes på sine Tjenere og lod dem sætte i Forvaring i Livvagtens Øverstes Hus, mig og Overbageren, da drømte vi engang samme Nat hver en Drøm med sin særlige Betydning. Sammen med os var der en hebraisk Yngling, som var Træl hos Livvagtens Øverste, og da vi fortalte ham vore Drømme, tydede han dem for os, hver på sin Måde; og som han tyde-

de dem for os, således gik det: Jeg blev indsat i mit Embede, og Bageren blev hængt.”

Da sendte Farao Bud efter Josef, og man fik ham hurtigt ud af Fangehullet; og efter at have ladet sig rage og skiftet Klæder fremstillede han sig for Farao. Så sagde Farao til Josef: ”Jeg har haft en Drøm, som ingen kan tyde; og nu har jeg hørt om dig, at du kun behøver at høre en Drøm så kan du tyde den.” Josef svarede Farao: ”Ikke jeg - men GUD vil give Farao et gunstigt Svar !”

Da sagde Josef til Farao: ”Faraos Drømme betyder begge det samme, og GUD har kundgjort Farao, hvad Han vil gøre. Hvad GUD vil gøre, har han ladet Farao skue ! Se, der kommer syv År med stor Overflod i hele Egypten; men efter dem kommer der syv Hungersnødsår, og man skal glemme al Overfloden i Egypten; og Hungersnøden skal hærge Jorden; så man intet mærker til Overfloden på Jorden på Grund af den påfølgende Hungersnød; thi den bliver såre hård.

Men at Drømmen gentog sig to Gange for Farao betyder, at Sagen er fast besluttet af GUD, og at han snart vil lade det ske.

JOSEFS OPHØJELSE

Men nu skulde Farao udse sig en indsigtfuld og klog Mand og sætte ham over Egypten, og Farao skulde tage og indsætte Tilsynsmænd over Landet og opkræve Femtedelen af Egyptens Afgrøde i Overflodens syv År; og de skal samle al Afgrøden fra de gode År, der kommer, og oplagre Høsten som Faraos Eje og bringe Afgrøden under Lås og Lukke i Byerne, for at Afgrøden kan tjene til Forråd for Landet i Hungersnødens syv År, som skal komme over Egypten, at ikke Landet skal gå til Grunde ved Hungersnøden.”

Både Farao og alle hans Tjenere syntes godt om den Tale, og Farao sagde til sine Tjenere: ”Hvor finder vi en Mand, i hvem GUDS Ånd er som i ham ?” Og Farao sagde til Josef: ”Efter at GUD har åbenbaret dig alt dette, kan ingen måle sig med dig i Indsigt og Kløgt; og du skal forestå mit Hus, og efter dit Ord skal alt mit Folk rette

sig; kun Tronen vil jeg have forud for dig.” Og Farao sagde til Josef: ” Så sætter jeg dig nu over hele Egypten !” Og Farao tog Seglringen af sin Hånd og satte den på Josefs, klædte ham i fine Linnedklæder og hængte Guldkæden om hans Hals; han lod ham køre i sin næstbedste Vogn, og de råbte Abrek for ham. Således satte han ham over hele Egypten. Josef var *tredive* År gammel, da han stededes for Farao, Egyptens Konge. Så forlod Josef Farao og drog omkring i hele Egypten. 1 Mose 41,46.

Da Overflodens syv År, som kom over Egypten, var omme, begyndte Hungersnødens syv År, som Josef havde sagt; og der opstod Hungersnød i alle Lande, men i hele Egypten var der Brød. Så hungrede hele Egypten; og Folket råbte til Farao om Brød; Men Farao sagde til alle Egypterne: ”Gå til Josef og gør, hvad han siger eder !” Og der var Hungersnød over hele Jorden. Da åbnede Josef for alle Kornlagrene og solgte Korn til Egypterne; men Hungersnøden tog til i Egypten; og Alverden kom til Egypten for at købe Korn hos Josef; thi Hungersnøden tog til over hele Jorden. 1 Mose 41,57.

JOSEFS BRØDRES FØRSTE REJSE

TIL EGYPTEN

Da Jakob hørte, at der var Korn at få i Egypten, sagde han til sine Sønner: ”Hvad venter I efter?” Og han sagde: ”Jeg hører, at der er Korn at få i Egypten; drag ned og køb os noget, at vi kan blive i Live og undgå Døden !” Så drog de ti af Josefs Brødre ned for at købe Korn i Egypten; men Jakob sendte ikke Josefs Broder Benjamin med hans Brødre, thi han tænkte, der kunde tilstøde ham en Ulykke. Blandt dem, der kom for at købe Korn, var også Israels Sønner; thi der var Hungersnød i Kana’ans Land. Og da Josef var Hersker i Landet, og han var den, der solgte Korn til alt Folket i Landet, så kom Josefs Brødre og kastede sig til Jorden for ham. Da Josef så sine Brødre, kendte han dem; men han lod fremmed over for dem, talte dem hårdt til og sagde til dem: ”Hvorfra kommer I ?” De svarede: ”Fra Kana’ans Land for at købe Føde !” Josef kendte sine Brødre, men de kendte ikke ham. Da kom Josef de Drømme i Hu, han havde drømt om dem; og han sagde til dem: ”I er

Spejdere, I kommer for at se, hvor Landet er åbent !" De svarede: "Nej, Herre, dine Trælle kommer for at købe Føde !" 1 Mose 42,7-38.

JOSEFS BRØDRE REJSER ANDEN GANG TIL EGYPTEN 1 Mose 43. Kapitel.

**BÆGERET I BENJAMINS SÆK 1 Mose 44. Kap.
JOSEF GIVER SIG TIL KENDE FOR SINE
BRØDRE, BRØDRENE'S HJEMREJSE.**
1 Mose 45. Kapitel.

Da kunde Josef ikke længere beherske sig over for alle dem, der stod hos ham, og han råbte: "Lad alle gå ud !" Således var der ingen til Stede, da Josef gav sig til Kende for sine Brødre. Så brast han i lydelig Gråd, så Egypterne hørte det, og det spurgtes i Faraos Hus; Og Josef sagde til sine Brødre: "Jeg er Josef ! lever Min Fader endnu ?" Men hans Brødre kunde ikke svare ham, så forfærdede var de for ham. Da sagde Josef til sine Brødre: "Kom hen til mig!" Og da de kom derhen, sagde Josef: "Jeg er eders Broder Josef, som I solgte til Egypten; men I skal ikke græmme eder eller være forknytte, fordi I solgte mig herhen, thi GUD har sendt mig *forud* for eder for at opholde Liv; i to År har der nu været Hungersnød i Landet, og fem År endnu skal der hverken pløjes eller høstes; *derfor* sendte GUD mig forud for eder, for at I kan få Efterkommere på Jorden, og for at mange hos eder kan reddes og holdes i Live. Og nu, ikke I, men GUD har sendt mig hid, og Han har gjort mig til Fader over Farao og til Herre over hele hans Hus og til Hersker over hele Egypten. Skynd jer nu hjem til min Fader og sig til ham: "Din Søn Josef lader sige: GUD har sat mig til Hersker over hele Egypten; kom uden Tøven ned til mig og tag Bolig i Gosens Land og bo i min Nærhed med dine Sønner og Sønnesønner, dit Småkvæg og Hornkvæg, og alt hvad du ejer og har; der vil jeg sørge for dit Underhold, thi Hungersnøden vil vare fem År endnu,

for at ikke du, dit Hus eller nogen, der hører dig til, skal gå til Grunde ! Nu ser I, også min Broder Benjamin, med egne Øjne, at det er mig, der taler til eder; og I skal fortælle min Fader om al min Herlighed i Egypten og om alt, hvad I har set, og så skal I skynde eder at bringe min Fader herved.”

Så faldt han grædende sin Broder Benjamin om Halsen, og Benjamin græd i hans Arme. Og han kyssede alle sine Brødre og græd ved deres Bryst; og nu kunde hans Brødre tale med ham. Men det spurgtes i Faraos Hus, at Josefs Brødre var kommet, og Farao og hans Tjenere glædede sig derover; og Farao sagde til Josef: ”Sig til dine Brødre: Således skal I gøre: Læs eders Dyr og drag til Kana’ans Land, og hent eders Fader og eders Familier og kom hid til mig, så vil jeg give eder det bedste, der er i Egypten, og I skal nyde Landets Fedme. Byd dem at gøre således: Tag eder Vogne i Egypten til eders Børn og Kvinder, sæt eders Fader op og kom hid; bryd eder ikke om eders Ejendele, thi det bedste, der er i hele Egypten, skal være eders !” Det gjorde Israels sønner så. Og efter Faraos Bud gav Josef dem Vogne og Rejsekost med; hver især gav han dem et Sæt Festklæder, men Benjamin gav han 300 Sekel Sølv og fem Sæt festklæder; og sin Fader sendte han 10 Æsler med det bedste, der var i Egypten, og 10 Aseninder med Korn, Brød og Rejsetæring til Faderen. Så tog han Afsked med sine Brødre, og da de drog bort, sagde han til dem: ”Kives ikke på Vejen !” Således drog de hjem fra Egypten og kom til deres Fader Jakob i Kana’ans Land; og de fortalte ham det og sagde: ”**Josef lever** endnu, og han er Hersker over hele Egypten.” Men hans Hjerte blev koldt, thi han troede dem ikke. Så fortalte de ham alt, hvad Josef havde sagt til dem; og da han så Vognene, som Josef havde sendt for at hente ham, oplivedes deres Faders Ånd atter; og Israel sagde: ”Det er stort, min Søn Josef lever endnu; jeg vil drage hen og se ham, inden jeg dør !”

¹ Mose 45, 28.

JAKOB DRAGER TIL EGYPTEN

JAKOBS SLÆGT

Da brød Jakob op med alt, hvad han havde, og drog til Be'ersjeba, og han slagtede Ofre for sin Fader Isaks GUD. Men GUD sagde i et Nattesyn til Israel: "Jakob, Jakob !" Og han svarede: "Se, her er jeg !" Da sagde Han: "JEG ER GUD, din Faders GUD, vær ikke bange for at drage ned til Egypten, thi jeg vil gøre dig til et stort Folk der; Jeg vil selv drage med dig til Egypten, og jeg vil også føre dig tilbage, og Josef skal lukke dine Øjne!"

Da brød Jakob op fra Be'ersjeba; og Israels Sønner satte deres Fader Jakob og deres Børn og Kvinder på de Vogne, Farao havde sendt til at hente ham på. Og de tog deres Kvæg og al deres Ejendom, som de havde erhvervet sig i Kana'ans Land, og drog til Egypten, Jakob og alt hans Afkom med ham; således bragte han sine Sønner og Sønnesønner, sine Døtre og Sønne-døtre og alt sit Afkom med sig til Egypten. Følgende er Navnene på Israels Sønner, der kom til Egypten, Jakob og hans Slægt:

Hele Jakobs Familie, der kom til Egypten med ham, fraregnet Jakobs Sønnekoner, udgjorde tilsammen seks og tredsindstyve; og Josefs Sønner, der fødtes ham i Egypten, var to; alle de af Jakobs Hus, der kom til Egypten, udgjorde halvfjerdsindstyve. (70) 1 Mose 46,27.

Så drog Josef hen og meldte det til Farao og sagde: "Min Fader og mine Brødre er kommet fra Kana'ans Land med deres Småkvæg og Hornkvæg og alt, hvad de ejer, og befinder sig i Gosen." Og han tog fem af sine Brødre med sig og forestillede dem for Farao. Da nu Farao spurgte dem, hvad de var, svarede de: "Dine Trælle er Hyrder ligesom vore Fædre !" Og de sagde til Farao: "Vi er kommet for at bo som Gæster i Landet, thi der er ingen Græsgang for dine Trælles Småkvæg, da Hungersnøden er trykkende i Kana'an, og nu vilde dine Trælle gerne bosætte sig her. Da sagde Farao til Josef: "Din Fader og dine Brødre er kommet til dig; Egypten står til din Rådighed, lad din Fader og dine Brødre bosætte sig i den bedste Del af

Landet; de kan tage Ophold i Gosens Land, og hvis du ved, at der er dygtige Folk iblandt dem, kan du sætte dem til Overopsynsmænd over mine Hjorde !" Da hentede Josef sin Fader Jakob og forestillede ham for Farao, og Jakob velsignede Farao.

Farao spurgte Jakob: "Hvor mange er dine Leveår ?" Jakob svarede ham: "Min Udlændigheds År er **130 År**; få og onde var mine Leveår, og ikke når de op til mine Fædres År i deres Udlændigheds Tid." Derpå velsignede Jakob Farao og gik bort .

År 2108 efter Skabelsen (side 22)
 + 130 Jakobs alder, når han med hele sin
 = slægt slår sig ned i Egypten.

År **2238** efter Skabelsen

År 392 efter Floden
 + 60
 + 130

 År 582 e. Floden, når Jakob ankommer til Egypten.

Men Josef lod sin Fader og sine Brødre bosætte sig og gav dem Jordegods i Egypten, i den bedste Del af Landet, i Landet Ra'meses, som Farao havde befalet. Og Josef forsørgede sin Fader og sine Brødre og hele sin Faders Hus med Brød efter Børnenes Tal. Der fandtes ikke mere Brødkorn i Landet, thi Hungersnøden var overvættets stor, og Egypten og Kana'an vansmægtede af Sult.

Da købte Josef al Jord i Egypten til Farao, idet enhver Egypter solgte sin Mark, fordi Hungersnøden tvang dem, og således kom Landet i Faraos Besiddelse; og Befolkningen gjorde han til hans Trælle i hele Egypten fra Ende til anden. Israel bosatte sig nu i Egypten, i Gosens Land; og de tog fast Ophold der, blev frugtbare og såre talrige.

Jakob levede i Egypten i sytten År, så Jakobs Levetid blev 147 År. Da nu Tiden nærmede sig, at Israel skulde dø, kaldte han sin Søn Josef til sig og sagde til ham: "Hvis jeg har fundet Nåde for dine Øjne, så læg din Hånd under min Lænd og lov mig at vise mig den Kærlighed og

Troskab ikke at jorde mig i Egypten. Når jeg har lagt mig til Hvile hos mine Fædre, skal du føre mig fra Egypten og jorde mig i deres Grav !” Han svarede: ”Jeg skal gøre, som du siger.” Da sagde han: ”Tilsværg mig det !” Og han tilsvor ham det. Da bøjede Israel sig tilbedende over Lejets Hovedgærde. 1 Mose 47, 31.

JAKOB VELSIGNER EFRAIM OG MANASSE

Efter disse Begivenheder fik Josef Melding om, at hans Fader var syg. Da tog han sine Sønner, Manasse og Efraim, med sig. Da det nu meldtes Jakob, at hans Søn var kommet, tog Israel sig sammen og satte sig oprejst på Lejet. Derpå velsignede han Josef og sagde: ”Den GUD, for hvis Åsyn mine Fædre Abraham og Isak vandrede, den GUD, der har vogtet mig fra første Færd og til nu, den Engel, der har udløst mig fra alt ondt, velsigne Drengene, så at mit Navn og mine Fædre Abrahams og Isaks Navn må blive nævnet ved dem, Og de må vokse i Mængde i Landet !”

Da sagde Israel til **Josef**: ”Jeg skal snart dø, men GUD skal være med eder og føre eder tilbage til eders Fædres Land. Dig giver jeg ud over dine Brødre en Højderyg, som jeg har fravristet Amoriterne med mit Sværd og min Bue !” 1 Mose 48, 22.

JAKOBS SIDSTE VILJE OG DØD

Derpå kaldte Jakob sine Sønner til sig og sagde: ”Saml eder, så vil jeg forkynde eder, hvad der skal hænde eder i de sidste Dage: Kom hid og hør, Jakobs Sønner, lyt til eders Fader Israel ! **Ruben**, du er min førstefødte, ypperst i Højhed, ypperst i Kraft ! Du skummer over som Vandet, men du mister din Forret; thi du besteg din Faders Leje. Skændigt handlede du da - han besteg mit Leje ! 1 Mose 49, 4.

Rubens, Israels førstefødtes, Sønner – han var nemlig den førstefødte, men da han vanærede sin Faders Leje, gaves hans Førstefødselsret til Israels Søn Josefs Sønner, dog ikke således at de i Slægtebogen opføres som førstefødte; thi

Juda herskede over sine Brødre, og af hans Midte skulde Fyrsten tages, men Førstefødselsretten blev **Josefs...** 1 Krøn. 5, 2.

Juda, dig skal dine Brødre prise, din Hånd skal gribe dine Fjender i Nakken, din Faders Sønner skal bøje sig for dig. En Løveunge er Juda. Fra Rov stiger du op, min Søn! Han ligger og strækker sig som en Løve, Ja, som en Løvinde, hvo tør vække ham ! Ikke viger Kongespir fra Juda, ej Herskerstav fra hans Fødder, til Han, hvem den tilhører, kommer, Ham skal Folkene lyde. Han binder sit Æsel ved Vinstokken, ved Ranken Asenindens Fole, tvætter i Vin sin Kjortel, en Kappe i Drueblod; med Øjnene dunkle af Vin og Tænderne hvide af Mælk ! 1 Mose 49, 12.

Vers 12-28. Alle disse er Israels Stammer, *tolv* i Tal, og det var, hvad deres Fader talte til dem, og han velsignede dem, hver især af dem gav han sin særlige Velsignelse. Og han sagde til dem, som sin sidste Vilje: "Nu samles jeg til mit folk; jord mig da hos mine Fædre i Hulen på Hetiten Efrons Mark, i Hulen på Makpelas Mark over for Mamre i Kana'ans Land, den Mark, som Abraham købte af Hetiten Efron til Gravsted, hvor de jordede Abraham og hans Hustru Sara, hvor de jordede Isak og hans Hustru Rebekka, og hvor jeg jordede Lea. Marken og Hulen blev købt af Hetiterne. 1 Mose 23,16. ff.

Dermed havde Jakob givet sine Sønner sin Vilje til kende, og han strakte sine Fødder ud på Lejet, udåndede og samledes til sin Slægt. 1 Mose 49, 33.

JAKOBS JORDEFÆRD, JOSEFS DØD

Da kastede Josef sig over sin Faders Ansigt, græd og kyssede ham; og Josef befalede de lægekyndige blandt sine Tjenere at balsamere hans Fader, og Lægerne balsamerede Israel. Dermed gik fyrretyve Dage, thi så lang Tid tager Balsameringen; og Egypterne begræd ham i halvfjerdsindstyve Dage. Da Grædetiden var omme, sagde Josef til Faraos Husfolk: "Hvis I har godhed for mig, så sig på mine Vegne til Faraos: Min Fader tog mig i Ed, idet han sagde:

Når jeg er død, så jord mig i den Grav, jeg lod mig grave i Kana'ans Land ! Lad mig derfor drage op og jorde min Fader og så vende tilbage hertil ! ”

Da sagde Farao: ”Drag kun og jord din Fader, som han har ladet dig sværge.” Så drog Josef op for at jorde sin Fader, og med ham drog alle Faraos Tjenere, de ypperste i hans Hus og de ypperste i Egypten, hele Josefs Hus og hans Brødre, hans Faders Hus, kun deres Kvinder og Børn, Småkvæg og Hornkvæg lod de blive tilbage i Gosen; og med ham fulgte både Stridsvogne og Ryttere, så det blev en overmåde stor Karavane. Da de kom til Goren-ha-atad hinsides Jordan, holdt de en overmåde stor og højtidelig Dødeklage, og han fejrede Sørgefest for sin Fader i syv Dage. Men da Landets Indbyggere, Kana'anæerne, så denne Sørgefest i Goren-ha-atad, sagde de: ”Egypterne holder en højtidelig Sørgefest.” Derfor gav man det Navnet Abel-Mizrajim; det ligger hinsides Jordan.

Og hans Sønner gjorde, som han havde pålagt dem; hans Sønner førte ham til Kana'ans Land og jordede ham i Hulen på Makpelas Mark, den Mark, som Abraham havde købt til Gravsted af Hetiten Efron over for Mamre. Efter at have jordet sin Fader vendte Josef tilbage til Egypten med sine Brødre og alle dem, der var draget op med ham til hans Faders Jordefærd. Da Josefs Brødre så, at deres Fader var død, sagde de: ”Blot nu ikke Josef vil vise sig fjendsk mod os og gengælde os alt det onde, vi har gjort ham !” Derfor sendte de Bud til Josef og sagde: ”Din Fader pålagde os før sin Død at sige til Josef: Tilgiv dog dine Brødre deres Brøde og Synd, thi de har gjort ondt imod dig ! Så tilgiv nu din Faders GUDS Tjenere deres Brøde !” Da græd Josef over deres Ord til ham. Siden kom hans Brødre selv og faldt til Fode og sagde: ”Se, vi vil være dine Trælle!” Da sagde Josef til dem: ”Frygt ikke, er jeg vel i GUDS Sted ? I tænkte ondt mod mig, men GUD tænkte at vende det til det gode for at gøre, hvad nu er sket, og holde mange Folk i Live; frygt ikke, jeg vil sørge for eder og eders Kvinder og Børn !” Således trøstede han dem og satte Mod i dem. Josef blev nu i Egypten, både han og hans Faders Hus, og

Josef blev 110 År gammel. Josef så Børn i tredje Led af Efraim; også Børn af Manasses Søn Makir fødtes på Josefs Knæ. Derpå sagde Josef til sine Brødre: "Jeg dør snart, men GUD vil se til eder og føre eder fra Landet her til det Land, Han tilsvor Abraham, Isak og Jakob." Og Josef tog Israels Sønner i Ed og sagde: "Når GUD ser til eder, skal I føre mine Ben bort herfra !"

Josef døde 110 År gammel, og man balsamerede ham og lagde ham i Kiste i Egypten.

1 Mose 50, 26.

År **2238** efter Skabelsen, (s. 44)

År 582 efter Floden,

År 190 efter Isaks fødsel = fra Abraham var 100 år

År 2238 efter Skabelsen og år 582 efter Floden, samt 190 år efter *Isaks fødsel*, begynder Israeliternes 400 års historie i Egypten. Fra Abraham drog fra Karan (1 Mose 12,4), til Jakob dør i Egypten 147 år gammel, strækker sig over 330 år. Jakobs 12 sønner og sønnesønner med hustruer, børn og børnebørn slog sig ned i Egypten, og Josef forsergede dem under hungersnøden. (1 Mose 47, 11-12.)

Obs! Omtalen af Josefs død og alder (110 år) er kronologisk set, *ikke skelsættende*, først da Israeliterne har været i Egypten de forudsete 400 år, *markeres* tidspunktet af Moses' bekræftelse.

HER BEGYNDER ISRAELITERNES HISTORIE.

År 2238 efter Skabelsen

Josefs drømme som 17-årig (1 Mose 37,10), hvor Jakob bebrejder ham, "Hvad er det for en Drøm, du har haft skal virkelig jeg, din Moder og dine Brødre komme og bøje os til Jorden for dig ?", går i opfyldelse, da Josef i Egypten af Farao får landets højeste embede, næst efter ham. Efter Josefs død begynder de 400 år af slaveri i Egypten, som GUD havde forudsagt Abraham, trehundrede år forinden: "Vide skal du, at dit Afkom skal bo som fremmede i et Land, der ikke er deres eget; de skal trække for dem og mishandles af dem i 400 År. Dog vil Jeg dømme det Folk, de kommer til at trække for, og siden skal de *vandre ud* med meget Gods. I *fjerde* Slægtled skal de vende tilbage hertil; thi endnu er Amoriternes Syndeskyld ikke fuldmoden. På den Dag sluttede HERREN Pagt med Abraham, idet Han sagde: "Dit Afkom giver Jeg dette Land fra Egyptens Bæk til den store Flod, Eufratfloden.""

1 Mose 15,13-18.

Til hver af de tolv stammers førstefødte er stamtavlerne gået i arv, men sikkert også overleveringen fra Abraham og GUDS løfter om deres tilbagevenden efter 400 år har været i de tolv stammers eje, da Moses, i Levis fjerdeslægtled, fødes i Egypten. 1 Krøn. 6,3.

ANDEN MOSEBOG

ISRAELITERNE MISHANDLES I EGYPTEN

Imidlertid døde Josef og alle hans Brødre og hele dette Slægtled. Men Israeliterne var frugtbare og formerede sig, og de blev mange og overmåde talrige, så Landet blev fuldt af dem. Da kom der en ny Konge over Egypten, som ikke vidste noget om Josef; og han sagde til sit Folk:

”Se, Israels Folk bliver talrigere og stærkere end vi. Velan, lad os så gå klogt til Værks imod dem, for at de ikke skal blive for mange; ellers kan det hændes, når vi kommer i Krig at de går over til vore Modstandere og kæmper mod os og til sidst forlader Landet !” Så satte man Fogeder over dem til at plage dem med Trællearbejde, og de måtte bygge Forrådsbyer for Farao: Pitom og Ra’amses. Men jo mere man plagede dem, des flere blev de, og des mere bredte de sig, så Egypterne fik Rædsel for Israeliterne. Og Egypterne tvang Israeliterne til Trællearbejde og gjorde dem Livet bittært ved hårdt Arbejde med Ler og Tegl og alle Hånde Markarbejde, ved alt det arbejde, de tvang dem til at udføre for sig. Og GUD gjorde vel imod Jordemødrene, og Folket blev stort og såre talrigt; og GUD gav Jordemødrene Afkom, fordi de frygtede Ham. Da udstedte Farao den Befaling til hele sit folk: ”At alle Drengbørn, der fødes (af Hebræerne), skal I kaste i Nilen, men Pigebørnene skal I lade leve!”

1 Mose 1, 22.

MOSES’ FØDSEL, HANS FLUGT TIL MIDJAN

GUD YNKES OVER ISRAELITERNE

Og en Mand af *Levis* Hus gik hen og tog en Levi Datter til Ægte, og Kvinden blev frugtsommelig og fødte en Søn. Da hun så, at det var en dejlig Dreng, skjulte hun ham i tre Måneder; og da hun ikke længer kunde holde ham skjult, tog hun en Kurv af Papyrusrør, tættede den med Jordbeg og Tjære, lagde Drengen i den og satte den hen mellem Sivene ved Nilens Bred. Og hans Søster stillede sig noget derfra for at se, hvad der vilde ske ham. Da kom Faraos Datter

ned til Nilen for at bade, og imedens gik hendes Jomfruer ved Flodens Bred. Så fik hun Øje på Kurven mellem Sivene og sendte sin Pige hen for at hente den. Og da hun åbnede den, så hun Barnet, og se, det var et Dregebarn, der græd. Da ynkedes hun over det og sagde: "Det må være et af Hebræernes Dregebørn !" Hans Søster sagde nu til Faraos Datter: "Skal jeg hente dig en Amme blandt Hebræerkvinderne til at amme Barnet for dig ?" Faraos Datter svarede hende: "Ja, gør det !" Så gik Pigen hen og hentede Barnets Moder. Og Faraos Datter sagde til hende: "Tag dette Barn med dig og am ham for mig, jeg skal nok give dig din Løn derfor !" Og Kvinden tog Barnet og ammede ham.

Men da Drengen var blevet stor, bragte hun ham til Faraos Datter, og denne antog ham som sin Søn og gav ham Navnet *Moses*; "thi", sagde hun, "jeg har trukket ham op af Vandet." På den Tid gik Moses, som imidlertid var blevet voksen ud til sine Landsmænd og så på deres Trællerbejde. Og han så en Egypter slå en Hebræer, en af hans Landsmænd, ihjel. Da så han sig om til alle Sider, og efter at have forvisset sig om, at der ingen var i Nærheden, slog han Egypteren ihjel og gravede ham ned i Sandet. Da han næste Dag igen gik derud, så han to Hebræere i Slagsmål med hinanden. Da sagde han til ham, der havde Uret: "Hvorfor slår du din Landsmand?" Han svarede: "Hvem har sat dig til Herre og Dommer over os? Vil du måske slå mig ihjel, ligesom du slog Egypteren ihjel?" Og Moses blev bange og tænkte: "Så er det dog blevet bekendt !"

Da Farao fik Nys derom, søgte han at komme Moses til Livs, men Moses flygtede for Farao og tyede til Midjans Land, og der satte han sig ved en Brønd. Præsten i Midjan havde syv Døtre; de kom nu hen og øste Vand og fyldte Trugene for at vande deres Faders Småkvæg. Da kom Hyrderne og vilde jage dem bort, men Moses stod op og hjalp dem og vandede deres Småkvæg. Da de nu kom hjem til deres Fader Re'uel, sagde han:

"Hvorfor kommer I så tidligt hjem i Dag?" De svarede: "Der var en Egypter, som hjalp os over for Hyrderne, ja, han øste også Vand for os og

vandede Småkvæget.” Da sagde han til sine Døtre: ”Hvor er han da? Hvorfor har I ladet Manden blive derude? Byd ham ind, at han kan få noget at spise ! ”

Så bestemte Moses sig til at tage Ophold hos Manden, og han gav Moses sin Datter Zippora til Ægte, og hun fødte en Søn, som han kaldte Gersom; ”thi”, sagde han, ”jeg er blevet Gæst i et fremmed Land.” Således gik der lang Tid hen, og imidlertid døde Egypterkongen. Men Israeliterne stønnede og klagede under deres Trældom, og deres Skrig over Trældommen nåede op til GUD. Da hørte GUD deres Jamren, og GUD ihukom sin Pagt med Abraham, Isak og Jakob, og GUD så til Israeliterne, og GUD kendtes ved dem. 2 Mose 2, 25.

MOSES VED DEN BRÆNDENDE TORNEBUSK

Moses vogtede nu Småkvæget for sin Svigerfader Jetro, Præsten i Midjan, og drev engang Småkvæget hen hinsides Ørkenen og kom til GUDS Bjerg Horeb. Da åbenbarede HERRENS Engel sig for ham i en Ildslue, der slog ud af en Tornebusk, og da han så nærmere til, se, da stod Tornebusken i lys Lue, uden at den blev fortæret. Da sagde Moses: ”Lad mig gå hen og se på dette underfulde Skue, hvorfor Tornebusken ikke brænder op.” Men da HERREN så, at han gik hen for at se derpå, råbte GUD til ham fra Tornebusken: ”Moses, Moses!” Og han svarede: ”Se, her er jeg !” Da sagde Han: ”Kom ikke nærmere ! Drag dine Sko af dine Fødder, thi det Sted, du står på, er hellig Jord ! ”

Og Han sagde: ”Jeg Er din Faders GUD, Abrahams, Isaks og Jakobs GUD.”

Da skjulte Moses sit Ansigt, thi han frygtede for at skue GUD. Derpå sagde HERREN: ”Jeg har set mit Folks Elendighed i Egypten, og jeg har hørt deres Klageskrig over deres Lidelser; og jeg er steget ned for at udfri dem af Egyptens Hånd og føre dem bort fra dette Land til et godt og vidstrakt Land, til et Land, der flyder med Mælk og Honning, til Kana'anæernes, Hetiternes, Amoriternes, Perizziternes, Hivviternes og Jebusiternes Egn. Se, nu er Israeliternes Klage-

skrig nået til mig, og Jeg har også set den Trængsel, Egypterne har bragt over dem. Derfor vil jeg nu sende dig til Farao, og du skal føre mit Folk, Israeliterne, ud af Egypten !” Men Moses sagde til GUD:”Hvem er jeg, at jeg skulde kunne gå til Farao og føre Israeliterne ud af Egypten?”

Han svarede: ”Jo, Jeg vil være med dig ! Og dette skal være dig Tegnet på, at det er Mig, der har sendt dig: Når du har ført Folket ud af Egypten, skal I dyrke GUD på dette Bjerg !”

Men Moses sagde til GUD: ”Når jeg kommer til Israeliterne og siger dem, at deres Fædres GUD har sendt mig til dem, hvad skal jeg så svare dem, hvis de spørger om Hans Navn ?” GUD svarede Moses:

”JEG ER DEN, JEG ER !”

Og Han sagde: ”Således skal du sige til Israeliterne: ”JEG ER, -JHVH- har sendt mig til eder !”

Og GUD sagde fremdeles til Moses: ”Således skal du sige til Israeliterne:

HERREN, eders Fædres Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud har sendt mig til eder; Dette er Mit Navn til evig Tid,

og således skal Jeg kaldes fra Slægt til Slægt. Gå nu hen og kald Israels Ældste sammen og sig til dem: HERREN, eders Fædres Gud, Abrahams, Isaks og Jakobs Gud, har åbenbaret sig for mig og sagt: Jeg har givet Agt på eder og på hvad man har gjort imod eder i Egypten, og Jeg har sat mig for at føre eder ud af Egyptens Elenighed til Kana'anæernes, Hetiternes, Amoriternes, Perizziternes, Hivviternes og Jebusiternes Land til et Land, der flyder med Mælk og Honning ! De vil høre på dig, og du skal sammen med Israels Ældste gå til Egypterkongen, og I skal sige til ham: HERREN, Hebræernes GUD, har mødt os, tillad os derfor at drage tre Dagejser ud i Ørkenen og ofre til HERREN vor GUD ! Jeg ved vel, at Egypterkongen ikke vil tillade eder at drage bort uden med Magt; men Jeg skal udrække min Hånd og ramme Egypten

med alle mine Undergerninger, som Jeg vil gøre eder; så skal han give eder Lov til at drage af Sted. Og Jeg vil stemme Egypterne gunstigt mod dette Folk, så at I, når I drager bort, ikke skal drage bort med tomme Hænder. Enhver Kvinde skal bede sin Næste, som er til Huse hos hende, om Sølv- og Guldsmykker og Klæder, og I skal give eders Sønner og Døtre det på. Således skal I tage Bytte fra Egypterne.”

2 Mose 3, 22.

HERREN GIVER MOSES MAGT TIL AT GØRE

2 Mose 4. Kap.

UNDERE OG GIVER HAM ARON TIL

MEDHJÆLPER

MOSES FORLADER JETRO,

2 Mose 4. Kap.

MOSES' MØDE MED ARON OG ISRAEL

Moses svarede: ”Hvis de nu ikke tror mig og ikke hører mig, men siger, at HERREN ikke har åbenbaret sig for mig ?” Da sagde HERREN til ham: ”Hvad har du i din Hånd ?” Han svarede: ”En Stav!” Og Han sagde: ”Kast den til Jorden!” Da kastede han den til Jorden, og den blev til en Slange, og Moses flyede for den. Og HERREN sagde til Moses: ”Ræk Hånden ud og grib den i Halen !” Da rakte han sin Hånd ud, og den blev til en Stav i hans Hånd. For at de nemlig kan tro, at HERREN, deres Fædres GUD, Abrahams GUD, Isaks GUD og Jakobs GUD, har åbenbaret sig for dig !” Og HERREN sagde fremdeles til ham: ”Stik din Hånd ind på Brystet !” Da stak han sin Hånd ind på Brystet, og da han trak den ud, se, da var den hvid som Sne af Spedalskhed. Derpå sagde Han: ”Stik atter Hånden ind på Brystet !” Så stak han atter Hånden ind på Brystet, og da han trak den ud, se, da var den igen som hans øvrige Legeme. ”Hvis de nu ikke tror dig og lader sig overbevise af det første Tegn, så vil de tro det sidste; men hvis de end ikke tror på disse to Tegn og hører på dig, tag da Vand fra Nilen og hæld det ud på Jorden, så skal Vandet, som du tager fra Nilen,

blive til Blod på Jorden. "Men Moses sagde til HERREN: "Ak, Herre, jeg er ingen veltalende Mand, jeg var det ikke før og er det heller ikke nu, efter at du har talet til din Tjener, thi jeg har svært ved at udtrykke mig og tale for mig."

Da svarede HERREN ham: "Hvem har givet Mennesket Mund, og hvem gør stum og døv, seende eller blind ? Mon ikke Jeg, HERREN ? Gå derfor kun, Jeg vil være med din Mund og lære dig, hvad du skal sige !" Men han sagde: "Ak Herre, send dog enhver anden end mig !" Da blussede HERRENS Vrede op imod Moses, og Han sagde: "Har du ikke din Broder Aron, Leviten ? Han, ved Jeg, kan tale for sig. Han er også allerede på Vej for at møde dig, og han vil glæde sig i sit Hjerte, når han ser dig; du skal tale med ham og lægge ham Ordene i Munden, så vil Jeg være med din og hans Mund og lære eder, hvad I skal gøre. Han skal tale på dine Vegne til folket; han skal være din Mund, og du skal være som Gud for ham. Tag nu i din Hånd denne Stav, som du skal gøre Tegnene med !" Derefter vendte Moses tilbage til sin Svigerfader Jetro og sagde til ham: "Lad mig vende tilbage til mine Landsmænd i Egypten og se, om de endnu er i Live !"

Og Jetro svarede Moses: "Drag bort i Fred !" Da sagde HERREN til Moses i Midjan: "Vend tilbage til Egypten, thi alle de Mænd, der stod dig efter Livet, er døde." Så tog Moses sin Hustru og sin Søn og satte dem på sit Æsel og vendte tilbage til Egypten; og Moses tog GUDS Stav i Hånden. Men HERREN sagde til Moses: "Når du vender tilbage til Egypten, så mærk dig dette: Alle de Undergerninger, Jeg giver dig Magt til at udføre, skal du gøre for Farao; men Jeg vil forhærde hans Hjerte, så han ikke lader Folket rejse. Og da skal du sige til Farao: Så siger HERREN: Israel er min førstefødte Søn; men da Jeg sagde til dig: Lad min Søn rejse, for at han kan dyrke mig ! da nægtede du at lade ham rejse. Se, Jeg dræber din førstefødte Søn !"

ZIPPIORA REDDER SIN SØNS LIV

Men undervejs, i Natteherberget, kom HERREN imod ham og vilde dræbe ham. Da greb Zippora en skarp Sten og afskar sin Søns Forhud og kastede den hen for hans Fødder og sagde:
"Du er mig en Blodbrudgom!"

Så lod Han ham i Fred. Ved den Lejlighed brugte hun Ordet "Blodbrudgom" med hentydning til Omskærelsen.

Efter at HERREN havde talt til Moses, om hvad han skulle sige til Farao: Så siger HERREN "se, Jeg dræber din *førstefødte Søn !*", står der i *næste* vers, at HERREN kom imod *ham* og vilde dræbe ham. Her handler det om Moses' førstefødte søn med Zippora, som *endnu* ikke var omskåret. Antagelig havde Zippora forhindret det, da drengen var nyfødt, eftersom hun ikke var vokset op med denne *hebraiske* skik og fandt den grusom, for da hun så GUDS engel stå foran hendes søn, måske med løftet sværd, greb hun en skarp sten og omskar *ham*. Med ordet "Blodbrudgom" om Moses, som i den engelske version KJV kaldes "Bloody husband", menes med "bloody" også *cruel*, dvs. grusom, i hendes øjne. 1 Mose 4, 25.

Derpå sagde HERREN til Aron: "Gå Moses i Møde i Ørkenen !" Og han gik ud og traf ham ved GUDs Bjerg og kyssede ham. Og Moses fortalte Aron om alt, hvad HERREN havde pålagt ham, og om alle de Tegn, han havde befalet ham at gøre. Derefter gik Moses og Aron hen og kaldte alle Israeliternes Ældste sammen; og Aron fortalte alt, hvad HERREN havde sagt til Moses, og denne gjorde Tegnene i Folkets Påsyn.

Da troede Folket, og da de hørte, at HERREN havde givet Agt på Israeliterne og set til deres Elendighed, bøjede de sig og tilbad.
2 Moses 4,31.

FARAOS AFSLAG PÅ MOSES' OG ARONS

BØN, ISRAELITERNES KÅR FORVÆRRES,

HERRENS LØFTE OM HJÆLP

Derefter gik Moses og Aron hen og sagde til Farao: "Så siger HERREN, Israels GUD: Lad

mit Folk rejse, for at de kan holde Højtid for mig i Ørkenen!" Men Farao sagde: "Hvem er HERREN, at jeg skulde adlyde Ham og lade Israeliterne rejse ? Jeg kender ikke noget til HERREN, og jeg vil heller ikke lade Israeliterne rejse !" De svarede: "Hebræernes GUD har mødt os; tillad os nu at drage tre Dagsrejser ud i Ørkenen og ofre til HERREN vor GUD for at Han ikke skal slå os med Pest eller Sværd !" Men Egypterkongen sagde til dem: "Hvorfor vil I, Moses og Aron, forstyrre Folket i dets Arbejde? Gå til eders Trællearbejde !" Og Farao sagde: "Folket er så vist doven nok; og nu vil I have dem fri fra deres Trællearbejde !"

"Strengt Arbejde skal de Mennesker have, for at de kan være optaget deraf og ikke af Løgnetale." Da vendte Moses sig igen til HERREN og sagde: "Herre, hvorfor har du handlet ilde med dette Folk ? Hvorfor har du udsendt mig ? Siden jeg har været hos Farao og talt i dit Navn, har han handlet ilde med dette Folk, og frelst dit Folk har du ikke !"

Men HERREN svarede Moses: "Nu skal du få at se, hvad Jeg vil gøre ved Farao ! Med Magt skal han blive tvunget til at lade dem rejse, og med Magt skal han blive tvunget til at drive dem ud af sit Land ! " 2 Mose 6,1

GUD taledede til Moses og sagde til ham:

"JEG ER HERREN !" For Abraham, Isak og Jakob åbenbarede Jeg mig som GUD den Almægtige, men under Mit Navn HERREN gav Jeg mig ikke til Kende for dem.

Eftersom Jeg har oprettet min Pagt med dem om at skænke dem Kana'ans Land, deres Udlændigheds Land, hvor de levede som fremmede, har Jeg nu hørt Israeliternes Klageråb over, at Egypterne holder dem i Trældom, og Jeg er kommet min Pagt i Hu. Derfor skal du sige til Israeliterne: JEG ER HERREN, og Jeg vil udfri eder fra det Trællearbejde, Egypterne har pålagt eder, og frelse eder fra deres Trældom og udløse eder med udrakt Arm og med vældige Straffedomme. Og så vil Jeg antage

eder som mit Folk og være eders GUD, og I skal kende, at Jeg Er HERREN eders GUD, som udfrier eder fra Egypternes Trællearbejde; og Jeg vil føre eder til det Land, Jeg har svoret at ville skænke Abraham, Isak og Jakob, og give eder det i Eje.

JEG ER HERREN !”

Forkynd Farao, Egyptens Konge, alt, hvad
Jeg siger dig !” 2 Mose 6,29.

DE TI PLAGER OVER EGYPTEN

2 Mose 7.- 10. Kap.

Da forhærdede HERREN Faraos Hjerter, så han nægtede at lade dem rejse. Og Farao sagde til ham: ”Gå bort fra mig og vogt dig for at komme mig for Øje; thi den Dag, du kommer mig for Øje, er du dødsens !” Da sagde Moses: ”Du har sagt det, jeg skal ikke mere komme dig for Øje !”

2 Mose 10, 29.

DEN SIDSTE PLAG FORKYNDES

Derpå sagde HERREN til Moses: ”Én Plage endnu vil Jeg lade komme over Farao og Egypterne, og efter den skal han lade eder rejse herfra; ja, når han lader eder rejse med alt, hvad I har, skal han endog drive eder herfra! Sig nu til Folket, at hver Mand skal bede sin Nabo, og hver Kvinde sin Naboerske om Sølv- og Guldsmykker !”

Og HERREN stemte Egypterne gunstigt imod Folket, og desuden var den Mand Moses højt anset i Egypten både hos Faraos Tjenere og hos Folket. Moses sagde: ”Så siger HERREN: Ved Midnatstid vil Jeg drage igennem Egypten, og så skal alle *førstefødte* i Egypten *dø*, lige fra den førstefødte hos Farao, der skal arve hans Trone, til den førstefødte hos Trælkvinden, der arbejder ved Håndkværnen, og alt det førstefødte af Kvæget. Da skal der i hele Egypten lyde et Klageskrig så stort, at dets Lige aldrig har været hørt og aldrig mere skal høres. Men end ikke en Hund skal bjæffe ad nogen af Israeliterne, hver-

ken ad Folk eller Fæ, for at du kan kende, at HERREN gør Skel mellem Egypterne og Israel. Da skal alle dine Tjenere dér komme ned til mig og kaste sig til Jorden for mig og sige: Drag bort med alt det Folk, der følger dig ! Og så vil jeg drage bort !” Og han gik ud fra Farao med fnyssende Vrede.

Men HERREN sagde til Moses: ”Farao skal ikke høre på eder, for at mine Undergerninger kan blive talrige i Egypten.” Og Moses og Aron gjorde alle disse Undergerninger i Faraos Påsyn, men HERREN forhærdede Faraos Hjerter, så han ikke lod Israeliterne drage ud af sit Land.

2 Mose 11,10.

PÅSKENS INDSTIFTELSE,

Derpå taledes HERREN til Moses og Aron i Egypten og sagde: ”*Denne Måned* skal hos eder være Begyndelsesmåned, den skal hos eder være den *første* af Årets Måneder. Tal til hele Israels Menighed og sig: På den tiende dag i denne Måned skal hver Familiefader tage et Lam for hver Familie. Og dersom en Familie er for lille til ét Lam, skal han sammen med sin nærmeste Nabo tage et Lam svarende til Personernes Antal; hvor mange der skal være om et Lam, skal I beregne eder, hvad hver enkelt kan spise. Det skal være et lydefrit, årgammelt Handyr, og I kan tage det enten blandt Fårene eller Gederne. I skal have det gående til den fjortende Dag i denne Måned, og hele Israels Menigheds Forsamling skal slagte det ved Aftenstid. Og de skal tage noget af Blodet og stryge det på de to Dørstolper og Overliggeren i de Huse, hvor I spiser det. I skal spise Kødet samme Nat, stegt over Ilden, og I skal spise *usyret* brød og bitre Urter dertil. Og når I spiser det, skal I have Bælte om Lænden, Sko på Fødderne og Stav i Hånden, og I skal spise det i største Hast.

I denne Nat vil Jeg drage igennem Egypten og ihjelslå alt det førstefødte i Egypten, både blandt Folk og Fæ; og over alle Egypternes Guder vil jeg holde Dom.

JEG ER HERREN !”

Men for eder skal Blodet på Husene, hvor I er, tjene som Tegn, og Jeg vil se Blodet og gå eder forbi; intet ødelæggende Slag skal ramme eder, når Jeg slår Egypten. Denne Dag skal være eder en Mindedag, og I skal fejre den som en Højtid for HERREN, Slægt efter Slægt; som en evig gyldig Ordning, skal I fejre den. Da kaldte Moses alle Israels Ældste sammen og sagde til dem: "Gå ud og hent eder Småkvæg til eders Familier og slagt Påskeofferet; og tag eder Ysopkoste, dyp dem i Blodet i Fadet og stryg noget deraf på Overliggeren og de to Dørstolper og ingen af eder må gå ud af sin Husdør før i Morgen. Thi HERREN vil gå omkring og slå Egypterne, og når Han da ser Blodet på Overliggeren og de to Dørstolper, vil Han gå Døren forbi og ikke give Ødelæggeren Adgang til eders Huse for at slå eder.

Dette skal I varetage som en Anordning, der gælder for dig og dine Børn til evig Tid.

Og når I kommer til det Land, HERREN vil give eder, således som Han har forjættet, så skal I overholde denne Skik. Når da eders Børn spørger eder: Hvad betyder den Skik, I har? så skal I svare: Det er Påskeoffer for HERREN, fordi Han gik Israeliternes Huse forbi i Egypten, dengang Han slog Egypterne, men lod vore Huse urørte!" Da bøjede Folket sig og tilbad.

Og Israeliterne gik hen og gjorde, som HERREN havde pålagt Moses og Aron. Ved Midnatstid ihjelslog HERREN alle de førstefødte i Egypten lige fra Faraos førstefødte, der skulde arve hans Trone, til den førstefødte hos Fangen, der sad i Fangehullet, og alt det førstefødte af Kvæget. Da stod Farao op om Natten tillige med alle sine Tjenere og alle Egypterne, og der lød et højt Klageskrig i Egypten, thi der var intet Hus, hvor der ikke fandtes en død. Og han lod Moses og Aron kalde om Natten og sagde: "Bryd op og drag bort fra mit Folk, I selv og alle Israeliterne, og drag ud og dyrk HERREN, som I har forlangt. Tag også Småkvæg og Hornkvæg med, som I har forlangt, og drag bort; og bed om Velsignelse for mig!" Og Egypterne trængte Folket for at påskynde deres Afrejse fra Landet, thi de sagde: "Vi mister alle Livet."

Så brød Israeliterne op fra Ra'meses til Sukkot, henved 600 000 Mand til Fods foruden Kvinder og Børn. Desuden fulgte en stor Hob sammenløbet Folk med og dertil Småkvæg og Hornkvæg, en vældig Mængde Kvæg. Og af den Dej, de havde bragt med fra Egypten, bagte de usyret Brød; den var nemlig ikke syret, de var jo drevet ud af Egypten uden at få Tid til noget; de havde ikke engang tilberedt sig Tæring til Rejsen.

Den Tid, Israeliterne havde boet i Egypten, udgjorde 430 År. 2 Mose 12,40.

Netop på den Dag, da de 430 År var til Ende, drog alle HERRENS Hærskarere ud af Egypten.

En *Vågenat* var det for HERREN, i hvilken Han vilde føre dem ud af Egypten. Den Nat er viet HERREN en *Vågenat* for alle Israeliterne, Slægt efter Slægt. På denne selv samme Dag førte HERREN Israeliterne ud af Egypten, Hærskare for Hærskare.
2 Mose 12,51.

"Netop den Dag da de 430 År var til Ende..."

År 2238	efter Skabelsen (s.48)
År 582	efter Floden
År 190	efter GUDS Pagt med Abraham ved Isaks Fødsel
År 430	fra Israeliternes Ankomst til Egypten
----- =	
År 2668	efter Skabelsen (2238+ 430= 2668)
År 1012	efter Floden
År 620	efter Abraham

Kommentarer:

Den *bibelske* tidsangivelse "430 År" er en kronologisk *milepæl*, *udregnet af Moses*, der sammen med tilsvarende årstal, i Det Gamle Testaments bøger, danner grundlaget for forunderligt nøjagtige tidsbestemmelser. I Esajas 34,16 står der: "Se *efter* i HERRENS Bog og læs: ej savner den ene den anden. Thi HERRENS Mund, den bød, Hans Ånd har samlet dem sammen;" Og i Det Nye Testamente: "de tog *imod* Ordet med al god Vilje og *granskede* daglig Skrifterne, om dette forholdt sig således. Så kom da *mange* af dem til Tro..." (Apg. 17, 11)

Påskens indstiftelse og Lammets *Blod*, der *frelser* Israeliterne, og dets Ben, som *ikke* måtte sønderbrydes, er et *forbilled* (Joh. 19,33) på "Det slagtede Lams Blod i

Åbenbaringen 5,9, som under *plagerne* (Åb.15), der rammer den *sidste* levende generation på jorden, *frelser dem*, der *søger* frelse: Og *de* sang en ny Sang: "Værdig er du til at tage Bogrullen og bryde dens Segl, thi *slagtet* blev du, og med *dit* Blod har du til GUD købt Mennesker af alle Stammer og Tungemål og Folkeslag," (Åb.5,9.)

VANDRINGEN TIL DET RØDE HAV,

SKYSTØTTEN OG ILDSTØTTEN

Og Moses sagde til Folket: "Kom denne Dag i Hu, på hvilken I vandrer ud af Egypten, af Trællehuset, thi med stærk Hånd førte HERREN eder ud derfra ! Og der må ikke spises syret Brød. Og du skal på denne Dag fortælle din Søn, at dette sker i Anledning af, hvad HERREN gjorde dig, da du vandrede ud af Egypten !

Det skal være dig et Tegn på din Hånd og et Erindringsmærke på din Pande, for at HERRENS Lov må være i din Mund, thi med stærk Hånd førte HERREN dig ud af Egypten ! 2 Mose 13, 9.

(Forklaring på et Varsel: "et TEGN på din HÅND og et Erindrings-MÆRKE på din PANDE." Åb.14,9.)

Da Farao lod Folket drage bort, førte GUD dem ikke ad Vejen til Filisterlandet, som havde været den nærmeste, thi GUD sagde: "Folket kunde komme til at fortryde det, når de ser, der bliver Krig, og vende tilbage til Egypten." Men GUD lod Folket gøre en Omvej til Ørkenen i Retning af Det røde Hav. Israeliterne drog nu væbnede ud af Egypten. Og Moses tog Josefs Ben med sig, thi denne havde taget Israels Sønner i Ed og sagt: "Når GUD ser til eder, skal I føre mine Ben med eder herfra !" 1 Mose 50,25.

De brød op fra Sukkot og lejrede sig i Etam ved Randen af Ørkenen. Men HERREN vandrede foran dem, om Dagen i en Skystøtte for at vise dem Vej og om Natten i en Ildstøtte for at lyse for dem; så kunde de rejse både Dag og Nat. Og Skystøtten veg ikke fra Folket om Dagen, ej heller Ildstøtten om Natten. 2 Mose 13, 22.

OVERGANGEN OVER DET RØDE HAV

Og HERREN talde til Moses og sagde: "Sig til Israeliterne, at de skal vende om og lejre sig ved Pi-Hakiroth mellem Migdol og Havet; lige over for Ba'al Zefon skal I lejre eder ved Havet. Faraos vil da tænke om Israeliterne, at de er farende vild i Landet, og at Ørkenen har sluttet dem inde; og Jeg vil forhærde Faraos Hjerter, så han sætter efter dem, og Jeg vil forherlige mig på Faraos og hele hans Krigsmagt, og Egypterne skal kende at:

Jeg ER HERREN !"

Og de gjorde således. Da det nu meldtes Egypterkongen, at Folket var flygtet, skiftede Faraos og hans Tjenere Sind over for Folket og sagde: "Hvor kunde vi dog slippe Israeliterne af vor Tjeneste !" Da lod han spænde for sin Vogn og tog sine Krigsfolk med sig; han tog 600 udsøgte Stridsvogne og alle Egyptens Krigsvogne, alle bemandede med Vognkæmpere.

Og HERREN forhærdede Egypterkongen Faraos Hjerter, så han satte efter Israeliterne; men Israeliterne var draget ud under en stærk Hånds Værn. Og Egypterne, alle Faraos Heste og Vogne og hans Ryttere og øvrige Krigsfolk, satte efter dem og indhentede dem, da de havde slået Lejr ved Havet, ved Pi-Hakiroth over for Ba'al-Zefon. Da nu Faraos nærmede sig, så Israeliterne op og fik Øje på Egypterne, der drog efter dem, og de grebes af stor Angst; da råbte Israeliterne til HERREN; og de sagde til Moses: "Er det, fordi der ingen Grave var i Egypten, at du har fået os ud for at dø i Ørkenen ? Hvad er det dog, du har gjort os, at du førte os ud af Egypten ? Var det ikke det, vi sagde til dig i Egypten: Lad os i Fred og lad os blive ved at trække for Egypterne, thi det er bedre for os at trække for Egypterne end at dø i Ørkenen." Men Moses svarede Folket: "Frygt ikke ! Hold blot Stand, så skal I se HERRENS Frelse, som Han i Dag vil hjælpe eder til, thi som I ser Egypterne i Dag, skal I aldrig i Evighed se dem mere. HERREN skal stride for eder, men I skal tie !"

Da sagde HERREN til Moses: "Hvorfor råber du til mig? Sig til Israeliterne, at de skal bryde op !

Løft din Stav og ræk din Hånd ud over Havet og skil det ad i to Dele, så Israeliterne kan vandre gennem Havet på tør Bund. Se, Jeg vil forhærde Egypternes Hjerter, så de følger efter dem, og Jeg vil forherlige mig på Faraos og hele hans Krigsmagt, på hans Vogne og Ryttere, og Egypterne skal kende, at Jeg Er HERREN, når Jeg forherliger mig på Faraos Vogne og Ryttere.”

GUDS Engel, der drog foran Israels Hær, flyttede sig nu og gik bag ved dem; og Skystøtten flyttede sig fra Pladsen foran dem og stillede sig bag ved dem og kom til at stå imellem Egypternes og Israels Hære; og da det blev mørkt, blev Skystøtten til en Ildstøtte og oplyste Natten. Således kom de ikke hinanden nær hele Natten. Moses rakte da sin Hånd ud over Havet, og HERREN drev Havet bort med en stærk Østenstorm, der blæste hele Natten, og Han gjorde Havet til tørt Land. Og Vandet delte sig. Da gik Israeliterne midt igennem Havet på tør Bund, medens Vandet stod som en Mur på begge Sider af dem. Og Egypterne, alle Faraos Heste, Vogne og Ryttere, satte efter dem og forfulgte dem midt ud i Havet. Men ved Morgenvagtens Tid skuede HERREN fra Ild- og Skystøtten hen imod Egypternes Hær og bragte den i Uorden; og Han stoppede Vognenes Hjul, så de havde ondt ved at få dem frem. Da sagde Egypterne: ”Lad os flygte for Israel, thi HERREN kæmper for dem imod Egypten !”

Men HERREN sagde til Moses: ”Ræk din Hånd ud over Havet, så skal Vandene vende tilbage over Egypterne, deres Vogne og Ryttere !” Da rakte Moses sin Hånd ud over Havet; og Havet vendte tilbage til sit sædvanlige Leje ved Morgens Frembud, medens de flygtende Egyptere kom lige imod det, og HERREN drev Egypterne midt ud i Havet. Da vendte Vandet tilbage og overskyllede Vognene og Rytterne i hele Faraos Krigsmagt, som havde forfulgt dem ud i Havet; ikke en eneste af dem blev tilbage. Men Israeliterne var gået gennem Havet på tør Bund, mens Vandet stod som en Mur på begge Sider af dem. Og HERREN frelste på den Dag Israel af Egypternes Hånd, og Israel så Egypterne ligge døde ved Havets Bred.

Da så Israel den Stordåd, HERREN havde udført mod Egypterne; og Folket frygtede HERREN, og de troede på HERREN og på hans Tjener Moses. 2 Moses 14,31.

ÅBENBARINGEN PÅ SINAI 2 Mose 19. Kap.

”Dette skal du sige til Jakobs Hus og kundgøre for Israels Børn: I har set, hvad Jeg gjorde ved Egypterne, og hvorledes Jeg bar eder på Ørnevinger og bragte eder hid til mig. Hvis I nu vil lyde min Røst og holde min Pagt, så skal I være min Ejendom blandt alle Folkene, thi mig hører hele Jorden til, og I skal blive mig et Kongerige af Præster og et helligt Folk! Det er de Ord, du skal tale til Israels Børn!” Da gik Moses hen og kaldte Folkets Ældste sammen og forelagde dem alle disse Ord, som HERREN havde pålagt ham.

Og hele Folket svarede, alle som én:
”Alt, hvad HERREN har sagt, vil vi gøre!”

Da bragte Moses HERREN Folkets Svar. Da sagde HERREN til Moses: ”Gå til Folket og lad dem hellige sig i Dag og i Morgen og tvætte deres Klæder og holde sig rede til i Overmorgen, thi i Overmorgen vil HERREN stige ned for alt Folkets Øjne på Sinaj Bjerg.” 2 Mose 19,11.

Så førte Moses Folket fra Lejren hen for GUD, og de stillede sig neden for Bjerget. Men hele Sinaj Bjerg hylledes i Røg, fordi HERREN steg ned derpå i Ild, og Røgen stod i Vejret som Røg fra en Smelteovn; og hele Folket skælvede såre.

Og Stødene i Hornene blev stærkere og stærkere; Moses talte, og GUD svarede ham med høj Røst. Og da HERREN var steget ned på Sinaj Bjerg på Toppen af Bjerget, kaldte Han Moses op på Toppen af Bjerget, og Moses steg derop. Da sagde HERREN til Moses: ”Stig ned og indskærp Folket, at de ikke må trænge sig frem til HERREN for at se Ham, at der ikke skal ske et stort Mandefald iblandt dem. Da steg Moses ned til Folket og sagde det til dem.

DE TI BUD

GUD taledede alle disse Ord og sagde:

- 1 JEG ER HERREN DIN GUD, som førte dig ud af Egypten, af Trællehuset.
- 2 Du må ikke have andre Guder end mig. Du må ikke gøre dig noget udskåret Billede eller noget Afbillede af det, som er oppe i Himmelen eller nede på Jorden eller i Vandet under Jorden; du må ikke tilbede eller dyrke det, thi Jeg HERREN din GUD ER en nidkær GUD, der indtil tredje og fjerde Led straffer Fædres Brøde på Børn af dem, som hader Mig, men i tusind Led viser Miskundhed mod dem, der elsker Mig og holder mine Bud !
- 3 Du må ikke misbruge:
HERREN din GUDS Navn, thi HERREN lader ikke den ustraffet, der misbruger Hans Navn !
- 4 Kom Sabbatsdagen i Hu, så du holder den *hellig*. I seks Dage skal du arbejde og gøre al din Gerning, men den syvende Dag skal være: Sabbat for HERREN din GUD; da må du intet Arbejde udføre, hverken du selv, din Søn eller din Datter, din Træl eller Trælkvinde, dit Kvæg eller den fremmede inden dine Porte.

Thi i seks Dage gjorde HERREN Himmelen og Jorden og Havet med alt, hvad der er i dem, og på den *syvende* Dag hvilede Han; *derfor* har HERREN *velsignet* Sabbaten og *helliget* den.
- 5 Ær din Fader og din Moder, for at du kan få et langt Liv i det Land, HERREN din GUD vil give dig !
- 6 Du må ikke slå ihjel !
- 7 Du må ikke bedrive Hor !
- 8 Du må ikke stjæle !

- 9 Du må ikke sige falsk Vidnesbyrd imod
din Næste !
- 10 Du må ikke begære din Næstes Hus !
Du må ikke begære din Næstes Hustru,
hans Træl eller Trælkvinde, hans Okse eller
Æsel eller noget, der hører din Næste til !

2 Mose 20, 20.

PAGTSLUTNINGEN VED SINAI BJERGET

LOVENS TAVLER

Og GUD talte til Moses: "Stig op til HERREN, du og Aron, Nadab og Abihu og halvfjerds-sindstyve af Israels Ældste, og tilbed i Frastand; Moses alene skal træde hen til HERREN, de andre ikke og det øvrige Folk må ikke følge med ham derop." Derpå kom Moses og kundgjorde hele Folket alle HERRENS ORD og alle Lovbudene, og hele Folket svarede enstemmigt:

"Alle de Ord, HERREN har talet,
vil vi overholde."

Da skrev Moses alle HERRENS Ord op; og
tidligt næste Morgen rejste han ved Foden
af Bjerget et Alter og tolv Stenstøtter
svarende til Israels tolv Stammer.

HERREN GIVER MOSES STENTAVLERNE

HERREN talede fremdeles til Moses og sagde:

"Du skal tale til Israeliterne og sige: Frem
for alt skal I holde mine Sabbater, thi
Sabbaten er et Tegn mellem Mig
og eder fra Slægt til Slægt, for
at I skal kende, at

JEG HERREN ER DEN, der helliger eder."

Israeliterne skal holde Sabbaten, så at de
fejrer Sabbaten fra Slægt til Slægt som
en evig gyldig Pagt.

Den skal være et Tegn til alle Tider mellem Mig og Israeliterne. Thi i seks Dage gjorde HERREN Himmelen og Jorden, men på den syvende Dag hvilede Han og vederkvægede sig. Da Han nu var færdig med at tale til Moses på Sinaj, overgav Han ham:

VIDNESBYRDETS TO STENTAVLER

der var beskrevne med GUDS Finger.

2 Mose 31, 18.

DE TI BUD, som de står skrevet *uafkortet*: "GUD taledes *alle disse ORD*" i 2 Mose 20, 1-18, og derefter *givet* til Moses på To Stentavler, beskrevne med GUDS Finger, er det *eneste* sted i alle Bibelens bøger, hvor alle buddene er nedskrevet *uden* at tage noget *bort*, eller *lægge* noget *ti*: "I må hverken lægge noget til eller trække noget fra, hvad Jeg her byder, men I skal holde HERREN eders GUDS BUD, som jeg her pålægger eder." (5 Mose 4,2;)

I 5 Mosebog 5, 6-22, er der en *gentagelse af De Ti Bud*, men med *Moses' Kommentarer* og derfor ikke ordret, som i 2 Mose 20,1-18.

De første fire Bud er dem, Jesus nævner, når Han blev spurgt: "Mester, hvilket Bud i Loven er det største?" Han svarede: "Du skal elske HERREN din Gud af hele dit Hjerter, af hele din Sjæl og af hele dit Sind." Dette er det første Bud. Der er et *andet*, som er dette ligt: "Du skal elske din Næste som dig selv." På disse "to" Bud hviler *hele* Loven og Profeterne." De første *fire* Bud handler om vort forhold til Gud, de **sidste seks Bud** om vort forhold til vore medmennesker.

Det sidste Bud, *begæringsbudet*: "Du skal ikke begære" er i både den katolske og lutheranske *katekismus* *delt op* i 2 bud, fordi man har **slettet det første Bud**, hvor Gud siger: "Jeg Er HERREN din GUD..." og i *stedet* for *begynder* med det *andet* Bud: "Du skal ikke have andre Guder end mig." Alle de Ord, GUD talte, er *trukket fra*, så *Sabbatsbudet*, som er det *fjerde* Guds Bud i 2 Mose 20, 8-12, i katekismen er *lavet om* til "Det *tredje bud*." Jeremias sagde 900 År efter Moses:

"Og I laver om på den levende GUDS,
Hærskarers HERRES,
Vor GUDS, ORD.
Jer.23,36.

Jesus siger i Bjergprædikenen: "Thi sandelig
siger Jeg eder: før Himmelen og Jorden forgår,
skal end ikke det mindste Bogstav eller en
Tøddel af Loven forgå, før det er sket alt
sammen."

Matt. 5,18. -og:

"I sætter GUDS BUD til Side og holder fast ved
Menneskers Overlevering." Mark.7,8.

Og se, der kom en hen til Ham og sagde:
"Mester ! hvad godt skal jeg gøre
for at få evigt Liv ?"

Da svarede Han ham: "Hvorfor spørger du mig
om det gode ? Kun én er den Gode. Men vil du
indgå til Livet, så hold Budene." Han spørger:
"Hvilke Bud ?" Jesus svarede: "Du må ikke slå
ihjel; du må ikke bedrive Hor; du må ikke stjæ-
le; du må ikke sige falsk Vidnesbyrd; ær din
Fader og din Moder, og du skal elske Næste som
dig selv." Matt. 19,19; (de sidste seks af DE TI BUD.)

"Og Dragen vrededes på Kvinden, og gik bort
for at føre krig mod de andre af hendes
Sæd, dem, der holder GUDS Bud og
bevarer Jesu Vidnesbyrd."
Åb. 12,17 .

ARKEN TIL TAVLERNE 2 Mose 25,9; 26,30

Deri opbevares **Forbilledet** til de **To Stentavler**, som
Moses modtog ved Sinai Bjerget. 2 Mose 31,18. Ligeledes
fik Moses Forskrifter om "at indrette Boligen og alt dens
Tilbehør: "nøje efter det *Forbillede*, Jeg vil vise dig, og du
skal rejse Boligen på den Måde, som vises dig på Bjerget."
Ligeledes også:

Arken til Tavlerne.

Hvor disse Tavler og Pagtens Ark findes *i dag*, ved *kun*
Jeremias, som skjulte dem i det Bjerg, på vis Top
Moses skuede ud over det af GUD forjættede
Land." (2 Makk. 2,4.) Hvornår de engang
kommer til syne omtales i fortsættelsen
af samme kapitel.

GULDKALVEN

2 Mose 32. Kap.

Da Folket så, at Moses tøvede med at komme ned fra Bjerget, samlede det sig om Aron, og de sagde til ham: "Kom og lav os en Gud, som kan drage foran os, thi vi ved ikke, hvad der er blevet af denne Moses, der førte os ud af Egypten !

Da sagde Aron til dem: "Riv de Guldringe af, som eders Hustruer, Sønner og Døtre har i Ørene, og bring mig Dem !" Så rev hele Folket deres Guldørenringe af og bragte dem til Aron. Og han modtog dem af deres Hånd, formede Guld med en Mejsel og lavede en støbt Tyrekalv deraf. Da sagde de: "Her, Israel, er din Gud, som førte dig ud af Egypten !"

Og da Aron så det, byggede han et Alter for den, og Aron lod kundgøre: "I Morgen er det Højtid for HERREN !" Tidligt næste Morgen ofrede de så Brændofre og bragte Takofre, og Folket satte sig til at spise og drikke, og derpå stod de op for at lege. (1 Kor.10,7.)

Da sagde HERREN til Moses: "Skynd dig og stigned, thi dit Folk, som du førte ud af Egypten, har handlet ilde; hastigt veg de bort fra den Vej, Jeg bød dem at vandre; de har lavet sig en støbt Tyrekalv, tilbudt den og ofret til den med de Ord:

"Her, Israel, er din Gud, som
førte dig ud af Egypten !"

Og HERREN sagde til Moses: "Jeg har iagttaget dette Folk og set, at det er et halsstarrigt Folk. Lad mig nu Råde, at min Vrede kan blusse op imod dem, så vil Jeg tilintetgøre dem; men dig vil Jeg gøre til et stort Folk !"

Men Moses bønfuldt HERREN sin GUD og sagde: "Hvorfor, Herre, skal din Vrede blusse op mod Dit Folk, som Du førte ud af Egypten med vældig Kraft og stærk Hånd? Hvorfor skal Egypterne kunne sige: "I ond Hensigt førte Han dem ud, for at slå dem ihjel ude mellem Bjergene og udrydde dem af Jorden ? Lad Din Vredes Glød høre op, og anger den Ulykke, Du vilde gøre Dit Folk ! " Kom Abraham, Isak og

Israel i Hu, Dine Tjenere, hvem Du tilsvor ved Dig selv: Jeg vil gøre eders Afkom talrigt som Himmels Stjerner, og Jeg vil give eders Afkom hele det Land, hvorom Jeg har talet, og de skal eje det evindeligt !”

Da angrede HERREN den Ulykke, Han havde truet med at gøre Sit Folk. (1 Mose 18,17-33.) Derpå vendte Moses tilbage og steg ned fra Bjerget med Vidnesbyrdets to Tavler i Hånden, Tavler, der var beskrevne på begge Sider, både på Forsiden og Bagsiden var de beskrevne. Og Tavlerne var GUDS Værk og Skriften var GUDS Skrift, ridset ind i Tavlerne. Da hørte Joshua Støjen af det larmende Folk, og han sagde til Moses: ”Der høres Krigslarm i Lejren !” Men han svarede: ”Det er ikke sejrendes eller slagtes Skrig, Det er en Sang, jeg hører !” Og da Moses nærmede sig Lejren og så Tyrekalven og Dansen, blussede hans Vrede op, og han kastede Tavlerne fra sig og sønder slog dem ved Bjergets Fod. Derpå tog han Tyrekalven, som de havde lavet, brændte den i Ilden og knuste den til Støv, strøede det på Vandet og lod Israeliterne drikke det. Og Moses sagde til Aron: ”Hvad har dette Folk gjort dig, siden du har bragt så stor en Synd over det ?”

Aron svarede: ”Vredes ikke Herre ! Du ved selv, at Folket ligger i det onde, og de sagde til mig: Lav en Gud, som kan drage foran os, thi vi ved ikke, hvad der er blevet af denne Moses, der førte os ud af Egypten. ”

Næste Dag sagde Moses til Folket: ”I har begået en stor Synd; men nu vil jeg stige op til HERREN, måske kan jeg skaffe Soning for eders Synd ! ”

2 Mose 32, 30.

Derpå gik Moses atter til HERREN og sagde:

”Ak, dette Folk har begået en stor Synd, de har lavet en Gud af Guld. Om Du dog vil tilgive dem deres Synd! Hvis ikke:

-så udslet mig af den Bog, Du fører!”

HERREN svarede Moses:

”Den, som har syndet imod mig, ham vil Jeg
udslette af min Bog !”

Men gå nu og før Folket hen, hvor Jeg har befale-
t dig at føre det hen; se, Min Engel skal drage
foran dig ! Men til sin Tid vil Jeg straffe dem
for deres Synd !”

Og HERREN slog Folket, fordi de havde lavet
Tyrekalven, den, Aron lavede. 2 Moses 32, 35.

DE NYE STENTAVLER OG PAGTENS FORNYELSE 2 Mose 34. Kap.

Derpå sagde HERREN til Moses: ”Tilhug dig to
Tavler ligesom de forrige, så vil Jeg på Tavlerne
skrive de samme Ord, som stod på de forrige
Tavler, du slog i Stykker. Gør dig så Rede til i
Morgen, stig om Morgenens op på Sinai Bjerg og
stil dig hen og vent på mig der på Bjergets Top.
Ingen må følge med dig derop, og ingen må vise
sig noget Sted på Bjerget, end ikke Småkvæg el-
ler Hornkvæg må græsse i Nærheden af dette
Bjerg.” Da tilhuggede han to Tavler ligesom de
forrige, og tidligt næste Morgen steg Moses op
på Sinaj Bjerg, som GUD havde pålagt ham, og
tog de to Stentavler med sig.

Og HERREN sagde til Moses: ”Skriv disse Ord
op, thi på Grundlag af disse Ord slutter Jeg en
Pagt med dig og Israel.” Og han blev hos
HERREN fyrretyve Dage og fyrretyve
Nætter uden at spise eller drikke;
og Han skrev Pagtsordene,

DE TI ORD, PÅ TAVLERNE.

2 Mose 34, 27.

TREDJE MOSEBOG

Leviternes Lovbog

**Lov om Præstegerningen, Mad og Slagtofferloven,
Rene og urene Dyr, 3, 11; Forbud mod Nydelse af
Blod, 17, 10-14; Utugt 3, 18; Om Festtiderne 3, 23;**

FJERDE MOSEBOG

Folketælling i Ørkenen; Leviternes Gerning;

Den præstelige Velsignelse:

HERREN talede fremdeles til Moses og sagde:
”Tal til Aron og hans Sønner og sig: Når I
velsigner Israeliterne, skal I sige til dem:

HERREN velsigne dig og bevare dig,

HERREN lade sit Ansigt lyse over dig
og være dig nådig,

HERREN løfte sit Åsyn på dig
og give dig Fred !

Således skal de lægge Mit Navn på Israeliterne,
og Jeg vil velsigne dem. 4 Mose 6,27.

De tolv Spejdere

4 Mose 13. Kap.

HERREN talede fremdeles til Moses og sagde:
”Send nogle Mænd af Sted for at undersøge Kana’ans Land, som Jeg vil give Israeliterne; én Mand af hver Fædredestamme skal I sende, og kun Mænd, der er Øverster iblandt dem !”

Da udsendte Moses dem fra Parans Ørken på HERRENS Bud, Mænd, der alle var Overhoveder for Israeliterne. Det var Navnene på de Mænd, Moses udsendte for at undersøge Landet. Men Moses gav Hosea, Nuns Søn, Navnet

Joshua, ”HERREN frelser ”.

4 Mose 13,16; Matt. 1,21.

Spejderne i Kana’ans Land

Og Moses sendte dem af Sted for at undersøge Kana’ans Land. Og han sagde til dem: ”Drag herfra op i Sydlandet og drag op i Bjergene og se, hvordan Landet er, og om Folket, som bor der, er stærkt eller svagt, fåtalligt eller talrigt, om Landet, de bor i, er godt eller dårligt, og om Byerne, de bor i, er Teltlejre eller Fæstninger, om Landet er fedt eller magert, om der findes

Træer deri eller ej. Vær ved godt Mod og tag noget af Landets Frugt med tilbage ! ”

Det var netop ved den Tid, de første Druer var modne. Da de nåede Esjkoldalen, afskar de en Ranke med en Drueklase, som der måtte to Mand til at bære på en Bærestang, og plukkede nogle Granatæbler og Figener. Man kaldte dette Sted Esjkoldalen med Hentydning til den Drueklase, Israeliterne skar af.

Efter fyrretyve Dages Forløb vendte de tilbage efter at have undersøgt Landet; og de kom til Moses og Aron og hele Israeliternes Menighed i Parans Ørken i Kadesj og aflagde Beretning for dem, og hele Menigheden viste dem Landets Frugter. De fortalte ham: ”Vi kom til Landet, du sendte os til; det er virkeligt et Land, der flyder med Mælk og Honning, og her er Frugt derfra; men stærkt er Folket, som bor i Landet, og Byerne er befæstede og meget store; ja, vi så også Efterkommere af Anak der. Amalek bor i Sydlandet, Hetiterne, Jebusiterne og Amoriterne i Bjerglandet og Kana'anæerne ved Havet og langs Jordan .”

Da søgte Kaleb at bringe Folket til Tavshed over for Moses og sagde: ”Lad os kun drage op og underlægge os det, thi vi kan sikkert tage det !” Men de Mænd, der havde været med deroppe, sagde: ”Vi kan ikke drage imod dette Folk, thi de er stærkere end vi !” Og de talte nedsættende til Israeliterne om Landet, som de havde undersøgt, og sagde: ”Landet, som vi har rejst igennem og undersøgt, er et Land, der fortærer sine Indbyggere, og alle de Folk, vi så der, var kæmpestore. Vi så kæmperne - Anaks Sønner, der er af Kæmpeslægten - og vi forekom både os selv og dem som Græshopper ! ” 4 Mose 13,33.

Folket knurrer i Anledning af

Spejdernes Beretning

Da opløftede hele Menigheden sin Røst og brød ud i Klageråb, og Folket græd Natten igennem. Og alle Israeliterne knurrede imod Moses og Aron, og hele Menigheden sagde til dem: ”Gid vi var døde i Egypten eller her i Ørkenen! Hvorfor fører HERREN os til dette Land, når vi skal

falde for Sværdet og vore Kvinder og Børn blive til Bytte ? Var det dog ikke bedre for os at vende tilbage til Egypten ? Og de sagde til hverandre: Lad os vælge os en Fører og vende tilbage til Egypten !”

Da faldt Moses og Aron på deres Ansigt foran hele den israelitiske Menigheds Forsamling.

Men Joshua, Nuns Søn, og Kaleb, Jefunnes Søn, der havde været med til at undersøge Landet, sønderrev deres Klæder og sagde til hele Israeli- ternes Menighed: ”Landet, vi har rejst igennem og undersøgt, er et såre godt Land.

Hvis HERREN har Behag i os, vil Han føre os til det Land og give os det, et Land, der flyder med Mælk og Honning. Gør kun ikke Oprør imod HERREN og frygt ikke for Landets Befolkning, thi dem tager vi som en Bid Brød; deres Skygge er vejet fra dem, men med os Er HERREN; frygt ikke for dem!” Hele Menigheden tænkte allerede på at stene dem;

Men da kom HERRENS Herlighed til Syne for alle Israeliterne ved Åbenbaringsteltet. Og HERREN sagde til Moses: ”Hvor længe skal dette Folk håne mig, og hvor længe vil de vægre sig ved at tro på mig, til Trods for alle de Tegn Jeg har gjort i det ? Jeg vil slå det med Pest og udrydde det, men dig vil Jeg gøre til et Folk, stærkere end det ! ”

Moses' Forbøn

Men Moses sagde til HERREN: ”Egypterne har hørt, at du i din Vrede har ført dette Folk bort fra dem; og ligeledes har alle dette Lands Indbyggere hørt, at du, HERRE, Er midt iblandt dette Folk, thi du, HERRE, Åbenbarer dig synligt, idet din Sky står over dem, og du vandrer foran dem om Dagen i en Skystøtte og om Natten i en Ildstøtte. Hvis du nu dræber dette Folk alle som én, vil de Folk, Der har hørt dit Ry, sige: ”Fordi HERREN ikke evnede at føre dette Folk til det Land, Han havde tilsvoret dem, lod Han dem omkomme i Ørkenen. Derfor, HERRE, lad din Vælde nu vise sig i sin Storhed, således som Du forjættede, da du sagde: ”HERREN Er

langmodig og rig på Miskundhed, Han forlader Misgerning og Overtrædelse, men Han lader ingen ustraffet, og Han hjemsøger Fædrenes Brøde på Børnene i tredje og fjerde Led. Så tilgiv nu dette Folk dets Misgerning efter din store Miskundhed, således som du har tilgivet dette Folk hele Vejen fra Egypten og hertil !”

Da sagde HERREN: ”Jeg tilgiver dem på din Bøn. Men så sandt Jeg lever, og så sandt hele Jorden skal opfyldes af HERRENS Herlighed: Ingen af de Mænd, der har set min Herlighed og de Tegn, Jeg har gjort i Egypten og i Ørkenen, og dog nu for tiende Gang har fristet mig og ikke villet lyde min Røst, *ingen* af dem skal se det Land, Jeg tilsvor deres Fædre ! Ingen af dem, der har hånet mig, skal få det at se; kun min Tjener Kaleb lader Jeg komme til det Land, han har været i, og hans Efterkommere skal få det i Eje, fordi han havde en anden Ånd og viste mig fuld Lydighed.

Men Amalekiterne og Kana'anæerne bor i Lavlandet. Vend derfor om i Morgen, bryd op og drag ud i Ørkenen ad Det røde Hav til !” Fremdeles taledes HERREN til Moses og Aron og sagde: ”Hvor længe skal Jeg tåle denne onde Menighed, dem, som bestandig knurrer imod Mig ? Jeg har hørt Israeliternes Knurren, hørt, hvorledes de knurrer imod Mig. sig til dem: Så sandt Jeg lever, lyder det fra HERREN, som I har råbt Mig i Øret, således vil Jeg handle med eder ! Og i Ørkenen her skal eders Kroppe falde, alle I der blev mønstret, så mange I er i Tyve-års-alderen og opad, I, som har knurret imod Mig.”

HERRENS STRAFFEDOM

Israel - 40 År i Ørkenen

Sandelig, ingen af eder skal komme til det Land,
Jeg med løftet Hånd svor at ville give eder at
bo i, med Undtagelse af *Kaleb* Jefunnes
Søn, og *Joshua*, Nuns Søn.

4 Mose 14, 30.

”Eders små Børn, som I sagde vilde blive til Bytte, dem vil Jeg lade komme derhen, og de skal tage det Land i Besiddelse, som I har vraget,

men eders Kroppe skal falde i Ørkenen her, og eders Sønner skal flakke om i Ørkenen i fyrretyve År og undgælde for eders Bolen, indtil eders Kroppe er gået til Grunde i Ørkenen. Som I brugte *fyrretyve Dage* til at undersøge Landet, således skal I undgælde for eders Misgerninger i *fyrretyve År, et År for hver Dag*, og således få mit Mishag at føle. Jeg HERREN har sagt det: Sandelig, således vil Jeg handle med hele denne onde Menighed, der har rottet sig sammen mod Mig; i Ørkenen, her skal de gå til Grunde, i den skal de dø!” Og de Mænd, Moses havde udsendt for at undersøge Landet, og som efter deres Tilbagekomst havde fået hele Menigheden til at knurre imod ham ved at tale nedsættende om Landet, de Mænd, der havde talt nedsættende om Landet, fik en brat Død for HERRENS Åsyn; kun Joshua, Nuns Søn, og Kaleb, Jefunnes Søn, blev i Live af de Mænd, der var draget hen for at undersøge Landet. Men da Moses forebragte alle Israeliterne disse Ord, grebes Folket af stor Sorg; og tidligt næste Morgen drog de op mod det øverste af Bjerglandet og sagde: ”Så er vi rede til at drage op til det Sted, HERREN har talet om, thi vi har syndet !”

Da sagde Moses: ”Hvorfor vil I overtræde HERRENS Bud? Det vil ikke gå godt ! Drag ikke derop, thi HERREN Er ikke iblandt eder; gør I det, bliver I slået af eders Fjender ! Thi Amalekiterne og Kana'anæerne vil møde eder der, og I skal falde for Sværdet;

I har jo vendt eder fra HERREN, og
HERREN er ikke med eder ! ”

4 Mose 14,43.

Alligevel formastede de sig til at drage op imod det øverste af Bjerglandet; men HERRENS Pagts Ark og Moses forlod ikke Lejren. Da steg Amalekiterne og Kana'anæerne, der boede der i Bjerglandet, ned og slog dem og adsplittede dem lige til Horma.

4 Mose 14,45.

Hele Israel måtte nu vende om ved grænsen til Kana'ans land, som var blevet dem lovet, men som de ringeagtede, da de tolv spejdere beskrev det, og de syv mægtige Folk der beboede det, selvom HERREN, ISRAELS GUD havde lovet Abraham at fordrive dem. (Ap.G.13,19) De stolede ikke på Løftet, eller på Kaleb og Joshuas *tro* på, at de med GUD, HERRENS hjælp kunne indtage landet. Hele denne generation, som var ført ud af slaveri i Egypten, måtte nu berede sig på at "flakke om" i ørkenen i 40 år, indtil de alle var døde, og kun deres børn, den næste generation, ville få løftet opfyldt. Kun *to* af 600.000 skulle få det at se, to ud af de tolv spejdere. Deraf kommer talemåden: "Én af en Stad og to af en Slægt." – "Vend om i frafaldne Sønner, Jeg tager eder *én* af en *By* (Lot ud af Sodoma) og *to* af en *Slægt*" (Joshua og Kaleb), lyder det fra HERREN, en advarsel til de fortsat genstridige Israeliter på Jeremias' tid. (Jer.3,14.) En 40 års vandring ved randen af ørkenen, fra brønd til brønd, begynder, selvom meget af tiden har været i stepelandskab med vandhuller og muligheder for græsning af deres store kvæghjorde, medens en ny slægt voksede op. Moses skrev under disse år de 5 Mosebøger. Den første Bog (Genesis, gr.begyndelse), der handler om Noas, Abrahams, Isaks og Jakobs *overlevering*, fra Skabelsen til udvandringen af Kana'ans land til Egypten, har, som tidligere nævnt, været skrevet på lertavler, men Moses havde i Egypten lært at skrive på *papyrus*, udvundet af tørret sivgræs, som voksede langs Nilens flodbred. De blev presset i meterlange ruller, beskrevet i den meget belærende bog "*The Lord Gave The Word*". (Se litteraturlisten).

HERRENS STRAF OVER MOSES OG

ARONS GENSTRIDIGHED

Derpå nåede Israeliterne, hele Menigheden, til Zins Ørken i den første Måned, og Folket slog sig ned i Kadesj. Der døde Mirjam, og der blev hun jordet. Men der var ikke Vand til Menigheden ; derfor samlede de sig mod Moses og Aron, og *Folket* kivedes med Moses og sagde:

"Gid vi var omkommet, dengang vore Brødre omkom for HERRENS Åsyn ! "

Moses og Aron kommer ikke med ind i Landet

Hvorfor førte I HERRENS Forsamling ind i denne Ørken, når vi skal dø her både vi og vort Kvæg? Og hvorfor førte I os ud af Egypten, når I vilde have os hen til dette skrækkelige Sted, hvor der hverken er Korn eller Figner, Vintræer eller Granatæbler, ej heller Vand at drikke ? "

Men Moses og Aron begav sig fra Forsamlingen hen til Åbenbaringsteltets Indgang og faldt på deres Ansigt.

Da viste HERRENS Herlighed sig for dem, og HERREN taledes til Moses og sagde:

”Tag Staven og kald så tillige med din Broder Aron Menigheden sammen og *tal* til Klippen i deres Påsyn, så giver den Vand, lad Vand strømme frem af Klippen til dem og skaf Menigheden og dens Kvæg noget at drikke ! ”

Da tog Moses Staven fra dens Plads foran HERRENS Åsyn, som Han havde pålagt ham; og Moses og Aron kaldte Forsamlingen sammen foran Klippen, og han sagde til dem: ”Hør nu, I genstridige ! Mon vi formår at få Vand til at strømme frem til eder af denne Klippe? Og Moses løftede sin Hånd og slog to Gange på Klippen med sin Stav, og der strømmede Vand frem i Mængde, så at Menigheden og dens Kvæg kunde drikke.

Men HERREN sagde til Moses og Aron: ”Fordi I ikke troede på mig og helligede mig for Israe-
lternes Øjne, skal I ikke komme til at føre denne Forsamling ind i det Land, Jeg vil give dem ! ”

Og HERREN taledes til Moses og Aron ved Bjerget Hor ved Grænsen til Edoms Land og sagde: ”Aron skal nu samles til sin Slægt, thi han skal ikke komme ind i det Land, Jeg vil give Israe-
literne, *fordi I var genstridige* mod mit Bud ved Meribas Vand. 4 Mose 20, 24.

Og Præsten Aron steg på HERRENS Bud op på Bjerget Hor og døde der i det *fyrretyvende* År efter Israeliternes Udvandring af Egypten, og Aron var 123 År gammel, da han døde. 4 Mose 33.

Selvsamme Dag taledes HERREN til Moses og sagde: ” Stig op på Abarimbjerget der, Nebo-
bjerget i Moabs land over for Jeriko, og se ud over Kana’ans Land, som Jeg vil give Israeliterne i Eje ! Og så skal du dø på det Bjerg, du bestiger, og samles til din Slægt, ligesom din Broder Aron døde på Bjerget Hor og samledes til sin Slægt, fordi I handlede troløst imod Mig iblandt Israeliterne ved Meribat-Kadesjs Vand i

Zins Ørken, fordi I ikke helligede Mig iblandt Israeliterne.

Thi herovrefra skal du se ud over Landet, men du skal ikke komme derind i det Land, Jeg vil give Israeliterne !”

Moses’ Død, hans Eftermæle

Derpå steg Moses fra Moabs Sletter op på Nebo-bjerget, til Toppen af Pisga, lige over for Jeriko, og HERREN lod ham skue ud over hele Landet.

Og HERREN sagde til ham: ”Det er det Land, Jeg tilsvor Abraham, Isak og Jakob, da Jeg sagde: Dit Afkom vil Jeg give det ! Nu har Jeg ladet dig skue ud over det med dine egne Øjne; men du skal ikke drage derover ! ” 5 Mose 34,4.

Indtil denne Dag har intet Menneske kendt
hans Grav. Moses var 120 år, da han
døde; hans Øje var ikke sløvet og
hans Livskraft ikke svundet.

Og Josua, Nuns Søn, var fuld af Visdoms Ånd,
fordi Moses havde lagt sine Hænder på ham,
som HERREN havde pålagt Moses.

Men i Israel opstod der ikke mere en Profet som Moses, hvem HERREN omgikkens Ansigt til Ansigt, når der ses hen til alle de Tegn og Undere, HERREN lod ham udføre i Egypten over Farao, alle hans Tjenere og hele hans Land, og til den vældige Kraft og alt det forfærdelige og store, Moses udførte i hele Israels Påsyn. 5 Mose 34,12.

5 Mosebogs Afslutning . //

JOSUABOGEN 3. Kap.

Overgangen over Jordan

Men HERREN sagde til Josua: ”I Dag begynder Jeg at gøre dig stor i hele Israels Øjne for at de kan vide, at Jeg vil være med dig, som Jeg var med Moses. Du skal byde Præsterne, som bærer Pagtens Ark: ”Når I kommer til Kanten af Jordans Vand, skal I standse der ved Jordan ! ”

Da sagde Josua til Israeliterne: ”Kom hid og hør HERREN eders GUDS ORD ! ” Og Josua sagde: ”Derpå skal I kende, at der er en levende GUD iblandt eder, og at Han vil drive Kana'anæerne, Hetiterne, Hivviterne, Perizziterne, Girgasjiterne, Amoriterne og Jebusiterne bort foran eder: Se, HERREN, al Jordens Herres Ark skal gå foran eder gennem Jordan. - Vælg eder nu tolv Mænd af Israels Stammer, én Mand af hver Stamme. - Og så snart Præsterne, som bærer HERRENS, al Jordens Herres, Ark, sætter Foden i Jordans Vand, skal Jordans Vand standse, det Vand som kommer ovenfra, og stå som en Vold.” Da Foket så brød op fra deres Telte for at gå over Jordan med Præsterne, som bar Arken, i Spidsen, og da de, som bar Arken, kom til Jordan, og Præsterne, som bar Arken, rørte ved Vandkanten med deres Fødder - Jordan gik overalt over sine Bredder i hele Høsttiden - standsede Vandet, som kom ovenfra, og stod som en Vold langt borte, oppe ved Byen Adam.

Efter 40 års vandring i ørkenen er israeliterne nu, i fjerde slægtled, kommet tilbage til Kana'ans Land, som Abraham var blevet lovet. Mannaen ophører, og folket spiser af landets afgrøde. Jeriko indtages, og Kana'anæerne gribes af rædsel og taber modet overfor Israeliterne. De tolv stammer og Josefs sønners to stammer tildeles lidt efter lidt landområder ved lodkastning og udskiftning.

Josuas Afskedstale Hans Død

Derpå kaldte Josua alle Israels Stammer sammen i Sikem og lod Israels Ældste og Overhoveder, Dommere og Tilsynsmænd kalde til sig; og de stillede sig op for GUDS Åsyn. Da sagde Josua til hele Folket: ” Så siger HERREN, Israels GUD: Hinsides Floden boede eders Forfædre i gamle Dage, Tara, Abrahams og Nakors Fader, og de dyrkede andre Guder. Da førte Jeg eders Stamfader Abraham bort fra Landet hinsides Floden og lod ham vandre omkring i hele Kana'ans Land, gav ham en talrig Æt og skænkede ham Isak.

Og Isak skænkede Jeg Jakob og Esau, og Esau gav Jeg Se'irs Bjerge i Eje, medens Jakob og hans Sønner drog ned til Egypten. Derpå sendte Jeg Moses og Aron, og Jeg plagede Egypterne med de Gerninger, Jeg øvede ibland dem, og

derefter førte Jeg eder ud; og da Jeg førte eders Fædre ud af Egypten, og I var kommet til Havet, satte Egypterne efter eders Fædre med Stridsvogne og Ryttere til Det røde Hav. Da råbte de til HERREN, og Han satte Mørke mellem eder og Egypterne og bragte Havet over dem, så de dækkede dem; og I så med egne Øjne, hvad Jeg gjorde ved Egypterne. Og da I havde opholdt eder en Tid i Ørkenen, førte Jeg eder til Amoriternes Land hinsides Jordan, og da de angreb eder, gav Jeg dem i eders Hånd, så I tog deres Land i Besiddelse, og Jeg tilintetgjorde dem foran eder. (12) Jeg sendte Gedehamse foran eder, og de drev de tolv Amoriterkonger bort foran eder; det skete ikke ved dit Sværd eller din Bue. Og Jeg gav eder et Land, I ikke havde haft Arbejde med, og Byer, I ikke havde bygget, og I tog bolig i dem; af Vinhaver og Oliventræer, I ikke plantede, nyder I nu Frugten.

Så frygt nu HERREN, og tjen Ham i Oprigtighed og Trofasthed, skaf de Guder bort, som eders Forfædre dyrkede hinsides Floden og i Egypten, og tjen HERREN ! (23) Så skaf da de fremmede Guder bort, som I har hos eder, og bøj eders Hjerte til HERREN, Israels GUD !” Da sagde Folket til Josua: ”HERREN vor GUD vil vi tjene, og Hans Røst vil vi lyde ! ” (28)

Derpå lod Josua Folket drage bort hver til sin Arvelod. Efter disse Begivenheder døde HERRENS Tjener Josua, Nuns Søn, 110 År gammel. Og de jordede ham på hans Arvelod i Timnat-Sera i Efraims Bjerge norden for Bjerget Ga’asj. Israel dyrkede HERREN, så længe Josua levede, og så længe de Ældste var i Live, som overlevede Josua, og som havde kendt hele det Værk, HERREN havde øvet for Israel.

Men *Josefs Ben*, som Israeliterne havde bragt op fra Egypten, jordede de i Sikem på den Mark, som Jakob havde købt af Hamors, Sikems Faders Sønner for hundrede Kesita, og som han havde givet Josef iEje. Da Arons Søn Eleazar døde, jordede de ham i hans Søn Pinehas’ By Gibeas, som var givet ham i Efraims Bjerge. Joshua 24,33.

DOMMERBOGEN (1,1)

Efter Josuas Død adspurgte Israeliterne HERREN og sagde: "Hvem af os skal først drage op til Kamp mod Kana'anæerne?" HERREN svarede: "Det skal *Juda*; se, JEG giver Landet i hans Hånd !" *Juda* sagde da til sin Broder Simeon: " Drag med mig i min Lod og lad os sammen kæmpe med Kana'anæerne, så skal jeg også drage med dig ind i din Lod !" Så gik Simeon med ham. *Juda* drog nu op, og HERREN gav Kana'anæerne og Perizziterne i deres Hånd, så de slog dem i Bezek 10 000 Mand.

Juda tager nu kommandoen, som hans fader Jakob havde forudset, og af Judas stamme skal Israels (*Judas*) konger senere udgå: " Ikke viger Kongespir fra *Juda*, ej Herskerstav fra hans Fødder, til *Han*, hvem den tilhører, kommer. *Ham* skal Folkene lyde. Han binder sit Æsel ved Vinstokken, ved Ranken Asenindens Føl." 1 Mose 49,10; Matt.21

Dette er Dommerperioden, som Paulus senere estimerede til omkring 450 År: "Da stod Paulus op og slog til Lyd med Hånden og sagde: "Israelitiske Mænd og I andre, som frygter GUD, hør på mig ! Dette Folks Gud, Israels Gud, udvalgte vore Fædre og gjorde Folket stort i Udlændigheden i Egyptens Land og førte dem siden ud derfra med løftet Arm. Og i omkring fyrretyve År fandt Han sig i deres Færd i Ørkenen. Og Han udryddede syv Folk i Kana'ans Land, og deres Land fordelte Han iblandt dem.

Derefter, i omtrent fire Hundrede og halvtredsindstyve År, gav Han dem *Dommere* indtil Profeten Samuel."
Ap.G.13,16-20.

Det er i denne periode, at Israel styres af Dommerne, ja, til og med af "Profetinden Debora, Lappidots Hustru, der på den Tid var Dommer i Israel." (Dom.4,4) Leviterne ledte offerttjenesten ved Åbenbaringsteltet og Tabernaklet. De firehundrede år var for det meste præget af krig med de syv folkeslag, som Israel var blevet sat til at besejre for at beholde landet. Men igen og igen "gjorde Israel, hvad der var ondt i HERRENS Øjne", og de blev kuede af deres fjender. Samson bliver dommer i Israel, men forelsker sig i en af Filisternes Døtre i Timna. Han ægter en af dem. På bryllupsnatten røber hun den gåde, han har udfordret gæsterne med i et væddemål.

Samson og Dalila

"Da kom HERRENS Ånd over ham, og han drog ned til Askalon, slog tredive Mænd ihjel der, trak deres Tøj af dem og gav Klæderne til dem, der havde sagt Løsningen på Gåden. Og hans

Vrede blussede op, og han drog tilbage til sin Faders Hus. Men Samsons Hustru blev givet til den Brudesvend, som havde været hans Brudefører." (Dom.14,19) "Siden fik han Kærlighed til en Kvinde ved Navn Dalila i Sorekdalen." Hun røber Hemmeligheden om sin Styrke til sine Landsmænd.

"Da greb Filisterne ham og stak Øjnene ud på ham; derpå bragte de ham ned til Gaza og lagde ham i Kobberlænker; og han måtte dreje Kværnen i Fangehuset. Men hans Hovedhår begyndte at vokse igen, efter at det var raget af." (Dom. 16;) Under Filisterfyrsternes store Offerfest til Ære for deres Afgud Dagon henter man Samson op fra Fangehuset og stiller ham op ved Søjlerne for at drive Spot med ham.

Da råbte Samson til HERREN og sagde: " Herre HERRE, kom mig i Hu og giv mig Kraft, o GUD, kun denne ene Gang, så jeg kan hævne mig på Filisterne for begge mine Øjne på én Gang !" Så greb Samson om de to Midtersøjler, som bar Hallen, og stemmede sig imod den ene med højre og imod den anden med venstre Hånd. Og Samson sagde: "Lad mig dø sammen med Filisterne!" Derpå bøjede han sig med sådan Kraft, at Hallen styrtede sammen over Fyrsterne og alle Folkene derinde(omkr. 3000) Mænd og Kvinder, som så til, medens de morede sig over Samson. Således dræbte han ved sin Død flere, end han havde dræbt i levende Live.

Men hans Brødre og hele hans Faders Hus drog ned og tog ham, bragte ham op og lagde ham i hans Faders Grav mellem Zor'a og Esjtaol. Han var Dommer i Israel i tyve År." (Dom.16, 31.) I de Dage var der ingen Konge i Israel; enhver gjorde, hvad han fandt for godt." (Dom.21,25.)

RUTS BOG

I Dommernes Dage blev der engang Hungersnød i Landet. Da drog en Mand fra Betlehem i Juda til Moabiternes Land for at bo der som fremmed med sin Hustru og sine to Sønner. (4) De tog sig moabitiske Hustruer; den ene hed Orpa, den anden hed Rut. Men da de havde boet der en halv snes År, døde også de to, Malon

og Kiljon (efter deres Fader), så at Kvinden sad alene tilbage efter sine to Sønner og sin Mand. Da drog hun sammen med sine Sønnekoner bort fra det Sted, hvor hun havde opholdt sig, men på Hjemvejen til Judas Land sagde No'omi til sine Sønnekoner: "Vend nu tilbage hver til sin Moders Hus !

HERREN være barmhjertig imod eder, som I har været imod de døde og mig; (16) Men Rut svarede: "Nød mig ikke til at forlade dig og vende tilbage ! Nej, hvor du går hen, der vil jeg gå hen, og hvor du tager Bolig, der vil jeg tage Bolig; thi dit Folk skal være mit Folk, og din Gud skal være min Gud, hvor du dør, der vil jeg dø, og der vil jeg jordes. HERREN ramme mig både med det ene og det andet: Kun Døden skal skille os ad! " (22) Således vendte No'omi tilbage fra Moabiternes Land tillige med sin Sønnekone, Moabiterinden Rut, og de kom til Betlehem først på Byghøsten.

Ruth sanker Aks på Boaz' Mark

No'omi havde en Slægtning på sin Mands Side, en formuende Mand af Elimeleks Slægt ved Navn Boaz. En Dag sagde Moabiterinden Rut til No'omi: "Jeg vil gå ud i Marken og sanke Aks efter den, for hvis Øjne jeg finder Nåde. " Hun svarede: "Ja, gør det, min Datter ! " Så gik hun og sankede Aks på Marken efter Høstfolkene, og det traf sig, at Marken tilhørte Boaz, som var af Elimeleks Slægt.

Boaz kom just gående fra Betlehem; han sagde da til Høstfolkene: "HERREN være med eder!" Og de svarede: "HERREN velsigne dig ! " Derpå sagde Boaz til den Karl, som havde Opsyn med Høstfolkene: "Hvor hører den unge Kvinde hjemme ? " Han svarede: "Det er en moabitisk Pige; det er hende, som fulgte med No'omi tilbage fra Moab; hun sagde: " Lad mig få Lov at sanke og samle Aks blandt Negene efter Høstfolkene ! Så kom hun og har holdt ud lige fra i Morges tidlig til nu uden at unde sig et Øjeblik Hvile." Da sagde Boaz til Rut: "Hør min Datter ! Du skal ikke gå hen og samle Aks på nogen anden Mark ! Nej, gå ikke herfra, men hold dig til mine Piger her; hold Øje med, hvor

de høster på Marken, og gå bagefter. Jeg har pålagt Karlene, at de ikke må fortrædige dig; og bliver du tørstig, kan du gå hen til Karrene og drikke af det, Karlene øser op !”

Da faldt hun på sit Ansigt, bøjede sig til Jorden og sagde til ham: ”Hvorledes har jeg fundet Nåde for dine Øjne, så du viser mig Velvilje, skønt jeg er fremmed?” Boaz svarede hende: ”Man har fortalt mig alt, hvad du har været for din Svigermoder efter din Mands Død, hvorledes du forlod din Fader og din Moder og dit Fædreland for at drage til et Folk, du ikke tidligere kendte; HERREN gengælde dig, hvad du har gjort, og din Løn blive rigelig fra HERREN, Israels GUD, under hvis Vinger du kom og søgte Ly !”

(23) Så holdt hun sig til Boaz’ Piger og sankede Aks der, indtil Byghøsten og Hvedehøsten var til Ende; og hun blev boende hos sin Svigermoder.

Boaz vedkender sin Pligt til at ægte Rut

Men hendes Svigermoder No’omi sagde til hende: ”Min Datter, skal jeg ikke søge at skaffe dig et Hjem, hvor du kan have det godt ? Nu vel ! Boaz, hvis Piger du var sammen med, er vor Slægtning; se, han kaster i Nat Byg på Tærskelpladsen; tvæt dig nu og salv dig, tag dine Klæder på og gå ned på Tærskelpladsen; men lad ikke Manden mærke noget til dig, før han er færdig med at spise og drikke; når han da lægger sig, mærk dig så Stedet, hvor han lægger sig, og gå hen og løft Kappen op ved hans Fødder og læg dig der, så skal han nok sige dig, hvad du skal gøre !”

(8) Ved Midnatstide blev Manden opskræmt og bøjede sig frem, og se, da lå der en Kvinde ved hans Fødder. Da sagde han: ”Hvem er du?” Og hun svarede: ”Jeg er Rut, din Trælkvinde! Bred Fligen af din Kappe ud over din Trælkvinde; (som tegn på at han vil ægte hende Ez.16,8) thi du er Løser !” Da sagde han: ”HERREN velsigne dig, min Datter ! Den Godhed, du nu sidst har udvist, overgår den, du før udviste, at du nu ikke er gået efter de unge Mænd, hverken fattige eller rige ! Så frygt ikke, min Datter ! Alt, hvad

du siger, vil jeg gøre imod dig; thi enhver i mit Folks Port ved, at du er en dygtig Kvinde. Det er rigtigt, at jeg er din Løser, men der er en anden, som er nærmere end jeg. Bliv nu her i Nat; og hvis han i Morgen vil løse dig, godt, så lad ham gøre det; men er han uvillig til at løse dig, gør jeg det, så sandt HERREN lever. Bliv kun liggende, til det bliver Morgen !” Så blev hun liggende ved hans Fødder til Morgen; men hun stod op, før det ene Menneske endnu kunde kende det andet, thi han tænkte: ”Det må ikke rygtes, at en Kvinde er kommet ud på Tærskelpladsen !”

(16) Da hun kom til sin Svigermoder, sagde denne: ”Hvorledes gik det min datter ? ” Så fortalte hun hende alt, hvad Manden havde gjort imod hende, og sagde: ”Disse seks Mål Byg gav han mig med de Ord: Du skal ikke komme tomhændet til din Svigermoder ! ” Da sagde hun: ”Hold dig nu rolig, min Datter, indtil du får at vide, hvilket Udfald Sagen får; thi den Mand under sig ikke Ro, før han får Sagen afgjort endnu i Dag ! ”

Boaz ægter Rut, Obeds Fødsel, Davids Stamtavle

- (13) Så ægtede Boaz Rut, og hun blev hans Hustru; og da han gik ind til hende, lod HERREN hende blive frugtsommelig, og hun fødte en Søn.
- (14) Da sagde Kvinderne til No’omi: ”Lovet være HERREN, som ikke lod dig uden Løser i Dag, og hans Navn skal prises i Israel.
- (15) Han blive din Trøster og Forsørger i din Alderdom; thi denne Sønnekone, som viste dig Kærlighed, har født ham, hun, som er dig mere værd end syv Sønner !”
- (16) Da tog No’omi Barnet i sin Favn og hun blev dets Fostermoder.
- (17) Og Naboerskerne gav ham Navn, idet de sagde: ”No’omi har fået en Søn !” Og de kaldte ham Obed.

Han blev Fader til Davids Fader Isaj.

- (21) **Salmon avlede Boaz, Boaz avlede Obed,**
- (22) **Obed avlede Isaj, og Isaj avlede David.**

Kommentarer: Dette er forudsigelsen om Davids, Judas stammes *første* Konge, som *senere*, i 3 gange 14 slægtled, bliver ophav til "Davids Søn", Jesus Kristus: Altså er der i alt fra Abraham fjorten Slægtled, fra *David* indtil Bortførelsen til Babylon fjorten Slægtled og fra Bortførelsen til Babylon indtil Kristus fjorten Slægtled." (Matt. 1,17.) Det usædvanlige er, at en hedensk kvinde, en moabit, af Gud udvælges til at blive oldemoder til David.

OBS ! Den sidste milepæl i tidsregningen går stadig tilbage til: "Den Tid, Israeliterne havde boet i Egypten, udgjorde 430 År. Netop på den Dag, da de 430 År var til Ende, drog alle HERRENS Hærskarere ud af Egypten." (2 Mose 12,40 f.) Herfra begynder Israels ca. 450-årige Dommerperiode, hvis overgang til *Kongerige*, efter Profeten Samuels død, markeres med en kronologisk sammenfatning.

FØRSTE SAMUELSBOG

Samuels Fødsel

3. Kapitel

**HERREN åbenbarer sig for Samuel,
hans Kaldelse til Profet.**

7. Kapitel

Samuel som Dommer i Israel.

8. Kapitel

**Samuels Sønner. Israeliterne
kræver en Konge.**

(1) Da Samuel var blevet gammel, satte han sine Sønner til Dommere over Israel; (2) men hans Sønner vandrede ikke i hans Spor; de lod sig lede af egen Fordel, tog imod Bestikkelse og bøje-
de Retten.

(4) Da kom alle Israels Ældste sammen og begav sig til Samuel i Rama og sagde til ham: "Se, du er blevet gammel, og dine Sønner vandrer ikke i dit Spor. Sæt derfor en *Konge* over os til at dømme os, ligesom alle de andre Folk har det! "

Men det vakte Samuels Mishag, at de sagde:

"Giv os en Konge, som kan dømme os !"
Og Samuel bad til HERREN."

Da sagde HERREN til Samuel: "Ret dig i et og alt efter, hvad Folket siger, thi det er *ikke* dig, de

vrager, men det er *mig*, de vrager som deres Konge. Ganske som de har handlet imod mig, lige siden Jeg førte dem ud af Egypten, og indtil denne Dag, idet de forlod mig og dyrkede andre Guder, således handler de også imod dig. Men ret dig nu efter dem; dog skal du indtrængende advare dem og lade dem vide, hvad Ret den Konge skal have, som skal herske over dem!

(18) Og når I da til den Tid klager over eders Konge, som I har valgt eder, så vil HERREN ikke bønhøre eder !”

(19) Folket vilde dog ikke rette sig efter Samuel, men sagde: ”Nej, en Konge vil vi have over os, vi vil have det som alle de andre Folk; vor Konge skal dømme os og drage i Spidsen for os og føre vore Krige !”

(20) Da Samuel havde hørt alle Folkets Ord, forebragte han HERREN dem; og HERREN sagde til Samuel: ”Ret dig efter dem og sæt en Konge over dem !” Da sagde Samuel til Israels Mænd: ”Gå hjem, hver til sin By !”

9. Kapitel **Saul kommer til Samuel.**

10. Kapitel **Samuel salver Saul til Konge.**

(17) Derpå stævnede Samuel Folket sammen hos HERREN i Mizpa; og han sagde til Israeliterne: ”Så siger HERREN, Israels GUD: Jeg førte Israel op fra Egypten og frelste eder af Egypternes Hånd fra alle de Riger, som plagede eder. Men nu vragede I eders GUD, som var eders Frelser i alle eders Ulykker og Trængsler, og siger: Nej, en Konge skal du sætte over os !”

Derpå lod Samuel alle Israels Stammer træde frem, og Loddet ramte Benjamins Stamme.(21) Så lod han Benjamins Stamme træde frem Slægt efter Slægt, og Matris Slægt ramtes. Så lod han Matris Slægt træde frem Mand for Mand, og Saul,

Kisj' Søn, ramtes. Men da man ledte efter ham, var han ikke til at finde.

- (22) Da adspurgte de på ny HERREN: "Er Manden her?" Og HERREN svarede: "Se, han holder sig skjult ved Trosset." Så løb de hen og hentede ham der; og da han trådte ind mellem Folket var han et Hoved højere end alt Folket. Da sagde Samuel til hele Folket: "Ser I ham, HERREN har udvalgt? Hans Lige findes ikke i alt Folket!"

Og hele Folket brød ud i Jubelskrig og råbte

"Kongen leve!"

- (25) Derpå fremsagde Samuel Kongedømmets Ret for Folket og optegnede den i en Bog, som han lagde hen for HERRENS Åsyn, så lod Samuel hele Folket gå hver til sit; også Saul gik til sit Hjem i Gibeon, og de tapre Mænd, hvis Hjerte GUD rørte, gik med ham.

12. Kapitel.

Samuel tager Afsked.

13. Kapitel.

Saul åbner Filisterkrigen og pådrager sig Samuels Vrede.

15. Kapitel.

Samuel bryder med Saul.

- (10) Da kom HERRENS Ord til Samuel således: "Jeg angrer, at Jeg gjorde Saul til Konge; thi han har vendt sig fra mig og ikke holdt mine Befalinger!" Da sørgede Samuel og råbte til HERREN hele Natten. (13) Samuel begav sig da til Saul. Saul sagde til ham: "HERREN velsigne dig! Jeg har holdt HERRENS Befaling!"
- (17) Da sagde Samuel: "Om du end ikke regner dig selv for noget, er du så ikke Høvding for Israels Stammer, og salvede HERREN dig ikke til Konge over Israel?"

- (18) Og HERREN sendte dig af Sted med den Befaling: Gå hen og læg Band på Amalakiterne, de Syndere, og før Krig imod dem, indtil du har udryddet dem !
- (19) Hvorfor adlød du da ikke HERRENS Røst, men styrtede dig over Byttet og gjorde, hvad der er ondt i HERRENS Øjne ?”
- (20) Saul svarede Samuel: ”Jeg adlød HERRENS Røst og gik, hvor HERREN sendte mig hen; jeg har bragt Kong Agag af Amalek med og lagt Band på Amalek; men Folket tog Småkvæg og Hornkvæg af Byttet, det bedste af det bandlyste, for at ofre det til HERREN din GUD i Gilgal.”
- (22) Men Samuel sagde: ”Mon HERREN har lige så meget Behag i Brændofre og Slagtofre som i Lydighed mod HERRENS Røst? Nej, at adlyde er mere værd end Slagtoffer, og at være lydhør er mere værd end Væderfedt; (23) thi Genstridighed er Trolddomssynd, og Egenrådighed er Afgudsbrøde. Fordi du har forkastet HERRENS ORD, har Han forkastet dig, så du ikke mere skal være Konge !”
- (24) Da sagde Saul til Samuel: ”Jeg har syndet; thi jeg har overtrådt HERRENS Befaling og dine Ord, men jeg *frygtede Folket* og fjøede dem; (25) tilgiv mig nu min Synd og vend tilbage med mig, for at jeg kan tilbede HERREN!”
- (26) Men Samuel sagde til Saul: ”Jeg vender ikke tilbage med dig; fordi du har forkastet HERRENS ORD, har HERREN forkastet dig, så du ikke mere skal være Konge over Israel .”
- (27) Derpå vendte Samuel sig for at gå, men Saul greb fat i hans Kappeflig, så den reves af. (28) Da sagde Samuel til ham: ”HERREN har i Dag revet Kongedømmet over Israel fra dig og givet det til en anden, som er bedre end du ! (29) Visselig, Han, som Er Israels Herlighed, lyver ikke, ej heller angrer Han; thi Han Er ikke et Menneske, at Han skulde angre !”
- (34) Samuel begav sig så til Rama, mens Saul drog op til sit Hjem i Sauls Gibe.
- (35) Og Samuel så *ikke* mere Saul indtil sin Dødedag, thi Samuel sørgede over Saul.

16. Kapitel.

Samuel salver David til Konge.

- (1) HERREN angrede at Han havde gjort Saul til Konge over Israel; og HERREN sagde til Samuel: "Hvor længe vil du gå og sørge over Saul? Jeg har dog forkastet ham, så han ikke mere skal være Konge over Israel. Fyld dit Horn med Olie og drag af Sted! Jeg sender dig til Benjaminiten *Isaj*, thi Jeg har udset mig en Konge blandt hans Sønner.
- (4) Samuel gjorde da, som HERREN sagde. Da han kom til Betlehem, gik Byens Ældste ham forfærdet i Møde og sagde:

"Kommer du for det gode?"

- (5) Han svarede: "Ja ! Jeg kommer for at ofre til HERREN. Helliger eder og kom med til Ofringen !" Og han lod Isaj og hans Sønner hellige sig og indbød dem til Ofringen.
- (6) Da de kom, og han så Eliab, tænkte han: "Visselig står nu HERRENS Salvede for ham !"
- (7) Men HERREN sagde til Samuel: "Se ikke på hans Ydre eller høje Vækst; thi Jeg har vraget ham; GUD ser jo ikke, som Mennesker ser, thi Mennesker ser på det, som er for Øjnene, men HERREN *ser* på *Hjertet*."
- (10) Så førte Isaj de andre af sine *syv* Sønner frem for Samuel; men Samuel sagde til Isaj: "HERREN har ikke udvalgt nogen af dem !"
- (11) Samuel spurgte da Isaj: "Er det alle de unge Mænd ?" Han svarede: "Endnu er den *yngste* tilbage; men han vogter Småkvæget !" Da sagde Samuel til Isaj: "Send Bud efter ham ! Thi vi sætter os ikke til Bords, før han kommer !"

Så sendte han Bud efter ham. Han var "rødmosset", en Yngling med smukke Øjne og skøn at se til.

Da sagde HERREN:

"Stå op, og *salv ham*, thi ham er det !"

- (12) Samuel tog da Oliehornet og salvede ham, medens hans Brødre stod rundt om. Og HERRENS Ånd kom over David *fra* den Dag af. Derefter brød Samuel op og gik til Rama.
Efter at HERRENS Ånd var *veget* fra Saul, plagedes han af en ond Ånd fra HERREN.

17. Kapitel

David og Goliath

18. Kapitel

Jonatan og David bliver Venner, Sauls Skinsyge

28. Kapitel

Saul hos Spåkvinden i En-Dor.

31 Kapitel

Sauls Død

ANDEN SAMUELSBOG

2. Kapitel

David bliver Konge i Juda

- (1) Da rådspurgte David HERREN: "Skal jeg drage op til en af Judas Byer?" HERREN svarede: "Gør det!" Og David spurgte: "Hvor skal jeg drage hen?" Da svarede Han: "Til Hebron!"
- (4) Da kom Judas Mænd derhen og *salvede* David til Konge over Judas Hus.

Sauls Søn bliver Konge over

Israels øvrige 10 Stammer

- 10** Isjbosjet, Sauls Søn, var fyrretyve År, da han blev Konge over Israel, og han herskede to År. Kun Judas Hus sluttede sig til David.
- (11)** **Den Tid David herskede i Hebron over Judas Hus, var syv År og seks Måneder.**

4. Kapitel

Mordet på Isjbosjet

5. Kapitel

David bliver Konge over hele Israel

- (1) Derpå kom alle Israels Stammer til David i Hebron og sagde: "Vi er jo dit Kød og blod !
- (2) Allerede før i Tiden, da Saul var Konge over os, var det dig, som førte Israel ud i Kamp og hjem igen; og HERREN sagde til dig: Du skal vogte mit Folk Israel og være Hersker over Israel !"
- (3) Og alle Israels Ældste kom til Kongen i Hebron, og Kong David sluttede i Hebron Pagt med dem for HERRENS Åsyn, og de salvede David til Konge over Israel.
- (4) David var tredive År, da han blev Konge, og han herskede *fyrretyve* År.
- (5) I *Hebron* herskede han over Juda syv År og seks Måneder, og i *Jerusalem* herskede han tre og tredive År over hele Israel og Juda.
- (6) Derpå drog Kongen med sine Mænd til Jerusalem mod Jebusiterne, som boede der i Landet. Man sagde til Kongen: " Her kan du ikke trænge ind, thi blinde og lamme vil slå dig tilbage !" Dermed vilde de sige: "David kommer ikke herind !"
- (7) Men David *indtog* Klippeborgen *Zion*, det er Davidsbyen.

"David var tredive År, da han blev Konge, og han herskede fyrretyve År." Dette er den kronologisk ordrette sammenfatning af Judas og Israels Kongerække i Konge- og Krønikebøgerne, som begynder med Kong David. Men de skriftlærdes sammenfattende beregninger går ud fra udgangen af Egypten og frem til Salomos fjerde regeringsår, som vi skal se *lidt* senere,- endnu en "milepæl," optalt af dem der fik disse bøgernes optællinger betruet. Hvilket udelukker individuelle resultater og menneskelige fejlmarginaler.

Thi der står skrevet:

"Se efter i HERRENS Bog og læs:
ej fattes én eneste af dem, ej savner
Den ene den anden. Thi HERRENS
Mund, den bød, Hans Ånd har sam-
let dem sammen;" Es. 34,16.

11. Kapitel

David og Batseba

12. Kapitel

Profeten Natans Straffetale og Davids

Anger, Barnets Død, Salomos Fødsel.

- (1) Og HERREN sendte Natan til David. Da han kom ind til ham, sagde han: "Der boede to Mænd i samme By, en rig og en fattig.
- (2) Den rige havde Småkvæg og Hornkvæg i Mængde,
- (3) medens den fattige ikke ejede andet end eet eneste Lam, som han havde købt og opdrættet, og som var vokset op hos ham sammen med hans Børn; det åd af hans Brød, drak af hans Bæger og lå i hans Skød og var ham som en Datter.
- (4) Men da den rige Mand engang fik Besøg, ømmede han sig ved at tage noget af sit eget Småkvæg eller Hornkvæg og tillave det til den vejfarende Mand, som var kommet til ham, men tog den fattige Mands Lam og til-lavede det til sin Gæst !"
- (5) Da blussede Davids Vrede heftigt op mod denne Mand, og han sagde til Natan:
"Så sandt HERREN lever: *Den Mand*, som gjorde dette, *er dødsens*,
- (6) og Lammet skal han erstatte firefold, fordi han handlede så hjerteløst !"
- (7) Men Natan sagde til David: "*Du er Manden !* Så siger HERREN, Israels GUD: Jeg salvede dig til Konge over Israel, og Jeg friede dig af Sauls Hånd;
- (8) Jeg gav dig din Herres Hus, lagde din Herres Hustruer i din Favn og gav dig Israels og Judas Huse; og var det for lidet, vilde Jeg have givet dig endnu mere, både det ene og det andet.
- (9) Hvorfor har du *ringeagtet* HERRENS ORD og gjort, hvad der er ondt i Hans Øjne ? Hetiten Urias har du dræbt med Sværdet; hans Hustru har du taget til Ægte, og ham har du slået ihjel med Ammoniternes Sværd.
- (10) Så skal nu Sværdet *aldrig* vige fra dit Hus, fordi du *ringeagtede* Mig, og tog Hetiten Urias Hustru til Ægte.

- (11) Så siger HERREN: Se, Jeg lader Ulykke komme over dig fra dit eget Hus, og Jeg tager dine Hustruer bort for Øjnene af dig og giver dem til en anden, som skal ligge hos dine Hustruer ved højlys Dag.
2 Sam.16,11.
- (12) Thi du handlede i det skjulte, men Jeg vil opfylde dette Ord, ved højlys Dag !”
- (13) Da sagde David til Natan: ”Jeg har syndet imod HERREN !” Og Natan sagde til David: ”Så har HERREN også tilgivet dig din Synd; du skal ikke dø !”
- (14) Men fordi du ved denne Gerning har vist Foragt for HERREN, skal Sønnen, som er født dig, visselig dø !”
- (15) Derpå gik Natan til sit Hus. Og HERREN ramte det Barn, Urias’ Hustru havde født David, med Sygdom.
- (16) Da søgte David GUD for Barnet, holdt Faste og gik hen og lagde sig om Natten på Jorden i en Sæk.
- (17) De Ældste i hans Hus kom til ham for at få ham til at rejse sig, men han vilde ikke, og han holdt ikke Måltid sammen med dem.
- (18) Syvendedagen døde Barnet; men Davids Folk turde ikke lade ham vide, at Barnet var død, thi de tænkte: ”Da Barnet levede, vilde han ikke låne os Øre, når vi talte til ham; hvor kan vi da nu sige til ham, at Barnet er død ? Han kunde gøre en Ulykke !”
- (19) Men da David så, at hans Folk hviskede sammen, skønnede han, at Barnet var død.
Så spurgte David sine Folk: ”Er Barnet død? ” Og de svarede: ”Ja, han er død !”
Da rejste David sig fra Jorden, tvættede og salvede sig, tog andre Klæder på og gik ind i HERRENS Hus og bad; så gik han hjem, forlangte at få Mad sat frem og spiste.
- (21) Da sagde hans Folk til ham: ”Hvorledes er det dog du bærer dig ad ? Medens Barnet endnu levede, fastede du og græd; og nu da Barnet er død, rejser du dig og spiser !”
- (22) Han svarede: ”Så længe Barnet levede, fastede jeg og græd; thi jeg tænkte:

Måske er HERREN mig nådig, så Barnet bliver i Live.

- (23) Men hvorfor skulde jeg faste, nu han er død? Kan jeg bringe ham tilbage igen? Jeg går til ham, men han kommer ikke tilbage til mig !”
- (24) Derpå trøstede David sin Hustru Batseba, og efter at han var gået ind til hende og havde ligget hos hende, fødte hun en Søn, som han kaldte *Salomo*, og *ham elskede* HERREN.
- (25) Han overgav ham til Profeten Natan, og på HERRENS Ord kaldte denne ham Jedidja. (HERRENS elskede).

13. Kapitel

**Amnon krænker Tamar,
Absaloms Hævn.**

14. Kapitel

David tager Absalom til Nåde.

15. Kapitel

Absaloms Oprør, Davids Flugt.

16. Kapitel

**Absalom går ind til Davids
Medhustruer.(20-23)**

18. Kapitel

Absaloms Død, Davids Sorg.

FØRSTE KONGEBOG

1. Kapitel

**Tronfølgestriden mellem
Adonja og Salomo.**

- (28) Da svarede Kong David: ”Kald mig Batseba hid !” Og hun trådte frem for Kongen og stillede sig foran ham.
- (29) Da svor Kongen og sagde: ”Så sandt HERREN, der udløste mig af al min Nød, lever:
- (30) Som jeg tilsvor dig ved HERREN, Israels GUD , at din Søn Salomo skulde være Konge efter mig og sidde på min Trone i mit Sted, således vil jeg handle i Dag !”

Da bøjede Batseba sig med sit Ansigt til Jorden og faldt ned for Kongen og sagde: "Måtte min Herre, Kong David, leve evindeligt !"

- (44) Kongen sendte Præsten Zadok, Profeten Natan, Benaja, Jojadas Søn, og Kreterne og Pleterne med ham, og de satte ham på Kongens Muldyr; og Præsten Zadok og Profeten Natan salvede ham til Konge ved Gihon; derefter drog de under Jubel op derfra, og der blev Røre i Byen; det var den Larm, I hørte.
Salomo satte sig også på Kongetronen; tilmed kom Kongens Folk og lykønskede vor Herre Kong David med de Ord: Måtte GUD gøre Salomos Navn endnu herligere end dit ! Og Kongen *tilbad* på sit *Leje*;
- (48) ydermere sagde han: Lovet være HERREN, Israels GUD, som i Dag har ladet en Mand sætte sig på min Trone, endnu medens *jeg selv* kan se det !"

2. Kapitel

Davids sidste Ord til Salomo,

Davids Død

- (1) Da det nu lakkede ad Enden med Davids Liv, gav han sin søn Salomo disse Befalinger:
- (2) "Jeg går nu al Kødets Gang; så vær nu frimodig og vis dig som en Mand !
- (3) Og hold HERREN din GUDS Forskrifter, så du vandrer på Hans Veje og holder Hans Bud, Bestemmelser Anordninger og VidnesByrd, således som skrevet står i Mose Lov, for at du må have Lykken med dig i alt, hvad du gør, og i alt, hvad du tager dig for,
- (4) for at HERREN kan opfylde den Forjættelse, Han gav mig, da Han sagde: Hvis dine Sønner vogter på deres Vej, så de vandrer i Trofasthed for mit Åsyn af hele deres Hjerter og hele deres Sjæl, skal der *aldrig* fattes dig en Efterfølger på Israels Trone !
- (10) Så lagde David sig til Hvile hos sine Fædre og blev jordet i Davidsbyen.

- (11) Tiden, han havde været Konge over Israel, udgjorde *fyrretyve* År; i Hebron herskede han syv År, i Jerusalem tre og tredive År.
- (12) Derpå satte Salomo sig på sin Fader Davids Trone, og hans Herredømme blev såre stærkt.

3. Kapitel

Salomo ægter en egyptisk Prinsesse.

4. Kapitel

Salomos Magt og Rigdom, Salomos Visdom.

5. Kapitel

Forarbejder til Templets Opførelse

- (1) Da Kong Hiram af Tyrus hørte, at Salomo var salvet til Konge i Stedet for sin Fader, sendte han nogle af sine Folk til ham; thi Hiram havde altid været Davids Ven.
- (2) Og Salomo sendte Hiram følgende Bud:
- (3) ”Du ved, at min Fader David ikke kunde bygge HERREN sin GUDS Navn et Hus for de Kriges Skyld, man fra alle sider påførte ham, indtil HERREN lagde hans Fjender under hans Fødder.
- (4) Men nu har HERREN min GUD skaffet mig Ro til alle Sider; der findes ingen Modstandere, og der er ingen Fare på Færde.
- (5) Se, derfor har jeg i Sinde at bygge HERREN min GUD et Hus efter HERRENS Ord til min Fader David: Din Søn, som Jeg sætter på din Trone i dit Sted, han skal bygge Huset for mit Navn.
- (6) Giv derfor Ordre til, at der fældes Cedre til mig i Libanon. Mine Folk skal arbejde sammen med dine, og jeg vil give dine Folk den Løn, du kræver; thi du ved jo, at der ikke findes nogen hos os, der kan fælde Træer som Zidoniterne !”
- (7) Da Hiram modtog dette Bud fra Salomo, glædede det ham meget, og han sagde: ”Lovet være HERREN i Dag, fordi Han har givet David en viis Søn til at herske over dette store Folk !”
- (8) Og Hiram sendte Salomo følgende Svar: ”Jeg har modtaget det Bud, du sendte mig, og jeg skal opfylde alt, hvad du ønsker med Hensyn til Ceder og Cyprestræer;

- (9) mine Folk skal bringe dem fra Libanon ned til Havet, og så skal jeg lade dem samle til Tømmerflåder på Havet, og sende dem til det Sted, du anviser mig; der skal jeg lade dem skille ad, så du kan lade dem hente.”

Kommentarer

Men det skal lige siges, at Salomos Far, David, havde forberedt det meste i forvejen: (1 Krøn.23; 28,11ff; 29;)

1 Krøn. 22 kap:

David træffer Forberedelser til Templets Opførelse

- (1) Da sagde David: ”Her skal GUD HERRENS Hus stå, her skal Israels Brændofferalter stå !”
- (2) David bød så, at man skulde samle alle fremmede, som boede i Israels Land, og han satte Stemhuggere til at tilhugge Kvadersten til Opførelsen af GUD Hus;
- (3) fremdeles anskaffede David Jern i Mængde til Nagler på Portfløjene og til Kramper, en umådelig Mængde Kobber
- (4) og talløse Cederbjælker, idet Zidoniterne og Tyrierne bragte David Cederbjælker i Mængde.
- (5) Thi David tænkte: ”Min Søn Salomo er ung og uudviklet, men Huset, som skal bygges HERREN, skal være stort og mægtigt, for at det kan vinde Navnkundighed og Ry i alle Lande; jeg vil træffe Forberedelser for ham.” Og David traf store Forberedelser, før han døde.
- (6) Derpå lod han sin Søn Salomo kalde og bød ham bygge HERREN, Israels GUD, et Hus.
- (7) Og David sagde til Salomo: ”Min Søn ! Jeg havde selv i Sinde at bygge HERREN min GUDS Navn et Hus;
- (8) men da kom HERRENS Ord til mig således: Du har udgydt meget Blod og ført store Krige; du må ikke bygge mit Navn et Hus, thi du har udgydt meget Blod på Jorden for mit Åsyn.
- (9) Se, en Søn skal fødes dig; han skal være en Fredens Mand, og Jeg vil skaffe ham Fred for alle hans Fjender rundt om; thi hans Navn skal være Salomo, og Jeg vil give Israel Fred og Ro i hans Dage.

- (14) Se, med stor Møje har jeg til HERRENS Hus tilvejebragt 100 000 Talenter Guld og en Million Talenter Sølv og desuden Kobber og Jern, som ikke er til at veje, så meget er der; dertil har jeg tilvejebragt Bjælker og Sten; og du skal sørge for.
- (17) Og David bød alle Israels Øverster hjælpe hans Søn Salomo og sagde:
- (18) ”Er HERREN eders GUD ikke med eder, har Han ikke skaffet eder Ro til alle Sider? Han har jo givet Landets Indbyggere i min Hånd, og Landet er underlagt HERREN og Hans Folk;
- (19) så giv da eders Hjerter og Sjæle hen til at søge HERREN eders GUD og tag fat på at bygge GUD HERRENS Helligdom, så at HERRENS Pagts Ark og GUDS hellige Ting kan føres ind i Huset, der skal bygges i HERRENS Navn.” (1 Krøn.22,19)

Og HERREN gav Salomo Visdom, som Han havde lovet ham, og der var Fred mellem Hiram og Salomo, og de sluttede Pagt med hinanden.

6. Kapitel

Templets Opførelse

- (1) I det 480. År *efter* at Israeliterne var vandret ud af Egypten, i Ziv Måned, det er den anden Måned, i det *fjerde* År Salomo herskede i Israel, begyndte han at bygge HERREN Templet.

Dette er næste **milepæl** i de *skriftlærdes* sammenfattede beregninger i Første Kongebog 6,1,

480 År, fra Israeliternes udvandring af

Egypten, (2 Mose 12,40.)

”Som de i Jabez bosatte *skriftlærdes* Slægter: Tir’atiterne, Sjim’atiterne og Sukatiterne, det er Kimiterne, som nedstammede fra Hammat, Rekabs Slægts Fader.” Davids Farbroder Jonatan, var en sådan *indsigtsfuld* og *skriftkyndig* Mand og Rådgiver. (1 Krøn. 2,55; 27,3)

Sidst:

År 2668 efter Skabelsen
År 1012 efter Floden
År 620 efter Abraham

+ 480 efter Israeliterne var vandret ud af
= Egypten
År 2668
+ 480
= 3148 efter Skabelsen til Salomos 4. reg. år

År 1012
+ 480
= 1492 efter Floden

År 620
+ 480
= 1100 fra Abraham til Salomos 4. reg. år

FØRSTE KONGEBOG

6. Kapitel

Templets Opførelse

Da kom HERRENS Ord til Salomo
således:

- (12) ”Dette Hus, som du er ved at bygge, dersom du vandrer efter mine Anordninger og gør efter mine Lovbud og omhyggeligt vandrer efter alle mine Bud, vil Jeg på dig stadfæste det Ord, Jeg taledes til din Fader David,
- (13) og tage Bolig blandt Israeliterne og ikke forlade mit Folk Israel. ”
Således byggede Salomo Templet færdigt.
- (37) I det *fjerde* År lagdes Grunden til HERRENS Hus i Ziv Måned;
- (38) og i det ellevte År i Bul Måned, det er den ottende Måned, fuldførtes Templet i alle dets dele og stykker, han byggede på det i syv år.

7. Kapitel

Templets Udstyr og Udsmykning.

- (51) Da hele Arbejdet, som Salomo lod udføre ved HERRENS Hus, var færdigt, bragte Salomo sin Fader Davids Helliggaver, Sølv og Guld, derind og lagde alle Tingene i Skatkamrene i HERRENS Hus.

9. Kapitel

HERREN åbenbarer sig for Salomo

- (1) Men da Salomo var færdig med at opføre HERRENS Hus og Kongens Palads og alt, hvad han havde fået Lyst til og sat sig for at udføre,
- (2) lod HERREN sig anden Gang til Syne for ham, som han havde ladet sig til Syne for ham i Gibeon;
- (3) og HERREN sagde til ham: ”Jeg har hørt den Bøn og Begæring, du opsendte for mit Åsyn. Jeg har helliget dette Hus, som du har bygget, for der at stedfæste mit Navn til evig Tid, og mine Øjne og mit Hjerte skal være der alle Dage.
- (4) Hvis du vandrer for mit Åsyn som din Fader David i Hjertets Uskyld og i Oprigtighed, så du gør alt, hvad Jeg har pålagt dig, og holder mine Anordninger og Lovbud,
- (5) så vil Jeg opretholde din Kongetrone i Israel evindeligt, som Jeg lovede din Fader David, da Jeg sage: En Efterfølger skal aldrig fattes dig på Israels Trone.
- (6) Men hvis I eller eders Børn vender eder bort fra mig og ikke holder mine Bud, mine Anordninger, som Jeg har forelagt eder, men går hen og *dyrker andre Guder* og tilbeder dem,
- (7) så vil Jeg udrydde Israel fra det Land, Jeg gav dem; og det Hus, Jeg har helliget for mit Navn, vil Jeg forkaste fra mit Åsyn, og Israel skal blive til Spot og Spe blandt Folk,
- (8) og dette Hus skal blive en Ruindyng, og enhver, som går der forbi, skal blive slået af Rædsel og give sig til at hånføjte. Og når man siger: Hvorfor har HERREN handlet således mod dette Land og dette Hus ?
- (9) skal der svares: Fordi de forlod HERREN deres GUD, som førte deres Fædre ud af Egypten, og holdt sig til andre Guder, tilbad og dyrkede dem; derfor har HERREN bragt al denne Elendighed over dem !”

Kommentarer:

Dette var alvorlige advarsler, men også forudsigelser. For i de kommende "14 Slægtled fra David til *Bortførelsen* til Babylon" (Matt.1,17), handler det om at: "Efter at GUD mange Gange og på mange Måder havde talt til Fædrene ved Profeterne..." (Hebr. 1,1), kommer det desværre til at vise sig, at Guds Tempel, som i hele verden ikke havde dets lige, efter 400 år, som forudsagt, lægges i ruiner, "*fordi de forlod HERREN deres GUD og holdt sig til andre Guder, tilbad og dyrkede dem.*" At Israels kongers *rafald* skulle begynde allerede med Salomo, ville have sendt hans Fader David med hjertesorg i graven. //

10. Kapitel

Dronningen af Saba gæster Salomo,

Salomos Rigdom.

- (1) Da Dronningen af Saba hørte Salomos Ry, kom hun for at prøve ham med Gåder.
- (2) Hun kom til Jerusalem med et såre stort Følge og med Kameler, der bar Røgelse, Guld i store Mængder og Ædelsten. Og da hun var kommet til Salomo, talte hun til ham om alt, hvad der lå hende på Hjerte.
- (3) Men Salomo svarede på alle hendes Spørgsmål, og intet var skjult for Kongen, han gav hende Svar på alt.
- (4) Og da Dronningen af Saba så al Salomos Visdom, Huset han havde bygget,
- (5) Maden på hans Bord, hans Folks Boliger, hans Tjeneres Optræden og deres Klæder, hans Mundskænke og Brændofrene, han ofrede i HERRENS Hus, var hun ude af sig selv;
- (6) og hun sagde til Kongen: "Sandt var, hvad jeg i mit Land hørte sige om dig og din Visdom !
- (7) Jeg troede ikke, hvad der sagdes, før jeg kom og så det med egne Øjne; og se, ikke engang det halve er mig fortalt, thi din Visdom og Herlighed overgår, hvad Rygtet sagde mig om dig !
- (8) Lykkelige dine Hustruer, lykkelige dine Folk, som altid er om dig og hører din Visdom !
- (9) Lovet være HERREN din GUD, som fandt Behag i dig og satte dig på Israels Trone ! Fordi HERREN elsker Israel evindeligt, satte Han dig til Konge, til at øver Ret og Retfærdighed."

- (10) Derpå gav hun Kongen 120 Guldtalenter, Røgelse i store Mængder og Ædelsten; og aldrig er der siden kommet så megen Røgelse til Landet, som den, Dronningen af Saba gav Kong Salomo.
- (11) Desuden bragte Hiram's Skibe, som hentede Guld i Ofir, Almuggimtræ i store Mængder og Ædelsten fra Ofir,
- (12) og af Almuggimtræet lod Kongen lave Rækværk til HERRENS Hus og Kongens Palads, desuden Citre og Harper til Sangerne. Så meget Almuggimtræ er hidtil ikke set eller kommet til Landet.
- (13) Og Kong Salomo gav Dronningen alt, hvad hun ønskede og bad om, foruden hvad han af sig selv kongeligen skænkede hende. Derpå begav hun sig med sit Følge hjem til sit Land.
- (23) Kong Salomo overgik alle Jordens Konger i Rigdom og Visdom.
- (24) Fra alle Jordens Egne søgte man hen til Salomo for at høre den Visdom, GUD havde lagt i hans Hjerte;
- (25) og alle bragte Gaver med: Sølv og Guld-sager Klæder, Våben, Røgelse, Heste og Muldyr; således gik det År efter År.

11. Kapitel

Salomos Hustruer; hans Afgudsdyrkelse,

Salomos Død.

- (1) Kong Salomo elskede foruden Faraos Datter mange fremmede Kvinder, moabitiske, ammonitiske, edomitiske, zidoniske og hetitiske Kvinder,
- (2) Kvinder fra de Folkeslag, HERREN havde sagt om til Israeliterne: "I må ikke have med dem at gøre og de ikke med eder, ellers drager de eders Hjerte til deres Guder !" Ved dem hang Salomo i Kærlighed.
- (3) Han havde 700 fyrstelige Hustruer og 300 Medhustruer; og hans Hustruer *drog* hans Hjerte *bort* fra HERREN.
- (4) Da Salomo blev gammel, drog hans Hustruer hans Hjerte til *fremmede* Guder, og hans Hjerte var *ikke* mere helt med HERREN hans GUD som hans Fader Davids.

Salomos Afgudsdyrkelse

- (5) Salomo holdt sig til Astarte, Zidoniernes Gudinde, og til Milkom, Ammoniternes væmmelige Gud.
- (6) Således gjorde Salomo, hvad der var *ondt* i HERRENS Øjne, og viste ikke HERREN fuld Lydighed som hans Fader David.
- (9) Da vrededes HERREN på Salomo, fordi han vendte sit Hjerte bort fra HERREN, Israels Gud, der dog to Gange havde ladet sig til Syne for ham
- (10) og udtrykkelig havde påbudt ham ikke at holde sig til fremmede Guder; men han holdt ikke, hvad HERREN havde påbudt ham.
- (11) Derfor sagde HERREN til Salomo: ”Fordi det står således til med dig, og fordi du ikke holdt min Pagt og mine Anordninger, som Jeg pålagde dig, vil Jeg visselig rive Riget fra dig og give din Træl det.
- (12) Dog vil Jeg ikke gøre det i din Levetid for din Fader Davids Skyld, men Jeg vil rive det ud af din Søns Hånd.
- (13) Kun vil Jeg ikke rive hele Riget fra ham, men give din Søn én Stamme deraf for min Tjener Davids Skyld og for Jerusalems Skyld, den By, Jeg udvalgte.”
- (14) HERREN gav Salomo en Modstander i Edomiten Hadad af Kongeslægten i Edom.
- (23) Fremdeles gav GUD ham en Modstander i Rezon, Eljadas Søn, der var flygtet fra sin Herre, Kong Hadad’ezer af Zoba.
- (24) Han samlede en Del Mænd om sig og blev Høvding for en Friskare. Han indtog Damaskus, satte sig fast der og blev Konge i Damaskus.
- (25) Han var Israels Modstander, så længe Salomo levede.
- (41) Hvad der ellers er at fortælle om Salomo, alt, hvad han gjorde, og hans Visdom, står jo optegnet i Salomos Krønike.
- (42) Den Tid, Salomo herskede i Jerusalem over hele Israel, udgjorde *fyrretyve* År.
- (43) Så lagde Salomo sig til Hvile hos sine Fædre og blev jordet i sin Fader Davids By. Og hans Søn *Rehabeam* blev Konge i hans Sted.

1 KONGEBOG

12. Kapitel

Riget deles, Jeroboam indfører Billeddyrkelse.

- (1) Da *Jeroboam*, Nebats Søn, der endnu opholdt sig i Egypten, hvorhen han var flygtet for Kong Salomo, fik Nys om, at Salomo var død, vendte han hjem fra Egypten.
- (2) Men Rehabeam begav sig til Sikem, thi derhen var hele Israel stævnet for at *hylde* ham til Konge.
- (3) Og de sagde til Rehabeam:
- (4) "Din Fader lagde et hårdt Åg på os, men let du nu det hårde Arbejde, din Fader krævede, og det tunge Åg, han lagde på os, så *vil* vi tjene dig !"
- (5) Han svarede dem: "Gå bort, bi tre Dage og kom så til mig igen !" Så gik Folket.
- (6) Derpå rådførte Kong Rehabeam sig med de *gamle*, der havde stået i hans Fader Salomos Tjeneste, dengang han levede, og spurgte dem: "Hvad råder I mig til at svare dette Folk?"
- (7) De svarede: "Hvis du i Dag vil være dette Folk til Tjeneste, være dem til Behag, svare dem vel og give dem *gode* Ord, så vil de blive dine Tjenere for bestandig !"
- (8) Men han fulgte *ikke* det Råd, de gamle gav ham; derimod rådførte han sig med de *unge*, der var vokset op sammen med ham og stod i hans Tjeneste,
- (9) og spurgte dem: "Hvad råder I os til at svare dette Folk, som kræver af mig, at jeg skal lette dem det Åg, min Fader lagde på dem ?"
- (10) De unge, der var vokset op sammen med Ham, sagde da til ham: "Således skal du svare dette Folk, som sagde til dig: Din Fader lagde et tungt Åg på os, let det for os ! Således skal du svare dem: Min Lillefinger er tykkere end min Faders Høfter !
- (11) har derfor min Fader lagt et tungt Åg på eder, vil jeg gøre Åget *tungere*; har min Fader tugtet eder med Svøber, vil jeg tugte eder med Skorpioner !"
- (12) Da alt Folket Tredjedagen kom til Rehabeam, som Kongen havde sagt;
- (13) gav han dem et hårdt Svar, og uden at tage Hensyn til de gamles Råd

- (14) sagde han efter de unges Råd til dem: "Har min Fader lagt et tungt Åg på eder, vil jeg gøre Åget tungere; har min Fader tugtet eder med Svøber, vil jeg tugte eder med Skorpioner !"
- (15) Kongen hørte ikke på Folket, thi HERREN føjede det således for at opfylde det Ord, HERREN havde talet ved Ahija fra Silo til Jeroboam, Nebats Søn. (1 Kong.11,31.)
- (16) Men da hele Israel mærkede, at Kongen ikke hørte på dem, gav Folket Kongen det Svar:
"Hvad Del har vi i David ?
Vi har ingen Lod i Isajs Søn !
Til dine Telte, Israel !
Sørg nu, David, for dit eget Hus !"

Derpå vendte Israel tilbage til sine Telte.

- (17) Men over de Israeliter, der boede i Judas Byer, blev Rehabeam Konge.
- (18) Nu sendte Kong Rehabeam Adoniram, der havde Opsyn med Hoveriarbejdet, ud til dem, men hele Israel *stenede* ham til Døde. Da steg Kong Rehabeam i største Hast op på sin Stridsvogn og *flygtede* til Jerusalem.
- (19) Således *brød* Israel med Davids Hus, og det er Stillingen den Dag i Dag.
- (20) Men da hele Israel hørte, at Jeroboam var kommet tilbage, lod de ham hente til Forsamlingen og *hyldede* ham som Konge over *hele* Israel. Der var ingen, som holdt fast ved Davids Hus *undtagen* Judas Stamme.
- (21) Da Rehabeam var kommet til Jerusalem, samlede han hele Judas Hus *og* Benjamins Stamme, 180 000 udsøgte Folk, øvede Krigere, til at føre Krig med Israels Hus og vinde Riget tilbage til Rehabeam, Salomos Søn.
- (22) Men da kom GUDS Ord til den Guds Mand Sjemaja således:
- (23) "Sig til Judas Konge Rehabeam, Salomos Søn, og til hele Judas *og* Benjamins Hus og det øvrige Folk:
- (24) Så siger HERREN: I må ikke drage op og kæmpe med eders Brødre Israeliterne; vend hjem hver til sit, thi hvad her er sket, har Jeg tilskikket !" Da adlød de HERRENS Ord og vendte tilbage.

- (25) Jeroboam befæstede *Sikem* i Efraims
Bjerger og tog Bolig der, senere drog han
derfra og befæstede Penuel.
- (26) Men Jeroboam tænkte ved sig selv: "Som
det nu går, vil Riget atter tilfalde Davids
Hus;
- (27) når Folket drager op for at ofre i
HERRENS Hus i Jerusalem, vil dets Hu at-
ter vende sig til dets Herre, Kong Rehabeam
af Juda; så slår de mig ihjel og vender tilba-
ge til Kong Rehabeam af Juda !"
- (28) Og da Kongen havde overvejet Sagen, lod
han lave *to Guldkalve* og sagde til Folket:
"Det er for meget for eder med de Rejser til
Jerusalem ! Se, Israel, *der* er dine Guder,
som førte dig ud af Egypten !"
- (29) Den *ene* lod han opstille i Betel, den anden
i Dan.

Riget deles mellem Salomos søn Rehabeam, Konge over Judas stamme, og Salomos tidligere træl Jeroboam, som de ti frafaldne stammer hylder som konge. I Kongebøgerne og Krønikebøgerne føres kronologisk oversigt over disse kongers alder og regeringstid, som for eksempel: "Jeroboams Regeringstid udgjorde *to og tyve* År. Så lagde han sig til Hvile hos sine Fædre, og hans søn Nadab blev Konge i hans Sted;" og Rehabeam, Salomos Søn blev Konge i Juda. Rehabeam var *én og fyrretyve* År gammel, da han blev Konge, og han herskede *sytten* År i Jerusalem..." (1 Kong. 14, 20-21). Israels Rige går under, og Kongerækken ophører efter ca. 240 år, da de 10 stammer bliver bortført af Assyriernes konge, som i stedet lader blandede, hedenske stammer bosætte sig i Samaria i det nordlige Israel (2Kong.17,6ff.). Men Judas Kongerække i fjorten slægtled fra David til Zedekias ved bortførelsen til

Babylon, er den næste kronologiske *milepæl*:
"fra Salomos *fjerde Regeringsår*". 1 Kong.6,1ff. //

År 3148	efter Skabelsen
+ 36	de år Salomo regerede: 4+36= 40 år -----
---	Den Tid, Salomo reg. (1 Kong.11,42)
=	
År 3184	fra Skabelsen, til Salomos død.
År 1492	
+ 36 =	
År 1528	fra Floden, til Salomos død.
År 1100	
+ 36 =	
År 1136	fra Abraham til Salomos død.

I 242 år regerer Israels konger, de sidste 9 år kong Hosea, Elas søn, indtil Israels 10 stammer bortføres af Assyriernes konge Salmanassar.

ISRAELS RIGES UNDERGANG

2 Kong. 17. Kapitel

2 Han gjorde hvad der var *ondt* i HERRENS Øjne, dog ikke som de Konger i Israel, der var før ham.

3 Mod ham drog Assyrierkongen Salmanassar op, og Hosea underkastede sig og svarede ham Skat.

4 Men siden opdagede Assyrierkongen, at Hosea var ved at stifte en Sammensværgelse, idet han sendte Sendebud til Kong So af Egypten og ikke mere svarede Assyrierkongen den årlige Skat. Så berøvede Assyrierkongen ham Friheden og lod ham kaste i Fængsel.

5 Assyrierkongen drog op og besatte hele Landet; han rykkede frem mod Samaria og belejrede det i tre År;

6 og i Hoseas niende Regeringsår indtog Assyrierkongen *Samaria*, bortførte Israel til Assyrien og lod dem bosætte sig i Hala, ved Habor, Gozans Flod, og i Mediens Byer.

24 Derefter lod Assyrierkongen Folk fra Babel, Kuta, Avva, Hamat og Sefarvajim komme og bosætte sig i Samarias Byer i Stedet for Israeliterne; og de tog Samara i Besiddelse og bosatte sig i Byerne.

25 Men den første Tid de boede der, frygtede de ikke HERREN; derfor sendte HERREN Løver iblandt dem, som dræbte dem.

26 Da sendte de Assyrierkongen det Bud: "De Folk, du førte bort fra deres Hjem og lod bosætte sig i Samarias Byer, ved ikke, hvorledes Landets Gud skal dyrkes; derfor har Han sendt Løver imod dem, og de dræber dem, fordi de i ikke ved, hvorledes Landets GUD skal dyrkes!"

27 Og Assyrierkongen bød: "Lad én af de Præster, jeg førte bort derfra, drage derhen, lad ham drage hen og bosætte sig der og lære dem, hvorledes Landets GUD skal dyrkes!"

28 Så kom én af de Præster, de havde ført bort fra Samaria, og bosætte sig i Betel, og han lærte dem, hvorledes de skulde frygte HERREN.

33 De frygtede HERREN, men *dyrkede* også deres egne Guder på de Folkeslags Vis, de var ført bort fra.

Kommentarer.

Disse Israels 10 stammer, "Israels Ti Tabte Stammer", assimileredes i Assyriens verdensrige og spredtes over hele Asien og resten af verden. I Japan findes der fremstillinger af Israels Ti Stammers indtog i Japan i det 9. Århundrede. Men siden har de kunnet spores på alle fem kontinenter, verden over.

Men dette tidsstudium går videre med Judas Kongers slægtled, fra David, 14 slægtled, til bortførelsen af Judas og levningen af Benjamins stamme til Babylon. Matt.1,17. I resten af 2. Kongebog og i 1. og 2. Krønikebog beskrives disse kongers historie indtil bortførelsen til Babylon og hjemrejsen efter 70 års fangenskab.

Ligesom de skriftlærde i Salomos fjerde regeringsår beregnede perioden fra udvandringen af Egypten til 480 år, finder vi i profeten Ezekiels Bog et tilbageblik over disse Kongers misgerninger, der fører til deres landsflygtighed.

EZEKIELS BOG

1. Kapitel.

Profetens Syn og Kaldelse

I det tredivte År på den femte Dag i den fjerde Måned, # da jeg var blandt de landflygtige ved Floden Kebar, skete det, at Himmelen åbnede sig, og jeg skuede Syner fra GUD.

2 Den femte Dag i Månedens - det var det *femte* År *efter* at Kong Jojakim var bortført -

3 kom HERRENS ORD til Præsten Ezekiel, Buzis Søn, i Kaldæernes Land ved Floden Kebar, og HERRENS Hånd kom over ham der.

Kommentarer:

Det femte år efter den *første* bortførelse 11 år *før* hele Judas stamme bortføres (2 Kong.24,8-12;-Ez.33,21).

4. Kapitel.

Varsler Jerusalems Belejring

Du, Menneskesøn, tag dig en Teglstens, læg den for dig og indrids i den et Billede af en By, Jerusalem;

2 og kast en Vold op omkring den, byg Belejringsstårne, opkast Stormvold, lad Hære lejre sig imod den, og rejs Stormbukke mod den fra alle Sider;

3 tag dig så en Jernpande og sæt den som en Jernvæg op imellem dig og Byen og ret dit Ansigt imod den. Således skal den være omringet, og du skal trænge den. Det skal være Israels Hus et Tegn.

4 Og læg du dig på din venstre Side og tag Israels Hus' Misgerning på dig; alle de Dage du ligger således, skal du bære deres Misgerning.

5 Deres Misgernings År gør Jeg til *lige så mange Dage* for dig, *390 Dage*; # så længe skal du bære Israels Hus' Misgerning.

6 Og når de er til Ende, læg dig så på din højre og bær *Judas Hus'* Misgerning 40 Dage; for hvert År giver Jeg dig *én Dag*.

7 Og du skal rette dit Ansigt og din blottede Arm mod det *omringede* Jerusalem og profetere imod det.

8 Og se, Jeg lægger Bånd på dig, så du ikke kan vende dig fra den ene Side til den anden, *før* din Belejnings Dage er til Ende.

Tallet **390** er det *korrekte* tal - *ikke* 190 - som der fejlagtigt står i 1931 År overs. Den engelske *KJV* og den tyske *TR* skriver 390 dage. Dette gør selvfølgelig en forskel på 200 år, som let kan kontrolleres ved en individuel sammentælling af de 14 kongers respektive regeringsperioder beskrevet i 1.-2. Kongebog og 1.-2. Krønikebog.

OBS ! De ekstra 40 Dage for Judas Hus' Misgerning; "for hvert År giver Jeg dig *én Dag*", skal *ikke* lægges til de 390 år, de *er indregnet*. Men vi lægger først disse år til de forrige, *efter* Jerusalems 18 måneders belejring, når hele Judas Hus føres som fanger i landsflygtighed, til Babylon.

9 Tag du dig Hvede, Byg, Bønner, Linser, Hirse og Spelt, kom det i eet og samme Kar og lav dig Brød deraf; alle de Dage du ligger på Siden, 390 Dage Dage, skal det være din Mad;

10 og Maden, du får, skal være efter Vægt, tyve Sekel daglig; du skal *spise* den *én* Gang daglig.

11 Og Vand skal du drikke efter Mål, en Sjettedel Hin; du skal *drikke* *én* Gang daglig.

12 Og som Bygkager skal du spise det og bage det ved Menneskeskarn i deres Påsyn.

13 Og du skal sige: "Så siger HERREN: Således skal Israeliterne have urent Brød til Føde blandt de Folk, Jeg bortstøder dem til !"

14 Men jeg sagde: "Ak, Herre, HERRE, jeg har endnu aldrig været uren; noget selvdødt eller sønderrevet har jeg fra Barnsben aldrig spist, og urent Kød kom aldrig i min Mund!"

- 15 Da svarede Han: "Vel, Jeg tillader dig at tage Oksegødning i Stedet for Menneskeskarn og bage dit Brød derved."
(på grund af mangel på brænde under belejringen.)
- 16 Videre sagde Han til mig: "Menneskesøn !
Se, Jeg bryder Brødets Støttstav i
Jerusalem; Brød skal de spise efter Vægt og i
Angst, og Vand skal de drikke efter Mål og i
Rædsel,
- 17 for at de må mangle Brød og Vand og alle,
som én være slagne af Rædsel og hensmægte
i deres Misgerning."

8. Kapitel.

Et nyt Syn afslører grov Afgudsdyrkelse i Jerusalem

- I det *sjette* År på den femte Dag i den sjette
Måned, da jeg sad i mit Hus og Judas Ældste
sad hos mig, faldt den Herre HERRENS Hånd
på mig.
- 2 Og jeg skuede, og se, der var noget ligesom en
Mand; fra hans Hofter og nedefter var der Ild,
og fra Hofterne og opefter så det ud som
strålende Lys, som funklende Malm.
- 3 Han rakte noget som en Hånd ud og greb
mig ved en Lok af mit Hovedhår, og Ånden
løftede mig op mellem Himmel og Jord og
førte mig i GUDS Syner til Jerusalem, til
Indgangen til den indre Forgårds Nordport,
hvor Nidkærhedsbilledet ,
som vakte Nidkærhed, stod.
- 4 Og se, det var Israels GUDS Herlighed; at se
til var den, som jeg så den i Dalen.
- 5 Og Han sagde til mig: "Menneskesøn, løft dit
Blik mod Nord !" Jeg løftede mit Blik mod
Nord, og se, norden for Alterporten stod
Nidkærhedsbilledet, ved Indgangen.
- 6 Og Han sagde til mig: "Menneskesøn, ser du
hvad de gør ? Store er de Vederstyggeligheder,
Israels Hus øver her, så Jeg må vige
langt bort fra min Helligdom. Men du skal få
endnu større Vederstyggeligheder at se !"
- 7 Så førte Han mig hen til Indgangen til For-
gården.
- 8 Og Han sagde til mig: "Menneskesøn, bryd
Væggen!" Og da jeg brød igennem Væggen,
så jeg en Indgang.

- 9 Og Han sagde til mig: "Gå ind og se, hvilke grimme Vederstyggeligheder de øver der !"
- 11 Og halvfjerdsindstyve af Israels Hus' Ældste med Ja'azanja, Sjafans Søn, i deres Midte stod foran dem, hver med sit *Røgelseskar* i Hånden, medens Røgelseskyen steg op.
- 12 Da sagde Han til mig: "Ser du, Menneskesøn hvad Israels Hus' Ældste øver i *Mørke* hver i sine *Billedkamre* ? Thi de siger: HERREN ser intet, HERREN har forladt Landet ! "
- 16 Så førte Han mig hen til HERRENS Hus' indre Forgård, og se, ved Indgangen til HERRENS Helligdom mellem Forhallen og Alteret var der omtrent fem og tyve Mænd; med *Ryggen* mod HERRENS Helligdom og Ansigtet mod Øst *tilbad de Solen*.
- 17 Og Han sagde til mig: "Ser du det, Menneskesøn ? Har Judas Hus ikke nok i at øve de Vederstyggeligheder her, siden de fylder Landet med Vold og *krænker* mig endnu mere ? Se, hvor de sender *Stank* op i Næsen på mig !
- 18 Men derfor vil jeg handle med dem i Vrede; jeg viser dem ingen Medynk eller Skånsel, og selvom de højlydt råber til mig ind i Øret, vil jeg ikke høre dem. "

Sådan fortsætter det de følgende tre år, indtil Judas konge bryder sit løfte til Kaldæernes Konge og vender sig til Egyptens konge om beskyttelse. Profeten Jeremias, én af Præsterne i Anatot i Benjamins land, bliver sendt til Jerusalem for at advare kongen og folket. I de apokryfiske bøger, "stod der endvidere i Skriftet, at Profeten ifølge en Åbenbaring, han havde fået, bød, at Tabernaklet og Arken (med de to Tavler) skulle bæres efter ham, og at han derpå drog ud til det Bjerg, fra hvis Top Moses så ud over det af Gud forjættede Land. Da Jeremias kom derhen, fandt han en rummelig Hule; i denne lod han Tabernaklet Arken og Røgelsesalteret bringe ind og spærrede derefter Indgangen. Nogle af dem, der havde været med ham, gik senere derhen for at mærke sig Vejen; men de kunde ikke finde den; og da Jeremias fik det at vide, dadlede han dem og sagde: "Stedet skal være ukendt, indtil GUD igen samler sit Folk og viser sig nådig imod det;" (2 Makk.2.4)

JEREMIAS' BOG

25. Kapitel

Profeti om Israels 70 Års Eksil i Babylon

Det Ord, som kom til Jeremias om alt Judas Folk, i Josias' Søns, Kong Jojakim af Judas, fjerde År, det er Kong Nebukadrezar af Babels første År,

2 og som Profeten Jeremias talte til alt Judas Folk og alle Jerusalems Borgere:

Profeti om Eksilet i Babylon

3 Fra Amons Søns, Kong Josias af Judas, tretende År, til den Dag i Dag, i fulde tre og tyve År er HERRENS Ord kommet til mig, og jeg talte til eder årle og silde, men I hørte ikke;

4 og HERREN sendte årle og silde alle sine Tjenere Profeterne til eder, men I hørte ikke; I bøjede ikke eders Øre til at høre,

5 når Han sagde: "Omvend eder, hver fra sin onde Vej og sine onde Gerninger, at I fra Evighed til Evighed må bo i det Land, Jeg gav eder og eders Fædre;

6 og hold eder ikke til andre Guder, så I dyrker og tilbeder dem, og *krænk* mig ikke med eders Hænders Værker til eders Ulykke."

7 Nej, I hørte mig ikke, lyder det fra HERREN, og så krænkede I mig med eders Hænders Værker til eders Ulykke.

8 Derfor, så siger Hærskarers HERRE: "Fordi I ikke vilde høre mine Ord,

9 vil Jeg sende Bud efter alle Nordens Stammer, lyder det fra HERREN, og til Kong Nebukadrezar af Babel, min Tjener, og lade dem komme over dette Land og dets Indbyggere, og over alle Folkene heromkring, og Jeg vil ødelægge dem og gøre dem til Rædsel, Latter og Spot for evigt.

10 Jeg fjerner fra dem Fryderåb og Glædesråb, Brudgoms Røst og Bruds Røst, Kværnens Lyd og Lampens Skin,

11 og hele dette Land skal blive til Ørk og Øde, og disse Folkeslag skal trælle for Babels Konge i *halvfjerdsindstyve* År.

12 Men når der er gået halvfjerdsindstyve År, hjemsøger Jeg Babels Konge og Folket der

- for deres Misgerning, lyder det fra
HERREN, også Kaldæernes Land hjemsøger
Jeg og gør det til evige Ørkener,
13 og Jeg opfylder på *dette* Land alle mine Ord,
som Jeg har talt imod det, alt, hvad der er
skrevet i denne Bog, alt, hvad Jeremias har
profeteret mod alle Folkene.

JEREMIAS' BOG 52. Kap.

Jerusalems Ødelæggelse

- Zedekias var én og tyve År gammel, da han
blev Konge, og han herskede *elleve* År i
Jerusalem. Hans Moder hed Hamital og var
Datter af Jirmeja fra Libna.
2. Han gjorde hvad der var *ondt* i HERRENS
Øjne, ganske som Jojakim. (der som ung, med
sin Moder og hele Hoffet, var ført i landsflygtighed til
Babylon 11 år tidligere, hvorfra profeten Ezekiel fik
sine første syner om Jerusalems Ældstes afgudsdyr-
kelse. (Ez. 1,2ff))
- 14 Thi for HERRENS Vredes skyld kom dette
over Jerusalem og Juda, og til sidst støtte
Han dem bort fra sit Åsyn Og Zedekias
faldt fra Babels Konge.
15 I hans *niende* Regeringsår på den tiende
Dag i den tiende Måned drog Kong Nebuka-
drezar af Babel da med hele sin Hær mod Je-
rusalem, og de belejrede det og byggede Be-
ringstårne imod det rundt omkring;
16 Og Belejringen varede til Kong Zedekias' s
ellevte Regeringsår. (i 18 måneder)
17 På den niende Dag i den fjerde Måned blev
Hungersnøden hård i Byen, og Folket fra
Landet havde ikke Brød.
18 Alle Krigsfolkene flygtede om Natten ud af
Byen gennem Porten mellem de to Mure ved
Kongens Have, medens Kaldæerne holdt
Byen omringet, og de tog Vejen ad Arabalav-
ningen til.
19 Men Kaldæernes Hær satte efter Kongen og
indhentede ham på Jerikosletten, efter at
hele hans Hær var blevet splittet til alle
Sider.
20 Så greb de Kongen og bragte ham op til Rib-
la i Hoamats Land til Babels Konge, der fæl-
dede Dommen over ham.

- 21 Hans Sønner lod han *henrette* i hans *Påsyn*,
ligeledes lod han alle Judas Øverster henret-
te i Ribla;
22 Og på Zedekias *selv* lod Babels Konge *Øjne-*
ne stikke ud; derpå lod han ham lægge i
Kobberlænker, og således førte han ham til
Templets Ødelæggelse

Babel og lod ham kaste i Fængsel, hvor han
blev til sin Dødsdag.

- 23 På den tiende Dag i den femte Måned, det
var Babels Konge Nebukadrezars *nittende*
Regeringsår, kom Nebuzarádan, Øversten
for Livvagten, Babels Konges Tjener, til
Jerusalem.
24 Han satte *Ild* på HERRENS Hus og
Kongens Palads og alle Husene i Jerusalem;
på alle Stormændenes Huse satte han Ild;
25 og Murene om Jerusalem nedbrød hele Kal-
dæernes Hær, som Øversten for Livvagten
havde med sig..
26 De sidste Folk, som var tilbage i Byen, og
Overløberne, der var gået over til Babels
Konge, og de sidste Håndværkere førte Ne-
buza´radan, Øversten for Livvagten, bort.
27 Men nogle af de fattigste af Folket fra
Landet lod Nebuzarádan, Øversten for Liv-
vagten, blive tilbage som Vingårdsmænd og
Agerdyrkere.

ANDEN KRØNIKEBOG

36. Kapitel

Sammenfatning:

- 18 Alle Karrene i GUD Hus, store og små,
HERRENS Hus' Skatte og Kongens og hans
Øverstes Skatte lod han alt sammen bringe
til Babel.
19 De stak Ild på GUD Hus, nedrev Jerusalems
Mur, opbrændte alle dets Borge, og ødelagde
alle kostelige Ting deri.
20 Dem, Sværdet levnede, førte han som
Fanger til Babel, hvor de blev Trælle for ham
og hans Sønner, indtil Perserriget fik Mag-
ten,
21 for at HERRENS ORD gennem Jeremias'
Mund kunde opfyldes, *indtil* Landet fik sine

Sabbater godgjort; så længe Ødelæggelsen varede, hvilede det, til der var gået-

-halvfjerdsindstyve År.

Med sammenfatningen i 2. Krøn. 36. Kap. markeres afslutningen af den *næstsidste* milepæl i Bibelens kronologi: de 390 dage til år, når Judas *sidste konge* føres som fange til Babylon, sammen med "dem, som Sværdet levnede," (832 fra Jerusalem) hvor de blev Trælle, indtil Perserriget fik Magten", 70 år senere.

År	3184	fra Skabelsen til Salomos død (s.108)
+	390	

=	3574	til Judas sidste konge føres i eksil.

År	1528	fra Floden til Salomos død,
+	390	
=	1918	fra Floden til eksilet i Babylon

År	1136	fra Abraham, 2 x 14 Slægtled,
+	390	
=	1526	til Bortførelsen til Babylon.

DANIELS BOG

1. Kapitel

Daniels og hans Venners Troskab mod Loven, i den Tid de uddannedes til at tjene Nebukadnezar.

I Kong Jojakim af Judas tredje Regeringsmåned drog Kong Nebukadnezar af Babel til Jerusalem og belejrede det.

- 2 Og HERREN gav Kong Jojakim af Juda og en Del af GUDS Hus' Kar i hans Hånd, og han førte dem til Sinears Land; men Karrene bragte han til sin Guds Skatkammer.
- 3 Kongen bød derpå sin Overhofmester Asjpenas at tage nogle Israeliter, dels af kongelig Slægt, dels af adelig Byrd,
- 4 unge Mænd uden mindste Lyde og med et smukt Ydre, vel bevandrede i al Visdom, kundskabsrige og lærenemme, egnede til at gøre Tjeneste i Kongens Palads, og lære dem Kaldæernes Skrift og Tungemål
- 5 og opdrage dem i tre År, for at de så kunde træde i Kongens Tjeneste; og Kongen tildelte

- dem deres daglige Kost af sin egen Mad og af den Vin, han selv drak.
- 6 Iblandt dem var Judæerne Daniel, Hananja, Misjael og Azarja;
 - 7 og Overhofmesteren gav dem andre Navne, idet han kaldte *Daniel* Beltsazar, Hananja Sjadrak, Misjael Mesjak og Azarja Abed-Nego.
 - 8 Men Daniel satte sig for, at han ikke vilde gøre sig *uren* med Kongens Mad eller den Vin, Kongen drak; derfor bad han Overhofmesteren om at blive fri for at gøre sig *uren* dermed.
 - 9 Og GUD lod Daniel finde Yndest og Velvilje hos Overhofmesteren;
 - 10 men Overhofmesteren sagde til ham: "Jeg frygter for, at min Herre Kongen, som har tildelt eder Mad og Drikke, skal finde, at I ser ringere ud end de andre unge Mænd på eders Alder, og at I således skal bringe Skyld over mit Hoved hos Kongen."
 - 11 Så sagde Daniel til Melzar, hvem Eunukernes Fyrste havde sat over Daniel, Hananja, Misjael og Azarja:
 - 12 "Prøv engang dine Trælle i ti Dage og lad os få Grøntsager at spise og Vand at drikke !
 - 13 Sammenlign så vort Udseende med de unge Mænds, som spiser Kongens Mad; så kan du gøre med dine Trælle, efter hvad du ser."
 - 14 Han føjede dem da heri og prøvede det med dem i ti Dage.
 - 15 Og da de ti Dage var omme, så de bedre ud og var ved bedre Huld end alle de unge Mænd, som spiste Kongens Mad.
 - 16 Så lod Melzar deres Mad og Vinen, de skulde drikke, bringe bort og gav dem Grøntsager i Stedet.
 - 17 Disse fire unge Mænd gav GUD Kundskab og Indsigt i al Skrift og Vidsom; Daniel forstod sig også på alle Hånde Syner og Drømme.
 - 18 Og da den Tid, Kongen havde fastsat for deres Fremstilling, kom, førte Melzar dem frem for Nebukadnezar.
 - 19 Da så Kongen talte med dem, fandtes der iblandt dem alle ingen, som kunde måle sig med Daniel, Hananja, Misjael og Azarja, og de trådte derfor i Kongens Tjeneste.

Og når som helst Kongen spurgte dem om noget, der krævede Visdom og Indsigt, fandt han dem ti Gange dygtigere end alle Drømmetydere og Manere i hele sit Rige.

20 Og Daniel *blev* til Kong Kyros' *første* År.

Daniel *er* i Babylon når Judas *sidste* konge, Zedekias, ankommer med fangetransport, sammen med resten af de overlevende fra det ødelagte og nedbrændte Jerusalem. Daniel var blandt dem, som med den unge kong Jojakim førtes i fangenskab 11 år *forinden*. Med ham var også profeten *Ezekie*, (Ez.1,2) blandt de over 10 000 fanger, som kong Nebukadnezar førte til Babel, i sit ottende regeringsår (2 Kong.24,12ff). Et flertal af forskere i vor tid rejser *tvivl* om, hvorvidt Profeten Daniel i det hele taget var i Babel i den periode og "placerer" ham med Antiokius IV Epifanes, ca. fire hundrede år *senere*.

Men:se efter i HERRENS Bog og *læs*: ej fattes én eneste af dem, ej savner den ene den anden." Thi HERRENS Mund, den bød, Hans Ånd har samlet dem sammen." (Es.34,16). Og Ezekiel, som *var* i Babel *samtidig* med Daniel, skriver: "HERRENS Ord kom til mig således: Menneskesøn, profetér mod Israels Profeter, profetér og sig til dem, som profeterer efter deres *eget* Hjertets Tilskyndelse:

" Hør HERRENS Ord ! "

Så siger den Herre HERREN: " Ve Profeterne, de Dårer, som følger deres egen Ånd uden at have skuet noget."

Og Ezekiel siger: " Om Noa, *Daniel* og Job var i dets Midte- så sandt Jeg lever, lyder det fra den Herre HERREN." (Ez. 13, 2-3; 14, 14.)

Daniel *var* i Babylon 11 år *inden* Jerusalems ødelæggelse, og han *var der*, indtil de halvfjerds år var gået, og Perserkongen Kyros, for at HERRENS Ord gennem Jeremias' Ord kunne opfyldes, udråber: "Perserkongen Kyros gør vitterligt: Alle Jordens Riger har HERREN, Himmelen GUD, givet mig; og Han har pålagt mig at bygge Ham et Hus i Jerusalem i Juda. Hvem iblandt eder, der hører til Hans Folk, med ham være HERREN hans GUD, og han drage derop ! " (2 Krøn. 36,20 ff.) Hele Daniels Bog, som åndsbevidste teologer i slutningen af 1880'erne kaldte "Det Gamle Testaments Apokalypse", er *forløber* for Jesu Kristi Åbenbaring til Johannes (Åb.). Dens Profetier behandles *ikke* i dette kronologiske studium, *kun* dem, der markerer de halvfjerds års *ophør og afslutningen af "de 70 Uger"*, den fastsatte Tid over GUDS Ejendomsfolk i Den Gamle Pagt. (5 Mose 7,6.)

DANIELS BOG

9. Kapitel.

De halvfjerdsindstyve Uger

I Darius', Ahasverus' Søns, første Regeringsår, han, som var af medisk Byrd og var blevet Konge over Kaldæernes Rige,

Daniels Forbøn

- 2 i hans første Regeringsår, lagde jeg, Daniel, i Skrifterne Mærke til det Åremål, i hvilket Jerusalem efter HERRENS Ord til Profeten Jeremias skulde ligge i Grus, halvfjerdsindstyve År.
- 3 Jeg vendte mit Ansigt til GUD Herren for at fremføre min Bøn og Begæring under Faste i Sæk og Aske.
- 4 Og jeg bad til HERREN min GUD, bekendte og sagde: "Ak, Herre, du store, forfærdelige GUD, som holder fast ved Pagten og Mis-kundheden mod dem, der elsker dig og holder dine Bud !
- 5 Vi har syndet og handlet ilde, været gudløse og genstridige; vi veg fra dine Bud og Vedtægter
- 6 og hørte ikke på dine Tjenere Profeterne, som talte i dit Navn til vore Konger, Fyrster og Fædre og til alt Folket i Landet.
- 7 Du står med Retten, Herre, vi med vort Ansigts Blusel, som det nu viser sig, vi Judas Mænd, Jerusalems Borgere, ja alt Israel fjernt og nær i alle Lande, hvor du drev dem hen for deres Troløshed imod dig.
- 8 Herre, vi står med vort Ansigts Blusel, vore Konger, Fyrster og Fædre, fordi vi syndede imod dig.
- 9 Men hos HERREN vor GUD er Barmhjerlighed og Tilgivelse, thi vi stod Ham imod
- 10 og adlød ikke HERREN vor GUDS Røst, så vi fulgte hans Love, som Han forelagde os ved sine Tjenere Profeterne.
- 11 Nej, hele Israel overtrådte din Lov og faldt fra, udydige mod din Røst; så udøste den svorne Forbandelse, som står skrevet i GUDS Tjener Moses' Lov, sig over os, thi vi syndede imod Ham;

- 12 og Han fuldbyrdede de Ord, Han havde talet imod os, og de Herskere, som herskede over os, så Han bragte en Ulykke over os så stor, at der intetsteds under Himmelen er sket Mage til den Ulykke, som ramte Jerusalem.
- 13 Som skrevet står i Mose Lov, kom hele denne Ulykke over os; og vi stemte ikke HERREN vor GUD til Mildhed ved at vende om fra vore Misgerninger og vinde Indsigt i din Sandhed.
- 14 Derfor var HERREN årvågen over Ulykken og bragte den over os; thi HERREN vor GUD er retfærdig mod alle Skabninger, som Han har skabt, og vi adlød ikke Hans Røst.
- 15 Og nu, Herre vor GUD, du, som med stærk Hånd førte dit Folk ud af Egypten og vandt dig et Navn, som er det samme den Dag i Dag: Vi syndede og var gudløse !
- 16 Herre, lad dog efter alle dine Retfærdshandlinger din Vrede og Harme vende sig fra din By Jerusalem, dit hellige Bjerg; thi ved vore Synder og vore Fædres Misgerninger er Jerusalem og dit Folk blevet til Spot for alle vore Naboer.
- 17 Så lyt da nu, vor GUD, til din Tjeners Bøn og Begæring og lad dit Ansigt lyse over din ødelagte Helligdom for din egen Skyld, o Herre!
- 18 Bøj dit Øre, min GUD, og hør, oplad dine Øjne og se Ødelæggelsen, som er overgået os, og Byen, dit Navn er nævnet over; thi ikke i tillid til vore Retfærdshandlinger fremfører vi vor Begæring for dit Åsyn, men i Tillid til din store Barmhjertighed.
- 19 Herre, hør ! Herre, tilgiv ! Herre, lån Øre og grib uden Tøven ind for din egen Skyld, min GUD; thi dit Navn er nævnet over din By og dit Folk !
- 20 Medens jeg endnu talte således, bad og bekendte min og mit Folk Israels Synd og for HERREN min GUDS Åsyn fremførte min Forbøn for min GUDS hellige Bjerg,
- 21 medens jeg endnu bad, kom Manden Gabriel, som jeg tidligere havde set i Synet, hastigt flyvende nær hen til mig ved Aftenofferets Tid;

Daniels Bønhørelse

- 22 og da han var kommet, taledes han således til mig: ”Daniel, jeg er nu kommet for at give dig Indsigt.
- 23 Straks du begyndte at bede, udgik et Ord, og jeg er kommet for at kundgøre dig det; thi du er højt elsket; så mærk dig Ordet og agt på Åbenbaringen !
- 24 *Halvfjerdsindstyve Uger* er fastsatte over dit Folk og din hellige By, indtil Overtrædelsen er fuldendt, Syndens Mål fuldt, Misgerningen sonet, evig Retfærdighed

De 70 Åruger

- hidført, Syn og Profet beseglet og en højhellig Helligdom salvet.
- 25 Og du skal vide og forstå: Fra den Tid Ordet om Jerusalems Genrejsning og Opbyggelse *udgik*, indtil en Salvet, en Fyrste, kommer, er der syv Uger; og i *to og tresindstyve Uger* skal det genrejses og opbygges med Torve og Gader under Tidernes Trængsel.
- 26 Men *efter* de to og tresindstyve Uger skal en Salvet bortryddes, og der skal intet være for ham, og Byen og Helligdommen skal ødelægges af en kommende Fyrstes Folk. Og Enden kommer med Oversvømmelse, og indtil Enden skal der være Krig, den fastsatte Ødelæggelse.
- 27 Og Han skal befæste en Pagt med de mange i den ene Uge; og i den *halve* Uge, skal Han bringe Mad og Slagtoffer til Ophør, og på Vederstyggelighedens Vinger kommer Ødelæggeren, indtil den fastsatte Undergang udøser sig over Ødelæggeren.

Kommentarer:

Teksten i vers 26 og 27 er blevet korrigeret efter KJV og TR og et par vendinger omskrevet efter den danske oversættelse 1886: På Det Britiske og Udenlandske Bibelselskabs bekostning; der selv om det er en ældre fortolkning,” sprogligt set, er lettere at forstå.

- 1) ”Halvfjerdsindstyve Uger er fastsat over dit Folk og din hellige By...” (v.24) En *profetisk Dag* er (Ez. 4, 5) lige med et *profetisk År*, 390 Dage/ 390 År. Ligeledes er en *profetisk Uge*= *syv År* og 70 Uger/490 År.

- 2) "Fra den Tid Ordet om Jerusalems Genrejsning og Opbyggelse udgik, indtil en *Salvet*, en *Fyrste kommer* er der *7 Uger*." 7 Uger x 7 år= 49 År.

Daniel får synet, medens han under bøn grunder over profeten Jeremias' forusigelse, og den tid nærmede sig, hvor Jerusalem havde ligget i Grus i 70 år (v.2). *Men* Ordet om Jerusalems Opbygning kom *ikke* fra Jeremias, men fra *Esajas' Bog*, der forudsiger Perserkongen *Kyros' (en Salvet, en Fyrstes)* komme: "Hvo vakte i Østen ham, hvis Fod går fra Sejr til Sejr," (Es.41,2). "Jeg siger om *Jerusalem*: "Det skal bebos!" om Judas Byer: "De skal bygges!" "Ruinerne rejser sig atter!" (Es.44,26).

"Jeg siger om *Kyros*: "Min Hyrde, som fuldbyrder al min Vilje!" Jeg siger om *Jerusalem*: "Det skal bygges!" om *Templet*: "Det skal grundlægges!" "Es.44,28.

70 Åruger= 490 År

"Så siger HERREN til sin *Salvede*, til *Kyros*, hvis højre Jeg greb for at nedstyre Folk for hans Ansigt og løsne Kon-gers Gjord for at åbne Dørene for ham, så Portene ikke var stængt. Selv går Jeg frem foran dig; Jeg giver dig Mulmets Skatte, Rigdomme gemt i Løn, så du kender, at den, der *kaldte* dig ved Navn, ER MIG, ER HERREN, Israels Gud. For Jakobs, min Tjeners Skyld, for min udvalgte, Israels Skyld *kalder* Jeg dig ved dit *Navn* ved et Æresnavn *skønt du ej kender mig*." Es. 45,1-4.

Esajas var ca 85 år, da kong Ezekias døde, og hvor længe han levede derefter vides ikke, eftersom Es. kapitlerne 40-54 og 55-66 er skrevet efter den tid. Men Daniel f.eks. var ca. 93 år gammel i Kyros' tredje regeringsår, så Esajas har måske tilsvarende fortsat med at profetere 7-8 år efter Ezekias' død og da skrevet kapitlerne 40-66. Derefter *kan* hans disciple have videreført hans profetier ved at have skrevet nogle af kapitlerne i hans navn.

Sikkert er i hvert fald, at Daniel *vidste*, hvad det betød, og *hvornår* "Ordet om Jerusalems Genrejsning" udgik. Derfra skulle han så tælle "syv uger"= 49 år, til Kyros kom. At han *kom*, da de 70 år var gået, bekræftes i Krøn. 2.36,21-23: "Men i Perserkongen Kyros' 1:e Regerings-år" etc. Altså skal der tælles 49 år *bagud*, *fra Kyros* kom, og det er så 21 år *ind i eksilet*, som skulle vare 70 år. Det *kan* have været *det* år, Judas sidste konge døde i eksilet, for *derfra* tager de 490 år sin begyndelse.

- 3) *Fordi* synet med de 70 Uger/490 År har *ikke* sit udgangspunkt fra eksilets ophør - efter de 70 år, det har en *hel anden* betydning: "70 Uger/490 År er fastsat over dit Folk og den hellige By."

Judas 14 konger - David, som den *første*, til Zedekias som den *sidste* ("fra David indtil Bortførelsen til Babylon *fjorten* Slægtled", Matt.1,17) - regerede i 470 år ifølge 1. og 2. Konge- og Krønikebog. "Zedekias var én og tyve År gammel, da han blev Konge, og han

herskede elleve År i Jerusalem. Og Zedekias faldt fra Babels Konge; og Belejringen varede til Kong Zedekias' *ellevte* Regeringsår;" (Jer. 52, 1-5). "Og på Zedekias selv, lod Babels Konge Øjnene stikke ud; derpå lod han ham lægge i Kobberlænker, og således førte han ham til Babel; og han lod ham kaste i Fængsel, hvor han blev til sin Dødedag." (Jer.52,11)

Han var altså kun 32 å, da han fængsledes. Han blev Judas *sidste* konge, og der skulle gå 490 år fra Bortførelsen til Babylon *indtil* Kristus' fjorten Slægtled (Matt.1,17); da Jesus, som "Davids Rodskud og Ætling" (Åb. 22,16) *salvet* til Konge, ridder ind i Jerusalem, "Sig til Zions Datter: Se, din Konge kommer til dig, sagtmødigt og ridende på et Æsel" (Matt.21,5.)

Det er hvad de 490 År handler om, *ligeså* mange år uden konger, som de havde haft konger i Juda.

- 4) ...og i *to og tresindstyve Uger* skal det genrejses og opbygges med Torve og Gader under Tidernes Trængsel."

Fra da af er GUDS ISRAEL under fremmed Herredømme, Persien, Grækenland og *Romerriget*, til Jesus, Guds Søn, " i hine Kongers Dage genoprettede GUDS Rige, som aldrig i Evighed skal forgå, og Herredømmet skal ikke gå over til noget andet Folk;" Dan. 4,33.

EZRAS BOG

1. kapitel

Og i perserkongen Kyros' første Regeringsår vakte HERREN, for at Hans Ord gennem Jeremias' Mund kunde opfyldes, Perserkongen Kyros' Ånd, så han lod følgende udråbe i *hele* sit Rige og desuden kundgøre ved en Skrivelse:

- 2 "Perserkongen Kyros gør vitterligt: Alle Jordens Riger har HERREN, Himmelens GUD, givet mig; og Han har pålagt mig at bygge Ham et Hus i Jerusalem i Juda.
- 3 Hvem iblandt eder, der hører til Hans Folk, med ham være hans GUD, og han drage op til Jerusalem i Juda og bygge HERRENS, Israels GUDS Hus; Han er den GUD, som bor i Jerusalem;
- 4 og alle Steder, hvor de tiloversblevne bor som fremmede, skal Beboerne støtte dem med Sølv, Guld, Heste og Kvæg, bortset fra de frivillige Gaver til GUDS Hus i Jerusalem."
- 5 Da brød Overhovederne for Judas og Benjamins Fædreneshuse og Præsterne og Leviterne op, alle hvis Ånd GUD vakte, så de drog op for at bygge HERRENS Hus i Jerusalem; // slutcitater

Men:”det skal genrejses og opbygges med Torve
og Gader *under* Tidernes Trængsel.”
Dan. 9,25.

NEHEMIAS’ BOG 1. Kapitel

Nehemias’, Hakaljas Søns, Beretning. I Kislev Måned
i det tyvende År (af Artaxerxes Regering), medens jeg
var i Borgen i Susan,
2 kom Hanani, én af mine Brødre, sammen med nogle
Mænd fra Juda. Og da jeg udspurgte dem om Jøderne,
den Rest, der var undsluppet fra Fangenskabet, og om
Jerusalem,
3 sagde de til mig: ”De tiloversblevne , de, som er tilba-
ge fra Fangenskabet der i Landet, lever i stor Nød og
Forsmædelse, og Jerusalems Mur er nedrevet og Por-
tene er opbrændt.”

Nehemias får Bud om Tilstanden i Jerusalem

1. Kapitel

Nehemias får af Perserkongen Lov til at rejse til
Jerusalem

6. Kapitel

Murene bygges færdige trods Fjendernes Rænker.

7. Kapitel

Nehemias sørger for Byens Sikkerhed, Byens ringe
Folketal, Fortegnelse over de tilbagevendte.

66 Hele Menigheden udgjorde 42 360, foruden deres
Trælle og Trælkvinder, som udgjorde 7337, hvortil
kom 245 Sangere og Sangerinder. Deres Heste ud-
gjorde 736, deres Muldyr 245, deres kameler 435 og
deres Æsler 6720.

11. Kapitel

Folkets fordeling mellem By og Land, Fortegnelse
over Jerusalems Indbyggere, Fortegnelse over de
Byer, Jøderne boede i. // slutcit

Forts. af Daniel 9 Kapitel

25 ...og i to og tresindstyve Uger skal det gen-
rejses og opbygges med Torve og Gader
under Tidernes Trængsel.

Daniels Bog 2. kap. omhandler Nebukadnezars drøm om
billedstøtten opdelt i de *fire* verdensriger: Babylon, Per-
sien, Grækenland og Romerriget. I Dan. 7. kap. tyder Da-
niel Nebukadnezars søn, Belsazzars drøm om de samme
fire verdensriger, nu beskrevet som *dyreriger*, hvor det
fjerde dyr var forskelligt fra alle de andre, overmåde
frygteligt , med kobberkløer...og om de 10 *Horn* på dets

hoved...vers 19 ff., beskrivelsen af Romerriget, som er forløberen for "Dyret fra Havet" Åb.13,1, og 17,7, "Dyret med de syv Hoveder og de ti Horn". Daniel får i 10,13 et nyt syn om Persiens Fyrste og Grækenlands Fyrste og i 11. kap. deles det græske verdensrige i fire dele, hvoraf det ene bliver til *Syrien*, hvorfra en "Usling tilriver sig Kongedømmet med Rænker." (v.21)

Da dette kun omtales for at bevare den *kronologiske* kontinuitet indenfor rammen af de *to og tresindstyve Uger*, hvilket omregnet i *profetiske År* er $62 \times 7 = 434$ År, er vi nu fremme ved Kongen over Syrien, Antiokius IV Epifanes som, iflg. verdenshistoriske årstal, regerede 175-163 f.Kr.

De apokryfiske bøger, Første og Anden Makkabæerbog, beskriver den jødiske frihedskamp mod denne tyrann.

FØRSTE MAKKABÆERBOG

1. Kapitel.

Efter Aleksander den Stores Død deles hans vældige Rige. Under Antiokus Epifanes slutter frafaldne Israeliter sig til Hedningerne, Antiokus overvinder Egypten, indtager Jerusalem og plyndrer Templet, opfører en Borg i Jerusalem, forbyder jødisk Gudstjeneste og forfølger de lovtro.

2. Kapitel

Præsten Mattatias og hans fem Sønner (Makkabæerne) nægter at adlyde Kongens Befalinger, dræber en frafalden Landsmand og flygter ud i Ørkenen. Først vil de lovtro Jøder ikke kæmpe på Sabbaten, men senere vedtager de at forsvare sig på helligdagen. Inden Mattatias dør, formaner han sine Sønner til Udholdenhed i Kampen og indsætter Judas til sin Efterfølger.// slutcit.

Kommentarer.

Makkabæernes frihedskamp varer i $3\frac{1}{2}$ år. Templet renses, efter at Epifanes, for at vanhellige det, har ofret svineblod på alteret. Genindvielsesfesten blev derefter en årlig begivenhed, som stadig fejredes i Templet, da Jesus gik omkring i Helligdommen, i Salomons Søjlegang. (Joh.10,22)

Sejren over syrerne medførte, at Israel blev *selvstændigt* i omkr. 80 år, hvor ypperstepræsterne tog magten, til den *romerske* general Pompejus år 63 f.Kr. igen besatte landet, og det blev en romersk *provins*. De to og tresindstyve Uger = 434 år i Dan. 9,25 markerer kun rigernes opståen og overgang i det næste.

Året og Måneden for Jesus' fødsel markeres *ikke* i "De 70 Uger", fastsat over Guds Folk, men man er *enige* om, at det var *mindst* 4 år f.Kr., da kong Herodes døde og måske hele 7 år f. Kr. *Men* afslutningen af de 434 år, de 62 Uger, og *begyndelsen* af den sidste Uge (7 år) er tydeligt markeret i Daniel 9,26 og bekræftet i Evangelierne.

forts. af Daniel 9,26:

"Men *efter* de to og tresindstyve Uger skal
Messias (den Salvede) *bortryddes* uden Dom."

De syv *første* Uger /49 år til Kyros kom, plus de 62 Uger
= 434 år, bliver tilsammen 483 år. I den *sidste* Uge / 7 år
kulminerer de 490 år, som åbenbares Daniel i **24 vers**:

Halvfjerdsindstyve Uger er fastsat over dit Folk
og din hellige By, indtil Overtrædelsen er fuld-
endt, Syndens Mål fuldt, *Misgerningen*
sonet, evig Retfærdighed hidført, Syn
og Profet beseglet og en *højhellig*
Helligdom *salvet*.

Profetiens Afslutning:

Dan. 9,27:

Og Pagten skal ophæves for de mange i én Uge,
og i Ugens Halvdel # skal Slagtoffer og Afgrøde-
offer ophøre....

("sidste" er en tilføjelse, som ikke nævnes i den orig.
engelske King James' Version. Der står: "in the midst of
the week" = i midten af Ugen. I den lutherske tyske Bibel
(Textus receptus) står der også: "und zur Hälfte der
Woche" = i Ugens Midte, modsvarende: "Ugens Halvdel".

I denne **sidste Uge**, disse syv år, begynder Jesus sin
frelsegerning, som den ventede Messias. I den *halve*
Uge, den **første halvdel = 3½ år**, bringer Han
"Budskabet om Guds Rige til de fattige og de
fortabte Får af Israels Hus!"

Og i Lukas' 3. kapitel får vi det historiske bevis for,
hvornår Jesus begyndte sin Frelsegerning.

LUKAS-EVANGELIET 3. Kapitel

- I Kejser Tiberius' femtende Regeringsår, da
Pontius Pilatus var Landshøvding i Judæa og
Herodes var Landsfyrste i Galilæa, og hans
Broder Filip Landsfyrste i Ituræa og Trakoni-
tis' Land, og Lysanias Landsfyrste i Abilene,
2 mens Annas og Kajfas var Ypperstepræster,
da kom GUDS ORD til Johannes, Zakarias'
Søn, i Ørkenen.
3 Og han gik ud i hele Egnen omkring Jordan
og prædikede Omvendelsens Dåb til Synder-
nes Forladelse,
4 som der står skrevet i Bogen med Profeten

Esajas' Taler. "Der er en Røst af en, som råber i Ørkenen: "Ban Herrens Vej,..."

- 21 Da nu alt Folket døbt, og *også* Jesus blev døbt, så skete det, at Himmelen åbnedes, mens Han bad, og Helligånden dalede ned over Ham i legemlig Skikkelse som en Due, og en Røst lød fra Himmelen:

"Du er min Søn, den elskede,
i dig har Jeg Velbehag."

- 23 Jesus var omkring *tredive* År gammel, da Han *begyndte*. Og Han var, efter hvad man mente, Søn af Josef..."

Tiberius, romersk kejser fra 14-37 e. Kr., var i sit *femtende* regeringsår, år 29 e. Kr. Pontius Pilatus var Statholder i Judæa år 26-36 e. Kr. Jesus var *omkring 30 år* gammel, da han *begyndte*. Forskydelsen af tidsregningen med mindst 4 år f. Kr. har *ingen* betydning i denne sammenhæng. Det *er* år 29 e. Kr., som er udgangspunktet for de første 3½ år i den "*sidste* Uge".

Da Påsken fejredes den 14nde dag i den første måned om foråret, som afsluttede "den første halvdel af Ugen", må Jesus have begyndt sin frelsegering 3½ år *før*, om *efteråret* år 29, og 3 år frem: høsten 30-31-32, og ½ år frem til:

Påsken År 33 e.Kr.

DANIELS BOG 9. Kapitel

- 27 "Og Pagten skal *ophæves* for de mange i én Uge, og i den *halve Uge*, skal *Mad og Slagtoffer ophøre ...*"

BREVET TIL HEBRÆERNE 10. Kapitel

Thi Loven ejer kun en Skygge af de kommende Goder og ikke Tingene i deres sande Skikkelse; derfor kan den aldrig ved de samme *Ofre*, som de bestandigt År for År frembærer, føre de ofrende til Fuldendelse.

- 2 Vilde man ellers ikke have holdt op med at frembære dem, når de, som dyrker GUD med dem, én Gang var rensede og deres Samvittighed ikke mere var tyngtet af Synder ?
- 3 Men *Ofrene* bringer netop År efter År Ihukommelse af Synder.
- 4 Thi det er umuligt, at Blod af Tyre og Bukke kan borttage Synder. Derfor siger Han, da Han træder ind i Verden:

” Til *Mad og Slagtoffer* havde du ej Lyst,
men et *Legeme* beredte Du mig;

6 I Brænd- og Syndoffer fandt Du *ikke* Behag.
Da sagde Jeg:

7 ”Se, jeg er kommen (i Bogrullen er der skrevet om
mig). For at gøre Din Vilje, min GUD ! ”

28 Thi med et *eneste Offer* har Han for
bestandig ført dem, der *helliges*,
til Fuldendelse. (Hebr. 10,14.)

BREVET TIL HEBRÆERNE 9.Kapitel

15 Og derfor er Han (Kristus) *Mellemmand*
for en *Ny Pagt*,-

... for at de *kaldede* må få den forjættede Arv, efter
at *Død* har fundet Sted til Forløsning fra Overtræ-
delserne under den *første* Pagt.

16 Thi hvor der er et *Testamente* (Græsk: Pagt), er det
nødvendigt, at Hans Død, som oprettede det, godt-
gøres.

17 Thi et Testamente bliver først gyldigt ved Død, da det
aldrig træder i Kraft, så længe han, der oprettede
det, lever.

18 Derfor er heller ikke den *første* Pagt blevet indviet
uden Blod.

19 Thi efter at Moses havde forkyndt hele Folket alle
Lovbudene, tog han Blod af Kalve og Bukke tillige
med Vand og skarlagensrød Uld og Isop og bestæn-
kede både *Bogen* selv og hele Folket, idet han sagde:

20 ”Dette er den Pagts Blod, som GUD har pålagt eder.”
Ligeledes stænkede han Blodet på Tabernaklet og
alle Ting, der brugtes ved Gudstjenesten.

22 Og det er næsten sådan, at efter Loven
bliver *alt* rensed med *Blod*, og der opnås
ingen Tilgivelse, uden at Blod bliver udgydt.

27 Og så vist som det er Menneskenes Lod *én* Gang at *dø*
og derefter *dømmes*,

28 ...således skal også Kristus, efter *én* Gang at være ble-
vet *ofret* for at bære manges Synder, *anden* Gang
komme til Syne, *ikke* for at bære Synden, men til
Frelse for dem, som bier på Ham. //

I Påsken år 33 e.Kr. fuldbyrdedes Daniels profeti i
Ugens *første* halvdel. Jesus bragte Mad og Slagtoffer til
ophør ved selv at lade sig ofre for ”at bære manges Syn-
der” og indstiftede den Nye Pagt i sit Blod. Jesus kors-
fæstes uden Dom, opstår Påskemorgen, 3 Dage og 3
Nætter efter. (Matt. 12,40; 26.-28. kapitel.)

I den *sidste* halvdel af ugen: 3 1/2 år, fra år 33- 36 e.Kr., begynder ” *Høsten af de hvide Marker*”, da apostlene og disciplene høstede det, Jesus havde sået i hele Judæa og Samaria. (Joh.4,35). I 40 dage viste Han sig for apostlene og alle dem, som var kommet til tro på Ham..”idet Han gik ud fra Moses og alle Profeterne, udlagde Han for dem, hvad der i alle Skrifterne handlede om Ham.” Luk.24,27.

Dette gjaldt også Daniels profetier, som Jesus allerede havde udlagt, for da Jesus havde forladt Helligdommen og gik bort, kom Hans Disciple hen til Ham og pegede på Helligdommens Bygninger. Og Han tog til Orde og sagde til dem: ” Ser I ikke alt dette ? Sandelig siger jeg eder: her skal ikke lades Sten på Sten tilbage, *alt* skal brydes ned.”

Og de sagde: ”**Sig os når skal dette ske?**” Matt.24,3.
Jesus svarede:

”Når I ser Ødelæggelsens Vederstyggelighed,
hvorom der er talt ved *Profeten Daniel*,
stå på hellig Grund...” (Matt.24, 1-15.)

Jesus viste dem også, hvad der i Dan. 9,24 ff handlede om Ham selv, som i de øvrige profetier. Efter opstandelsen ”Talte Han om, hvad der hører Guds Rige til og bød dem ikke at vige fra Jerusalem, men oppebie det, som Faderen havde forjættet, ”og som I”, sagde Han, ”har hørt mig tale om”. Ti Dage før pinse forlader Jesus dem i sin himmelfart og siger: ”Men når Helligånden kommer over jer, skal I få Kraft; og I skal være mine Vidner, både I Jerusalem og hele Judæa og Samaria, ja, indtil Jordens Ende.” Ap.G. 1,1-11.

APOSTLENES GERNINGER 2.Kapitel

Da *Pinsedagen* var kommet, var de alle samlede med hverandre.

- 2 Da lød der med eet fra Himmelen en Susen som af et vældigt Ådepust, og den fyldte hele Huset, hvor de sad.
- 3 Og der viste sig for dem Tunger som af Ild, og de fordelte sig og satte sig på hver enkelt af dem.
- 4 Og de blev alle fyldt af Helligånd, og de begyndte at tale i andre Tungemål, efter hvad Ånden indgav dem at forkynde.
- 5 Men i Jerusalem boede der gudfrygtige jødiske Mænd fra alle Folkeslag under Himmelen.
- 6 Da nu den Lyd kom, strømmede Mængden sammen og blev forvirret, fordi de hver især hørte dem tale på deres eget Sprog.

- 7 Og de var ude af sig selv af Forundring og sagde: "Se, er de, der taler, ikke alle sammen Galilæere ?
- 8 Hvor kan vi så høre dem tale, hver på vort eget Modersmål....
- 11 Jøder og Proselyter, Kretere og Arabere, vi hører dem tale om GUDS store Gerninger på vore egne Tungemål ?"

Da trådte Peter frem sammen med de
elleve, opløftede sin Røst og
talte til dem:

- 22 "Israelitiske Mænd ! hør disse Ord: Jesus fra Nazaret, en Mand, som over for jer er udpeget af GUD ved kraftige Gerninger og Undere og Tegn, som GUD gjorde ved Ham midt iblandt jer, sådan som I jo selv ved,
- 23 Han blev efter GUDS egen fastsatte Plan og Forudviden givet i jeres Vold, og ved Hedningers Hjælp naglede I Ham til Korset og tog Hans Liv.
- 24 Men GUD gjorde en Ende på Dødens Veer og lod Ham opstå, fordi det ikke var muligt, at Han kunde fastholdes af Døden.
- 32 Denne, Jesus, har GUD ladet opstå; derom er vi alle Vidner.
- 33 Efter at Han nu ved GUDS højre Hånd er ophøjet og af Faderen har fået Helligånden, som var forjætttet os, har Han udgydt den, således som I både ser og hører.
- 36 Så skal da hele Israels Hus vide for vist, at den Jesus, som I korsfæstede, Ham har GUD gjort både til Herre og Kristus."
- 37 Da de hørte dette, stak det dem i Hjertet, og de sagde til Peter og de øvrige Apostle:
"Brødre ! hvad skal vi gøre ?"
- 38 Peter sagde til dem: "Omvendt jer og lad jer døbe hver især i Jesu Kristi Navn til jeres Synders Forladelse, så skal I få Helligånden som Gave.
- 39 Thi jer gælder Forjættelsen, jer og jeres Børn og alle dem, som er langt borte, så mange som Herren vor GUD vil kalde. "
- 40 Også med mange andre Ord vidnede han for dem og formanede dem, idet han sagde:
"Lad jer frelse fra denne vanartede Slægt !"
- 41 De, som nu tog imod hans Ord, blev døbt;

og på den Dag blev der føjet næsten tre Tusinde Sjæle til.

42 Og de holdt fast ved Apostlenes Lære og ved Fællesskabet, ved Brødsbrydelsen og Bønnerne.

Konklusion

Disse sidste 3 ½ år, fra år 33-36 e.Kr., markerer *slutningen* af Daniels 70 Uger. Men det markerer også *afslutningen*, ikke kun af de 490 år over Guds Folk, men også af det *fjerde årtusinde efter Skabelsen*.

År 3184	fra Skabelsen til Salomos død, (s.108)
+ 390	(Ez. 4,5)
År 3574	til Judas sidste Konge føres i Eksil.
År 1528	fra Floden til Salomos død,
+ 390	(Ez. 4,5)
År 1918	fra Floden til Eksilet i Babylon
År 1136	fra Abraham, 2 x 14 Slægtled,
+ 390	fra Rehabeam til Zedekias,. (Ez. 4, 5 .)
År 1526	til Bortførelsen til Babylon.

AFSLUTNINGEN AF DE 70 UGER - 490 ÅR, Dan.9,24.

År 3574	fra Skabelsen <i>til</i> Eksilets begyndelse. (s.114)
+ 21	
År 3595	21 år ind i Eksilet, hvorfra Daniels <i>syv</i> Uger
+ 49	(49 år) frem til "en Salvat, en Fyrste," Kyros, <i>begynder</i> .
+ 434	= to og tresindstyve Uger (af 7 år)
+ 7	den <i>sidste Uge</i> (7 år)
År 4085	fra Skabelsen til Afslutningen af de 70 Uger, den <i>fastsatte Tid</i> over GUDS Folk .

OBS ! I 1. og 2. Krøn.Bog nævnes skiftevis Israels og Judas konger og deres regeringstid. I Profeten Ezekiels Bog (Kap.4,5) varede Israels Hus' Misgerning 390 År/ og Ezekiel skulle faste i 390 dage, 1 dag for hvert år.

Se: Kopi af: Vergleichenende Zeittafel

Der Könige und Propheten von Juda und Israel, im:

DIE HEILIGE SCHRIFT

Aus dem Grundtext *Textus receptus*

Tæller man *samtlige* kongers regeringstid, får man 390 år. **Men** i de 14 Slægtled fra David til Bortførelsen til Babylon (Matt. 1.6-17) nævnes **kun** 12 konger af Judas stamme, *fra* frafaldet under Rehabeam *til* Bortførelsen til Babel. Deres regeringstid bliver sammenregnet **306** år. De konger, som **udelukkes**: Joram, Ahasja, Athalja,

(Dronning) Joas og Anasja; ”gjorde hvad der var *ondt* i HERRENS Øjne” og *slettedes* af kongerækken, Jer.36.

390 år minus 306 år = 84 år

År 4085

- **84**

År 4001 fra Skabelsen til Daniels 70 Ugers afslutning, med *et* års divergens, er *så tæt* på de 4000 år, som ifølge GUDS Ord, beregnedes ”fra Nymåne til Nymåne”. Det sammenfaldt med den gregorianske *solar-kalenders* År 36 e. Kr.

Den katolske abbed Dionysius (ca. 500-560) indførte *anno Domini*, ”Herrens År”, som året for Kristi fødsel i sine påske-tabeller. Hvordan han fik udregnet dette fødselsår er helt *ukendt* og endnu den dag i dag *usikkert* (!) Mattæus Evangeliet siger, at Jesus fødtes på Herodes den Stores tid, men Herodes døde mindst 4 f.Kr. hvilket giver en forskydelse på *mindst* 4 år i Dionysius' beregning.

Desuden tog han ikke År 0 med, men begyndte med År 1 e.Kr. Han var den første, som brugte systemet for beregning af påsken, der *ikke* følger Bibelens *Påske*, men den passer helt ind i den katolske kirkeårskalender, hvor *alle* helligdage i året sammenfalder med det gamle hedenske Roms *sol-hvervs* fester.

Men den *afgørende* betydning er, at vi i vore dage, år 2011 (e.Kr.), *har* passeret 2000 år *efter* Kristi fødsel, som *kun* i Daniels 70 Uger *markerede* året for Kristi Død og Opstandelse:

år 33 e.Kr. + 3 1/2 år = år 36 e.Kr

Konklusion

Profeten Daniels 70 Uger – *afsluttedes*

År 36 e.Kr.,

4000 år *efter* Skabelsen.

KRONOLOGISKE TIDSANGIVELSER

I DET GAMLE TESTAMENTES

4000 ÅRS HISTORIE

Fra Skabelsen til Kristus

	År
Fra Skabelsen til Floden	1656
Fra Floden til Abrahams fødsel	292
Da han bliver 100 år og Isak fødes	100
Da Jakob er 130 år og drager til Egypten	130
Israeliternes udgang af Egypten, 430 år senere	430
Fra udgangen af Egypten til Salomo	480
Fra hans død til Israels bortførelse til Babylon	390
Daniels 70 Uger, (490 år) til år 36 e.Kr.	490

DEL II.

Fra 36 e.Kr. til **Jerusalems ødelæggelse** år 70 e.Kr.

Overgangen fra Den Gamle Pagts Folk, GUDS Israel i Det Gamle Testaments historie, til Den Nye Pagts Tid, Det Nye Testaments historie, hvor Paulus forklarer Hedningernes Tiders begyndelse, Rom. 11;-

25 ”Jeg vil nemlig ikke, at I skal være uvidende om denne Hemmelighed, Brødre ! (for at I ikke skal være kloge i egne Tanker): at der er kommet Forhærdelse over en Del af Israel, indtil *Hedningerne*, fuldtalligt er gået ind;

26 og så skal *hele* Israel frelses,..(Rom. 11, 2-36.)

Kommentarer:

År 36 e.Kr. får Paulus sin kaldelse efter i flere år at have forfulgt dem, som påkaldte Jesu Navn. I Ap.G. 9.13 siger en discipel, Ananias, under et Syn, hvor Jesus åbenbarer sig for ham:

29 Men Ananias svarede: ”Herre ! jeg har hørt af mange om den Mand, hvor meget ondt han har gjort dine hellige i Jerusalem.

- 30 Og her har han Fuldmagt fra Ypperstepræsterne til at fængsle alle dem, som påkalder dit Navn.”
Men Herren sagde til ham: ”Gå ! thi denne Mand er mit Redskab, som jeg har udvalgt mig til at bære mit Navn frem både for *Hedninger* og Konger og Israels Børn;
- 31 Og Jeg vil vise ham, hvor meget han skal lide for mit Navns Skyld.” Ap.G. 9, 13-16;

Senere i Ap.G. 13,44:

Den følgende Sabbat samledes næsten hele Byen for at høre GUDS Ord. Men da Jøderne så Skarerne, blev de fulde af Skinsyge og modsagde og spottede det, som Paulus talte. Paulus og Barnabas fik da Frimodighed til at sige: ”Det var nødvendigt, at GUDS Ord først skulde tales til jer; men siden I forkaster det og ikke agter jer selv værdige til det evige Liv, se, så vender vi os nu til -

- Hedningerne.”

Da Hedningerne hørte dette, blev de glade og priste Herrens Ord, og de kom til Troen, så mange, som var bestemt til evigt Liv. Og

Herrens Ord udbredtes over hele Egnen.
Ap.G.13,44-49.

I resten af Apostlenes Gerninger forkyndes GUDS Ord til både jøder og hedninger i hele Romerriget i årene 36-68 e.Kr. Kun Jakobs, Johannes' broders, død omtales (12,2). At Peter og Paulus skulle være døde og *begravet* i Rom, er der *ingen* beviser for i hele Det Nye Testaments bøger. Store *forfølgelser* mod de kristne brød ud år 64 e.Kr., da Kejser Nero, for at dække over sin egen plan til byfornælse, giver dem skyld for at have sat ild til Rom.

Det er almindeligt antaget, at Det Nye Testaments bøger og breve, med *undtagelse* af Joh. Evang. og Åbenbaringen, er skrevet *før* år 70. Da Åb. er Det Nye Testaments *sidste* bog, og apostelen Johannes er forfatter til begge, er der grund til, ud fra denne hellige Skrift, at slutte af med dens egen *tidsangivelse* for, *hvornår*, *hvor* og af *hvem* den blev skrevet.

År 33 advarer Jesus om, hvad der *skal* ske i år 70:

”Men når I ser Jerusalem omringet af Krigshære, så skal I vide, at dens Ødelæggelse er *nær*.” Luk. 21,20.

Det jødiske oprør mod Rom begyndte år 66 e.Kr. og varede til år 70. Det satte hele Romerriget i alarmberedskab, at en så uanseelig lille romersk "provins" trodsede en knusende overmagt, "overmåde frygtelig, med Jerntænder og Kobberkløer, og som åd og knuste og med sine Fødder nedtrampede, hvad der levnedes." (Dan.7,19). Disse fire år, hvor både de kristne forfulgtes, og jøderne, på grund af oprøret, var blevet Roms fjender, både i Judæa og i diasporaen, blev de "jødekristne" dobbelt forhadte. Og som altid gik man først efter menighedernes ældste og apostlene for at skræmme de svagere medlemmer til at opgive modstand. Derfor skriver Apostelen Johannes i Åbenbaringen:

Åb.1.Kapitel

Jesu Kristi Åbenbaring, som GUD gav Ham for at vise sine Tjenere, hvad der skal *ske* i en Hast. Og Han sendte Bud ved sin Engel og gav det til Kende i Billeder for sin Tjener Johannes, som her vidner om GUDS Ord og *Jesu Kristi Vidnesbyrd* – alt, hvad han selv har set.

7 *Se, i Skyerne kommer Han, og alles Øjne skal se Ham, også deres, som har gennemstunget Ham, og alle Jordens Stammer skal jamre ved Hans Komme. Ja, Amen.*

8 "JEG ER *Alpha & Omega*",

siger GUD HERREN, Han, som *Er*, og som *var*, og som *kommer*, den Almægtige.

9 Jeg, Johannes, jeres Broder, som er fælles med jer om Trængselen og Kongedømmet og Udholdenheden i Jesus, jeg *var* på den Ø, som hedder Patmos, for GUDS Ords og Jesu Kristi Vidnesbyrds Skyld.

Kommentarer.

Johannes skriver, at han *var* på Øen Patmos. Traditionen siger, at han var *forvist* til øen. Ifølge Johannes' egen tidsangivelse længere fremme i brevet taler det for, at det har været i slutningen af Neros regering, og *efter* hans selvmord den 9. juni 68. Der udbrød borgerkrig, kejser fulgte på kejser. Galba blev kejser efter ham, men kun til den 15. jan. 69, da han myrdedes af Otho, som tog magten, men også kun i 3 måneder til den 16. april 69, da han begik selvmord. Vespasian overtog senere magten 1 juli 69, da hans tropper proklamerede ham som kejser. Året med *fire* kejsere og Romerriget i borgerkrig, det var det kaos, som rådede, da Johannes, i hvert fald frem til

jan. 69, befinder sig på øen Patmos. (Vitellius proklameredes som kejser af sine tropper 2. jan.69, men *ikke* af Senatet og var derfor usurpator, (en der tilraner sig magten), og skal ikke tælles med efter Otho. Han myrdedes af Prætorianergarden, da Vespasians tropper ankom til Rom.

- 10 På Herrens Dag kom jeg under Åndens Magt og jeg hørte bag mig en stærk Røst som Lyden af en Basun, og den sagde:
- 12 ”Hvad du ser, skriv det i en Bog, og *send* den til de syv Menigheder, i Efesus og Smyrna og i Tyatira og i Sardes og i Filadelfia og i Laodikæa.”
- 13 Og jeg vendte mig om for at se, hvad det var for en Røst, der talte til mig; og da jeg vendte mig om, så jeg syv Guldlysestager
- 13 og midt imellem Lysestagerne en, som lignede en *Menneskesøn*, klædt i fodsid Kjortel og med et Gudlbælte om Brystet.
- 14 Hans Hoved og Hår var hvidt som hvid Uld, som Sne, og Hans Øjne som *flammende* Ild;
- 15 og Hans Fødder lignede skinnende Malm, når den gløder i Ovnen; og Hans Røst var som mange Vandes Brusen;
- 16 i sin højre Hånd havde Han syv Stjerner, og af Hans Mund udgik et tveægget, skarpt Sværd, og Hans Udseende var som Solen, når den skinner i sin Kraft.
- 17 Og da jeg så Ham, faldt jeg som død ned for Hans Fødder; og Han lagde sin højre Hånd på mig og sagde:
- 18 ”Frygt ikke ! Jeg er den *første* og den *sidste* og den, som *lever*, og jeg var *død*, men se,

Jeg lever i Evighedernes Evigheder, og Jeg har *Dødens* og *Dødsrigets Nøgler*.

- 19 Så *skriv* da ned, hvad du har set, både det, som *er*, og det, som *siden* skal *ske*.
- 20 Dette er Hemmeligheden om de syv Stjerner som du så i min højre Hånd, og de syv Guldlysestager: de syv Stjerner er de syv Menigheders Engle, og de syv Lysestager er de *syv Menigheder*.”

Kommentarer.

Den Gamle Pagts Folk, jøderne, fik GUDS Ord betroet på det *hebraiske* grundprog helt fra Abrahams tid og måske endnu tidligere. Omkr. 200 f.Kr. oversattes GT til græsk, det sprog som taltes i hele middelhavsområdet i flere århundreder, så også jøderne glemte at *tale deres* bibelske sprog og i stedet for tilegnede sig det semitiske sprog *aramæisk*, som var blevet hverdagssprog helt frem til Jesus og apostlenes tid. Men græsk var det officielle sprog, som selv romerne måtte tage i brug. Den græske oversættelse af Toraen fik navnet *septuaginta* (70) og blev taget i brug i alle synagoger, så længe det græske sprog var det fremherskende. Både Simon Peter og Johannes var oprindelig "ulærde Mænd og Lægfolk" (Apostg. 4,-13), men år 69 e.Kr. var der gået 36 år, og Johannes havde tilegnet sig det græske sprog under sine missionsrejser i provinsen Asien. Der fandtes i menighederne både græsktalende og *hebraisk*talende *jøde*kristne, og i Åb. henvender han sig på begge sprog:

"De har Afgrundens Engel til Konge over sig;
hans Navn er på *Hebraisk* Abaddón, og på
Græsk har han Navnet Apollýon." Åb. 9,11.

Men Joh.Evangeliet og Åb. adskiller sig deri, at evangeliet er skrevet på fejlfrit græsk, hvilket skyldes, at det blev skrevet efter Johannes' *diktat*, hvorimod Åb., ifølge eksegeterne, har en "overordentlig *hebraiserende* sprogkarakter med mangfoldige sprogfejl. Medens Evangeliet er *ulasteligt hellenistisk græsk*, er Apok. fuld af åbenbare *grammatiske fejl*". Dette taler så meget *mere* for, at Johannes *selv* har skrevet det. *Om Johannes er den apostel, "som Jesus elskede"* (Joh. 13,23.), og om hvem Jesus svarer, da Simon Peter spørger Ham: "Herre! hvordan skal det gå ham? " Jesus svarer ham: "Dersom jeg vil, at han skal blive, indtil jeg kommer, hvad angår det dig? følg du mig !" Så kom da dette Ord ud blandt Brødrene: "Den Discipel dør ikke." Dog havde Jesus ikke sagt til ham, at han ikke skulde dø, *men* "Dersom Jeg vil, at han skal blive, indtil jeg kommer, hvad angår det dig?" Det er den Discipel, som vidner om dette og har skrevet dette; og vi ved, at hans Vidnesbyrd er sandt. (Joh. 21,21) Om Johannes i Åb. *er* denne discipel, er det svært at forestille sig, at Jesus åbenbarede sig for ham og talte *græsk*, da de sammen havde talt *aramæisk/hebraisk*. Paulus, som var skriftlærd, født i Tarsus og talte flydende græsk, vidnede om sin omvendelse på vej til Damaskus og sagde:

"Og da vi alle faldt til Jorden, hørte *jeg* en Røst, som sagde til mig på *Hebraisk*: "Saul ! Saul !" Jeg spurgte: "Hvem er du, Herre?" Og Herren svarede: "Jeg er Jesus, som du forfølger. ..."(Apostg.26,14 ff) Således må Herren Jesus have åbenbaret sig for Johannes på *hebraisk*, eller snarere på det nært beslægtede *aramæiske* sprog, Johannes var vokset op med, og alle talte på Jesus' tid.

Som GUDS Ord på *hebraisk* var betroet *jøderne* i GT, blev *græsk* det sprog, som GUDS Ord i NT blev betroet de *syv kristne* Menigheder i Asien, *oversat* fra aramæisk/hebraisk. Disse er de *to grundprog*, hvorfra *alle senere* oversættelser stammer. (Se, KJV og TR).

Netop det, at de syv menigheder *bevarede* Johannes' vidnesbyrd i *Åb. med* alle gram. fejl, tyder på, at de *ikke* fik ham at se igen og *derfor* værnede om hans *sidste bog*.

I indledningen til *Åb.* skriver Johannes: "**jeg var på den Ø, som hedder Patmos...**" (*Åb.* 1,9), hvor han kom under Åndens Magt og hørte en stærk Røst som Lyden af en Basun, der sagde: "**Hvad du ser, skriv det i en Bog, og send den til de syv Menigheder,**" (9.11.) Johannes har senere opholdt sig på et *andet* sted. Det tyder mere på, at han har søgt tilflugt på Patmos i det Ægæiske Øhav, som lå ca. 30 sømil fra fastlandet og derfra omkring 75 km nordpå til Efesus, som var den førstnævnte by. Eftersom Johannes både havde skrivemateriale og havde mulighed for at sende bogen fra øen Patmos, må han have haft en vis frihed og måske også ro til at skrive i. De senere opdelte 22 kapitler var omfattende at skrive fra hånd, og i syv eksemplarer. Det kan *tænkes*, at han først sendte hilsenerne til menighederne, (kap.2-3) og derefter hele bogen i 1 eks. til én af menighederne, hvorfra den blev kopieret og sendt videre til de øvrige menigheder.

ÅBENBARINGEN 17. Kapitel.

Skøgen siddende på Dyret, Tydning af Synet

Og en af de syv Engle med de syv Skåle kom hen og talte med mig og sagde: "Kom ! jeg vil vise dig Dommen over den store Skøge, som sidder ved de mange Vande.

- 2 Med hende har Jordens Konger bedrevet Utugt, og Jordens Beboere har *beruset* sig i hendes Utugts Vin."
- 3 Og han førte mig i Ånden ud i en Ørken; der så jeg Kvinden sidde på et skarlagenrødt Dyr, som var fuldt af gudsbespottelige Navne; det havde syv Hoveder og ti Horn.
- 4 Og Kvinden var klædt i Purpur og Skarlagen og skinnede af Guld og Ædelstene og Perler, og i sin Hånd havde hun et *gyldent Bæger* fuldt af Vederstyggeligheder og hendes Utugts Urenheder.
- 5 Og på hendes Pande var der skrevet et Navn, en Hemmelighed: "*Babylon*, den store Moder til Jordens Skøger og Vederstyggeligheder."
- 6 Og jeg så Kvinden beruset af de *helliges* Blod, af Jesu Vidners Blod. Og da jeg så hende, blev jeg grebet af stor Forundring.

- 7 Og Engelen sagde til mig: "Hvorfor undrede du dig ? Jeg vil *forklare* dig Hemmeligheden om *Dyret*, som bærer hende, og som har de syv Hoveder og de *ti Horn*.
- 8 Dyret, som du så, *har været* og er ikke mere; men det skal stige op af Afgrunden og gå sin Undergang i Møde.Og de, der bor på Jorden, og hvis Navne ikke fra Verdens Grundlæggelse er skrevet i *Livets Bog*, de skal undre sig når de ser Dyret, som har været, men ikke er mere og dog skal *komme*.
- 9 Her gælder det at have et Sind, som rummer Visdom. De syv Hoveder er *syv Bjerge*, som Kvinden sidder på. Det er også syv *Konger*.
- 10 De *fem* er *allerede* faldet, den ene *er* der, den *anden* er endnu ikke kommen, og når han kommer, skal han kun blive en kort Tid.
- 11 Og *Dyret*, som har været og ikke er mere, er *selv* den *ottende* og er dog *af* de syv og går sin Undergang i Møde.Og de *ti Horn*, du så, er de *ti Konger*, som endnu ikke har fået Kongemagt, men får Herredømme en Stund sammen med Dyret.

Kommentarer.

År 69 er Åb.'s og NT's sidste *samtidshistoriske* årstal. Det er mere kryptisk end f.eks. Lukas 3, 1, hvor kejser Tiberius' 15. reg. år angives. Men Johannes skrev og *sendte* Åb. i en borgerkrig med censur, hvor det kunne være politisk kompromitterende at nævne de hærførees navne, som førte krig imod hinanden om herredømmet over Rom. Kvinden med det *gyldne Bæger* (v.4) var det *Babylon*, de landflygtige stadig befandt sig i, da Jeremias profeterede om, at det skulle indtages af mederkongen, og om Israel og Judas hjemkomst.

"Et *gyldent* Bæger var Babel i HERRENS Hånd, det gjorde al Jorden drukken; Folkene drak af *Vinen*, derfor blev Folkene galne..." Jer. 51,7.

Det *nye* Babylon er det," som *har været* og *ikke* er mere, og dog skal *komme*." (v.8) "*Dyret* med de *ti Horn*" er "det *fjerde* Dyr i Dan. 7, 19-21: "som førte Krig mod de *hellige*", Romerriget, som skulle komme. Dyret, egentlig *Rovdyret* (eng.the Beast, sv. Vildjuret), "med de *syv Hoveder* (v.9) er *Syv Bjerge*, som Kvinden sidder på. Det er også *syv Konger*."

Tolkningen af Engelens Forklaring: "De syv Bjerger", er byen Rom, med de *syv Høje*, "det er også syv Konger". "Dyret, selv den *ottende* og dog *af* de syv" (v.11), er det romerske kejserrige, med de *fem* Konger, som *allerede* er faldet." De fem kejsere var: Augustus, Tiberius, Caligula, Claudius og Nero (d. 9. juni 68.), "den ene *er* der", var Galba, som fulgte (myrdedes 15. jan.69), "den *anden*", som endnu ikke var kommet", men kun skulle blive en kort tid", var Otho, som tog magten, men kun i *tre* måneder, til han begick selvmord d. 16. april 69). "Dyret, selv den *ottende* og dog *af* de syv" er Romerriget, der med kejser Vespasian, der egentligt blev valgt af sine tropper allerede 1. juli 69, blev i Egypten af strategiske grunde og afventede borgerkrigens forløb. *Usurpatoren* Vitellius, som *også* af sine tropper var blevet valgt til kejser, tog herredømmet over Rom med sine tropper i juli 69. Han var en grusom og sløset despot og myrdedes barbarisk i en hævnaktion af Prætorianergarden 20. dec. 69. *Vespasian* blev officielt anerkendt som kejser af Senatet d. 21. dec.69. Han var af Nero blevet sendt til Palæstina, da Den Jødiske Krig brød ud i 66, men ved Neros død overlod han kommandoen over den romerske 10. legion til sin søn Titus.

År 70 e. Kr. bliver Jerusalems *skæbneår*, hvor alt, hvad Daniel havde forudset, og Jesus havde påmindet om, skulle ske. Den Pagt, GUD sluttede med Israels børn, da Han førte dem *ud* af Egyptens Land og *ind* i det forjættede Land, GUDS Israels Land, fra Abraham til Kristus, var til *Ende*. (Jer. 31, 31 ff)

APOSTLENES GERNINGER Kapitel 4,5.

"Folkets Rådsherrer og Ældste og Skriftkloge trådte sammen i Jerusalem; til Stede var også Ypperstepræsten Annas og Kajfas og Johannes og Aleksander og alle, som var af ypperstepræstelig Slægt. Og de lod dem føre frem i Forsamlingen og spurgte dem: "Med hvilken Magt eller i hvilket Navn har I gjort dette?"

8 Fylt af Helligånden svarede Peter dem da:

"I Folkets Rådsherrer og Ældste !

9 Når vi i Dag på Grund af en Velgerning mod en vanfør Mand forhøres om, hvordan han er blevet helbredt,

10 så skal alle I og *hele* Israels Folk vide, at det er ved Navnet Jesus Kristus fra Nazaret, Ham, *hvem I korsfæstede*, men som GUD har opvakt fra de døde - det er ved Hans Navn, at Manden her står rask for jeres Øjne.

11 *Denne* JESUS er "Stenen, som blev agtet for intet" af jer *Bygmestre* , men som "er blevet Hovedhjørnesten".

12 Og der er ikke Frelse i nogen anden; thi der er *ikke* under Himmelen givet Mennesker noget *andet* Navn, hvorved vi kan frelses."

DANIELS BOG 9, 26- 27.

Profetiens Afslutning

- 26 ...og Byen og Helligdommen skal ødelægges af en kommende Fyrste. Og Enden kommer med Oversvømmelse, og indtil Enden skal der være Krig, den fastsatte Ødelæggelse.
27...og *Ødelæggelsens Vederstyggelighed* skal sættes på det hellige Sted, indtil den fastsatte Undergang udøser sig over Ødelæggeren.

LUKAS EVANGELIET 21. Kapitel.

Jesus forudsiger
Jerusalems Ødelæggelse.

- 20 Men når I ser Jerusalem omringet af Krigshære, så skal I vide, at dens Ødelæggelse er nær.
21 Da skal de, der er i Judæa, flygte op i Bjergene; og de, der er inde i Byen, skal drage ud af den; og de, der er på Landet, skal ikke ty ind i den.
22 Thi det er *Straffens Dage*, da alt det, som står skrevet, skal gå i Opfyldelse.
23 Ve dem, der er frugtsommelige, og dem, der giver Die, i de Dage; ...

"I Jerusalems Døtre ! græd ikke over mig, men *græd* over jer selv og over jeres Børn ! Thi se, der skal komme Dage, da man skal sige:
"Salige er de ufrugtbare, de Moderliv, som ikke fødte, og de Bryster, som ikke gav Die." Luk. 23,28-29.
thi der skal komme Nød over Landet og Vrededom over dette Folk.

- 24 Og de skal falde for Sværdets Od og føres fangne bort til alle Hedningerne;

og Jerusalem skal *nedtrædes* af *Hedninger*,
indtil..."Hedningernes Tider er til Ende."

EPILOG

Dauids By i 1000 år

Det *første* hedenske rige, som ødelagde Jerusalem og Salomos Tempel og førte Israeliterne i 70 års eksil, var *Babylon*, hvorfra Daniel fik synet om de 70 uger, de 490 år, der var fastsat over Israel, indtil Jerusalem og dets *Tempel* skulle ødelægges for *anden gang* og "Pagten ophæves for de mange;" (Dan. 9,27.)

Det *andet* Babylon, var Romerriget, der efter tre år, 66-69, endnu ikke havde knust det jødiske oprør. År 70 e.Kr. sender kejser Vespasian om foråret sin søn Titus med den 12. Legion mod Jerusalem, medens den 10. Legion stadig befandt sig udenfor byen og havde slået lejre på Oliebjerget. Efter fem måneders belejring med yderligere 2 legioner satte hungersnøden ind i byen. De, der forsøgte at flygte i ly af mørket, blev fanget, pisket og korsfæstet udenfor murene *nogle* dage, henved hundrede om dagen. Da Antoniafortet faldt, entrede romerne Tempelpladsen, og præsternes "daglige Offer ophørte". Titus trådte med sine soldater og deres bannere frem foran alteret og vanhelligede det ved at lade deres augurer ofre det traditionelle offer for guderne, en okse, et får og et *svin* – antagelig blandet med blod fra nogle af de tilfangetagne judæere, ligesom Pilatus havde gjort med nogle galilæere før ham. (Luk. 13,1.)

Den sidste af:

*"Ødelæggelsens Vederstyggeligheder
- på det hellige Sted."* Dan. 9,27.

Jerusalem og dets Tempel ødelagdes, gamle og syge dræbtes, kvinder og børn samledes sammen og førtes bort for at sælges som slaver, nogle til Egypten. Mændene blev sendt til galejerne eller i saltminerne. Flere tusinde sendtes til amfiteatrene, hvor de måtte kæmpe mod vilde dyr, andre blev brændt levende. 700 af de største og smukkeste af fangerne førtes i triumf til Rom sammen med tempelskattene, den syvarmede guldlysestage og skuebrødsalteret, som stadig findes afbilledet på Titus triumfbue i Rom. Som Daniel sørgede over Judas mænd og Jerusalems borgeres skæbne i eksilet i Babylon, hvor de var drevet hen for deres troløshed mod Israels GUD, græd nu de overlevende fra belejringen over at se Jerusalem og Templet plyndret og nedbrændt af de romerske legioner, medens de blev fragtet bort i slaveri, og Moses' profeti for *anden gang* skulle gå i opfyldelse:

"Og HERREN skal føre dig tilbage til Egypten på Skibe, ad den Vej, som Jeg lovede dig, du aldrig mere skulde få at se; og der skal I stille eder til Salg for eders Fjender som Trælle og Trælkvinder, men der skal ingen være, som vil købe eder!" 5 Mose 28, 68.

David indtog Klippeborgen Zion og grundlagde
Davidsbyen. (- det er Jerusalem, 1 Krøn. 11,4.)
(2 Sam. 5, 4-7.)

David regerede 33 år i Jerusalem. Derefter regerede Salomo 40 år. Efter hans død regerede Judas konger i 390 år til eksilet i Babylon. $33 + 40 + 390 = 463$ år. Kong Nebukadnezar belejrede Jerusalem i 18 måneder og lagde derefter Byen og Templet i aske, og den skulle ligge i 70 år. !:e Tempelperiode var til *ende*. 20 år ind i eksilet ($463 + 20 = 483$ år) begynder Daniels 70 Uger: (483 år + 490 år = 973 år) og *slutter* år 36 e.Kr.

Fra år 36 e. Kr. til år 70 e. Kr., da Jerusalem lægges i aske af romerne, er der 34 år, ($973 + 34 = 1007$ år). Dette var *afslutningen på* 2.Tempelperiode. Om vi går ud fra den gregorianske kalender, "*rundede*" Jerusalem *ubemærket*:

JERUSALEM

1000 År

År 63 e.Kr.

7 år *før* dens daterede ødelæggelse: år 70 e.Kr.
Men Jerusalems Ødelæggelse skete *ikke ubemærket*.

De *syv* år "*kan være*" de 7 år, Abbeden talte forkert, da han daterede Jesus' fødsel til år 1, men som viste sig at være *mindst* 4 år før, eftersom Herodes døde ca. 4 f. Kr. og måske i virkeligheden udstedte befalingen *endnu* tidligere, om at alle Drengébørn på to År og derunder skulle myrdes. Havde Lukas skrevet i *hvilket* regeringsår Kejser Augustus "lod en Befaling, udgå om at al Verden skulde skrives i Mandtal." (Luk.2,1), *ligesom* han skriver: "I Kejser Tiberius' *femtende* Regeringsår," - det år Jesus begyndte (Luk.3,1-23), så ville vi også have kendt året for Jesus' fødsel.

Konklusion

Dette er *kun en parentes, men* disse 7 år *kan* de næste årtier: 2009 – 2036, blive *afgørende* for de agtpågivendes *forud*-anelse om:

Det *sjette* årtusindes *afslutning* !

Og **Jesus svar** på spørgsmålet:
**"Hvad er Tegnet på dit Komme
og Verdens Ende?"**

"Agt vel på, at ikke nogen skal føre jer vild."
Matt. 24,4. *Slutcitater* //

DEL III. KRONOLOGISK OVERSIGT

Jerusalems Historie

År 70 e.Kr. – 1948

”...og Jerusalem skal nedtrædes af Hedninger, *indtil* Hedningernes Tider er til Ende.” Luk.21.24.

Efter År 70 blev Palæstina en romersk Provins, dog fik Jøderne, mod en Afgift til Jupiter, fri Religionsudøvelse. Men stadig flammede Hævntanken op, særlig under Kejser *Hadrian*, der forbød Omskærelsen. Da fremstod den *falske* Messias *Bar Kosiba* eller *Kokba*, ”Stjernesønnen”, som Rabbi *Akiba*, der troede på ham, kaldte ham efter 4. Mose. 24,17 (Stjernen af Jakob). I løbet af ½ År erobrede han Palæstina og Jerusalem med en halv Million Soldater, og i godt 2 År hævdede han sit Regimente; men 9. Abib År 135 faldt han, nye Titusinder Jøder og den 120-årige Rabbi Akiba udåndede med det sidste Ord af den jødiske Trosbekendelse ”Schema” (HERREN er Én) på sine Læber, medens hans romerske Bødler afflåede hans Hud med Jernkamme.

Det var Jødernes sidste Oprør mod Rom.

Nu rejstes der på Jerusalems Ruiner et Tempel for Jupiter og på Golgata et Venustempel, og Hadrian befalede, at fra nu af skulle alle Jøder *for drives* fra Palæstina. Men dybest set var det en ny Guds Straf for deres Oprør mod Guds Dom, fordi de på ny ville frelse sig selv. Siden Bar Kokbas Oprør blev Jøderne ikke blot tempelløse, men også *hjemløse*. Deres store *Galuth* (Golis) begyndte, den nu 1800-årige *Adspredelse* ud over Jorden, hvorved Gud ”spredte dem som Halmstrå for Ørkenvinden.” (Jer.13-24). Det blev ”den evige Jødes” Straf for hans Vantro over for Jesus Messias- ”hvis I ikke er troende, skal I ikke blive boende.” (Es.7,9). Fra nu af blev Lovopfyldelsen en Umulighed, så sandt Mose Lov er rodfæstet i Palæstina, og særlig Offertjenesten efter Templets Ødelæggelse var umuliggjort. Men i Stedet for de mosaiske Ofre trådte Hjertets Offer (Bønnen) og Offerlovenes Oplæsning, i Stedet for Lovopfyldelsen, *Lovstudiet*, i Stedet for Præsterne, de skriftkloge (*Rabbierne*) og i Stedet for Templet *Synagogen*, der blev Midtpunktet for Lovens Granskning.

Rundt omkring i ”Golis” skød nu *Lovskoler* op, de vigtigste i Jabne og Tiberias, og Tusinder af unge Jøder strømmede did for at granske Moses. Der sad de lovlærde Rabbier, der ligesom Teltmageren Paulus havde deres Håndværk at leve af, og fortolkede og fortolkede uden Løn. De underviste uden Bøger, nedskrev intet, at dog ikke deres Visdom nedskreven skulde falde i Hedningernes Hænder og vanhelliges, og deres Disciples Hukommelse skærpedes. En sprænglærd Rabbi opfandt den snurrige, men såre vigtige Lære om de 613 Bud i Loven, de 365 Forbud,

(et til hver Dag i Året) og de 248 Bud, at opfylde med alle 248 Led og Ledemod (efter rabbinsk Tælling). Men efterhånden blev der selv i Jødernes Hukommelse for snævert Rum til de utallige mundtlige Fortolkninger og Fortolknings Fortolkninger, og man nødtes til at samle, ordne og nedskrive dem. Derved opstod *Talmud*, 12 Kæmpe foliobind på ca 3000 Sider, som i Stedet for Det Gamle Testamente faktisk blev Jødernes Bibel; og vi træffer i de nytestamentlige Farisæeres Læresætninger og Menneskebud den første Spire til al denne Bogstavstrældom og Åndsforladthed. Det er knastørre Lovbestemmelser (Hallachoth) krydrede med Messiasforventninger og fornøjelige eller opbyggelige Træk.

Som Folk forhærdede Jøderne sig mere og mere mod Kristi Evangelium, men den pinsedøbte Menighed var jo israelitisk. Dens apostoliske Mænd var Jøder og dens Medlemmer, der i Begyndelsen regnedes for en jødisk Sekt (Nazaræerne), gik *før* Jerusalems Ødelæggelse til Templet for at bede, ofre og vidne. (Apostg. 2,46) Ifølge Kirkehistorikeren Eusebius var der indtil Kejser Hadrian 15 Biskopper af hebraisk Æt i den hellige Stad, hvis korte Virketid lader os ane svære Forfølgelser. *Før* Jerusalems Belejring i Foråret 70 flygtede Menigheden til Pella i Peræa, på Herrens Ord, "op i Bjergene, men ikke om Vinteren" (Luk. 21,21; Matt. 24,20.), men vendte senere tilbage for som Kristne at virke blandt deres tugtede Folk.

Efter Bar Kokbas Opstand, da *alle* Jøder måtte forlade Palæstina, spredtes de *Jødekristne* med deres Folk. Men de udskiltes mere og mere fra deres egne ved deres Tro på Jesus, som Messias, også fra deres *Hedningekristne Trosfæller*, ved Omskærelse, og Overholdelse af visse vigtige Bestemmelser i Loven, som Spise- og Sabbatsreglerne, ligesom de "*gudfrygtige efter Loven*" i den første apostoliske Tid, *dog* uden at lade sig omskære.

(Ap.G.10,22.)

E. Clausen, *Jøde og Kristen*. Israelmissionen 1922. //

Spredt blandt Folkeslagene

Nu kunde Hadrian realisere den plan, han for længst havde lagt, om at opføre en *hedensk by* midt i Judæa. Ploven blev trukket hen over Tempelbjerget for at udslette enhver påmindelse om den gamle helligdom. Den romerske koloni, *Aela Capitolina* opstod, befolket af veteraner og nybyggere - romere, grækere, syrer og folk af mange andre nationaliteter. På det sted, hvor helligdommen engang havde ligget, rejstes et tempel for Jupiter Capitolinus, og en statue opstilledes af Hadrian. Teater, cirkus, flere templer og gudestatuer, offentlige bygninger i hellenistisk stil - *intet* mindede længere om kong Davids By. Ved sydporten, hvor vejen førte til Bethlehem, anbragte romerne et billede af et *urent* dyr - et *svinehoved*. Det blev under *dødsstraf* forbudt jøderne at betræde Aelia Capitolina! Selve navnet Judæa skulle forsvinde. Fra nu af hed landet *Palæstina* efter Israels tidligere fjender, der

havde boet ved kysten i "filisterland". Rom ønskede, at intet skulle vise, at der havde været et "jødernes land". De romerske myndigheder fulgte i umenneskelighed nøje Hadrians love. Torturmetoderne ved de romerske *tribunaler* var i grusomhed hedenske *forløbere* for de senere kirkelige *inkvisitions*-domstole. Rædselsperiodens forfølgelser og tortur for troens skyld ophører først efter Hadrians død (år 138). Kejser Antonius Pius sætter kort efter sin tronbestigelse de edikter, der er rettet imod jødernes tro, ud af kraft- på lovlærernes indstændige bønner. Jøderne må atter holde sabbat, studere Toraen og omskære. Den befriende meddelelse nåede Palæstina den 28. Adar (febr.-marts), og denne dag blev optaget som mindedag. Kun *forbuddet* mod at *betræde* Jerusalem blev stående. Ligesom på Den Jødiske Krigs tid flygtede tusinder og atter tusinder fra Judæa under og efter Bar Kochba-opstanden. Der opstod nye kolonier, og diasporaens geografiske grænser udvidedes betydeligt. Gennem de mange nye emigranter blev det bånd, der bandt mendighederne i diasporaen til det gamle hjem, *Erez Israel*, endnu stærkere. Men de, der lever i diasporaen, fjernt fra det gamle hjem, får heller ikke ro ret længe. Med *kristendommen*, jødedommens datterreligion, melder der sig en ny, stærk og *ubønhørlig* modstander. Hedenskabet havde tilintetgjort jødedommens *politiske* eksistens; nu nærmer den tid sig, da den sejrende kristendom vil forsøge, hvad der ikke var lykkedes for Antiochos Epifanes eller Hadrian: at *udslette* jødedommens *åndelige* eksistens. //

Werner Keller, *Spredt blandt Folkeslagene*. Kbhvn 1968.

Jerusalems Navn slettes i Romerrigets annaler

År 138 e.Kr. - 325

Hadrian havde givet byen navnet *Aelia Capitolina*, og det beholder den, til Kejser Konstantin ved koncilet i Nicæa år 325 gør kristendommen til statsreligion, og Jerusalem atter får sit gamle navn. Men den hellige stad bliver nu forvandlet fra en hedensk til en *hedningekristen* by, efter at Konstantins moder, Helena, der har fået titlen "kejsermoder", rejser på pilgrimsrejse til det hellige land. Opholdet blev præget af bodsøveler og almisser, men sikkert også af undertrykte ambitioner. Med store midler til rådighed, både fra kristne forsamlinger, Konstantins bevillinger og egen formue, grundlægger hun kirker på flere steder præget af den kristne historie. Dette sker naturligvis med stor entusiasme, efter at Jerusalem i to århundreder havde båret det hedenske Roms navn, og hedenske offeraltre lå på ruinerne af Salomos tempel. Men jøderne var stadig forment bosættelse i byen. At Helena både skulle have fundet Golgata, Kristi kors og den hellige grav, er typiske katolske usandsynligheder, som mere er en regel end en undtagelse i de mange historiske forfalskninger, som er blevet afsløret gennem tiderne.

”DEN GYLDNE TIDSALDER”

År 325 e.Kr. - 614

Den Byzantinske Periode

Jerusalem blomstrede op i de følgende tre århundreder, i den *byzantinske periode*, præget af den græsk *ortodokse* kirkes orientalske byggestil og billeddyrkelse. Endeløse pilgrimsfærder afløste hindanden, og stadig flere kirker og klostre opførtes på formodede historiske pladser. I år 614 blev den gyldne tidsalder bragt til brat ophør af den persiske invasion. Jerusalems indbyggere massakreredes skånselsløst, kirker og klostre lagdes øde.

”...og Jerusalem skal nedtrædes af Hedninger,
indtil Hedningernes Tider er til Ende.”Luk.21.24.

DEN TIDLIGE MUSLIMSKE PERIODE

Den Tidlige Arabiske
Tidsalder

År 638 e.Kr. – 1099

Den arabiske erobring af Jerusalem skete uden blodsudgydelse. Ifølge traditionen overgav Patriarken Sophronios byen til Omar, hærføreren for de arabiske styrker. Til gengæld fik patriarkerne en skrivelse om privilegier, der garanterede de kristnes rettigheder til at bevare deres hellige steder og overholde deres skikke uhindret. I slutningen af det 7. Århundrede erklæredes Jerusalem som den tredje helligeste by i Islam, efter Mekka og Medina, og som valfartsted for muslimer. Tempelbjerget (#) blev af muslimerne identificeret som stedet, hvortil Muhammed ankom under sin Natlige Rejse og himmelfart til hest. (#) En ny egyptisk artikel (06.2003) hævder, at Muhammeds berømte natrejse *ikke* gik til Jerusalem, men derimod til byen Medina for at søge beskyttelse mod de fjender, han på det tidspunkt havde fået i Mekka. Kernen i artiklen er, at Allah, ifølge Koranen, sendte Muhammed til en moske, der allerede eksisterede på det tidspunkt, og *ikke* til en moske der ville blive opført på et senere tidspunkt. Både Klippemoskeen og al-Aqsa moskeen blev bygget mere end et halvt århundrede, *efter* at Muhammed modtog Koranen af englen Gabriel og flere årtier efter Muhammeds død. Der eksisterede *ikke* nogen moske i Palæstina på det tidspunkt, og ingen af dets indbyggere troede på Muhammed. De fleste var kristne, blandt dem eksisterede et jødisk mindretal.

Klippemoskeen blev indviet år 691 af den ledende kalif for Omayyad Dynastiet, som et af Jerusalems muslimske symboler, det andet er al-Aqsa moskeen på Tempelbjergets sydlige hjørne. Men det blev en kortvarig blomstringsperiode. Omayyad Dynastiet blev udryddet og

fulgt af Abba-siderne, som flyttede deres hovedstad til Bagdad.

Jerusalems politiske og økonomiske betydning aftog, og byen svandt ind såvel som dens befolkning. Men Jerusalem, som religiøst centrum, påvirkedes ikke, og under arabisk herredømme fik jøderne igen tilladelse til at bosætte sig i byen. De tre monoteistiske religioner, jødedom, kristendom og islam, fortsatte med at betragte Jerusalem som en hellig by, alle valfartede til. //

The Tower Of David
Museum of the History Jerusalem 1995

KORSTOGSPERIODEN

1099 e.Kr. – 1250

Den mægtige Strøm af Pilgrimme til Palæstina i det 11. Århundrede blev truet, da Seldsjukerne omkring 1070 tog Magten og fornyede Islams Kamp mod Det byzantinske Rige. Tanken om at befri de hellige Steder med Våbenmagt vakttes da til Live gennem den Forening af Vikingedrift, kirkelig Iver og asketisk Selvopofrelse, som fandtes hos Normannerne. Et nyt, stort religiøst Ideal arbejdede sig frem, samlende alle Middelalderens stærkeste Kræfter, også de mere profane, sociale og materielle.

Pave Urban II forstod at udnytte Situationen og gjorde Pavedømmet til Fører for dette nye Ideal. Derfor drog han til Frankrig; på et Folkemøde af hidtil uhørt Størrelse i Clermont-Ferrand 1095 forkyndte han Parolen: et Kors-tog for at befri det Hellige Land.. "Deo lo vult". Således lød Folkehavets begejstrede Svar på Pavens Appel. Kors-toget, hvis Skildring hører Verdenshistorien til, førte til Jerusalems Erobring 1099. Et latinsk Patriarkat oprettedes. Islams Fremmarch blev standset for Århundreder. Jesu egen Stad og nye kristne Vidder i Orienten var trådt i Lydighedsforhold til Peters Stol.

Påvedømmets Historia, Hjalmar Holmquist, Lund 1920.

De fleste drog hjem og overlod problemet med at hævde erobringerne til "Den hellige Gravs Beskytter", Godefroi de Bouillon. Han døde 1100 og blev efterfulgt af sin broder Balduin, der tog titlen *Konge af Jerusalem* (1100-18); han var formelt lensherre over korsfarer-fyrstendømmet Antiokia og grevskaberne Edessa og Tripolis. Kejserens overhøjdhed tog man det ikke så nøje med. Johanniternes og Tempelherrernes ordner blev oprettet for at forsvare den hellige Stad.

Under korsfarerne fik Jerusalem igen præget af middelalderens hedninge-kristendom, med billed- og relikviedyrkelse. Gravkirken blev genopbygget i al sin pragt. Tempelbjerget blev erklæret kristent: Klippemoskeen blev "the Tempel of the Lord", og al-Aqsa moskeen Salomos Tempel. Tempelbjerget var også tempelriddernes

højborg. Byens gader og markeder blev mødested for kristne og muslimer fra øst og vest.

År 1187 faldt Jerusalem til Saladin (Salah-al-Din i Ayyub) Egyptens og Syriens sultan, der satte en stopper for Korsriddernes kongerige i Jerusalem. Det store gyldne kors, som rejste sig over Klippemoskeen, blev revet ned, splintret og spredt for alle vinde og erstattet med Islams symbol halvmånen.

Byen blev gradvis genopbygget i muslimsk ånd. De fodspor på det hellige Bjerg, som korsfarerne havde forbundet med Jesus, blev igen tilskrevet Muhammed, medens al-Aqsa igen blev byens centrale tilbedelsessted. Moskeer blev bygget på hver side af Gravkirken; og igen, til den dag i dag, tilegnet Omar, den første muslimske erobrere af Jerusalem, næst efter Saladin. I 1219 rev man Jerusalems mure ned af frygt for, at korsfarerne kunne formodes at vende tilbage og gøre brug af dens fæstningsværker. Jerusalem lå ubeskyttet hen de næste 300 år.

MAMELUKPERIODEN

År 1250 - 1517

I 1260 erobrede mamelukkerne, slave-sultanerne fra Egypten, Palæstina og blev Jerusalems nye herrefolk. De blev hentet i Asien for at optrænes til et elitekorps af soldater, der med tiden kom til at regere landet. Det var et strengt militærregime, der opretholdt lov og orden gennem vicekonger, der var ansvarlige over for herskere i Egypten. Siden de var bragt ind i den islamiske fold, følte de en brændende iver for dens religion. Dette viste sig i en intensiv opbygning af Jerusalem, hvilket har sat sit præg på Den Gamle By, særligt rundt om Tempelbjerget. Palæstina var nu i stagnation. Handelsvejene gik andre steder hen, pilgrimme var der ikke mange af, kystegnene blev atter græsgange for dyr, og befolkningen led alvorlig nød som følge af deres dårlige økonomiske vilkår og udbrud af islamisk fanatisme. Det var et bøndernes og beduinernes land; de kristne og jøderne udgjorde et lille mindretal og levede ofte under uudholdelige vilkår, isoleret og ofre for undertrykkende beskatning. Til sidst svækkedes mamelukkernes rige og blev i 1517 besejret af den osmanniske tyrkiske sultan, Selim.

DEN OTTOMANSKE PERIODE

1517 – 1917

Da de ottomanske tyrkere slog mamelukkernes hære i 1517, kom Palæstina under et nyt imperiums magt, der kom til at dominere hele den nære orient i de næste 400 år. I den første tid, og særlig under Sultan Suleiman den Prægtige på arabisk kendt som "Lovgiveren", opblomstre-

de Jerusalem. Mure og porte, som havde ligget i ruiner siden Ayyabid-perioden blev genopbygget. Den antikke akvedukt blev sat i brug, og offentlige drikkevandsfontæner installeredes. Efter Suleimans død stagnerede byen økonomisk og kulturelt, og Jerusalem blev igen en lille ubetydelig by. I de næste 300 år skete næsten ingen tilvækst, og Jerusalem blev et levn fra fortiden. Men ved en gradvis tilflytning af deporterede jøder fra Spanien under "de katolske konger" Isabella og Ferdinand (1492) og forfulgte ashkenaziske, dvs. tysk-talende jøder fra mellem-europa, voksede aktive jødiske lokalsamfund i byen, kendt som "must-arabimer", fordi de talte arabisk, men hebraisk indbyrdes.

I det 19. århundrede skete omfattende forandringer, samtidig med det gradvist hensvindende Ottomanske Imperium. Den mest markante forandring skete under den egyptiske guvernør Muhammed Ali og hans søn Ibrahim Pasha (1831-1839). I dette årti accelerede politiske omstruktureringer i Jerusalem og ud over hele landet under indflydelse af europæiske institutioners etablering i byen, særlig af religiøs karakter. Udenlandske konsulater og indflydelsesrige forretningsfolk og bosættere voksede i antal med kompetente magtbeføjelser.

Udlændinge bragte deres mange innovationer: moderne postvæsen, drevet af de forskellige konsulater, udvikling af hjul-drevne transportsystemer fra hestekøretøjer og diligencer, trillebører og trækvogne. Urets markering af tiden inddelt i 24 timer fra midnat i stedet for morgen eller aften og i midten af århundredet, den første brolagte vej fra Jaffa til Jerusalem. I 1892 havde jernbanen nået byen. De mange tilrejsende bidrog til en voksende europæisk bevisthed. Utallige lærde, videnskabsmænd og arkæologer fra forskellige lande strømmede til Jerusalem for at studere byen og dens historie og kortlægge den og landet i hele sin udstrækning. I kølvandet på forskerne kom kunstnere og forfattere, så vel som prominente turister - russiske, britiske, ungarske og tyske aristokrater, som besøgte Jerusalem og rejste hjem med lovprisninger om byen og landets muligheder. For første gang i mere end 1000 år begyndte byen at befolkes *udenfor* bymurene. Det jødiske kvarter Mishkenot Shaánamin blev bygget, fulgt af andre jødiske og muslimske naboskaber. Europæisk prægede bygninger og tårne skød op, som den russiske koloni med sin kirke så vel som det franske Notre-Dame, de France Pilgrims Hostel og den engelske Augusta Victoria church.

DET BRITISKE MANDAT

1917 - 1948

Den 9. december 1917, som 1. Verdenskrig nærmede sig sin afslutning, overgav Jerusalem sig til de britiske styrker. To dage senere ankom general Allenby med sine tropper, steg af hesten og gik til fods ind ad Jaffa Porten,

fulgt af en militær triumfprocession. Dette markerede slutningen af nøjagtig fire århundreder af Ottomansk-Tyrkisk herredømme og begyndelsen af tredive år med Britisk styre. I juli 1920 overtog Mandatets civile administration det militære. For første gang siden Korstogenes dage var Jerusalem igen hele landets hovedstad.

Et af de vigtigste tegn på britisk nærværelse var begyndelse af byplanlægning, for at sikre bevarelse af Jerusalems unikke karakter. Et afgørende regulativ håndhævede udelukkende brug af Jerusalemsten i al bebyggelse. Dette og andre lignende forholdsregler yder stadig indflydelse på byens udseende.

En social og kulturel infrastruktur dukkede op sammen med offentlige institutioner som the Hebrew University og Hadassah Hospital på Mount Scopus, Jewish Agencys hovedkvarterer, YMCA, King David Hotel og the Central Post Office.

Modernisering intensiveredes under Mandatet; antallet af motorkøretøjer øgedes dramatisk, veje byggedes, og et vandrørledningssystem udvikledes.

Men det alt-overskyggende spørgsmål var Palæstinas fremtid i almindelighed og Jerusalems i særdeleshed. Tiltagende spænding mellem jøder og arabere brød ud i blodige tumulter i 1920-29, fulgt af Den Arabiske Opstand i 1936-39. Disse uroligheder nåede sit højdepunkt, da den Britiske Mandat-periode var ved at udløbe. //

The Tower of David Museum "Where Jerusalem Begins".

Historisk Tilbageblik

Jøde og Kristen E. Clausen 1922

Den Søndrede Zionisme

Den absolut største og ejendommeligste Bevægelse indenfor Nutidsjøderne er *Zionismen*, og Zionisterne er de gamle Zeloternes Åndsfæller, ikke i Våbenlyst, men i glødende Fædrelandskærlighed. Som Navnet antyder, er Bevægelsen *ren jødisk Nationalisme*, ikke religiøs; *dog* tåles trods alle Tolerance-erklæringer nok Fritænkere og Ateister, men *ikke* Jødekristne i deres Rækker; thi "Dåb er bevidst Løsrivelse fra Jødedommen".

Zionismen er "et uhyre Vovestykke, et Skuespil, som Verdenshistorien ikke før har set: at et Folk 18 Århundreder adspredt, uden Hjem, uden Konge, uden fælles Alter og Helligdom, gribes af den store Idé at blive een eneste Nation på egen Jordbund og eet eneste Sprog" (Heman).

Og dog har Zionismen i sine 25 År opnået Splittelser nok, et nyt Vidnesbyrd om, at Jødedommen *uden* Messias er et mangellemt Legeme uden Hoved.

Den Herzl'ske Zionisme var afgjort *storpolitisk*, se "Jødestaten". Herzl vilde købe Palæstina af det forgældede Tyrki for jødiske Millioner, og "ved en fredelig, frivillig Udvandring" skulde "først de fortvivlede, så de fattige, så de velhavende, så de rige" tage Landet i Besiddelse. Alt skulde diplomatisk ordnes ved et Fribrev (Charter), og ad denne Papirbro skulde så Jøderne gå lykkelig over, medens deres Fjender fra en Jernbro styrter sammen med den i Dybet. For Europa skulde Jødefolket i Palæstina være Kulturens Forpost mod det asiatiske Barbari og samtidig danne Æresvagt om de hellige Stæder. På de 3 første Zionist-kongresser i Basel var denne *politiske* Zionisme den enerådende, strandede så til Herzls store Skuffelse, men er nu på ny levet op, særlig ved Ententemagternes Konference i *San Remo* 1920, hvori Traktaten med Tyrkiet garanterede Jødefolket Palæstina som et jødisk Hjemsted, ganske som attrået i Herzls "Jødestat" og ved Englands Beskikkelse af Jøden *Herbert Samuel* til Statholder (HighCommissioner) i Palæstina.

Den *kolonisationske* Zionisme er egentlig "Zionismen før Zionismen", idet Jødepogromerne i Rusland fra 1881 resulterede i Udvandring til Palæstina af jødiske Kolonister, de såkaldte "Choveve Zion" (Zionis-venner) fra Odessa. Dens Mål er fredelig Indtrængen: ved *privat-rets*lig Erhvervelse af Jordlodder lidt efter lidt at vinde Palæstina; men Herzl og Nordau bekæmpede den afgjort som "Indsmugleri", de vilde ikke Landerier, men Landet.

Jævnside, men ofte i skarp Konflikt med den praktiske, koloniserende Zionisme, har *Kulturzionismen* vundet Magt. Særligt protesterer den stolt og skarpt mod de "Betlerjøder", som Rothschilds og Hirschs Millioner har skabt. Den vil *vække* og *berede* Israels Folk for Palæstina, *inden* den indvandrer. "I *Sjælen* må Zion fødes, før det skabes i den ydre Virkelighed", skriver Dr. Martin Buber, der er dybt religiøs og også sigter på Israels *religiøse* Fornyelse, og en anden Leder, Fritænkeren og Idealisten Achad Haám, udtalte allerede på 1. Zionist-Kongres: "Israels Frelse vil ske ved *Profeter* ikke ved Diplomater".

Den *misrachiske* eller *religiøse* Zionisme har Navn efter "misrach" (Øst) og samler de *ortodoks-fromme* Jøder, der ikke som Herzl og de andre Zionister vil *skille* det nationale og religiøse. Medens de andre Zionister nærmest ser på Religionen som et nødvendigt Middel til nationalt Sammenhold, vil "Misrachim" særlig af religiøse Grunde hjem til Palæstina, thi først dér kan de opfylde Thorah og Talmud, først dér kan de *genopbygge* Templet og bringe alle de forskrevne Ofre og – se Messias' Åbenbarelse.

I afgjort Opposition til "Misrachim" er *Socialist-Zionisterne* (*Poale-Zion*), og denne *venstre-Fløj* er nu såre mægtig, så stærk, at den alene i New York i 1915 kunde samle Repræsentanter fra 350,000 organiserede Arbejdere. De *spotter* de fromme, særlig deres Messias-længsel Og på den 12. Zionist-Kongres i Karlsbad skreg de højt op mod det jødiske Præstevældes Indførelse i det frie Palæstina.

Hvad angår *ikke-Jøders* Dom, stiller Europas Stater, selv de argeste Antisemitter, sig venligt overfor Zionismen, idet de ved, *Jødestatens* Genoprettelse fries fra "Snylteplanten på Folkenes Stammer". Fra kristen Side skriver Biskop, Dr. theol. Poulsen: "En Nationalbevægelse i Israel er som *religionsløs*, den største Modsigelse der tænkes kan, en åben Fornægtelse af selve Folkets Historie. Den mest træffende Dom finder vi i Profeten Ezekiels Syn (Ez.37) : "og se, der blev en Raslen, og Benene nærmede sig, Ben til Ben... *men Ånd var der ikke i dem*." Nej, trods al Tale om "Ånds-centrum" --

" GUDS ÅND ER - *ikke i Zionismen*
i dens nuværende Skikkelse",

derom *vidner* Herzls med stormende Bifald hilste
Kongeord ved 1. Zionistkongres i 1897:

"Det er *forkert* at *vente*, til Gud *fører* os tilbage, med
vor *egen* Kraft vil vi befri os."

Og sig ikke ved dig selv: "Det er ved min egen
Kraft og min egen Hånds Styrke,-men

-kom HERREN din GUD i HU..." 5 Mose 8, 17.

Men stedse klarere bliver Zionisternes Afmagt over for
Målet: Jødefolkets Hjemvendelse. Selv Kulturzionisten
Achad-Haám føler det og skriver stolt afmægtigt:

"Bitter er Sandheden, men i al dens Bitterhed dog bedre
end Fantasteri: Vi må indrømme over for os selv, at Sam-
lingen af de i Alverden adspredte Jøder *ikke* er mulig ad
naturlig Vej." Men når Israel atter ydmyger sig, da kan
sikkert Abrahams GUD bruge de forskellige Zionist-
retninger som Løftestænger til Forjættelsens Opfyldelse."

E.Clausens *forudsigelse* i 1922.

Og disse "løftestænger", de forskellige Zionistretninger,
blev jødefolkets *politiske* redskab i kampen om Palæstina.
Af Palæstinas befolkning på 700.000 i 1914 var 76.000
jøder, det største procent-antal jøder, som fandtes i noget
land, men dog var de "indfødte" – araberne - fem gange
så talrige. Dette medførte skarpe konflikter med de ind-
vandrende jøder; de så dem som "fremmede" og respek-
terede ikke deres 1900 år gamle "Retskrav" på landet.

Af de 76.000 jøder var i 1914 11.400 kolonister og 64.000
bosiddende i Jerusalem, der med sine 80.000 er en af-
gjort jødeby. Næst efter Jerusalem taltes flest jøder i
Safed, Tiberias, Jaffa og Hebron, men i Betlehem og
Nazaret, med 15.000 indbygger, fandtes *ikke* én jøde.
Desværre var hidtil over halvdelen af Palæstinas jøder
mere eller mindre formummede betlere og løsgængere,
der opholdtes af den såkaldte "chalukah", almisse til
Palæstinas jøder i tro på deres frugtbare forbøn på hellig
jord. Disse "snyltere" var de stolte zionisters sorg, men

med fryd så de, hvorledes russiske ghettojøder forvandle-
des til bredskuldrede bønder og raske skytter i deres
kærlighed til *arbejdet* i fædrenes jord. Thi ”det er med
jøder som med en udtørret Jerikorose: så snart han
drikker af Jordans vande, udfolder han sig og bliver kraf-
tig og stærk”.

W. Keller skriver videre i ”Spredt Blandt Folkeslagene”:
Faktisk udstedtes i 1917 den berømte Balfour-deklaration.
Den britiske udenrigsminister rettede gennem Lord W.
Rothschild flg. skrivelse til den *zionistiske* bevægelse:

Udenrigsministeriet

7. November 1917

Kære Lord Rothschild.

Det er mig en stor glæde på hans Majestæts Regerings
vegne at meddele Dem følgende sympatierklæring med
de jødiske zionistiske bestræbelser, forelagt og tiltrådt af
kabinettet:

Hans Majestæts regering ser med velvilje på, at der i Pa-
læstina oprettes et nationalt hjemsted for det jødiske
folk, og den vil gøre sit bedste for at lette opnåelsen af
dette mål, idet det klart forstås, at intet skal foretages,
som ville være i strid med de bestående ikke-jødiske
samfunds borgerlige og religiøse rettigheder i Palæstina
eller med de rettigheder og den politiske status, jøderne
har i andre lande.” Jeg vil være Dem taknemlig, dersom
De vil gøre Zionist-forbundet bekendt med den her erklæ-
ring.

Deres Arthur James Balfour

Deklarationens virkning var stor. Den var zionisternes
første sejr. Det store mål syntes at være rykket så nær, at
det nu var inden for rækkevidde. Ingen anede, at den
sværeste, bitreste og hårdeste del af vejen endnu stod
tilbage.

Arabernes modstand flammer op, de vil ikke leve i en
jødisk stat, og de protesterer imod Englands Palæstina-
politik. En blodig terror mod de jødiske kolonier i landet
indledes. Araberne er langt i overtal. Alligevel fortsætter
indvandringen støt. Fra 1919 til 1923 kommer 35.000 im-
migranter til landet, de fleste er fra Østeuropa. England
ser sig tvunget til en balance-politik mellem jøder og ara-
bere.

De værdifuldeste jorder sælges for spotpriser til arabere,
der ikke bearbejder dem, mens der kun stilles dårligere
jord til disposition for jøderne. Og der kommer endda
100.000 indvandrere mellem 1923 og 1928. I 1931 viser
folketællingen 175.000 jøder, og der kommer stadig nye
til, foruden østeuropæiske nu også tyske. 1933 er tallet
nået op til 220.000. 1936 erklærer araberne generalstrej-
ke. En britisk regerings kommissions forslag om at dele
Palæstina får kun den arabiske modstand til at blusse
yderligere op, den fortsætter indtil 1939, terrorhandlin-

gerne mod jøderne holder ikke op, skønt engelske tropper bliver sat ind.

Da 2. Verdenskrig bryder ud, prøver tusinder af flygtninge at komme til Palæstina ad søvejen. Det lykkes kun ganske få skibe hemmeligt at nå deres mål, støttet af det jødiske selvforsvar. De fleste af de overfyldte skibe, tit rene plimsollere, bliver standset af den britiske flåde og flygtningene bragt til Cypern og Mauritius. England afviser ca. 20.000 polske børns immigration. 1940 eksploderer "Patria" i Haifas havn, hvorved 259 mennesker omkommer. 1941 synker "Struma", der kommer fra Rumænien, med 768 flygtninge ud for Istanbul i storm.

I 1948-51 ankom 703.000 flygtninge fra det krigshærgede Europa, de overlevende fra Nazi-Tysklands dødslejre.

W.Keller.

STATEN ISRAEL

Proklameres 14. maj 1948

Selv inden det Britiske Mandats ophør i 1948 begyndte kampen om det Jødiske Jerusalems status som Israels hovedstad. Den arabisk-jødiske magtkamp om kontrol over byen førte til direkte krig. Foruden mangel på ammunition og andet materiel var den jødiske befolknings hovedproblem, at araberne belejrede byen.

Da det franske mandat over Libanon løb ud i 1946, blev det en selvstændig republik, Syrien fulgte efter samme år. Jordan blev et selvstændigt Monarki i 1946, da det britiske mandat ophørte. Egypten blev selvstændig i 1936.

Disse arabstater angreb Israel i 1948, men kampene blev indstillet ved FNs mægling jan. 1949. I Oktober 1956 angreb Israel Egypten, men måtte i marts 1957 trække sine tropper tilbage efter FNs indgriben. Fortsatte guerillaagtige tilstande fremtvang Seksdageskrigen 1967, hvor Israel besatte Vestjordanlandet, Gaza, Sinai-halvøen og Golanhøjderne. Øst-Jerusalem blev trods alle protester indlemmet i Israel. På Israels forsoningsdag (jom kippur) 4. Oktober 1973 angreb Egypten og Syrien Israel, som led svære tab, men det lykkedes alligevel israelerne at få fodfæste på den vestlige bred af Suez-kanalen, mens de holdt deres stillinger i Golanhøjderne. Ganske vist *sejrede* Israel i Jom Kippur-krigen 4.-25. okt. 1973, men mennesketabene var betragtelige, og den militære overlegenhed var ikke så stor som i de tidligere krige.

Del IV

ISRAELS PARLAMENT KNESSET

Proklamerer 1980

J E R U S A L E M

STATEN ISRAELS *forenede og udelelige* HOVEDSTAD

Palæstinenserne forsøg på at gennemtrumfe en sønderdelt stat i hjertet af Israel, *bagfra*, (i Gaza, øst for Israel) og *forfra*, på den af Israel "okkuperede Vestbred", med Jordan og Syrien som nabolande, og med en landtange af det nuværende Israel indimellem, er en *destruktiv plan*. Fortsætter Israel med at "afgive land for fred", og en palæstinensisk stat opstår, kommer profeten Esajas' forudsigelse endnu engang til at gå i opfyldelse:

"Syrrerne forfra, Filisterne bagfra,
de æder Israel med opspilet Gab."

Esajas 9,12.

Filisterland= *Philistine*, Romernes hævn over det besejrede Judæa år 135 e.Kr., ved at udslette det på landkortet og kalde det "*Palæstina*", efter dets fjender *Filisterne*.

Og navnet Palæstina har araberne i Israel taget til sig og kalder sig nu Palæstinensere, med krav på Gaza, som oprindeligt var Filisterne land helt tilbage i *Samsons* dage, da han bærer Gazas Byport til Hebron. Derefter fatter han kærlighed til filisterkvinden *Dalila*, som røver ham til Filisterne. *Dommerbogen 16, 1- 21*. (ca. 1120 f.Kr.)

I vore dage er det også Palæstinenserne hensigt at udslette Staten Israel på landkortet. Det har de allerede gjort. På deres eget kort over Palæstina eksisterer det ikke.

KRONOLOGISK TILBAGEBLIK

over

ISRAELS HISTORIE

Fra Josua indtager Kana'ans Land
Josua 3,1-4. (ca 1450 f.Kr.)
ca 430 år 430 år
før David

Til Israels 10 Stammers Bortførelse
til Assyrien
2.Kong. 18,11. og

Judæas Bortførelse
til
Babylon 470 år
Jer. 39,1-9.

900 år

Konklusion:

Israel var *selvstændigt* i ca. 900 år fra Dommertiden under Josua til Saul; og et *Kongerige* fra David bliver konge over Israel og Juda, til bortførelsen af Juda og Judas *sidste* konge, til Babylon. -

Siden da har Israel været under *fremmed* herredømme i

2400 år, -under:

Babylon, Medien og Persien, Grækenland og Romerriget
Byzans, Perserne, Islam (638-1099 f.Kr.) Korsfarerne,
(1099-1250 e.Kr.) Mamelukkerne (1250-1517 e.Kr.) Otto-
manerne, (1517-1917 e.Kr.) Briterne (1917-**1948**). Det vil
sige 515 år før Kr. og 1947 år e.Kr. = i omkr. 2462 år.
Da de hjemvendte fra Babylon, i alt 42.360 (Neh.7,1-66),
fejrede indvielsen af det under store trængsler færdigbyg-
gede tempel, som dog ikke kunne måle sig med Salomos
tempels pragt, var hele menigheden forsamlet til Løvhyt-
tefesten. Den skriftlærde Præst Ezra læste op af Bogen
med Mose Lov, som HERREN havde pålagt Israel:

NEHEMIAS' BOG

9. Kapitel. 3-37.

Så rejste de sig på deres Plads, og der blev læst
op af Bogen med HERREN deres GUDS Lov
i en Fjerdedel af Dagen, og i en anden
Fjerdedel bekendte de deres Synder
og tilbad HERREN deres GUD.

Og slutter med vers 36:

Se, derfor er vi nu Trælle; i *det* Land, du gav vore Fædre, for at de skulde nyde dets Frugter og Rigdom, er *vi* Trælle. Dets rige Afgrøde tilfalder de Konger, du for vore Synders Skyld har givet Magten over os, og de gør, hvad de lyster, med vore Kroppe og vort Kvæg.

Vi er i stor Nød ! ”

Dette blev israeliternes skæbne i næsten 500 år, med *én undtagelse*. *Hasmonæernes* tilkæmpede frie præstestat i 80 år. (ca.143 f.Kr.- 63 f.Kr.) Da var Roms magt vokset så enormt, at intet længere kunne modstå den. Pompejus stormer med den romerske hær Jerusalem og indtager den år 63 f.Kr. Det Andet og *sidste* Tempel nedbrændtes ved Jerusalems ødelæggelse år 70 e.Kr.

ISRAELS *eneste* selvstændighedsperiode i

omkr. 2400 år, fra

efter Eksilet i Babylon,

440 f.Kr. - 1948 e.Kr.

i Makkabæerperioden og
Det Hasmonæiske Præstedømme

ca. 143 f.Kr. - 63 f.Kr.

- 80 år -

DE APOKRYFISKE BØGER

1 & 2. Makkabæerbog

Levitpræsterne, der stammede fra Zadok af Arons slægt, blev ypperstepræster også efter hjemkomsten fra Babylon (Ez. 43,19) og ansvarlige statsforvaltere underlagt de efterfølgende verdensriger Persien, Grækenland og Romeriget. Denne tvefoldige titel *usurperedes* af makkabæerbrødrene, som var sønner af en levitpræst Mattias, men *ikke* ypperstepræst.

Efter at Kong Antiokius IV Epifanes år 143 f.Kr. havde overvundet Egypten, drog han op imod Jerusalem med en vældig hær.

”Frækt gik han ind i Helligdommen,
tog det gyldne Røgelsesalter, Lyse-
stagen tillige med alt dens tilbehør,
Skuebrødsbordet, Offerkanderne etc.,

-og han tog Sølv og Guld og de kostbare Kar, samt hvad han fandt af skjulte Skatte, og drog med det alt sammen tilbage til sit Land, efter han først havde foranstaltet et Blodbad og talt meget overmodige Ord. (1.Makk. 1,21 ff.)

MAKKABÆEREN JUDAS INDTAGER JERUSALEM

2. Makk. 10 Kap.

Men Makkabæeren og hans Tilhængere fik nu ved Herrens Førelse Helligdommen og Hovedstaden tilbage.

2 De Afgudsaltre, som de fremmede havde rejst på Torvet, brød de ned, og ligeledes de andre Offerhelligdomme.

3 Derefter rensede de Templet og lod lave et nyt Brændofferalter; ved at slå Gnister af Sten skaffede de sig Ild og frembar da efter to Års Afbrydelse Slagtoffer; de sørgede også for Røgelse, for Lamperne og for Fremlæggelse af Skuebrød.

5 Og det traf sig således, at Tempelrenselsen fandt Sted netop samme Dag, på hvilken Templet var blevet vanhelliget af de fremmede på den fem og tyvende Dag i samme Måned, nemlig Måneden Kislev.

Profeten Daniel forudså Antiokius IV Epifanes, som han kaldte en Usling; ” som kommer før nogen aner Uråd, og tilriver sig Riget ved Rænker.” (Dan. 11,26)

Daniel 8,9 ff.

Da hørte jeg en hellig tale, og en anden hellig spurgte den talende: ”Hvor lang Tid gælder Synet om, at det daglige Offer ophæves, Ødelæggelsens Misgerning opstilles, og Helligdommen og Hæren nedtrampes ?”

Han svarede: ”2300 #Aftener og Morgener, så skal Helligdommen Komme til sin Ret igen !”

(# 1150 Dage, idet der daglig bragtes både et Morgen- og et Aftenoffer. Dan. 12.11).

Kommentarer.

Tempelvielsesfesten i Jerusalems fejredes siden hvert år ved Vintertid (Joh. 10,22) og fejres stadig, *Chanukkah* fra 25. Kislev (Dec.)

Makkabæernes efterfølgere Hasmonæerne skaffede det jødiske folk *national selvstændighed* og gjorde landet til et kongeligt præstedømme, styret af hasmonæiske konger af Judæa med dobbelt titel af ypperstepræst i 80 år.

År 63 f.Kr. indtog den romerske hærfører Pompejus på en sabbat Jerusalem og templet ved en massakre af frihedsbevægelsens anførere og præsterne, men lod senere tempeltjenesten fortsætte uforstyrret. Landet stilles under Roms protektorat og beholder kun sin indre autonomi.

Hasmonæeren Hyrkan II anerkendes som ypperstepræst, men må give afkald på kongetitlen.; han bliver etnark, regent under romersk overhøjhed.

Hasmonæernes *frie stats* historie var *endte*, afsluttet med vold efter at have *bestået* i næsten 80 år. Fra det øjeblik bestemte Rom det videre forløb i Judæas historie.

W. Keller, *Spredt Blandt Folkeslagene* (1.Bind s.34)

STATEN ISRAELS 60 ÅRS JUBILÆUM

14 Maj 1948 - 2008

Dette er de første 60 år af Israels *anden* selvstændighedsperiode, tilkæmpet med sværdet, som Makkabæerne og forsvaret med samme nidkærhed som Zeloterne i klippefæstningen Masada i Judæas ørkener. Da romerne efter tre års belejring, år 73 e.Kr., brød igennem barriererne, ved at sætte ild på dem om natten så murværket antændtes, mødtes de næste morgen af en ildevarslenende stilhed. I løbet af natten havde hele garnisonen, efter at have dræbt deres kvinder og børn, taget deres egne liv. Kun to ældre kvinder og fem børn havde overlevet og kunne fortælle den makabre historie.

960 selvmord bragte den jødiske krig til ophør !

Masada er nu blevet en "Israeli shrine", hvor Israels hærs mandlige og kvindelige soldater sværger troskab til staten og lydighed til hæren. Men hvordan skal man tolke Zeloernes selvmord? Var det af patriotisk glød eller i desperation? Er drab af hustru og børn og selvmord et moralsk sundt forbillede for Staten Israels unge mænd og kvinder af i dag ? Beretningen om Masada accepteredes aldrig af den rabbinske tradition. *Slutcitater //*

DEN KRISTNE ZIONISME

Da Israels parlament Knesset i 1980 erklærede Jerusalem for Statens Israels "forenede og udelelige" hovedstad, fulgte de fleste landes ambassader FN's resolution og forlod byen. Man sagde, at det var af "sikkerhedsmæssige" grunde, og de flyttede deres kontorer til Tel Aviv. Men det var også for at markere uvilje mod Knessets beslutning om ikke at forhandle med palæstinenserne, der vil gøre Øst-Jerusalem til *deres* hovedstad midt i en fremtidig palæstinensisk stat.

The International Christian Embassy grundlagdes samme år med anerkendelse af byens borgmester Teddy Kollek, som holdt en velkomsttale ved ambassadens første officielle deltagelse i den jødiske *løvhyttefest* efteråret 1980. Han sluttede med at sige: "Da ambassadens leder, *Jan Willem van der Hoeven*, besluttede at hejse sit flag her, medens de fleste andres flag blev taget ned, viste han os sit venskab og trosiver for den zionistiske bevægelse. Et eksempel på *sandt* venskab. Israels Gyldne Regel, om at holde byen og de hellige steder åben for alle, er noget Jødedom og Kristendom er fælles om. Vi for vores del vil altid være villige til at dele denne bys urgamle skønhed og pragt, så vel som dens moderne udvikling, med venner, som har vist, at de står sammen med os, selv når situationen ser sort ud."

Den Kristne Ambassades *senere* udvikling, styret af den amerikanske kristne zionismes indflydelse efter at Jan Willem van der Hoeven trak sig ud, eller blev afsat, har indtaget en anden kurs, end hvad den fra begyndelsen bar præg af.

Efter at International Christian Embassy Jerusalem's fili-alkontor i København havde ført store annoncekampagner om ambasadens status i Jerusalem siden 1980, forventede man et *tilsvarende* repræsentativt, internationalt præget kontor efter 15 års virksomhed i landet. Skuffelsen var derfor stor, da kontoret viste sig at være et dystert, halvmørkt lokale i stueetagen af et mindre, ordinært udseende hus i et villakvarter ved Brenner Str., ganske vist ikke så langt fra byens centrum. Skuffelsen lå ikke i selve udseendet, men i det det havde givet sig ud for at være.

Og *netop* det,

"at *give sig ud* for at være", er *nøgleordet* i det indtryk, man fik af den kristne zionismes bevægelse i Jerusalem.

På en bogreol stod en serie videoer og brochurer om ambassadens virksomhed, blandt andre et videobånd med titlen *Operation Solomon*. Det beskrev den luftbårne transport af tusinder etiopiske jøder til Israel i 1991 under dramatiske omstændigheder, omgivet af fjendtlige oprørsstyrker i Etiopiens hovedstad Addis Ababa. På bagsiden af videobåndets omslag indbydes man til yderligere information om, hvordan man kan hjælpe med "absorption af etiopiske jøder i Israel" ved at henvende sig til ambassadens telefon eller fax-adresse i Jerusalem. Pointen er, at det giver udseende af, at denne Operation Solomon blev foretaget på den *kristne* ambassades initiativ og i dens regi, medens det i *virkeligheden* var en typisk velorganiseret operation af det verdensomspændende *Jewish Agency*, som lige siden 2. Verdenskrig har sørget for transport af indvandrede, ubemidlede jøder fra hele Europa, Rusland, Asien og Afrika til Israel.

At en kristen zionistisk bevægelse anstrenger sig for at identificere sig med Jewish Agencys officielle status som Statens Israels hovedorgan for jødisk indvandring er bestemt ikke i overensstemmelse med J. A.'s sikkerhedsstrategi og policy. Man kan læse mellem linjerne i Jerusalems borgmester Teddy Kollers velkomsttale, at man holder *alle* Jerusalems hellige steder *åbne* for "alle". Det har med årene udviklet sig til, at *tusinder* af *kristne zionister* strømmer til Jerusalem, særligt i den nationale jødiske Løvhyttefest-uge, hvert efterår, og *optræder* med store kostumeoptog og spektakulære ude- og indendørs shows. Om end det er "good for business", er det tvivlsomt, om det er det for jødisk-"kristne" relationer i øvrigt.

Ligesom Herzls udtalelse ved den Zionistiske Verdenskongres 1897, ind for oprettelsen af en Jødisk Stat, vakte stormende jubel, da han sagde:

"Det er forkert at vente, til Gud *fører* os tilbage, med vor egen Kraft vil vi befri os,"

sagde kristne missionærer for Israelsmissionen dengang:

"GUDS ÅND ER *ikke i Zionismen !*"

i dag, 111 år senere, kan man ligeledes konstatere *at*:

"KRISTI ÅND ER *ikke i den kristne Zionisme !*"

i dens nuværende skikkelse ! " // F.B.

FEMTE MOSEBOG

18. Kapitel 17- 22.

OM SANDE OG FALSKE PROFETER

Da sagde HERREN til mig: ”Jeg vil lade en Profet som dig fremstå for dem af deres Brødre og lægge mine Ord i hans Mund, og han skal sige dem alt, hvad Jeg byder ham ! Og *enhver* der ikke vil høre mine Ord, som han taler i mit Navn, den vil Jeg kræve til Regnskab.

Men den Profet, der formaster sig til at tale noget i mit Navn, som Jeg ikke har pålagt ham at tale, eller taler i en anden Guds Navn, den Profet skal dø !” Og hvis du tænker ved dig selv:

”Hvorledes skal vi kende det Ord, HERREN *ikke* har talet ?” så vid: Hvad en Profet taler i HERRENS Navn, *uden* at det sker, og indtræffer, det er noget HERREN *ikke* har talet.

I Formastelighed har Profeten udtalt det,
og du skal ikke være bange for ham !”

Dagen efter oprettelsen af Staten Israel i 1948 fulgte angreb på angreb fra de arabiske nabolande, Suezkrisen i 1956, Seksdageskrigen i 1967, hvor Israel erobrede Sinaihalvøen, Vestbredden, Gazastriben og Golanhøjderne. Israels sejr over en knusende overmagt skabte euforisk begejstring i Israel, blandt dets supportere i fri-religiøse menigheder og blandt kristne zionister. I dets kølvand fremstod en række dommedagsprofeter i Israel, særlig med forankring i amerikanske vækkelsesbevægelser.

En af dem var Hal Lindsey, der i 1960'erne og 70'erne udgav bl.a. bogen ISRAEL AND THE LAST DAYS, solgt i millionoplag over hele verden, også i Bibelboghandelen ved Christ Church. Kirken er Jerusalems første protestantiske kirke, bygget i det 19. Århundrede, dengang hjemsted for mange diplomater og præster, i den gamle bydel, nær ved Jaffa-porten. Den danske præst sønderjyden Hans Nicolajsen stod som bygherre af kirken, der blev indviet 1849 af det engelske missionsselskab Church Mission to Jews. Hal Lindseys bog gjaldt det forestående Harmagedon, beskrevet i Åb. 16, 12, hvor de ovennævnte krige i Israel varslede dets begyndelse.

Optrapning af krigsforberedelser, med Ruslands support af arabverdenen og Amerika som Israels eneste allierede med deres krigsflåder i farvandene omkring Israel, var faretruende. Fra militært hold vidste man, at det kunne udløse en 3. Verdenskrig, og situationen var meget an-

spændt og afventende. Dette gav grobund for udbasunering af et *umiddelbart* forestående apokalyptisk Harnagedon. Begrundelserne byggede på, at "Israel var genfødt som en nation, at Jerusalem var på jødiske hænder, at de arabiske nabolande var forenede i en fanatisk besættelse af at udrydde Israel, at Sovjetunionen opfyldte profetierne om en truende krigsmagt i det yderste nord, rettet mod Israel; og kineserne, der var ved at opruste en gigantisk hær på tohundrede millioner soldater, som ville marschere over den indtørrede flod Eufrat. Verdenssituationen var moden til Antikrists tilsynekomst på krigsskuepladsen".

Men Egyptens og Syriens attack mod Israel i 1973 var kun en begrænset militær succes, der åbnede en ny mulighed for negotiering. Den overhængende fare for verdenskrig kulminerede, da de amerikanske og russiske tropper trak sig tilbage. Camp David-aftalen i 1978 resulterede i, at Israel måtte afstå den erobrede Sinaihalvø, men havde ingen intentioner om at afstå de øvrige okkuperede territorier. Efterhånden dæmpedes den åbne konflikt mellem Israel og dets nabolande og gik over i en politisk tovtrækning om "land for fred". I 1991 lykkedes det USA at forhandle en fredsaftale mellem Israel og de arabiske nabolande, hvilket i 1994-95 resulterede i et begrænset palæstinensisk selvstyre.

Optrapningen af Golfkrigen i 1991 mellem Irak og USA dominerede derefter nyhedsmediernes opmærksomhed. Med Sovjetunionens kollaps samme år kulminerede den kolde krig mellem Rusland og Amerika og med store USA-investeringer overgik Rusland til vesterlandsk markedsøkonomi.

Det i 1960'erne udbasunerede Harnagedon *aflystes endnu* engang, for det var *ikke* første gang i historien. Islams erobring af Palæstina, hele Nordafrika og Sydspanien i 620-30 e.Kr. satte hele den daværende kristendom i apokalyptisk trance. Dette *gentog* sig med pavernes korstog mod tyrkerne, for at befri det Hellige Land ved årtusindskiftet og i 1095 og det følgende århundrede. Men Islam genvandt i 1250 kontrol over Palæstina og beholdt den til 1917, da tyrkerne i Jerusalem kapitulerede over for de engelske tropper i 1. Verdenskrig.

" Thi, *det*, der kommer, er det, der var,
det, der sker, er det, der *skete*; der er
slet *intet nyt* under Solen." Præd. 1, 9 .

Men hvis nu vi tænker ved os selv: "Hvorledes skal vi kende det Ord, HERREN *ikke* har talet ?" Harnagedonprofetierne var jo GUDS ORD? Ja, men: "Hvad en Profet taler i HERRENS Navn, *uden det sker* og indtræffer, det er noget, HERREN *ikke* har talet. I Formastelighed har Profeten udtalt det, og du skal ikke være bange for ham !"

5 Mose 18, 21 ff.

Konklusion:

I formastelighed har profeten udtalt det. HERREN havde ikke sendt ham, *det skete ikke*, som forudsagt, *fordi* tidspunktet var *forkert*! Og hvad sker, når det, som forudsiges, ikke sker? Svar: Man *indrømmer* ikke fejltagelsen, men *skubber* tidspunktet for profetiernes opfyldelse *foran* sig og sætter en *ny dato* for det kommende Harmagedon.

2008 udkom i Danmark bogen:

ALLIES FOR ARMAGEDDON

The Rise of Christian Zionism

by Victoria Clark 2007

På omslagsiden står: "Millioner af amerikanere tro, at Gud kræver af dem at yde ubetinget moralsk, finansiel, politisk og militær bistand til Israel. *De* er Kristne Zionister, den vestlige verdens religiøse fundamentalister, og *vejledt* af bogstavelig læsning af Bibelen er de overbevist om, at Jerusalem vil blive epicentrum i det forestående Harmagedon, der vil kulminere med Kristi Andet Komme."

I bogen bekræftes, at Jan Willem van der Hoeven var ICEJ's (International Christian Embassy Jerusalem) grundlægger, og at hans dristige initiativ i 1980 gav ham umiddelbar adgang til de højeste israelske kredse. Han fortalte bogens forfatter: "Jeg har kendt de sidste fem premierministre, men jeg er nær ven af Bibi Netanyahu, han kommer til middag hos os på Sabbatten." Men grunden til bruddet mellem ICEJ og van der Hoeven skyldtes, "at hans fremtoning var alt for belastende til at kunne være til gavn for ICEJ". Han har som udfordring startet en ny organisation med hovedkvarter på Vestbredden, der er palæstinensisk territorium.

Hal Lindsey, selv-udnævnt "Father of the Modern Prophecy Movement", omtales i bogen som den, der har fortjent sin plads, mange gange om, i den Kristne Zionismes historie. "Med californisk "suntan", Zapata mustasch og sølvgråt hår, der skinner under projektørerne i hans mega-kirke, kunde han gå for at være en aldrende filmstjerne. Firetusen trofaste tilhængere, hvide amerikanere af begge køn, rummer kirken i St. Pauls udkant, Minnesota. Han har agiteret for Israel ved de samme kom-sammen møder i over fyrretyve år, i kirken, i radio og kabel fjernsyn. Budskabet er det samme, *fordi* Mellemøst-krisen er den samme i dag som den gang i 1960-erne.

Men siden 11 nov. 2001, har den kristne zionismes militante engagement fået en ny dimension efter Præsident Bushs brug af ordet "korstog" for at beskrive hans krig mod terrorisme ("post 9/11 War on Terror").

En andet stor bevægelse er Pastor Jerry Falwell's Thomas Road Baptist Church. Han er Amerikas bedst kendte kristne zionist og grundlægger af det fundamentalistiske Christian Liberty University. En gigantisk mega-kirke er under ombygning med 6,000 siddepladser. Pastor Falwell er en mægtig mand, der med enorm udstråling, i sin "business-like" mørke habit, hvid skjorte og slips, får kirkerummet til at krybe ind til størrelse af en daglig stue i hans nærværelse. Menighedens antal er i dag på 24,000 medlemmer og 10,000 studenter ved Liberty University, der ved siden af en række velgørenheds projekter årlig omsætter 200 mill. dollars. Falwell førte den kristne *fundamentalisme* ind i amerikansk politik i begyndelsen af 1980-erne. Han tror at Amerikas overlevelse er afhængig af "Israels velsignelse": "Hvis vi mislykkes med at beskytte Israel, vil vi ophøre at være betydningsfulde for Gud," advarer han. Det cowboy-bevæbnede wild-west ideal, som Linsey og Falwell hylder, vækker en storm hos hans fans, der er særlig *farlig* i dette område med forhøjet religiøse spændinger og hvor man er hurtig på aftrækkeren. Hvad der er af mindre betydning i denne kakofoniske variation af fundamentalistiske bevægelser i Amerika, kan få katastrofale følger i Mellemøsten, Hvis Island eller Australien var formål for Kristen Zionismes agitation, vilde det ikke betyde så meget. Men Israel er, hvad det er, *hvor* det er: en kerne-våben stat, plantet af Vesten i en muslimsk krudttønde. Agitationer som Hal Lindseys opfordring at "udslette" Syrien," som de kristne zionististers gensvar på Islams krigsråb om "Intifada og Jihad", medførte at otte mennesker døde i Muslim-Hindu-oprøret i Solapur, efter Falwells fjernsyns-sendte fornærmelse af Profeten. Sådanne provokationer er livsfarlige for enhver der befinder sig i dens umiddelbare nærhed.

Falwells ven, Dr. Ed Hindson, professor i det Gamle Testaments historie og eskatologi, (læren om Kristi genkomst) ved Liberty University, er en støjende, men begavet taler, der ynder at opflamme sine unge studenter med allegorier som David og Goliath og *vore* dages Israel i kampen mod palæstenserne, (filisterne) Islam og terrorismen. Og moralen i historien er, "Gud er på Israels side", behøver ikke at gentages for hans tilhørere. Hindsons motto er, "Jesus Kristus er forkæmper i vores armé. *Han* er den eneste der kan få fjenden på flugt," er et andet af hans kampråb. Aftenen slutter i de høje toner, med rekruttering af nye tropper til Christ's army. "Op med hænderne hvis I er overbeviste og føler jer udfordrede i aften," kommanderer Falwell. Et voksende brus af suggererende hymner fra et kæmpe gospelkor i farvestrålende lange kapper, ledsager Falwells finale:

"Guds Ånd har talt til jeres hjerter 'right now' ...!"

I 1960-erne opponerede Falwells sig højlydt mod at blande religion og politik: "prædikanter er ikke kaldede til at være politikere men sjælevindere," tordnede han. Men i slutningen af 1970-erne gjorde han en 180-graders omdrejning og rekommanderede det modsatte. Den Kristne

Zionisme i Amerika er blevet både politisk og militant. Man er indenfor de fleste zionistbevægelser beredte at *samarbejde* med hvilken som helst regering ved magten i Israel, -højre eller venster-fløj. Men hvordan ser *israellerne* selv på dem? En amerikansk- israelisk journalist og forfatter Gershom Gorenberg er alarmeret og afvisende overfor deres påtrængende agiteren. Han belyser i sin bog *The End of Days* den styring af amerikansk politik, som "er meget farlig for Israel," argumenterer han. Men, spørger forfatteren til denne bog: "hvorfor hører man ikke noget rama-skrig fra israelerne mod de kristne zionister ? " Han svarer: " You know what ? Jeg tror ikke mange israelere tænker på dem fordi de ikke bliver udsat så meget for dem. De ser dem kun, kørende rundt i deres turistbusser, 'looking funny '. Når de omtales i pressen, er det som regel med en undertrykt fnisen. Almindelige israeler ved ikke hvad det egentlig drejer sig om. Det er kun ameri kanske israeler der kan gennemskue deres hensigter- vi kender dem. " Men af og til går denne fnisen over i en højlydt stønnen af pinlig forlegenhed., som for eksempel da Pat Robertson og en bibellærer Kay Arthur erklærede at Gud havde ladet premierminister Yitzhak Rabin dræbe for hans del i Oslo Fredsaftalen i 1995. " - I nogle dage så det ud som om de sorgramte israeler lagde hindring i vejen for Robertson's 50 mill. US. dollar investering i en lukrativ turist attraktion for *evangelister* ved bygning af en auditorium og en udendørs kirke ved Genesaret søen. Men til sidst behøvedes det kun en undskyldning for at den million-dollar gave som the Zionist Organisation of America (ZOA) havde givet Robertson i 2004, for at have bragt 700, 000 amerikanere på Kristne Zionist rundture i Israel, blev investeret.

Uanset hvad the American Christian Zionist's politik går ud på, hvor modbydende dens eskatologi end er, så er den en vigtig indkomst kilde for Israel. I 2005 indbragte ICEJ-festivalen ifølge *Jerusalem Post* at deltagerne havde beriget Israel med omkring 12 mill. US.dollar. ICEJ's deltagelse i den jødiske Løvhyttefest havde givet et netto overskud på 18 mill. US. Dollar, og omkring halvdelen af de 280,000 turister der besøgte Israel de to første måneder af år 2006 var pro-Israel kristne evangelister.

"Det er kun business siger man, og israelerne er kyniske når det gælder penge, som de fleste er, når det gælder penge."

President Bush's support af Israel i krigen mod terror siden "9-11" (2001) har givet ham retten til at lade sig kalde en politisk Kristen Zionist. Bogens forfatter fortæller om et interview, en eftermiddag, høsten 2005 med en korrespondent fra det Hvide Hus i Washington D.C. ved navn Bill Koenig. Hans internet-news: "*Christian News, reported from the White House, focussing on Israel,*" ses af over 20 mill. abonnenter i alle amerikanske stater. På Kristne Zionisters web-sites sædvanlige måde filtrerer han World-news og løbende begivenheder gennem Bibelprofetier. Han dækker også alle zionist konferencer, hvor

han sælger sine reporter i store oplag, blandt andet bogen *Eye to Eye* med en bekymret President Bush på omslagssiden, der ser hen i retning af en Davids-stjerne virvlet ind midt i orkanens øje. Den var ved at blive oversat til hebraisk. Selvom Koenig er free-lance reporter har hans zionistiske kommentarer indflydelse i det Hvide Hus og han bliver også af og til honoreret af Bush, der ved et tilfælde, som tak for hans bog, svarede at han satte pris på Koenigs historiske aspekter på konflikten i Mellem-østen. Men når det kom til Bush's holdning til Bibelprofetierne, var han ifølge Koenig, "ikke på langt nær pro-israelisk nok." Hans slutkommentar: "Israel får måske aldrig en bedre ven i det Hvide Hus end George W. Bush, når samtidigt 80 % af amerikanske jøder stemmer demokratisk.

Historien om den Kristne Zionisme afslører en politisk-religiøs alliance med millenarianisme i Amerika, en af grundene til det gabende svælg af sympati der separerer de Forenede Stater fra deres europæiske allierede. Men det illustrerer også de kristne zionister og de religiøse fundamentalisters indflydelse med over 30 mill. tilhængere i alle samfundslag. Og selvom deres ideologi gang på gang har vist sin kamæleon-lignende evne til at ændre sig efter tiderne, så fylder de det hul der er tilbage af uvidenhed om historie og fremmede kulturers brug af uresonabel terror i psykologisk krigsføring. De slår der-med mønt af behovet for "at på forhånd vide" hvad der skal ske og formidle en falsk tryghed, ved at give udseende af at have kontrol over situationen. "Hvis den Kristne Zionismes indflydelse på vestens politik og Amerikas politik i særdeleshed fortsætter som den gør i dag, er det fuldt muligt at vi alle ender med at blive allierede for Armagedon."

Slutcitater fra bogen Allies For Armageddon. //

Konklusion.

Da kristne missionærer for Israelmissionen kommenterede Theodor Herzl's tale ved den 1. Verdenskongres 1897, var deres konklusion: "Guds Ånd er ikke i Zionismen!"

Efter ovennævnte referat af V.Clarks velskrevne bog:

Allies For Armagedon,

må det igen konstateres : "Profeterne bliver til Vind,

GUDS ORD ER EJ I DEM;

Jer. 5,13; 23,31.

THE JERUSALEM POST INTERNATIONAL EDITION

JULY 15, 1995

Annonce:

**JUDAISM'S RESPONSE TO
MISSIONARIES**

Helping Jews to understand why Judaism doesn't accept the Christian messiah. 15-part audio cassette series studie guide at an excellent price.

Why have more Jews converted to Christianity in the last 19 Years than in the last 1,900 Years?
How do Missionaries paint Jesus into the Jewish Scriptures ?

Isaiah 53 – Part I, II and III

The Trinity, Isaiah 9: 5-6, and Zachariah 12:10

Daniel 9 and Psalm 110 & 2:12

Kommentarer.

Dette er den Ortodokse Jødedoms holdning den dag i dag Endnu efter 1,900 år kan man ikke acceptere den *officielle* Kristendoms Evangelium om Jesus Kristus. *Men*, er det fordi det blevet forkyndt dem, ofte under tvang og med tvangs-dåb tilføje ? Er det fordi det blev forkyndt dem af deres svorne dødsfjender og bødler under den katolske inkquisition, skyld i drabet af flere jøder end noget andet samfund eller organisation, og medskyldig i Hitler's holocaust?

Eller er det fordi, som Paulus advarede:

"Hvis der nemlig kommer nogen og prædiker en *anden Jesus* end Ham, vi prædikede, eller I får en *anden Ånd* end den I fik, eller:

et andet Evangelium

end det, I tog imod, så finder I jer kønt deri."

2 Kor. 11,4.

Paulus hentydede til ... " dem, der kalder sig selv Apostle,- apostolske, skønt de ikke er det, men er Løgnere..." (Åb. 2,2)

Eller er det stadig, "Hemmeligheden om at der er kommet Forhærdelse over en Del af Israel, indtil *Hedningerne* fuldtalligt er gået ind." ?

Rom. 11,25.

JERUSALEM POST INTERNATIONAL EDITION

April 18, 1998

Why is this Passover different from
the last 1928 Seders ?

THE EXILE HAS ENDED

Kommentater:

Artiklen forklarer at Det Jødiske Eksil, eller Adspredelsen efter Jerusalems ødelæggelse år 70 e. Kr. er nu *ophørt* og man forklarer: ”da vi mistede suveræniteten over Landet Israel og Templet i Jerusalem, for 1928 år siden, i året 3830 jødisk tidsregning (70 CE), mistede vi muligheden for at værne om *Hekdesh*. I dag har vi den mulighed.

Søndag aften 8 marts 1998 holdt Leviterne et møde i den Gamle By i Jerusalem, for at tilkendegive at Eksilet nu er til ende, markeret med udgivelse af den Hellige Halv Shekel mønt præget med ordene:

This Year in Jerusalem, next year in the Holy Temple !

I nærværelse af Leviter og Kohanim, (eftf. af Præstefamilien) precis kl. 1 p.m., tirs. 26 marts, 1998, 27 Adar, 5758, udførtes den første *Trumat HaLishka* ceremoni siden år 70, forud for Tempels Ødelæggelse, akkompagneret af Davids Harpe og fløjtespillere. Medens *Shofar* hornet lød bar en senior Levit Half-Shekelen, doneret siden Purim i en speciel boks og forsatte frem til en armeret tankvogn bevogtet af bevæbnede vagter med Uzis og pistoler. Ceremonien fulgtes af kameramænd fra flere TV-kanaler. //

Artiklen bekræfter at *endnu* engang, som ved oprettelsen af Staten Israel i 1948, efter Herzl's Judenstat model, tager man sagen i *egne* hænder og proklamerer:

” Eksilet er ophørt ! ”

ET HISTORISK TILBAGEBLIK

-under den romerske Kejser Julianus (361 e.Kr.- 363)

I sin modvilje mod sin farbroder, Konstantins toleranceedikt 312, der gav de kristne religionsfrihed efter kejser Diocletianus grusomme forfølgelser, (303-313) forsøgte Julianus at genindføre den romerske religion. Han protesterede mod de kristnes hykleri og dyrken af relikvier i deres ”benhuse”, kirkerne. Han delte jødernes uforsonlige had til de kristne og fik den forbavsende tanke at på deres vegne *genopbygge* Templet i Jerusalem. Han var også imod Konstantins moder, Helenas initiativ til med sin søns og egne midler at rive Venustemplet i Jerusalem og andre hedenske templer for at opføre kristne kirker. Så han besluttede at umiddelbart bygge et pragtfuldt jødisk tempel på Moriah bjerget der skulde overgå Opstandelseskirken ved det nærliggende Golgata.

På sin mægtige befriers kaldelse samledes jøder fra alle rigets provinser på sine forfædres hellige bjerg og deres triumferende formastelighed vakte alvorlige betænkeligheder blandt de kristne indbyggere i Jerusalem. Planer om at genopbygge templet havde i alle tider været Israels børns ukuelige lidenskab. I et anfald af praleri lod de rige tilvirke spader og hakker af sølv og byggeaffaldet transporteredes i kåber af silke og purpur. Store bidrag strømmede ind og alle var ivrige i at deltage i det fromme arbejde, i en aldrig før skuet henførelse af et helt folk. Men dette var noget, hvor selv ikke magtens og henførelsens forenede anstrengelser kunde hamle op imod. Man tilskrev det overnaturlige kræfter at tempelbyggeriet måtte opgives efter Julianus død. På den mark hvor jødernes tempel havde stået, opførtes en muhammedansk moské, hvis gyldne kuppel senere ragede op over alle de kristnes kirker, (691 e.Kr.) og det gør den, den dag i dag. Efter revolutionen kom Napoleon under sit egyptiske felttog for første gang i berøring med jøderne i deres gamle hjemland. 1799, efter sin sejr ved Gaza og Jaffa, udsendte han foran Jerusalems porte et opråb til Asiens og Afrikas jøder om at yde den franske hær bistand. Som tak *lovede* han dem at *genopbygge* den hellige By. Men da "Assemblée des Notables," den konstituerede forsamling, der tæller 112 repræsentanter for de franske jøder træder sammen på Napoleons befaling i hovedstaden i juli 1806, udsteder han et dekret der inskrænker jødernes ligeberrettigelse. Med rette fik det af de skuffede jøder betegnelsen "Décret infame," ligeledes de brudte løfter om genopbyggelse af Jerusalem.

Først med Balfour-deklarationen i 1917 rettede den britiske regering med sin sympatierklæring fornyet håb da man skrev: "Hans Majestæts regering ser med velvilje på, at der i Palæstina oprettes et nationalt hjemsted for det jødiske folk, og vil gøre sit bedste for at lette opnåelsen af det mål." Men arabernes modstand mod Englands Palæstina-politik, så England sig tvungen til en balancepolitik mellem jøder og arabere.

Det er nu 90 år siden og trods Staten Israels erklæring i 1980 om Jerusalems status som Israels evige og *udelelige* Hovedstad, *er* og *forbliver* Tempelbjerget og Moskéen i islamske hænder,

... indtil Hedningernes Tider er til Ende ...//

Lukas 21, 24.

THE INTERNATIONAL JERUSALEM POST

May 3, 2002

THE WILDERNESS TABERNACLE

A faithful reconstruction of the biblical Tabernacle gives a glimpse into the spirit of ancient Israel.

Sammenfatning af artiklen, gengivet af
Israels Vægter 2004, nr 4

I oktober 2000 rejstes en *model* af Tabernaklet i fuld størrelse ved den nordlige ende af Dødehavet. Passende anbragt i ørkenomgivelser står det over for Nebobjerget, hvorfra Moses ifølge 4. Moebog skuede ind over det forjættede land.

Det tog 5 år at udvikle, designe og rejse Ørkentabernaklet som bibelkyndige forberedte i samarbejde med kibbutz Almog. Projektets leder Randall Smith ønskede intet mindre end at gøre Bibelen levende. Han bad designere fra Disney komme med en realistisk model, som så nøjagtig som muligt svarede til bibelens klare instruktioner om mål, dekorationer og materiale.

The Wilderness Tabernacle

Et besøg i Wilderness Tabernacle giver visuelle svar på spørgsmål man kan have undret sig over, hvordan israelitterne klarede at bære tabernaklet på en så lang ørkentur. Her ved tabernaklet kan man ganske enkelt se sig om og opdage alle slags ringe og stave, perfekt til formålet og nøjagtig som Gud beordrede. Eller offeralteret. En vital del af vor arv, offer som en vej til soning og lydighed mod Gud med et offerdyr i stedet for Isak, og det fortsatte indtil det andet tempel faldt. Hvor nøje blev disse traditionelle symboler udført ?

Og hvad skete mere ? For at få svar på dette skal man gå ind i tabernaklets indre gård og se enkeltheder, der hørte til offergerningen, se kobberbassinet hvor præsterne kunne vaskede deres støvede fødder og blodige hænder osv. Og inde i det indre bag de store forhæng er der kun oplyst af guldlysestagen, Menorahen, og andet af strålende guld. Se tabernaklet i ørkenen. Det ligger ved hovedvej 1, lidt syd for Almog krydset. Åben hver dag året rundt.

Entre: 20 Shekel. //

Kommentarer.

Ørken-tabernaklet kan ikke blive mere end "en tro kopi," fordi det *essentielle* ved tabernaklet er for længst borte, Pagtens Ark med de TI BUD blev fjernet af Jeremias før det første tempels ødelæggelse (586 f.Kr.) og har ligget skjult i Nebobjerget (802 m) lige siden, trods pilgrimme og turister har vandret henover det i 2500 år,

ved *ingen* hvor den er gemt:

”For man finder i Optegnelserne, at det var Profete Jeremias, ifølge en Åbenbaring han havde fået, der bød, at Tabernaklet og Arken (1 Kong.8,9.) skulde bæres efter ham, og at han derpå drog ud til det Bjerg, fra hvis Top Moses så ud over det af GUD forjættede Land, (5 Mose 32,49). skal Stedet være ukent, *indtil* GUD *igen* samler sit Folk og viser sig nådig imod det; da vil HERRENS Herlighed åbenbare sig i Skyen, som den viste sig på Moses’ Tid og den gang Salomo bad at Stedet måtte blive helliget på særlig Vis.” 2 Makk. 2.2.

Så når kernen er borte, er der kun en tom skal tilbage. En Disney-designet, men *gudsforladt* turist-attraktion mere.

F.B.

EZEKIELS SYN OM DET NYE TEMPEL 40 Kap.

I det femogtyvende År efter at vi var ført i Landflygtighed, ved Nytårstide, på den tiende Dag i Månedens i det fjortende År efter Byens Indtagelse, netop på den Dag kom HERRENS Hånd over mig, og Han førte mig i GUDS Syner til 2 Israels Land og satte mig på et såre højt Bjerg, og på det var der bygget noget der lignede Omridset af en By mod Syd;

3 Da Han havde ført mig derhen, se, da var der en Mand som Kobber at se til med en Hørgarnssnor og en Målestang i Hånden, og han stod ved Porten. 4 Manden sagde til mig: ”Menneskesøn, se med dine Øjne, *hør* med dine Ører og læg vel Mærke til alt, hvad Jeg viser dig; thi du er ført hid, for at Jeg skal vise dig det. *Kundgør* Israels Hus alt, hvad du ser !”

5 Og se, der var en Mur uden om *Huset* til alle Sider. Manden holdt Hånden en Målestang som var seks Alen lang... og han målte Muren;.. 39 Og i Portens Forhal stod to Borde på den ene Side og to på den anden til at slagte: *Brændofferet, Syndofferet og Skyldofferet* på 41 der var fire Borde på hver Side ved Portens Hjørner, i alt otte. På dem *slagtede* man *Slagtofferet*.

46 ..og Kammeret der, hvis Forside vender mod Nord, *er* for Præsterne, der tager vare Vare på, hvad der *er* at varetage ved Alteret.

”Det er *Zadoks Sønner*, som *alene* af Levi Sønner må *nærme* sig HERREN for at tjene Ham.”

Ezekiel førtes i fangenskab til Babel med Kong Jojakim og hans moder, hans hoffolk og alle de højtstående i landet, elleve år *før* Jerusalems indtagelse. Daniel og hans venner bortførtes samtidigt. (Dan. 1,6) Femogtyve år senere, hvor der endnu er 56 år tilbage af landsflygtigheden føres Ezekiel i ”GUDS SYNER til Israels Land.” På det tidspunkt havde Jerusalem ligget i *aske* i fjorten år. Så derfor var det en åbenbaring at Ezekiel så et *Omrids* af en *ny By*. Opmålingen af det *nye* Tempel efter *forbilledet* i synet, gjaldt dets opførelse *efter* hjemkomsten fra Babel, ligesom Moses i et syn, ser hvordan Helligdommen i ørkenen skal indrettes:

” Se til, at du udfører det efter det Forbillede, som vises dig på Bjerget.” (2 Mose 25,40.)

Zadoks sønner af Levi stamme, som ” *alene* må nærme sig HERREN for at tjene Ham,” var af Arons slægt, de eneste der måtte tjene som ypperstepræster i det Allerhelligste.

3 Mose 16, 34; 4. 18,1 ff

I Ezekiel 42. 13 beskrives Præstekamrene: ...” er de hellige Kamre, hvor Præsterne, der nærmer sig HERREN, *skal spise det højhellige*, Afgrødeofferene, Syndofferene og Skyldofferene, thi Stedet er helligt; og *når* Præsterne *træder ind* – skal de nedlægge deres Klæder, som de *gør* Tjeneste i, da de *er* hellige, og iføre sig *andre* Klæder; da først må de nærme sig det, der hører Folket til ! I Ezekiel 46, var der indrettet *Køkkener* rundt om langs Murene. Og han sagde til mig ”Her *er* Køkkenerne, hvor de, der *gør* Tjeneste i Templet, *skal koge* Folkets Slagtofre.”

Disse var *forestående* instrukser, som blev pålagt dem at *udføre* når Templet *var* opført. I Ezras Bog beskrives hjemkomsten i mindste detalje og optælling af de udleverede Kar til HERRENS Hus, som Kyros havde befalet.

Ezra 1, 7-11.

Da bygningsmændene lagde Grundstenen til HERRENS HELLIGDOM, ”...græd mange af Præsterne, Levitterne og Overhovederne for Fædrenehuse, de *gamle*, der havde *set* det *første* Tempel, de græd højt da de så Grunden blive lagt til dette Tempel men mange var også de, der opløftede deres Røst med Jubel og Glæde, og man kunde ikke skelne Glædesjubelen fra Folkets Gråd; thi så

højt var Folkets Jubelråb, at det hørtes langt
bort. (Ezra 3, 10 ff.)

I Ezra 6, 3 udsteder Kong Kyros følgende befaling: ”Guds-
huset i Jerusalem skal genopbygges, for at man der kan
ofre Slagtofre og frembære GUDS Ildofre;

”det *skal være* tresindstyve Alen højt
og tresindstyve Alen bredt...med tre
Lag Kvadersten og eet Lag Bjælker;
Omkostningerne udredes af Kongens
Hus.”... ” Ezra 6,3 ff.

OBS ! Om disse mål modsvarede målene i Ezekiels syn er
vanskeligt at bedømme af de mange *indermål* som be-
skrives efter det *Forbillede* han så i synet. I hvertfald be-
skrives det for ham *endnu* engang:

Men du, Menneskesøn, *giv* Israels Hus en Be-
skrivelse af Templet, det Udseende og Form,at
de må *skamme sig* over deres Misgerninger. Og
dersom de skammer sig over alt, hvad de har
gjort, så kundgør *dem* Templets Omrids og
Indretning, dets Udgange og Indgange, et helt
Billede deraf, ligeledes alle Vedtægter og Love
derom; *og skriv det op for deres Øjne*, at de må
mærke sig Billedet i sin Helhed og alle Vedtæg-
terne *og holde dem*.

”Dette er Loven om Templet:
På Bjergets Tinde skal alt dets
Område til alle Sider være høj-
helligt; se, det er Loven om
Templet.” Ezekiel 43, 10 ff.

Obs ! Ezekiels kundgørelse til Israels Hus gjaldt genop-
byggelse af Templet *og* Byen, begge dele gik man i gang
med efter hjemvendelsen fra Babel. Den jødiske histori-
ker Josefus (37- 100 e.Kr) beskriver at de var meget hur-
tigere færdig med Templet end nogen af dem havde for-
ventet. *Jøderne i Antikken*, bog 11, kap.4. Men han næv-
ner ikke noget om templets mål og omfang, kun at når de
gamle genkaldte sig hvor meget større og overdådigt det
gamle tempels havde været, græd de højlydt.Ifølge Ezra,
som var blandt de tilbagevendte fra Babel, blev Tempel-
bygget standset af fjendtlige naboers brev til Kong Darius:

I den anden Måned i det *andet År efter*
deres Ankomst til GUDS Hus i Jerusalem...
Og hele Folket brød ud i høj Jubel, idet
de priste HERREN, fordi Grunden
var lagt til HERRENS HUS.Ezra 3,8-11.

Så standsede Arbejdet på GUDS Hus i Jerusale-
m, og det hvilede til Perserkongen Darius´ s
andet Regeringsår. Ezra 4,24.

...de byggede og fuldførte Værket efter Israels
GUDS Bud og efter Kyros´ s og Darius´ s Perser-
kongen Artaxerxes´ s Befaling. De fuldendte
Templet på den tredje Dag i Adar Måned i Kong
Darius´ s *sjette* Regeringsår. Ezra 6, 15.

I Kong Darius andet regeringsår blev Profeten Haggaj
sendt til de hjemvendte i Jerusalem og spurgte:

”Er der nogen tilbage iblandt eder af dem, der
har set dette Hus i dets fordums Herlighed ?

Ezekiels Nye Tempel

Hvorledes tykkes det eder da nu ? Er det ikke
som intet i eders Øjne ? Dog vær kun trøstig...
Thi så siger Hærskarers HERRE: Endnu en
Gang om en liden Stund vil Jeg ryste Himmel
og Jord og tørt Land, og Jeg vil ryste *alle* Folke-
ne, og da skal *alle* Folkenes Skatte komme hid,
og Jeg fylder dette Hus med Herlighed siger
Hærskarers HERRE. Dette Hus´ s *kommende*
Herlighed bliver større end det tidligere, siger
Hærskarers HERRE.” Haggaj 2, 3-9.

Haggaj taler om det *nye* Jerusalem, på den *nye* Jord :

”Og Folkeslagene skal vandre i dens Lys
og Jordens Konger bringe deres
Herligheder til den.” Åb. 21,10.

Zakarias 4. Kapitel

Forjættelse om Templets
Fuldførelse

Og HERRENS Ord kom til mig således:

9 Zerubbabels Hænder har lagt Grunden til
dette *Hus*, hans Hænder skal også fuldende
det; og du skal kende, at Hærskarers HERRE
har sendt mig til eder. (Zerubbabel, se Matt.1, 12.)
10 Thi den, der lod hånt om de ringe Bebyndel-
sers Dag, skal glæde sig, når han ser Blyloddet i
Zerubbabels Hånd. (Ezra 3,2.)

Zakarias 6. Kapitel

Trøst til de hjemvendende
fra Babel

9 HERRENS Ord kom til mig således:

10 Tag imod Gaver fra de landflygtige...som er kommet fra Babel,... 12 Se, der kommer en Mand, hvis Navn er Zemak; (Zerubbabel) under ham skal det spire,

og han skal bygge HERRENS Helligdom.

Zakarias 8. Kapitel

Helligdommen på det hellige Bjerg

Så siger HERREN: Jeg vender tilbage til Zion og fæster Bo i Jerusalem; Jerusalem skal kaldes den trofaste By, og Hærskarers HERRES Bjerg det hellige Bjerg.

9 Så siger Hærskarers HERRE: *Fat* Mod, I, som i *denne* Tid hører disse Ord af Profetens Mund, fra den Dag Grunden lagdes til:

Hærskarers HERRES Hus,
Helligdommen, som skal bygges.

Zakarias 9 Kapitel

Profeti om Messias Komme
til den genopbyggede By

9 Fryd dig såre, Zions Datter, råb med
Glæde Jerusalems Datter !

Se, din Konge kommer til dig.
Retfærdig og sejrrig er Han, ydmyg,
ridende på et Æsel, på en Asenindes Føl.

Kommentarer

Zakarias taler til dem, der havde set Helligdommen før Jerusalems ødelæggelse, som havde set deres tilfangetagne Kong Zedekias, i kobberlænker, med udstukne øjne føres sammen med dem i fangenskab, Judas sidste konge. (Jer.52, 11). Juda og Samaria er under persisk herredømme og kommer fremover ifølge Daniels profetier, (Dan.11) at være underlagt Grækenland og til sidst Rom. Nu forkynder Zakarias at *deres* konge af Judas stamme skal komme riddende til dem. Og Daniel har lige forkyndt dem at:

”i hine Kongers Dage,”(*Romerne*) vil Himmelen
GUD oprette et Rige, som aldrig i Evighed skal
forgå, og Herredømmet skal ikke gå over til
noget andet Folk;” Daniel 2, 44 ff.

De hjemvendte israeliter havde slået deres telte op og skuede ud over deres by og tempel, som havde ligget i grus og aske i 70 år. Nu får de løfte om dets genopbygelse, og gennem dets porte skal deres Messias og kong komme riddende på et æselføl, ligesom kong David gjorde og Salomo efter ham. (1 Kong.1, 38) Men som GUDS Søn, Jesus Kristus selv forudså, skulde Hans triumferende indtog i Jerusalem firehundrede år senere, (Matt. 21.) vendes fra jubel til fortvivelse, da de så deres Messias korsfæstelse og død. Men den *virkelige* triumf, *Opstandelsen*, Påskemorgen, sejren over døden og dødsriget, *frelsen* ved vore synders forladelse, det blev Evangeliets sejrrige budskab, der lyder den dag i dag, 1975 år e.Kr.

Templet blev færdigbygget i løbet af 4 år. Det var *dette* 2. Tempel, som blev stående i ca 400 år til Herodes påbegyndte en *ombygning* af Templet, (16 f.Kr. til sin død år 4 f.Kr.) Det blev Herodes største bygningsværk, ”der skulde overgå Salomos Tempel.” Over 1000 præster blev oplærte til murere for at ikke vanhellige tempelpladsen. Herodes ofrede 300 okser til indvigningen, men det var ikke af fromhed, til HERRENS Ære, kun af selvforherligelse. Man byggede videre på templet efter Herodes død og da Jesus kom i templet, sagde jøderne: ”I seks og fyrretyve År er der bygget på dette Tempel, og du vil rejse det på tre Dage !” (Joh. 2,20.) År 70 e.Kr. ødelagdes dette sidste Tempel for altid. *Det tempel* Jesus rejste på 3 dage, var Hans *Legemes Tempel*. Og derfor siger Apostlen Peter:

”lad jer selv som *levende* Stene opbygge
til et *åndeligt* Hus, til et helligt Præsteskab,
der bringer *åndelige* Ofre, som ved Jesus Kristus
er blevet velbehagelige for GUD.” 1 Peter 2,4.

Derfor vidnede Peter overfor Rådet og Ypperste-Præsterne: **”Denne Jesus er ”Stenen, som blev agtet for intet af jer Bygmestre, men som er blevet Hovedhjørnesten”.** Apostg. 4,5.ff.
Og Paulus formaner i 1 Kor.6,19:

”Eller ved I ikke at jeres Legeme er et Tempel for Helligånden, som er i jer, og som I har fra GUD...”

EZEKIEL 47. Kapitel

Tempelkilden

Derefter førte Han mig tilbage til Husets Indgang, og se Vand sprang ud under Husets Tærskel i østlig Retning, thi Husets Forside vendte mod Øst; og Vandet løb ned under Husets Sydside sønden for Alteret.

Da sagde Han til mig: "Har du set det, Menneskesøn ? Og Han førte mig tilbage langs Strømmens Bred.

Tempelkilden

7 Da jeg kom tilbage, se, da var der ved Strømmens Bred en stor Mængde Træer på begge Sider;

8 og Han sagde til mig: "Dette Vand løber ud i Østerkredsen (Jeriko-egnen) og ned i Araba, Ørkenen mod syd, og når det falder ud i Havet, Salthavet det døde Hav bliver Vandet *sundt*;

10 Fiskerne skal stå ved det fra En-Gedi til En-Eglajim; et Sted til at uspænde Fiskegarn skal det være; dets Fisk skal være som det store Havs Fisk, såre mange.

12 På begge Flodens Bredder skal der vokse alle Hånde Frugttræer, hvis Blade ikke falder af, og hvis Frugter aldrig får Ende; hver Måned bærer de nye Frugter; thi dens Vand udspringer i Helighedommen. Frugterne skal tjene til Føde og *Lægedom*."

Kommentarer

Denne profeti gik *ikke* i opfyldelse i Ezekiels dage ej heller på noget senere tidspunkt i hverken det Gamle eller det Nye Testaments historie. Men Ezekiel havde allerede i 37 kapitel profeteret om *Opstandelsen*:

HERRENS Hånd kommer over mig, og Han førte mig i Ånden ud og satte mig midt i Dalen.

Den var fuld af Ben;

2 og Han førte mig rundt omkring dem, og se,, de lå i store Mængder ud over Dalen, og se de var aldeles tørre.

3 Derpå sagde Han til mig: "Menneskesøn ! Kan disse Ben blive *levende* ? Jeg svarede: "Herre, HERRE, du ved det !"

4 Så sagde Han til mig: "Profetér over disse Ben og sig til dem: I tørre Ben, hør HERRENS Ord !

5 Så siger den Herre HERREN til disse Ben:
 ”Se, Jeg bringer Ånd i eder, så I bliver levende.
 11 Derpå sagde Han til mig: Menneskesøn !
 Disse Ben er *alt* Israels Hus. Se, de siger: ”Vore
 Ben er tørre, vort Håb er svundet, det er ude
 med os.
 12 Profetér derfor og sig til dem: Så siger den
 Herre HERREN: Se, Jeg *åbner* eders Grave og
 fører eder ud af dem, mit Folk, og bringer eder
 til Israels Land;
 13 og I skal kende, at JEG ER HERREN, når
 Jeg åbner eders Grave og fører *eder* ud af dem,
 mit Folk.
 18 Og når så dine Landsmænd siger til dig: ”Vil
 du ikke sige os, hvad du mener dermed ?”
 21 Tal så til dem: ”Så siger den Herre HERREN:
 Se, Jeg *henter* Israeliterne fra Folkene, til hvil-
 ke de vandrede hen, og *saml*er dem *alle* Vegne
 fra og bringer dem til deres Land.
 22 Jeg gør dem til *eet Folk* i Landet på Israels
 Bjerger; og de skal alle have *én og samme* Konge
 og ikke mere være to Folk eller delt i to Riger.
 24 Min Tjener David skal være Konge over dem,
 og alle have *én og samme Hyrde*.
 27 min Bolig skal være over dem; jeg vil være
 deres GUD, og de skal være mit Folk.
 28 Og Folkene skal kende, at JEG ER HERREN,
 som helliger Israel, når min Helligdom bliver i
 deres Midte evindeligt. ”

Disse profetier er en *fortsættelse* af Esajas 65, 17:

”The se, Jeg skaber nye Himle og en ny Jord,
 det gamle huskes ej mer, rinder ingen i Hu;
 18 men man frydes og jubler evigt over det Jeg
 skaber, thi se, Jeg skaber Jerusalem til Jubel,
 dets Folk til Fryd;...Esajas 66, 18: ”Jeg kommer
 for at samle *alle* Folk og Tungemål, og de skal
 komme og se min Herlighed.
 22 Thi ligesom de *nye Himle* og den *ny Jord*,
 som Jeg skaber, skal *bestå* for mit Åsyn, lyder
 det fra HERREN, således skal *eders* Afkom og
 Navn *bestå*. ”

Kommentarer

Ezekiels syn i 47 kapitel *er endnu ikke* gået i opfyldelse
 for Johannes fik i Jesu Kristi Åbenbaring, som GUD gav
 Ham, *fortsættelsen* af denne profeti i Åb. 21.1:

Og jeg så en *ny Himmel* og en *ny Jord*; thi den første Himmel og den første Jord var forsvundet, og Havet var ikke mere.

2 Og jeg så den *hellige* Stad, det *ny* Jerusalem, komme ned fra Himmelen fra GUD, rede som en Brud, smykket for sin Brudgom.

3 Og jeg hørte en høj Røst fra Tronen sige: "Se, *nu* er GUDS BOLIG hos Menneskene, og Han skal bo hos dem, og de skal være Hans Folk, og GUD selv skal være hos dem.

4 Og Han skal tørre hver Tåre af deres Øjne, og der skal ingen Død være mere, ej heller Sorg, ej heller Skrig, ej heller Pine skal være mere; thi det, som var før, er nu forsvundet."

Kommentarer.

Og her kommer *opfyldelsen* af Ezekiels syn om træerne på begge sider af strømmen, der bærer ny frugt hver måned, (Ez. 47, 7 ff.) men *først* på den *nye* Jord :

Åb. 22, 1:

Og han viste mig en Flod med *Livets Vand*, klar som Krystal. Fra GUDS og Lammets Trone vælder den ud

2 midt i Stadens Gade. På *begge* Sider af Floden vokser *Livets Træ*, (1 Mose 2,9.) som bærer Frugt tolv Gange; *hver* Måned giver det sin Frugt; og Bladene fra Træet er til *Lægedom* for Folkene. 6 og han sagde til mig: "Disse Ord er troværdige og sande; og HERREN, Profeternes Ånders Gud har sendt sin Engel for at vise sine Tjenere, hvad der skal ske i en Hast.

13 JEG ER Alfa og Omega, den første og den sidste, Begyndelsen og Enden.

32 Jeg, Jesus, har sendt min Engel for at vidne for jer om disse Ting i Menighederne.

JEG ER Davids Rodskud og Ætling,"

JEG ER den strålende Morgenstjerne."

Åb. 22, 16.

Kommentarer

Med ophøret af den 2. Tempelperiode *ophørte også* alle rituelle offer: Jæus Kristus bragte Mad og *Slagtoffer* til ophør, som forudsagt ved:

Daniel 9,27;- Hebr. 9,1:

Og Pagten skal ophæves...
Mad og Slagtoffer ophøre...

Nu havde jo også den *første* Pagt sin Gudstjenesteordning og sin *jordiske* Helligdom.

9. ...der frembæres både ublodige og *blodige*, - de er da også så vel som Forskrifter om *Mad* og Drikke, kun kødelige Bud, pålagt *indtil* den Tid, da den rette Ordning indføres. Hebr. 10, 5:

Derfor siger Han, da Han træder ind i Verden:

"Til *Mad* og *Slagtoffer*, Brænd-og
Syndofre havde du ej Lyst, men
et Legeme beredte du mig

9 Han *ophæver* det første for at fastslå det andet, GUDS Vilje,
10 og i den er vi blevet helligede, ved at:

Jesu Kristi *Legeme* én Gang for alle
er blevet *ofret*. Hebr. 9, 11.

Men Kristus kom som Ypperstepræst for de Gode, der nu er blevet Virkelighed; og gennem det større og fuldkomnere Telt, som ikke er gjort med Hænder, det vil sige, som *ikke* hører denne skabte Verden til,

12 gik Han, ikke Blod af Bukke eller Kalve, men med sit *eget* Blod én Gang for alle ind i Helligdommen og vandt en evig Forløsning.

13 Thi hvis Blod af Bukke og Tyre og Aske af en Kvie, når det stænkes på de besmittede, helliger og bringe kødelig Renhed,

14 Hvor meget mere vil da ikke Kristi Blod, fordi Han i Kraft af en evig Ånd frembar sig selv som et lydfrit Offer for GUD, rense vor Samvittighed fra døde Gerninger, så vi kan tjene den levende GUD.

15 Og derfor er Han *Mellemmand* for en *ny Pagt*, for at de kaldede må få den forjættede evige Arv, efter at Død har fundet Sted til Forløsning fra Overtrædelserne under den første Pagt.

22 Og det er næsten sådan, at efter Loven blevet *alt* renset med Blod, og der opnås *ingen* Tilgivelse, uden at Blod bliver *udgydt*.

23 Så er det nødvendigt, at *Afbilledet* af den *himmeiske* Helligdom renses på denne Måde, men at *selve* den himmeiske renses ved bedre Ofre end disse.

24 Thi Kristus gik *ikke* ind i en Helligdom, som er gjort med Hænder og kun er et Billede af den sande, men ind i *selve Himmelen* for nu at træde frem for GUDS Åsyn til Bedste for os.

Jesus korsfæstedes i den tredje Time.

Men fra den sjette Time blev der *Mørke* over *hele* Landet indtil den niende Time.

46 Og ved den niende Time råbte Jesus med høj Røst og sagde: "Eli ! Eli ! Lama sabaktani ?" det betyder:

"Min Gud! min Gud ! Hvorfor har du forladt mig ?"

50 Da råbte Jesus igen med høj Røst og opgav Ånden.

51 Og se, *Forhængen* i Templet *flængedes* i to Stykker, fra øverst til nederst; og Jorden skjælv, og Klipperne revnede...

54 Men da Høvidsmanden og de, der samme med ham holdt Vagt over Jesus, så Jordskælv, og hvad der ellers skete, blev de rædselsslagne og sagde:

" Sandelig, Han var GUDS SØN. "

Matt. 27,45 -54.

Gudstjenesteordningen i den første Pagt er *ophørt* og den jordiske Helligdom og Byen *er* ødelagt, som forudset i Daniel, 9,26.

OG ALLE BLODIGE OFRE ER OPHØRT

med Jesus Kristus *eén gang for alle* bragt til *ophør*.

Thi Johannes hørte:

Og de sang en ny Sang:"Værdig er du til at tage Bogrullen og bryde dens Segl, thi slagtet blev du, og med dit Blod har du til GUD købt os ud af alle Stammer Folk og Tunge-mål og Folk og Folkeslag... Åb. 5,9.

Derfor er det *utænkeligt* at GUD HERREN, Han, som *er*, og som *var* og som *kommer*, den Almægtige *vil tillade* en Helligdom, hvor blod af dyr *igen* skal ofres. Derfor står Der:

"Og noget *Tempel* så jeg ikke i Staden, thi dens Tempel er:

HERREN, GUD, den Almægtige og LAMMET.

Åb. 21,22.

Men ligesiden Daniels profeti om Jerusalems og Helligdommens ødelæggelse gik i opfyldelse år 70 e.Kr., er byen og tempelpladsen blevet nedtrådt af hedningerne og skal fortsat nedtrædes, indtil Hedningernes Tider *er* til Ende. Og "Ødelæggelsens Vederstyggelighed," begyndte med at romerne bar deres hedenske symboler ind i Templet og ofrede foran dem. Det var det traditionelle romerske offer af en okse, et får og *et svin*. Da et Venustempel senere opførtes på tempelpladsen fortsatte dyrefringerne til muslimerne byggede Klippemoskeén med den gyldne kuppel i 691 e.Kr. Midt i moskeén ligger den hellige klippe. Foran er en *rende* til *offerdyrenes* blod. Lige siden år 1187, da

sultan Saladin generobrede templet fra korsfarerne, har muslimerne ladet offerdyrenes blod løbe ned af klippen og ned i en 18 m lang og 13m bred grotte nedenunder. Det har det gjort i over 800 år og gør stadig den dag i dag hvor iflg. Islam, de vantroes sjæle samles på dommedag. Det er *stadigvæk* denne tempelplads, som Daniels profeti om Endetiden handler om:

Fra den Tid det daglige Offer ophæves og Ødelæggelsens Vederstyggelighed rejses...”

Daniel 12, 11.

Men Daniel forstod det ikke og spurgte:

”Herre, hvad er det sidste af disse Ting ?”

Og Han svarede:

”Gå bort, Daniel, thi for Ordene er der sat Lukke og Segl til Endens Tid. Mange skal sigtes, renses og lutres, men de gudløse handler gudløst, og ingen af de gudløse skal forstå, men det skal de forstandige. Men gå du Enden i Møde, læg dig til Hvile og stå op til din Lod ved Dagenes Ende ! ” Dan.12, 9 ff.

Man forestiller sig at de *jødiske* dyrefringer ophørte med tenplets ødelæggelse år 70 e.Kr., for i Moseloven står der:

”Vogt dig for at ofre dine Brændofre
på et hvilket som helst Sted,
dit Øje falder på.”...5 Mose 12,13.

Men endnu den dag i dag, i snart 2000 år, efter at Jesus Kristus ved sin korsdød bragte *syndofferet* til *ophør* ofrer man i de jødiske menigheder, ved *kosher-slagtningen* et **fordækt** syndoffer. E.Clausen skriver i *Jøde og Kristen*, om Israelsmissionens Historie, 1923: De ti ”skrækkelige Dage” i Jødernes Guds-dyrkelse: *Jom Kippur*, den store Forsoningsdag, hvor alle, selv de ugudeligste skal i Synagoge. Dagen forinden går Jøden fra Hus til Hus for at udsone sig med sine Fjender, og i Hjemmet foretager han ”*Kapparah*” (Soning) ved at *svinge over Hovedet* på Familiens mandlige og kvindelige Medlemmer en HVID HANE OG HØNE med de Ord:

”Denne være Stedfortræder og Forsoning for mig !
Den går til Døden, men jeg til et godt og langt Liv !”

I sin bog *Shosha* skriver Isaac Bashevis Singer om jøderne i Polen i 1920-erne: To dage før Jom Kippurs aften købte Bashele to høns som hun skulde have til *offerceremonien*, en til sig selv og en til Shosha. Hun vilde købe en hane til mig, men jeg nægtede at lade en hane *dø* for mine

synder. Visse skribenter i de jiddische aviser havde *kritiseret* rituallet og kaldt det *hedensk*. Trods det kunde man fra alle lejligheder udmed Krochmalnagaden høre hanerne gale og hønsene kagle. Bashele gik til Yanash-hallen for at få sine høns slagtede og det varede to timer før hun var hjemme igen. Folk stod i kø for at komme frem til slagterne. //

Derfor siger Han, (Kristus) da Han træder ind i Verden:

”Til Slagt- og Afgrødsoffer havde du
ej Lyst; men et Legeme beredte du mig;
i Brænd-og Syndoffer fandt du ikke
Behag.

Da sagde jeg: ”Se, JEG ER kommen
(i Bogrullen er der skrevet om mig,) for
at gøre din Vilje, min GUD !”
Han ophæver det første for at fastslå
Det andet, GUDS Vilje.

Og i den er vi blevet helligede, ved at
Jesu Kristi Legeme én Gang for alle er
blevet ofret. Hebr. 10, 5 ff. // *Slutcit.*

Et Tidens Tegn !

THE INTERNATIONAL JERUSALEM POST

June 21, 2002

The First Annual Gay Pride March

There are very few things Jerusalem has not seen in its 3,000 years. A *gay parade* was one of those- until this month, when Israel's ultimate bastion of piety, sanctity and conservatism *greeted* one, with amazing indifference.

JERUSALEM I DE SIDSTE DAGE

GUDS to Vidners Død

Åb. 11,8.

8 Og deres Lig skal ligge på Gaden i den Store Stad, som i åndelig Forstand kaldes *Sodoma* og Egypten, dér, hvor også deres HERRE blev korsfæstet.

Jesus forudsiger sin Genkomst

Mattæus 24.Kap.

- 3 Da Han nu sad på Oliebjerget, kom Hans Disciple hen til Ham, og mens de var alene med Ham, sagde de:” Hvad er Tegnet på dit Komme og Verdens Ende ?”
- 37 ”Ligesom i Noas Dage, således skal det gå ved Menneskesønnens Komme.
- 38 Som de levede i Dagene før Syndfloden: de åd og drak, tog til Ægte og gav til Ægte lige til den Dag, da Noa gik ind i Arken, og de *ænsede intet*, før Syndfloden kom og rev dem alle bort- sådan skal det også gå ved Menneskesønnens Komme.”

Sodoma i Lots Dage Lukas 17. Kapitel

- 29 Eller som det gik til i Lots Dage: og på den Dag, da Lot gik ud af *Sodoma*, regnede Ild og Svovl ned fra Himmelen og ødelagde dem alle.... Sådan skal det gå ved Menneskesønnens Komme.”

Sammenlignet med gay-parades i andre storbyer Tel Aviv medregnet, -var Jerusalems første parade mere dæmpet. Men at det sker uden nævneværdige protester fra byens øvrige borgere, inklusive de gejstlige, *er et Tidens Tegn*. I apostlenes dage var homoseksuelle offentlige udsvævelser en skammelig *last* og Paulus beskriver det i Brevet til Romerne 1,25:

Derfor gav GUD dem hen i deres Hjerters Lyster til Urenhed, så de vanærede deres Legemer indbyrdes; 25 de ombyttede GUDS Sandhed med Løgnen, ærede og dyrkede Skabningen fremfor Skaberen Han, som er højlovet i Evighed ! *Amen*.

Derfor gav GUD dem hen til vanærende Lidenskaber; deres Kvinder ombyttede den naturlige Omgang med den unaturlige, ligeledes vendte også Mændene sig fra den naturlige Omgang med Kvinden og optændtes i deres Begær efter hverandre, så at Mænd øvede Skamløshed med Mænd og pådrog sig den velfortjente Løn for deres Forvildelse.

Og da de ikke regnede det for noget værd at kende GUD, gav GUD dem hen til et *uværdigt* Sind, så de gjorde, hvad der var *usømmeligt...*" Rom. 1,28. //

Dette fænomen, som har spredt sig til verdens storbyer, er *nu i* år 2002 kommet til den hellige By, Jerusalem og er et *Tidens Tegn* på Jesu Kristus *forestående* Genkomst.

Endnu et Tidens Tegn !

THE INTERNATIONAL JERUSALEM POST

19 sept. 2003

Annonce:

STOP

The Silent Holocaust !

Over 2,000,000 *unborn* children have been *destroyed* in Israel since 1948

C.R.I.B. *Commitee for the Rescue of Israels Babies*

2 mill. *foster-drab* (aborter) i Israel siden 1948.

I slutningen af 1990erne udkom en amerikansk video med titlen *The Silent Scream*. Dr. B. Nathanson M.D. beskriver den fremgangsmåde som praktiseres i en *suction abortion*, set gennem en ultralyd scanner. Man er vidne til hvordan et 12 uger gammelt spædbarn, der både kan smile ved at høre sin moders stemme og lytte til musik, - med et *stumt skrig* lemlæstes af et roterende instrument, som føres op i livmoderen, for derefter i blodige demole-rede kropsdele *suges* ud gennem en tyk slange, ned i en spand på gulvet under operationsbordet. 2 mill. *barne-sjæles blod* skriger fra jorden, siden 1948. (1 Mose 4,10.)

THE INTERNATIONAL JERUSALEM POST

March 31, 2000

P u b l i c S t a t e m e n t

(ved Pave Joh. Paul II's officielle besøg i Israel.)

Indfor sit besøg placerede Paven en "land mine" på vores dørtærskel i form af en overenskomst mellem Pavestolen og P.L.O., der i diplomatiske vendinger støtter en etablering af en Palestinsk Stat, ved at sætte Israel i dværgvækst tilbage til grænserne i 1947, og at lade arabiske flygtninge vende tilbage og at internationalisere Jerusalem. Denne overenskomst stempler Israels aktioner i Jerusalem som "uacceptable udfra et moralsk og juridisk standpunkt."

Vi erklærer at Paven ikke kan have været uvidende om det faktum at ved at indgå en sådan overenskomst har han alvorligt skadet Staten som er hans vært. Vi vil påminde ham om de umådelige lidelser som Jøderne igennem historien har måttet udstå i hænderne på den Romersk Katolske Kirke og udtrykke vor skuffelse over at Pave Joh. Paul II ikke kun forsømte en lejlighed til at rette op på disse historiske uretfærdigheder, men i stedet for ser mellem fingrene med det onde, som er forvoldt os og går hånd i hånd med vore fjenders forsøg på at frarøve os Jerusalem og i det Hellige Land indpode en fjendtlig politisk entitet hvis primære mål er vores udslettelse.

Vi noterer chokeret hvor opsat Paven er på at anerkende en Palestinensisk Stat, før den i det hele taget er oprettet (og det er tvivlsomt at den nogensinde vil), og vi vil gøre ham opmærksom på en anden Paves iver for at anerkende Nazi regimet, kun fire måneder efter det var etableret.

Vi føler en dyb smerte over at Pave Joh. Paul II, ved at kræve en internationalisering af Jerusalem essentielt set følger i **Pave Pius XII's fodspor**, den pave hvis tavshed, da han konfronteredes med Holocausten, aldrig vil blive glemt ej heller tilgivet og som vil blive husket for at han umiddelbart efter oprettelsen af Staten Israel insisterede på internationalisering af Jerusalem.

Joh. Paul II har til hensigt at beatificere denne "Holocaust Pave".

Vi udtrykker vor bestyrtelse over, at Israels regering slog sig til tåls med en høflig diplomatisk protest "for syns skyld" og gjorde sig store anstrengelser for at gøre Pavens besøg til en succes, medens resultatet af hans aftale med P.L.O., ved dette besøg i stedet vil betyde en succes for vore fjender og en komplet fiasko for os.

Vi advarer om at konklusionen af overenskomsten mellem Vatikanet og P.L.O., så vel som Pavens erklæring i Dehaishe's flygtinglejr, røber fjendtlige hensigter i striden om Jerusalem og er en trussel imod Staten Israels overlevelse. Mange stater vil betragte denne aftale som eksempel på, og prototype for at lægge pres på Israel og underminere dets eksistens.

Vi kræver af vores regering og personage, indvolveret i Pavens besøg, at de udtrykker indignation over den skade og krænkelse vort land og vor hovedstad Jerusalem er blevet udsat for, så at vor tavshed ikke bliver mistolket som en indrømmelse.

Udgivet af "Gamla Shall not Fall Again",
associeret med kendte Jødiske organisationer.
EP.O.B. 18608 Jerusalem, Israel. //

The Imminent Plan to Rebuild

the Last Days Temple

Thomas Ice & Randall Price 1992

I oktober 1989 under Løvhyttefesten forsøgte to medlemmer af "the Temple Mount Faithful (TMF) at lægge en *hjørnesten* (4 ton) til det nye tempel, ved indgangen til Tempelpladsen i Jerusalem. Den ene var klædt i præstelig skrud efter den Gl. Pagts forskrifter. Forsøget stoppedes af politiet efter protester ved en arabisk skole samme dag.

I samme måned udkom **Time** magazine med en artikel: "Time for a new Temple?" med beskrivelse af Tempelkontroversen og løbende forberedelser for genopbygning. I oktober 1990 annoncerede TMF at de vilde gentage forsøget med at lægge den præparerede hjørnesten foran indgangen til Tempelpladsen. Ved Vestmuren (til Salomos tempel, "Grædemuren"), var 20,000 jøder samlet til Løvhyttefest ceremonien. 3,000 muslimske palæstinensere bombarderede folkemængden med sten oppe fra muren der grænser til Klippemoskeén. Resultatet af håndgemængt med det israeliske politi efterlod 17 dræbte arabere og førte til fordømmelse fra FN, inkl. USA.

I sept. 1991 gjorde TMF deres tredje forsøg på at lægge hjørnestenen foran Tempelpladsen, men blev afbrudt af israelisk politi af frygt for en gentagelse af arabisk oprør. I maj 1992 sagde Rabbi Dr. M. Antelman fra Weizmann Institut, at man i en grotte i Quamran havde udgravet et eks. af en antik tempelrøgelse og forventede at finde andre tempelskatte, bl.a. Pagts Ark. Og at man nu definitivt havde lokaliseret det gamle tempels nøjagtige beliggenhed ved siden af Tempelmoskeén. Medlemmer af Tempel-instituttet i det gamle Jerusalems jødiske kvarter, klædte i præsteskrud fra det gamle tempels tid demonstrerede et gyldent *mizrak* brugt af præsterne for at opfange *blodet* fra *offer*-dyret og bære det hen til alteret. En voksmodel af den seks-fod høje guld *menorah* til det kommende tempel estimeres at koste 10 mill US. Dollars og er under forberedelse.

I 1990 besøgte en pinsepredikant, Clyde Lott og opføder af den røde Angus kvie fra Mississippi, Tempel-instituttet i Jerusalem og fortalte de ortodokse rabbinere at deres bedste mulighed for at opføde en *kosher rød kvie* til ofringer i det planerede tempel, var at importere 200 af hans bedste kvier til Israel.

I 1998 besluttede Lott, at ikke 200, men 50,000 røde Angus kvier til en pris af 2,000 US dollar pr. stk vilde kunne velsigne Israel med en fuldstændig frisk national bestand. Store indsamlinger i USA var begyndt i kristne zionistkredse, men rabbinerne protesterede mod at han under "fund-raising" kampagnerne, samtidigt prædikede omvendelse af jøder til de kristne zionisters menigheder.

Tempel instituttets magnifike website med dets blodrøde kvie og en gigantisk grafisk konstruktion af det nye tempel, solidt placeret på Tempelbjerget, ryddet for moskeér, er meget besøgt af både kristne og jøder. En cyperspace Tempel mur bestående af stene med inskriptioner og navne af tusindevis af donatorer og en lang liste af E-mails i dets cyperspace gæstebog, taler for at kristne er mindst lige så opsatte som jøder på at finde den rette offer-kvie og på at bygge Templet, skriver *Victoria Clark* i sin nyudkomne bog *Allies For Armageddon* . //

Jødiske Forudsigelser om Endetids Templet

” I Israel har vi rabbinere kaldt Mikubalim (Kabbalister) som har en speciel måde at tælle dage og år og som ved nøjagtig *hvornår* Messias kommer og *hvornår* Templet vil blive genopbygget. Ifølge deres beregninger, som de har gjort udfra Daniel, Eze-kiel og andre profeter, vil 1992 blive året, Messias kommer og det tredje Tempel genopbygges. Jeg har en bog i mit bibliotek som blev skrevet for 56 år siden og den forudsiger at det år er 1992. Andre lærde i Israel siger det samme. Vi forventer at det sker ! ”

Vi skriver nu år 2008, det er 16 år *siden* Messias forventede Komme og Templets genopbyggelse. Mange jødiske rabbinere gennem tiderne har givet sig ud for at være den ventede Messias. Jesus sagde:

”Agt vel på at I ikke bliver ført vild;
thi mange skal komme i mit Navn
og sige:

”Det er mig !” og: ” Tiden er nær !”
Men gå ikke efter dem !”

Luk.21,8.

Det er ikke kun kristne zionister og fundamentalister der udbasunerer Messias Komme. Også i jødiske kredse flo- rer det messianske vanvid, skriver Göran Rosenberg i sin Bog ***Det Tabte Land***, som udkom på dansk i 2001:

ET LAND VED TIDENS ENDE

- om jødiske Messias-skikkelser-

Da Menachem Mendel Schneerson, den syvende Lubavitcher rabbiner *døde* den 12. juni 1994, 92 år gammel, stod han i spidsen for en bevægelse som påstod at have 200,000 tilhængere og 250 mill. dollars i årsomsætning, og som byggede på den stadig mere udbredte forestilling at Schneerson *selv* var *Messias*. Tre tusind rabbinere var sendt ud i verden for at forkynde og forberede Messias ”snarlige ankomst”, for at sætte social hjælpevirksomhed

i gang, starte toraskoler, trykke jødiske kalendere med religiøse brugsanvisninger og uddele billeder af rabbineren foran Salomons tempel. I USA, Frankrig, England, Australien og Israel kørte bevægelsens mitszva-tanks, campingbusser ombyggede til missionscentraler, rundt med det påmalede slogan:

”Messias er på vej”.

Mænd på gaden blev standset og spurgt om de var jøder og i givet fald om de havde beviklet deres bederemme om morgenen. I dage og nætter stod mennesker i kø foran rabbinerens hus for at få hans råd og velsignelse.

Jødisk Messias-kampagne

Hans tilhængere satte en bevægelse i gang for at få Schneerson til at træde frem som Messias, og der blev præsenteret beviser på hans udvalghed. Med kabbalistisk talmystik påvistes det at rabbinerens adresse i Crown Heights, 770 Eastern Parkway, N.Y. kunde læses som *Beth Maschiach*, Messias hus. I byen Kfar Chabad, bevægelsens centrum i Israel, genopbyggedes en nøjagtig kopi af huset i røde teglsten og det hele, for at den kunne stå parat til Mesterens indtræden i Det hellige Land. Af den traditionelt ikke missionerende jødedom var der helt overraskende opstået en minutiøst velorganiseret og fundamentalistisk trosikker jødisk missionsbevægelse som var overbevist om at verden straks måtte gøres parat til Messias Komme. En personlig Messias-skikkelse var i det chassidiske miljø ikke en teologisk abstraktion. En lang række af dem har forekommet i Grækenland, Polen, Spanien, Portugal etc. som alle viste sig at være *falske profeter* der førte sine trofaste tilhængere i ulykke når den ventede Messias udeblev eller de selv blev afslørede som falske profeter. Bagefter er det lettere at se hvor *messiansk* ladet den *verdslige zionisme* hele tiden har været, fra Moses Hess' kabbalistiske verdensforløsning, over Theodor Herzls universalistiske *stats-utopi* til Ben Gurions *politiske* bibel-citeren. Indenfor den ydre ramme af et nationalt politisk projekt inkorporerede zionismen det ene bibelsk messianske symbol efter det andet. Zionismen talte om tilbagevendelsen til Zion, Bibelen om slutningen på diasporaen, zionismen lovede en jødisk stat, Bibelen om befrielse fra ”fangenskabets land” Israel, zionismen vilde få ”ørkenen til at blomstre”. ”Når landet *Eretz Israel*, giver frugt i overflod, nærmer enden sig” kommenterede Rashi. Det messianske element i zionismen kom stadig tydeligere i *konflikt* med det verdslige: modernisering, demokrati, social retfærdighed og menneskelige rettigheder. Zionismens verdslige mål havde været at oprette *en stat for jøder*, som samtidig, ifølge uafhængighedserklæringen, skulde ”garantere fuld social og politisk ligestilling mellem alle sine medborgere, uanset religion, race eller køn”. Zionismens vagt udtalte og uafklarede messianske mål havde været at oprette *en jødisk stat*. Men hvad skete når de to mål kom i konflikt med hinanden?

I 1967 var målkonflikten et faktum. En indre messiansk logik havde endnu en gang trængt sig ind på den ydre virkelighed. Historiens forløb syntes atter at være kortlagt af løfter og tegn. Begivenheder, folk og steder blev presset ind i en *apokalyptisk dagsorden*. De jødiske bosætteres stadig mere militante arrogance, Chabads flammende bederems-missionærer på verdens gader og torve, Baruch Goldsteins "hellige" massakre på de bedende muslimer i Hebron, Yigal Amirs af Gud inspirerede mord på Yitzhak Rabin, væbnede sekters planer om at genopbygge Kong Salomos Tempel (på *ruinerne* af Tempelbjergets *tomskér*) og dér genindføre de foreskrevne tempelriter, var

var alle udtryk for opløsningen af grænsen mellem messianisme som etos ("Messias kommer hver dag") og messianisme som apokalyptisk handlingsprogram- og dermed for en menneskelig aktivitet, løsrevet fra menneskeskabte regler. Det som i realiteten skete i Israel efter Seksdageskrigen 1967 var at en gammel og udtjent idé for Staten Israel blev erstattet af en anden, *endnu* ældre. En opbrugt verdslig legitimitet veg langsomt for en i moderne tid uprøvet, *religiøs*. En uforløst messiansk impuls søgte tilbage til sine rødder.

I efteråret 1994 kunne det messianske magtskifte iagttages på kæmpemæssige, lysende elektroniske opslagstavler, centralt placerede over hele Israel. To kolossale mandsansigter skiftedes regelmæssigt til hver tyve sekunder at skue ud over den jødiske stats svulmende motorveje og indskrumpne citrusplantager. Det ene øjeblik en dekorativt vejrbidt, tyndhåret labourpolitiker i arbejderzionismens uniform, hvid opknappet skjorte, Avigdor Kahalani, som i protest mod regeringen Rabin og sin egen partiledelse lovede kamp om hver kvadratmeter af Golan. Det næste øjeblik, i mørkegrå frakke, med hat og skæg, den for nylig *afdøde Messias* fra Crown Heights, som lovede mere, end han kunde indfri.

Landet under Stenene

I foråret 1967 var jeg og mange med mig dybt urolige for staten Israels eksistens. Rapporterne fra Israel registrerede forbløffelse, uro og en voksende spænding i takt med at reserverne blev mobiliseret og landet befandt sig i en faktisk undtagelsestilstand. Hvad der i april var begyndt som en alvorlig men endnu afgrænset militær skærmydelse mellem Syrien og Israel (der endte med at seks syriske jagerfly for øjnene af tusindvis af vidner blev skudt ned i en luftkamp nær Damaskus) eskalerede i et skæbnetungt samspil af krænket prestige, militær mistillid, gemene stormagtsintriger, strategiske fejlregninger og politiske hårdknuder til grænsen af en storkrig. Uanset hvad man mente om konflikten historisk rødder og Palæstinaflytningenes sag var der kun få som ikke var urolige ved tanken om at Israel ville blive militært politisk udslettet.

Efter krigen 1967 var Israel i besiddelse af områder som havde mindst lige så stor emotionel, historisk og religiøs værdi som områderne langs kysten og Galilæa nogensin-

de havde haft. Hvis jøderne kunde hævde en historisk ret til at judaisere de tidligere arabiske byer Haifa, Tiberias eller Jaffa, kunde de med rimelighed hævde en endnu større ret til Hebron og Jerusalem. Og hvis de *ikke* kunde hævde retten til Judæa og Samaria, ud fra hvilke forudsætninger havde de da ret til Galilæa? Før krigen 1967 kunde zionismen med held retfærdiggøre sit statsopbygningsprojekt gennem henvisninger til Holocaust, det europæiske forræderi, verdenssamfundets ansvar for jøderne, Israels lidenhed, arabernes storhed og omverdenens beundring for det israeliske samfunds livskraft.

Det Tabte Land

Den omhyggeligt dyrkede zionistiske myte at jøderne var kommet for at leve i fred, at den oprindelige kolonisation ikke have skadet Palæstinas arabere, men tværtimod gavnnet dem, at det var araberne som havde givet anledning til flygtningeproblemet, at der ikke herskede nogen modsætning mellem zionismens og den arabiske lokalbefolkningers interesser, var stadig troværdig i store dele af omverdenen.

Efter krigen 1967 begyndte retten til kolonisering, judaisering og annektering af militært besatte områder at blive terminologisk formuleret som magt, mission og historisk ret, ydermere med en stadig skarpere messiansk-religiøs undertone. I årene efter 1967 ødelagdes den arbejderzionistiske ideologi af sine egne indre modstætninger. Tilbage blev en slagmark af nøgne interessekonflikter mellem jøder og ikke jøder, af utilsløret militær okkupation, af nyvakte etniske og messianske fordringer på jord, af kynisme og selvbedrageri og, hos nogle få, af fornyet overvejelse og modstand.

For mig var det hele en dybt rystende oplevelse. Jeg havde naturligvis indset at mit ungdomsbillede af Israel var selektivt og naivt, at der fandtes ting at opdage som jeg ikke engang havde forstået at lede efter og endnu mindre at opfatte. Jeg var parat til at finde pletter på solen, at nuancere mit billede af Israel, at møde kritikken på halvvejen, for derigennem at redde i det mindste noget af min fortid.

Men ingenting kunde forberede mig på følelsen af *tomhed* og bitterhed som bredte sig i takt med at de ideologiske slør blev revet væk og den ene pionermyte efter den anden blev punkteret. Tæt, tæt under det land som jeg engang havde slået rødder i og elsket, lå et land fuld af *vold*, uret og had. Og derimellem et voksende lag af løgne, *historiske forfalskninger* og nedpløjede husgrunde. Jeg følte mig narret, bedraget og berøvet mine minder. Jeg faldt fra høj højde og slog mig hårdt. Ingenting var mere som før. Mit sorgfri, solrige og summende Tel Aviv var blevet en fremmed og ugæstfri by. Mennesker som jeg indtil for nylig havde stået nær, kunde jeg ikke længere nå. Den poltiske forløjethed gjorde mig utilpas. Den historiske uvidenhed og ligegyldighed blev uudholdelig. En gang havde jeg vandret til fods på kryds og tværs gennem

Israel uden at lægge mærke til de tilgroede stengrunde, de halvt raserede gravmonumentter der somme tider stak op ved markskellene, de spredte rester af husmure og stenvægge.

Da døren til landet under stenene havde åbnet sig, var ingenting længere som før. Jeg så ting, som jeg ikke tidligere havde set, og det lå nu bag en uigennemtrængelig væg af glas. Mine stærkt støbte følelsesmæssige bindinger til landet blev langsomt løst op. Det landskab hvis dufte, farver og lys for nylig havde fremkaldt erindringen om vandringer og venner og vide horisonter, fremkalte nu bare følelsen af noget der for *for altid* var gået *tabt*. Det jeg havde opdaget var dog noget mere end historiens ubønhørlige gang. Det var historiens bevidste tilrettelæggelse. Det var historiens ydre og indre bedrageri. Det var de tidligt foretagne kursvalg, de alt for tidligt afgjorte debatter, valgmulighederne som var forklædte til omstændighedernes tvang. *Ein brira*, sagde man i Israel, intet valg. Hvad jeg opdagede var, at der havde eksisteret valg, og at Israel havde valgt. Måske havde de ret, de som sagde hvad de ikke tidligere havde sagt: Israel havde bare gjort som alle andre nationer og stater i historien. Jøderne havde gjort med palæstinenserne som russerne med volgatyskerne, eller polakkerne med østpreusserne, eller tyrkerne med grækerne, eller amerikanerne med indianerne, eller serberne med de muslimske bosniere. De jødiske motiver havde bare været så meget mere værd at interessere sig for. Og sådan havde det måske været, vi havde bare gjort som alle andre, men det var ikke hvad jeg havde måttet lære. Jeg var blevet opdraget i overbevisningen om at Israel var en velsignelse ikke bare for jøderne men også for araberne, at zionismen var en bevægelse for jødernes rehabilitering, ikke for nogen andens underkastelse. Vi havde ikke taget noget fra nogen, ikke erobret noget som ikke var vores, ikke dyrket noget som ikke ventede på at blive opdyrket. Vi bar vores våben i selvforsvar, ikke for at berøve nogen jord og rettigheder. Jeg havde *levet i troen på*, at staten Israel var en stat, som anerkendte alle menneskers lige værd og ret, og at arabernes fortsatte isolation var følgen af deres selvvalgte uforsonlighed.

***”Hvad jeg opdagede var at jeg
havde levet i en løgn !”***

Göran Rosenberg. slutcitater //

Hvor tragisk at læse om en *svenskfødt*, udvandret til Israel i 1962 og nu hjemvendt *jødes* disillusionerede vidnesbyrd om det, som i unge år havde været en zionistisk drøm om: *”Det förlovade landet,” nu* var blevet titlen på hans bog : *Det förlorade landet, Det tabte Land*.

MESSIANSKE JØDER

-En præsentation af de kristne jøder i Israel

Kai Kjær Hansen og Ole Chr. M. Kvarme, 1979

De fleste jøder ser tilbagevendingen til landet og oprettelsen af staten Israel som endetidstegn. De gammeltestamentlige løfter om landet ses mere eller mindre som opfyldt i vor tids begivenheder i Mellemøsten og de nytestamentlige belæg for at sætte dette ind i endetidssammenhæng er primært Lukas 21,24, hvor der tales om at *Jerusalem* skal nedtrædes af *hedninger*, indtil *hedningernes tider* er til ende, og dernæst, hvor tilbagevendingen til landet til sidst skal føre til folkets omvendelse, og at der:

”er kommet forhærdelse over en del af Israel,
indtil hedningerne fuldtalligt er gået ind,
og så skal hele Israel blive frelst.”

Rom. 11,25 ff.

I tråd med dette trækker man fra tid til anden forskellige profettekster frem fra Det gamle Testamente, der ses som opfyldt ud fra en anvendelse af dem, som falder naturlig. Således var der mange messianske jøder, der under den egyptiske præsident Sadats berømmelige besøg i Jerusalem nov. 1977 henviste til *Esajas kap. 19*. Det var imidlertid ikke blot de messianske jøder, der citerede Esajas ord, og håbede, at de forestående forhandlinger ville bringe en opfyldelse af dem, men disse ord blev citeret både i Knesset, i radio og TV, såvel som af ”manden på gaden”. ”På hin Dag skal Israel selvtredje, sammen med Egypten og Assyrien være en velsignelse midt på Jorden, Som Hærskarers Herre velsigner med de Ord: ”Velsignet være Egypten mit Folk, og Assyrien, mine Hænders Værk, og Israel, min Arvelod !” (Es.19,24 ff)

Ved siden af denne mere almene endetidsfortolkning finder vi også hos mange en mere specifik forståelse af tilbagevendingen til landet og oprettelsen af staten som kimen til *tusindårsriget*. Dette rige skal Messias oprette, når Han igen sætter sin fod på Oliebjerget, og det hjemvendte Israel, som spontant omvender sig, når de ser Ham komme, i disse tusind år have del i Jesu kongedømme og Zion skal være centrum for dette rige og den nye missionstid. Dette tusindårsrige er for de messianske jøder netop det rige, om hvilket disciplene spørger Jesus i Apg. 1,6, hvornår Han skal oprette og det er det samme rige, der omtales i profeten Daniels visioner (Dan. 4 og 7). De messianske profetier og løftet om landet mødes og finder sammen i tusindårs-riget, der på mange måder bliver en af de vigtigste tolkningsnøgler til de bibelske skrifter.

For de fleste messianske jøder var denne tankegang en væsentlig drivkraft, da de forlod Europa i efterkrigstiden og kom som immigranter til den jødiske stat:

s

” Dette var den egentlige grund til at jeg kom til Israel,”
udtalte en kristen jødinde af rumænsk herkomst.

De allerfleste messianske jøder betoner at der er noget akut over det jødiske folks nuværende situation: de er tilbage i deres land, men dets gudsforhold er ikke i orden, noget tilstedeværelsen i landet burde være udtryk for. For dem bliver tilbagevendingen til landet *en drivkraft til forkyndelse af evangeliet* for deres jødiske brødre. Ud fra en ægte solidaritet med deres folk og ud fra en forståelse af evangeliets egenart, nemlig at de gammeltestamentlige løfter og Israels håb er opfyldt i Jesus Messias, betoner de over for deres frænder, at Israels fremtidige skæbne er knyttet til troen på Jesus af Nazaret.

Messianske Jøder Og Kirkens Tro og Bekendelse

I de messianske jøders kamp for at finde en ret balance mellem deres jødiske identitet og deres tilhørsforhold til Kristi kirke på jord, finder vi holdninger, som går på tværs af menighederne og som er karakteristisk for kristne jøder i forhold til kristne i øvrigt.

For det *første* er der mange, særlig i de messianske forsamlinger der gør beviste forsøg på at undgå alle kirkelige og kristne traditioner, som ikke er *bibelsk begrundet*. De vil prøve at komme tilbage til den kristendomsform, der eksisterede, *før* hellinisering og politisering satte ind i det 4. årh. og før den kristne menighed begyndte at udvikle sine egne traditioner og institutioner, og før synagogens talmudisk tradition blev normativ. Rent konkret betyder denne holdning f.eks. at man kun i ringe grad tager hensyn til den kristne kirkes højtider, men at man i stedet prøver at markere de *bibelske højtider* efter den jødiske festkalender og i den grad det er muligt med et nytestamentligt indhold. En sådan holdning afviser også brug af de *oldkirkelige bekendelser*, bl.a. den apostolske trosbekendelse i gudstjenesteliv og dåbsoplæring. Det er bl.a. derfor man *ikke* vil kaldes for *Jødekristne*, men Messianske Jøder.

Den anden hovedtendens ligger på linje med den første, men går alligevel længere. Kernen i den jødiske identitet som er udvælgelsen af folket i Abraham har fået en ny og dybere mening ved tilhørsforholdet til Kristus. Fælles for begge holdninger er imidlertid, at den *jødiske tradition* med dens gammeltestamentlige rødder kan danne basis for kritik af både vestlige og østlige *kirke- traditioner*. Synagogen har holdt strengt på *billedforbud*, og dette er baggrunden for, at de messianske jøder ofte er mod billedlig udsmykning af kirker og menighedshuse. Den jødiske tradition og deres jødiske baggrund spiller således en stor rolle for de messianske jøders holdning til kirkens tro og traditioner.

Efter at en jøde er kommet til tro på Jesus som Israels Messias, bliver Det gamle Testamente for ham ofte *profetbogen* der peger frem mod denne *Messias*.

De messianske jøder har i hvertfald gjort deres for at vise, at de føler sig som noget for sig selv, både i deres helhedssyn og i den betegnelse, de har valgt at benytte om sig selv. At følelsen af at være noget specielt *kan* overbetones advarer Maoz imod. Han taler om, det legitime forsøg på at udtrykke sin "jødiskhed" i Kristus har ført til en "jeg-er-helligere-end-du-holdning" overfor ikke jødiske kristne. Denne advarsel hører også med, når billedet af det specielle element hos de messianske jøder skal opridses. //.

- Slutcitater -

Kommentarer

Messianske jøder udgør kun en lille fraktion af jødedommen på verdensplan, (år 2007) omkring 47,000 ud af en befolkning på 14 mill. Deraf er der en estimeret 10, 000 Messianske jøder i Israel. Her betragter man en messiansk jøde, som en forkert slags jøde. Staten Israel overtræder sin egne love om religionsfrihed ved at nægte Jødiske Messianere automatisk "ret at vende tilbage" til Israel.

Den messianske bevægelse i Amerika vokser hurtigst fordi flere "hedninger" end jøder slutter sig til den. Den mest synlige gren af bevægelsen er den missionske organisation *Jews for Jesus*, som fik ledende artikel omtale i pressen i juli 2006 da dens New York kampagne gik ud på at dele 1 mill. Evangeliske pampfletter ud og høstede 157 jødiske og 164 ikke jødiske nyomvendte medlemmer.

Hvad amerikanske messianere og kristne zionister alle har til fælles er en fiksering på bibelske profetier om Endetiden, hvor Israel og jøderne, omvendte eller ej, *er i centrum*. //

THE INTERNATIONAL JERUSALEM POST

January 24, 2003

Kindergarten of Terror

Palestinian terrorists are urged to start young

Palestinensiske børn hjernevaskes til at dø

Den 11 jan. infiltrerede to palestinensiske terrorister en israelsk kommune Netzarim, bevæbnede med knive for at dræbe jøder. Da de israelske sikkerheds styrker overmandede dem viste de sig til deres forbavselse at være børn. De to – brødre Ahmed og Ismail var 14, respektive 17 år, blev lettere såret og førtes til SorokaHospital i Beersheba. Der konstaterede man at den ene af dem var under påvirkning af droger. "Den ene af børnene var tydeligt droget. Han kunde ikke besvare enkle spørgsmål og var ude af stand til at opfatte hvor han var", fortalte Hospitalets læger Israels Radio. De var heldigere end 3 andre medlemmer af deres gruppe i "Den Populære Modstandsbevægelse," en ungdomsgruppe ledet af Fatah, Hamas og den Islamiske Jihad bevægelse. De dræbtes af IDF styrker da de forsøgte at trænge igennem sikkerheds hegnet med bomber og knive. De var 13, 14 og 15 år gamle. Den meget belastende involvering af børn i den palestinensiske terroristkrig mod Israel har vist sig at være en af de mest bekymrende fenomen i denne konflikt. Forsvarerne af den palestinensiske påstand siger at disse børn er motiverede til at deltage i voldsomme aktiviteter på grund af følelse af håbløshed og desperation.

Selvmords-bombere- helgen-forklares

En rapport offentliggjordes i begyndelsen af denne måned af Palestinian Watch, en israelsk uafhængig observations gruppe. Den bragte nye beviser for at deltagelse af børn i terrorist handlinger er alt andet end et udtryk for håbløshed og desperation. Den omfattende rapport, "Ask for death ! –Indoktrineringen af palestinensiske børn opfordrer til at søge døden for Allah- shahada" forklarer hvordan palestinensiske børn de to sidste år har været udsatte for systematisk indoktrinering fra palæstinensisk media, skoler og religiøse ledere til at sætte en voldsom død højere end livet.

Palæstinensiske børn som deltager i terrorist overfaldene mod israelere gør det fordi de er blevet påvirkede til at tro ved at ofre deres liv vil de opnå en bedre fremtid i livet efter døden. Det er håb, ikke håbløshed, der motiverer palæstinensiske børn til at udføre terrorist angreb mod Israel. Dette faktum fremgik helt klart i et filmklip på de palæstinensiske myndigheders TV program 9 juni, 2002, i et nyhedsprogram, hvor to 11-årige piger Walla og Yusra var gæster i studiet. Pæne og korrekte i deres påklædning og alvorlige, forkla-

rede pigerne for programværten hvorfor *shahada*- martyrdom er deres personlige mål i livet. Værten: "I beskrev shahada som noget smukt. Synes I at det er smukt ? "

Walla: "*Shahada er meget smukt. Enhver længes efter shahada. Hvad er bedre end at komme til paradis ?*"

Yussra: "Selvfølgelig er shahada godt. Vi ønsker ikke denne verden, vi ønsker liver efter døden. Vi har ingen gavn af dette liv, kun af liver efter døden...Børnene i Palæstina har accepteret konceptet at dette er shahada, og at døden ved shahada er rigtig god. Ethvert palæstinensisk barn ca 12 år , siger, "O´Gud, jeg vil gerne blive en shahid."

Selvmords bombere helgenforklares og fejres i populære spil og sange. Yasser Arafat har gentagne gange opfordret " millioner af shahids," at "marschere mod Jerusalem." I et andet nyhedsprogram vist filmklip af børn der brændte US flag, og en unge pige erklærede :

"at palæstinenserne" skal dræbe så mange israelere og amerikanere som muligt."

Et foto af et palæstinensisk barn under to år, klædt ud som selvmords bomber med sprængstoffer rundt om livet og rødt jihad-pandebånd, blev fundet i et terrorist hjem for nylig. En "Al-Aqsa Martyr´ Brigades" website, viser 3-4- årige børn med våben, ved siden af Fatah medlemmer. Ifølge lederen af Palestinian Media Watch, er fremtidsudsigterne for disse palæstinensiske børn noget der berører hele den vestlige verden. "Disse børn har lært at *hade* og at dø for Allah. Deres barndom er blevet ødelagt af indoktrinering til at hade og *dræbe* jøder så vel som amerikanere og vesterlændinge i særdeleshed.

Børneofringer i vore Dage – som i Oldtiden

"De Palæstinensiske Myndigheder har gjort en hel generation af børn til ofre," forklarer Dr. Itama Marcus, lederen af den palæstinensiske media-watch. Han konkluderer. "De har lært dem at tro at deres død for Allah i krig er det højeste mulige mål i livet. Denne indoktrinering er en uudslettelig skamplet på det palæstinensiske samfund og placerer de Palæstinensiske Myndigheder blandt de største børne-mishandlere i historien."

Frivillige ortodokse israelere påtager sig den makabre opgave at fjerne de blodige rester af menneskelige kropsdele og indvolde efter selvmords bomberne og deres ofre, der klæber sig til gader, fortove, inventarer, eller er havnet på de overlevende ofre. De følger efter redningsmandskab og ambulance folk, der tager sig af de sårede, der ofte har et utal af sprængte metalsplinter fra bomberne spredt ud over hele kroppen. Hvis de overlever, venter dem mange smertefulde operationer for at få dem opereret ud, foruden ligeså smertefulde og langvarige behandlinger af kvæstelser og brandsår.

Men det, at med fuldt overlæg og falske løfter, sende sine

børn i døden i et "helligt krig," har dog kompensationer for de forældre, som har fostret en martyr. De bliver honorerede med offentlige æresbevisninger og belønnede med anseelige beløb i "erstatning for tabet af et familiedlem". Så hvor meget *disse kontante* løfter om "erstatning til forældrene - i *dette* liv" spiller ind, kan kun deres egen samvittighed røbe:

"... idet deres Samvittighed vidner derom og Tankerne indbyrdes anklager eller også så forsvarer hverandre-på *den* Dag, da GUD ved Jesus Kristus, vil dømme, det, der skjuler sig i Menneskene." Rom. 2,15 ff.

At slagte sine Børn for afguderne Baal og Tanit, var kendt blandt Nordafrikas befolkninger fra 7. til 3. årh. f.Kr. I Karthago har man fundet over hundred lærer med knogle rester fra børneofringer. Israeliterne på Jeremias tid, forledtes også til at tænde offerild for Baal og andre guder –og at ofre sine børn til dem i ilden, Jer. 7, 31.

Ezekiel, som befandt sig i Babylon ved samme tid, sagde ligeledes:

Så siger HERREN:

"Og du tog dine Sønner og Døtre, som du havde født Mig, og slagtede dem til Føde for dem." Ezekiel 16,20. //

THE INTERNATIONAL JERUSALEM POST

October 4, 2002

Giving The War Its Name-

after two years of violence

Få dage efter det mislykkede Camp David topmøde med Præsident Clinton og Premiær Minister Ehud Barak i juli 2000, meddelte Palæstinenserens leder Yasser Arafat til *Al-Shuhada*, ("Martyrernes mdl. avis) til det tapre palæstinensiske folk, "vær beredte . Kampen for Jerusalem er begyndt." PA's Justitsminister Freih Abu Middein advarede i et interview med samme avis i august måned: "Voldshandlinger er på vej og det palæstinensiske folk er villige til at *ofre* selv 5,000 tilskadekomne." En anden officiel bekendtgørelse fulgte nogle dage senere: "Vi vil rykke frem og erklære en generel *intifada* for Jerusalem. Tiden for intifadan er kommet, tiden for intifadan er her og *nu*." Den retoriske optrapning startede allerede før Camp David mødet. På en velkomst bannér for Arafat stod: "du er vor helt for krig og fred." På en anden stod der uden for den lokale lufthavn: "Jerusalem is in our eyes, tomorrow

in our hands.” PA-ansatte imamer på Vestbredden og i Gaza stripen talte om at ”befrie Jerusalem, Jaffa, Haifa og Ashkelon.” // *Slutcitat*

Den planlagte ”rejsning af det palæstinensiske folk”, blev afværget af Israels forsvarstyrker (IDF) . Men den palæstinensiske *kamp-retorik* er kommet for at blive. Og den er *ikke* kun rettet mod Israel, men mod hele den vestlige verden. Begrebene *Jihad* og *Intifada* (opstand) blev *oficielle* år 2000 og brugt af terroristerne i 2001 da man bombede World Trade Center i New York og senere i Madrid og London. Nu brændes danske flag og trædes under fode af ophidsede muslimer foran TV-kameraer i Mellemøsten og andre muslimske lande. Der råbes slagord:

” i dag lørdags-folket i morgen søndags-folket !” //

”I skal komme til at høre Krigslarm og Krigsrygter. Se til, at I ikke lader jer skræmme, thi det må komme således.

Dog, det er er *endnu* ikke Enden.

Thi Folk skal rejse sig mod Folk, og Rige mod Rige og der skal være Hungersnød og Jordskælv både her og der-. Men alt det er kun Veernes Begyndelse.”

Matt. 24,6 ff. //

KRONOLGISK SAMMENFATNING

5 maj år 2009 e.Kr

Ifølge den gregorianske kalender, som har været i brug siden 1582, indført af pave Gregor 13. til afløsning af den julianske kalender, indført af Julius Cæsar 45 f.Kr, *modsvarede* år 36 e. Kr. ifølge Bibelens kronologi :

det fjerde årtusindes afslutning efter Skabelsen.
(se s. 131)

Da år 1000 e.Kr. nærmede sig, ventede praktisk taget hele den katolske kirke på verdens ende. Som tiden nærmede sig gav mange katolikker i panik, alt hvad de ejede til kirken og dens klostre. Da den lange terrorfyldte nat i december 999 kulminerede og det første dag gry oprandt i år 1000, uden at jorden var gået under, antog man at dommedag var blevet udsat og man vendte sig til kirken for at få sine ejendele og besiddelser tilbage, som de havde fået underskrevne dokumenter på. Men Pavekirken afviste dem og sagde at de nu var i kirkens eje. (- se *The Vatican Billions af* Avro Manhattan, på listen med oversat litt.)

>>

Ifølge det kronologiske tidsstudium, afsluttedes det *femte årtusinde* efter Skabelsen, år 1036 e.Kr. Dette år oprandt også, - uden tegn på, at det var Tidens Ende.

År 2000, i den greg. kalender, markerede 2000 år efter Jesus fødsel, som eg. fødtes *mindst 4 år før* vor tidsregning. Dem, som fulgte med tiden, forventede at år 1996 ville afslutte de 2000 år og den forudsagte endetid. Men intet skete. De lærde hånlo og sagde: "Hvad bliver det til med hans Komme, som var forjættet ? Fra den Dag, vore Fædre sov hen, er alt jo blevet ved at være, som det var fra Skabelsens Begyndelse." **Men de...** 2 Pet. 3,3 ff.

Jesu Kristi fødsels-år blev *ikke* omtalt af Daniel, kun den "halve Uge", der med korsfæstelsen og opstandelsen år 33 e.Kr. markerede afslutningen af de "70 Uger", og år 36 e.Kr. -det fjerde årtusindskifte efter Skabelsen.(s.128)

Det sjette årtusindskifte er endnu ikke indtruffet, selvom vi skriver 2010, ifølge den greg. kalender. Det forventes at indtræffe i de nærmeste årtier- 2033 - 2036.

Og det er *de forudsagte*, - men **endnu ej** indtrufne omstændigheder, **vi** skal være årvågne for.

"Således kan I også skønne, når I ser alt dette ske, at Han er nær for Døren".Matt. 24, 33.

- og som er forudsagt, ved at:

"både skrive det ned, som er, - og det, som siden skal ske." Åb.1,19. //

ISRAELMISSIONENS AVIS

Nr.3 Juni 2008

Evangeliet og Den Jødiske Verden

Israel 60 år - og mistede liv

Forud for Yom Haátzmaut uafhængighedsdagen, går Yom Hazikaron, Israels nationale mindededag for faldne soldater og ofte for terrorisme. At Yom Hazikaron er placeret dagen forud for Yom Haátzmaut, er et smukt udtryk for bevidstheden om, at frihed og selvstændighed har kostet- og stadigvæk koster ofre- og liv. På Yom Hazikaron mindes de omkring 25.000 personer, der er faldet i krig eller er blevet ofre for terrorisme.

Mistede i krig- og ved abort

Dette tal på 25.000 svarer til omkring halvdelen af de aborter, der årligt foretages i Israel i dag. En sådan sammenligning turde jeg ikke som ikke-jøde fremkomme med på egen hånd. Men den indgår i debatten i Israel. I pressemeddelelser fra Israel lyder det, at Israels overrabbinat d. 24. december 2007 udtalte at abort "er en alvorlig synd". Og ikke nok med det, men denne alvorlige synd "forhælder Messias Komme". Lederen af *anti-abortion*-organisationen Efrat, Dr. Eli Shusheim, havde forinden fremlagt det statistiske materiale for overrabbinatet:

Hvert år udføres der *over* 50.000 aborter i Israel, hvoraf kun 20.000 er lovlige.

På Efrats hjemmeside nævnes samme tal, og det hævdes: "Mange af disse aborter kunne forhindres, hvis blot kvinden fik en basal social og økonomisk støtte. Alene sidste år reddede Efrat livet for 1806 jødiske børn i Israel. Hvis vores budget havde været dobbelt så stort, kunne vi have reddet dobbelt så mange børn."

Sidste år skete dette i en gennemsnitsuge i Israel:

- # 9 mennesker blev dræbt i trafikuheld
- # 1 israeler blev myrdet af terrorister
- # *over* 900 spædbørn *mistede livet* ved abort hovedsagelig pga. økonomiske forhold !

Tilsvarende toner lyder fra Beád Chaim, den messiansk-jødiske *anti-abortion*-organisation i Israel. "Det skønnes, at der siden 1948 er aborteret 2 mill. *spædbørn* i Israel ... Hvis disse to millioner børn var blevet født i stedet for at blive aborteret, ville det ømtålelige demografiske problem i forhold til araberne ikke eksistere."

Af redaktør Kai Kjær-Hansen. //

*”Thi mange skal komme i mit Navn og sige,”
Tiden er nær.”* Lukas 21,8.

” KRISTEN SCIENCE-FICTION.”

Den amerikanske journalist og forfatter Victoria Clark skriver i sin bog *Allies For Armageddon*, 2007, at den kristne zionist litteraturs bibelske tegneserier, video og computerspil, er kendetegnende for dens blanding af klunget humor og ”scientifisk” nøjagtighed. Et meget iøjensfaldende træk er Tim Lahaye og Jerry B. Jenkins fænomenalt succesrige *Left Behind* serier, hvis første udgave udkom samme år som *The End of the Age*, (1995).

En anden End Times tekno-triller, men fortalt i 12 volumer, *The Left Behind series*, handler om *forfølgelse* af sande troende og en anti-semitisk *Antikrist*, med Israel og Jerusalem i fokus, jøder og zionister i hovedrollerne. Der er masser af tekniske finesser, som i computerspil, rystende voldshandlinger, globale katastrofer der munder ud i en ”lykkelig Bibel-profeteret slutning.”

Den første bog med den nu berømte beskrivelse af
”the Rapture”, Jesus forudsigelse om **Endetiden**:

Bortrykkelsen til Himmelen:

” To Kvinder skal male på samme Kværn; den ene skal tages med og den anden lades tilbage.”
Luk. 17, 33-35.

Men ”the *Left Behind* serier” er en hyppig blanding af Bibel profetier, ”barok komik”, mirakler og romantik, krydret med skydevåben, størknet blod og himstregimser, noget der passer mange amerikaneres smag. I nov.2005, et årti efter at den første bog udkom, har salget af serierne solgt over 60 mio. eks. Dets forfattere påstår at de har ført henved 3,000 tabte sjæle til frelse ved deres hjælp. (!)

Hændelserne omkring 11 september 2001, ikke et utvetydigt tegn i Guds plan, men næsten lige så betydningsfuld for kristne zionister i Amerika, som Israels fødsel i 1948 eller Seksdageskrigen i 1967, sendte salget af *Left Behind* serien op i stratosfæren. Konstant salg af en halv mio. eksemplarer i måneden, fordoblet efter al-Qaeda’s attack mod New York og Washington. *Victoria Clark.* //

Pastorer over hele Amerika rapporterede en 20 procent stigning i antal besøgende hvis de talte om Apokalypsen. *Time* magazine citerede en forvirret Manhattan præst der sagde, ” Jeg måtte gå i årevis uden at nogen spurgte om *Endetiden* ... Men siden 11 sept, siger hårdkogte, kyniske New York sagførere og børsrådgivere, som ellers ikke lader sig påvirke af noget som helst, ”Er verden ved at gå mod enden ? Er alle forudsigelserne i Bibelen sandfærdige ?”

Kristne Bøger på det Amerikanske Bogmarked

I 2003 gik salget af "kristne" bøger op med 37 procent siden 2002. Medens hovedstrømmen af bogsalg stagne-rede, toppede det 2 milliarder US-dollar i 2004 og steg ydderligere i 2005. Kategorier inkluderer: Antikrist, Armageddon, Tallet 666, Den kommende Trængsel, Bort-rivelsen, Tusindårsriget, Israel, Kristi andet Komme, Dy-rets Mærke, Endetiden...ni hundrede forskellige artikler og links til 175 prophecy websites. Alle førende bogkæd-er har langt større kristne sektioner end tilsvarende bog-handlere i Europa. Kristne zionist for-fattere udstilles som prominente, ofte med ord som 'Armageddon' eller 'Jerusalem' i deres titler. Sommeren 2006 toppede Pastor John Hagee's 'inspirerende bog',

Jerusalem Countdown, 700,000 eksemplarer. V.Clark.

Det er ikke næstekærlighed der driver kristne zionister i Amerika til at yde Israel økonomisk og politisk (militær) support, "som det eneste demokratiske land i Mellemøst-en," omgivet af fjendtligt sindede araber og muslimer. Det er en oppisket stemning af *frygt* for at Bibelens profetier om endetiden, som de amerikanske Dommedags-profeter i presse, TV-show, Mega-kirker, bøger og websites lader hagle hen over sine tilhørere og seere. Det er amerikaner-nes specielle evne til *public relation*, at investere stort – og høste "big", og med de enorme midler som akkumule-res, købe *friendship*, entusiastisk og initiativ rigt sætte store projekter i gang, som i turisme, hotel-og seværdig-heder i Israel. Overskuddet kan så pumpes ind i politiske kampagner og militær oprustning til krig under mottoet: "peace and democracy". Men der bliver *ingen* fred,

"Fra små til store søger hver eneste Vinding,
de farer alle med Løgn fra Profet til Præst.
De læger mit Folks Brøst som den
simpleste Sag idet de siger:

"Fred, Fred !" skønt der ikke er Fred." Jer.6,13.

Og sådan lyder stadig profetierne over Jerusalem i de sidste dage.

The Messianic Jews Worldwide

De messianske jøder udgør kun en lille fraktion af den jødiske befolkning, omkring 47,000 ud af 14 mio. på ver-densplan. I Israel er der ca 10,000, (se s. 190) de fleste i Amerika. Medens de accepterer Jesus Kristus som deres Messias, vil de ikke have noget at gøre med ordet kristen-dom og kristen eller kirker, crucifikser og billeddyrkelse. Deres mest synlige bevægelse *Jews for Jesus*, som "made headline news" i juli 2006, da deres New York kampagne ved at dele 1 mio. Evangelie-pamfletter ud, høstede 157 jødiske og 164 "gentile"-konvertitter.

>>

Den Messianske bevægelse vokser så hurtigt i Amerika fordi flere "hedninger" end jøder slutter sig til dem. Nogle føler at visse messianske jøder er *for* jødiske og føler sig særligt privilegerede, som omskårne jøder.

Men hvem er egentlig "rigtig" jøde ?

"Thi Jøde er ikke den, som er det i det udvortes ... men Jøde er den, som er det i det indvortes, og Omskærelse er Hjertets Omskærelse, som sker ved Ånd, ikke ved Bogstaven; han har ikke sin Ros fra Mennesker, men fra Gud."

Rom. 2,28. //

The Quiet Revival

uddrag af en pjese

Med udgangspunkt i den Messianske bevægelse går der en religiøs vækkelse henover Nordamerika og ud over verden. Det er en *Quiet Revival*, en "stille vækkelse", som når ud til både jødiske og hedenske hjerter, og den er bestået af troende, som er kommet til indsigt om at det aldrig var Guds mening at den kristne kirke skulde indtage Israels plads, som Hans Udvalgte Folk, men i stedet for give dem fælles privilegier, som medborgere i Guds Rige, det Himmelske fædreland. (Hebr. 11,13 ff.)

Et ungt ægtepar Susan og hendes mand havde prøvet flere lokale kirker før de besluttede sig for selv at danne deres egen "home group"- en mini-menighed af mennesker som delte deres kærlighed til Israel. Hver lørdag samles seks par, inklusive Susans svigerdatter og mor for at fejre den jødiske Sabbat og læse Torahen ligesom jøderne gør i synagogen. Og de fejrer de jødiske helligdage, påske, pinse og løvhyttefest efter den jødiske kalender, efter Bibelen. Og de tror på Jeshua Messias, Jesus Kristus, som deres Frelser og Herre. *Victoria Clark*

Kommentarer.

At den unge kvinde, Susan blev "forelsket i Israel", tyder på at hun har deltaget i de kristne zionisters sværmeriske og selvinviterede deltagelse i den jødiske løvhyttefest *Sukkot*, som fejres hver høst i Jerusalem. Hele optog af danse og sang grupper, udklædte i designede kostymer efter israelisk folkløse, følger gennem gaderne i hælene på de ortodokse jøders processioner.

F.B.

DEN SAMARITANSKE KVINDE VED

JAKOBSBRØNDEN

Joh. 4, 4-26.

Da siger Kvinden til Ham: "Herre ! jeg ser, at du er en Profet. Vore Forfædre har tilbedt GUD på dette Bjerg, og I siger, at i Jerusalem er Stedet, hvor man bør tilbede Ham."

Jesus siger til hende: "Tro mig, Kvinde: den Tid kommer, da det hverken er på dette Bjerg eller i Jerusalem, I skal tilbede Faderen.

I tilbeder det, I ikke kender; vi tilbeder det, vi kender, thi Frelsen udgår fra Jøderne.

Men den Tid kommer, ja, er allerede inde, da de sande Tilbedere skal tilbede Faderen i Ånd og Sandhed; thi det er sådanne Tilbedere, Faderen søger.

GUD Er Ånd, og de, som tilbeder Ham, bør tilbede i Ånd og Sandhed." Joh.4,24.

Kommentarer:

Denne Susan, som var på "Bible-tour" og ´ blev forelsket i Israel, ´ så meget, at hun og hendes mand og børn nu følger de nationale jøders skikke, "den *gamle* Pagts folk, i deres *nye* Stat Israel:

1. For det første er den gamle Pagt *ophørt*, og en *ny* og bedre Pagt sluttet, "(Hebr. 8, 6-13.)
2. For det andet, er denne pagt ikke forbundet med de lokale steder i Staten Israel og *ikke* identisk med
3. GUDS Israel i den nye Pagt.

"Thi hverken Omskærelse eller Forhud betyder noget, men Nyskabelse. Og over alle, som vandrer efter denne Rettesnor, være Fred og Barmhjertighed,

ja, over GUDS ISRAEL." Gal. 6,16.

Og derfor sagde Jesus til Kvinden ved Brønden:

”den tid kommer, ja er allerede, da det hverken
er på dette Bjerg eller i Jerusalem,
I skal tilbede Faderen.

Kvinden siger til Ham: ”Jeg ved, at Messias
kommer, Han, som kaldes Kristus; når Han
kommer, skal Han forkynde os alt.” Joh.4,25.

Jesus siger til hende:

”Det er mig, Jeg, som taler til dig.”
Joh. 4,26.

Konklusion:

Susan fra Minnesota, kan *ikke* have mødt *den Jesus*, som
talte til den samaritanske kvinde ved Jakobsbrønden, og
har heller ikke forstået Jesus egne Ord i Joh. 4, 1-26.

Og hvis det ikke er *Ham*, må det være en *anden Jesus*,
som Paulus advarede korinterne imod:

”Hvis der nemlig kommer nogen og prædiker:
en *anden Jesus* end Ham, vi prædikede, eller I
får en *anden Ånd* end den, I fik eller et *andet*
Evangelium end det, I tog imod, så finder I jer
kønt deri.” 2 Kor.11, 4.

Christian Zionism er et andet Evangelium

//

”THE END OF THE AGE”

Pat Robertson

--

Og ”JERUSALEM COUNTDOWN”

Pastor John Hagee,

- er bogtitler på andre amerik. best-sellers om *Endetiden*,
der tolker de politiske aspekter på Mellemøst-krisen i
”Bibelens Lys.” En af de store forgængere er *Hal Lindsey*,
der i 1960 udgav *The Late Great Planet Earth*, som frem
til 1983 blev solgt i 20 mio. oplag.

Senere i 80’erne: *Israel and the Last Days*. Disse bøger
sælges stadigvæk, fordi de *endeløse* kriser, der afløser
hinanden i Israel, behændigt omtolkes og ”opdateres,”
når den bebudede Endetid *ikke indtræffer*. Om disse
opportuniste, der spinder guld på ubefæstede kristnes
frygt for de sidste dages trængsler, siger Jesus:

>>

"Agt vel på, at ikke nogen skal føre jer vild !"

Matt. 24, 3-50.

I resten af Mattæus' 24. Kap. fortæller Jesus, hvad der skal ske, dels i apostlenes tid og siden ved Verdens Ende:

" Lær en Lignelse af Figentræet: Når dets Grene først er blevet saftfulde og får Blade, så skønner I, at Sommeren er nær. Således kan I også skønne, når I ser alt dette ske, at Han er nær for Døren. Matt. 24, 32-33.

Der er endnu *mange* forudsigelser i både Det Gamle og Det Nye Testamente, som *først* må gå i opfyldelse, før vi kan skønne, "at tiden er nær." Det er *disse profetier*, vi fremover skal lægge mærke til.

Indtil nu har vi kun behandlet de profetier i Det Gamle Testamente, der tidsmæssigt har været skelsættende i det kronologiske studium fra skabelsen til vore dage.

Vi ser af de citerede bøger, at man siden proklamationen af **Republikken Israel** i 1948, *fejlagtigt* tolker dens *politiske* tilblivelse som *identisk* med genoprettelsen af *Kongeriget Israel - GUDS ISRAEL*. Apostlene spurgte:

"Herre ! er Tiden nu kommet, da du vil genoprette Riget for Israel ?" Apg.1,6.

Fordi Jesus havde talt om *det*, som var *nært* forestående:

"Nu går der Dom over denne Verden, nu skal denne Verdens Fyrste kastes ud. Og jeg, når jeg er blevet ophøjet fra Jorden, vil jeg drage alle til mig." Joh.12,31.

Dette fortalte Jesus til apostlene, og åbenbarede det for Johannes på Patmos 36 år senere (Åb.1,1.),- år 69 e.Kr:

- 7 Og der blev Kamp i Himmelen: Mikael og hans Engle stred mod Dragen, og Dragen og dens Engle stred mod dem.
- 8 Men de kunde ikke stå sig, og der fandtes ikke længere Plads for dem i Himmelen.
- 9 Så blev den store Drage *nedstyrtet*, den gamle Slange, som kaldes Djævelen og Satan, hele Verdens Forfører; han blev *nedstyrtet* på *Jorden* og hans Engle blev nedstyrtet sammen med ham. Åb. 12,7-9.

>>

"Glæd jer derfor, I Himle, og I, som bor i dem !

Ve Jorden og Havet !

*-thi Djævelen er kommet ned til jer; hans
Harme er stor, fordi han ved,
hans Tid er kort."*

Den *første* forudsigelse gik i opfyldelse i Jesus' samtid:

Og jeg (Johannes) hørte en høj Røst i Himmelen
sige: "Fra nu af *er* Frelsen og Kraften og *Riget*
(eng. the kingdom= kongedømmet) vor GUDS, og
Magten hans Salvedes," (-His Christ= Kristus).

Den *anden* forudsigelse omtales i Åbenbaringen:

(2) Når den syvende Engel blæser i sin Basun; og der
lyder høje Røster, som siger:

*"Verdensherredømmet er nu blevet vor Herres
og Hans Salvedes, og Han skal være Konge i
Evighedernes Evigheder."* Åb. 11,15.

Der *er 2000 år* mellem opfyldelsen af disse to profetier.
Den *første fuldbyrdedes* i apostlenes dage, - den *anden*
profeti står snart for døren. Den kulminerer i de *sidste*
3 ½ år af denne Jords 6000 års eksistens. (Åb.20,1 -7.)
ved Tusindårsrigets begyndelse.

Tusindårsriget

*"men de skal være GUDS og Kristi Præster og
være Konger med Ham i de tusinde År."*

Åb. 20,6.

(De andre døde blev ikke levende, *før* de tusinde År var til
Ende. Dette er den *første* Opstandelse. Åb.20,5.)

Og når de tusinde År er til Ende...

Åb. 20,7.

D O M M E N S D A G

*Og jeg så de døde, store og små, stå foran
Tronen... og Bøger blev åbnet...*

Åb. 20,12.

KONKLUSION

En historisk parallel til dannelsen af Staten Israel i 1948 er Makkabæernes frihedskamp i Antiokius IV Epifanes' regeringstid 175 -164 f.Kr. (se s. 124) Sejren over syrerne medførte, at det okkuperede Israel, efter mere end tre hundrede års fremmed herredømme under Persien og Grækenland, blev *selvstændigt* i omkring 80 år (143 - 63 f.Kr.), da romerne gør det til en romersk provins.

Det specielle ved det hasmonæiske præstedømme var, at de fem Makkabæersønner, af levitpræsten Mattias, ikke var ypperstepræster, da de ikke nedstammede fra Zadok af Arons slægt. (s. 124) Efter eksilet i Babylon blev ypperstepræsten statsoverhoved, underlagt kongen af Persien. Denne dobbelte titel *ursurperedes* af hasmonæer-brødrene, der udviklede sig til en præste- og kongeslægt. Under Herodes og romerne blev ypperstepræsten af den hasmonæiske slægt afsat, og *de firs års selvstændighed ophørte*.

Fra år 63 f.Kr og frem til 1948 e.Kr. (i over 2000 år) var Israelitterne under fremmed herredømme. Men, "der er intet nyt under solen." *Staten* Israel, med Jerusalem som hovedstad, har nu været selvstændig i 60 år. Men inter-nationale politiske og religiøse kræfter presser på for at gøre Jerusalem til "fælles eje" mellem de tre mono-teistiske religioner Jødedom, Kristendom og Islam. Israels regering siger, at Jerusalem *er Israels evige Hovedstad* og er uadskillelig.

Men Israels *evige* Hovedstad er:

"Det Ny Jerusalem, der kommer ned fra Himmelen - på en ny Jord."

Åb. 21, 1-27.

Og om analogien mellem Israels *eneste* 80-årige *selvstændighedsperiode* - *efter eksilet i Babylon* - og *Staten* Israels 60-årige selvstændighed i vore dage er korrekt vil vise sig, når:

Israel runder **80 år** i 2028,

-og I således også kan skønne, når I ser alt dette ske, at Han er nær for Døren."

Matt. 24,33.

Børje Flemming Boysen

2011

BIBELENS KRONOLOGI

Et Tidsstudie over 6000 År

Afsluttedes i Jerusalem 2009,-

men

MISSIONSBEFALINGEN

lyder:

” Du skal ikke gemme denne Bogs profetiske

Ord under Segl, thi Tiden er nær.”

Åb. 22,10.

*Vi nærmer os det sjette årtusindes afslutning og med den
også Jesu Kristi Åbenbarings **sidste** to og fyrretyve
Måneder, - eller et Tusinde to Hundrede og tre-
sindstyve Dage. (3 ½ år) Åb. 11, 2-3.*

Nu forkyndes

Det Evige Evangelium's Budskab

De tre Engles Varsler

- til alle Folkeslag -

Åb. 14,6-12,

Publiceres i

The Spirit of Prophecy Publications

Danmark

www.thespiritofprophecypublications.dk

CITEREDE BØGER FRA MIT BIBLIOTEK

Foruden Prof. Hjalmar Holmquists litteraturfortegnelse, som jeg kun i begrænset omfang har haft tilgang til, og behov for da Hjalmar Holmquists egen objektive og sandfærdige afhandling af kirkehistorien, for mig har været fyldestgørende, fik jeg i 1994 hele Hjalmar Holmquist's Kirkehistorie, antikvarisk i eje efter en Docent, Dr. K. E. Skydsgaards dødsbo. I en bog fra en senere udgave af Kirkehistorien, 1939, har Prof. Jens Nørregaard, som medforfatter, tilegnet ham denne bog, den 9/6 1940.

Encyclopædia Britannica; The History of the Decline and Fall of the Roman Empire, by Edward Gibbon; The Two Babylons, by The late Rev. Alexander Hislop; Und wurden zerstreut unter alle Völker, Die nachbiblische Geschichte des jüdischen Volkes; The Works of Josephus, by William Whiston; Eusebius: The History Of The Church from Christ To Constantine, transl. By G.A. Williamson; The Early Church, from the apostolic age to the dividing of the ways between the Greek East and the Latin West, by Henry Chadwick; Early Christian Writings, the Apostolic Fathers, translated by Maxwell Staniforth; The Fathers Of the Western Church by Robert Payne; Johannes' Aabenbaring, indledet og fortolket af Dr. P. Madsen *dr. theol.* Kjøbenhavn 1887; Suetonius: The Twelve Caesars; Johan. Aabenbaring, indledet og fortolket af *dr. theol.* Holger Mosbech, København 1943; Johannes' Aabenbaring ved Frederik Torm, *prof. dr. theol.* 1941; Nytestamentlig *Isagogik* (1-3) af Holger Mosbech, *Dr. theol.*, Kbhvn 1946. Det Gamle Testametnes Apokryfer, oversat af Prof., Dr. Fr. Buhl, 1920; The Vatican Holocaust, by Avro Manhattan; Murder in the Vatican, by Avro Manhattan; 50 Years in the Church of Rome, by Charles Chiniquy, 1854; Halley's *Bible Handbook on Church History*; The Church of Rome at the Bar of History by William Webster; *You are My Witnesses*, The Waldensians across 800 years, by Giorgio Tourn; FOX'S Book of Martyrs, edited by William Byron Forbush; Reformers and Babylon, English apocalyptic visions from the Reformation to the eve of the civil war, P.Christianson, Toronto; Grundrids af *Dogme-historien* Jens Nørregaard København 1932; Christofer Columbus, Inkvisition og Jødedom, 1973; Jøde og Kristen En Bog om Jødernes Historie og Aandsliv og Israelsmissionen, af Emil Clausen, 1923; Den Kristne Kirkes Historie; ved Prof.Andreas Brandrud, Kristiania 1915; *Montailou*, En Fransk By under *Inkvisitionen* 1294 -1324, en bymonografi med Inkvisitionens protokol afsn. fra *Vatikanbiblioteket*, af Prof. E. Le Roy Ladurie, Paris; The REVELATION of ST. JOHN, By the late W. H. Simcox, M.A. Cambridge: University Press 1909. Johannes Åbenbaring Fortolkning i Fortid og Nutid, af Holger Mosbech, 1934. Den Gammeltestamentlige SKRIFTOVERLEVERING, I. Kanons Historie, II. Tekstens Historie af Frants Buhl, Prof. i Theologi, Kjøbenhavn 1885. LUTHER, LOYOLA, CALVIN af Prof. Hjalmar Holmquist, Lund 1916. *m.fl.*

F.B.

Se også

KIRKEHISTORIENS

VIDNESBYRD

EN FULDBYRDELSE AF

DEN GAMLE OG DEN NYE PAGTS

PROFETIER

År 69 e.Kr. - 1986

- DEL I. Fra Apostelen Peter til den første Pave
- II. Middelalderens Helvede, jødiskbetegnelse
- III. To Pavestole
- IV. Reformationen og Modreformation
- V. Realismens Tidsalder
- VI. Europa under fire Diktatorer,
Vatikanets Holocaust i Kroatien under
2. Verdenskrig

The Spirit of Prophecy Publications

Danmark

2011

VERDENS SKABELSE

FØRSTE MOSEBOG

1. Kapitel.

Men Evigheden –*var til* –før Skabelsen !

*”Og nu Fader ! herliggør Du mig hos Dig selv
og med den Herlighed, jeg havde hos Dig,-*

- før Verden blev til.”

Joh. 17,5.

Verdensrummets uendelighed har altid fascineret viden-
skaben. I min barndom talte man om *tusinder* af år, et
tal med *tre nuller*, i min ungdom om *millioner* af år -et
tal med *seks nuller*, så blev det til en *milliard*,- et årstal
med *ni nuller*. Man lægger stadig flere *nuller* til, *nu er* det
oppe i et tal med *atten nuller*- en trillion/eng. billion, for
at med *videnskabelige nuller* bevise uendeligheden.

”- endeløs Tomhed, sagde Prædikeren...”

Præd. 1,2.

” Men på den anden Side ere de ikke til at und-
skylde, thi formåede de at vide så meget, at de
kunde udgrunde Verden, hvorledes kunde de
ikke snarere have fundet disse Tings Herre ? ”

Visdoms Bog 13,1-8. Apokryfiske Bøger

Alt har GUD skabt smukt til rette Tid;
også – EVIGHEDEN – har Han lagt i
deres Hjerte, dog således at Men-
eskene hverken fatter det
første eller det sidste af,
hvad GUD har virket.

Præd. 3, 11.

Og når de 6000 år ***er til Ende*** fortsætter uendeligheden:

” Frygt ikke ! - JEG ER- Alpha og Omega, den
første og den sidste og den, som lever; og
Jeg var død,- men se, Jeg lever i

Evighedens Evigheder...”

Åb.1, 18.

ISBN: 978-87-92781-01-7